Eugen Evu

MAGNETOGLINDE

Scrieri despre Eugen Evu

Contemporary Who's Who

Biographical Entry

EVU, Eugen oc/ Writer; Publicist; ad /Avram Iancu Street, Hunedoara Bloc 14 apt. code street 331o14, Romania; Diploma ASLA Honnor Academy Oradea, Academic Member; Accademia Internazzionale IL CONVIVIO- Italy, Academic Member; pa/ Writer; Publicist; Editor-in- Chef Nova Provincia Corvina (a Literary Cultural and Arts Magazine);Hon. Member Neutrosophic-Paradoxisme Gallup Insitute, New Mexico. The World Medal of Freedom-ABI- 2006; Writers Union Romania; cw/ Author, 44 Books including Poems, Essays, Prose, Editorial Journals, hon/ National an International Literary Prizes .

A.B.I. North Carolina U.S.A. Dictionary

Publisher :American Biographical Institute 2003- 2006

Ştiinţa compoziţiei

Remarcabile, în poemele sale sunt în primul rând ştiinţa compoziţiei picturale, capacitatea de a estetiza o impresie, o "idee"; de o asertorică propoziţie, ajunge surprinzător la detaliul de iconografie prerafaelită… Într-o elegiacă rememorare poate fi izolat un tablou lucrat cu ingeniozitate de orfevru barochizant"… În altă parte frapează o scenă de gen, mitologică, alcătuită cu rafinament alexandrin… O rostire elegiacă, vag exaltată, convoacă simboluri cosmice ori elemente aparţinând lumii fenomenale. Timpul îl defineşte ca pe o "fiară suavă"… Nu rar, afectează un principiu vizionar. "Eugen Evu consacră o poezie a beatitudini existenţiale…"

LUCIAN ALEXIU
Revista *Orizont*, 17 mai 1979

Un gran poeta en la mitica tierra de Hunedoara**, de Romania...**

„ Sus poemas tienen esa sabor unico de los autores que han bebido en esencias de las diversas culturas y logran conjugar admirablemente la sapiencia humana con lo estritamente clasico y lo moderno.

Tienen sus textos esa sabiduria que dan los anos y tranajar en los mas disimiles oficios, este la sabiduria de las enciclopedia, pero mas viva aun permanence en il tiempo la sabiduria que se adquiere en el constante bregar de la vida, y esas nobles fuentes se alimentan sus poemas.

...” Rezerva de duioşie”, es precisamente un hermoso remanso de aqua fresca en el cual vida y sus continuas vicisitudes se eternizan en amorosos textos yue aluden al hom, bre que es Eugen Evu ese gran poeta que destino puso en la mitica tierra de Hunedoara, Transilvania”...

Acad. Carlos Chacon ZALDIVAR, escritor, Matanzas Univ. Campos Cuba.

„... Mostra compassione per ogni forme di sofferenza” ....Eugen Evu sorprende certamente molti lettori che si acostano alla sua poesia. Strano, inspiegatbile, pieno di una mitologia personale e caprocciosa, marcato con il sigilio de l’assurdo, sull’orolo della rabbia, mostra compasione per ogni forma di sofferenza...La sua expressione possiede certamente qualita autenticamente vere „...

Accad. Angelo MANITTA, Sicilia, Italia

Accad. Angelo MANITTA, Sicilia, Italia

„Pecetea catartică a lui Dumnezeu „ …

“Un frumos lirism se regăseşte în cărţile lui Eugen Evu, care ştie găsi cuvintele pentru a spune “pecetea catartică” a lui Dumnezeu, la fel de bine ca “gustul sărat al libertăţii”.

Există ceva de viziune naivă în această poezie, dusă de o istorie întreagă, hrănită de antice sentimente ca şi de emoţii provocate de lumea contemporană, ca, bunăoară, în foarte frumosul poem "Tânguirea mierlei"… **Pierre DUBRUNQUEZ –** critic, red. şef al revistei

pariziene *"Poesie"*, 1999

Linda BASTIDE / ***Paris***

EUGEN EVU – LE MIROIR VERT - POEMES

Eugen Evu et les métaphores plasticiennes…

Un postmodernisme controversé a conduit quelques poetes et non des moindres, a l'abandonner pour faire déferler, sur la poésie, un tsunami oů les vagues venues de loin, lourdes et légeres a la fois de l'empathique transmission d'un état poétique, pulsions du grand large de leur émotivité, submergerent l'univers de l' écriture émotive et directe. Donnant au langage le pouvoir de traverser les coulisses du silence, et au poete Eugen Evu celui d'exprimer son besoin de dire, donnant au poeme sa particuličre écriture et donnant enfin ŕ celui qui lit le rôle du chercheur qui traque la faille par oů saisir le verbe dans sa nudité, afin de poser ainsi les jalons d'une totale communication avec elle, voila la poésie d'Eugen. Nous entrons alors dans le paradoxe d'une situation pas toujours difficile vivre: dilemme, irritation? Les mots sont l: erratiques, palpables, disponibles, pręts a respirer, bref a entrer en poeme. Et cependant malgré le poids de millénaires d'existence – toute l'existence de l'Homme – les voici vierges ou presque face aux fondamentaux problemes de l'esprit. Entre ce qui est – la finitude du moment: l'intention d'écrire – et ce qui devrait ętre – l'écriture exhaustive, la pérennité de l'instant – les poemes d'Eugen Evu jettent un pont et, par delŕ les embűches et larmes, demeurent l'unique témoignage des pouvoirs sans cesse nouveaux de la conscience.

Linda BASTIDE

Ancienne Vice-présidente de la Société des Počtes français.
Membre de la Charte des Auteurs.
Membre du P.E.N club français. **Poetes ŕ vos plumes. Paris**

Eugen Evu şi metaforele plasticizante…

Un postmodernism controversat a condus pe unii poeţi şi nu dintre cei mai mici, la abandonarea lui pentru a provoca zgomotos, asupra poeziei, un tsunami în care valurile venite de departe, grele şi uşoare în acelaşi timp, prin empatica transmisie a unei stări poetice, a pulsiunilor marelui larg al emotivităţii lor, să copleşească universul scrierii emotive şi directe. Dând limbajului puterea de a traversa culisele tăcerii, şi poetului Eugen Evu pe cea de a exprima nevoia sa de a zice, dând poemului scrierea sa particulară şi dând în sfârşit celui care citeşte rolul de cercetător care caută falia prin care să prindă verbul în nuditatea sa, pentru a pune astfel jaloanele unei totale comunicări cu ea, iată poezia lui Eugen.

Noi intrăm astfel în paradoxul unei situaţii nu întotdeauna greu de traversat: dilemă, iritare? Cuvintele sunt aici: eratice, palpabile, disponibile, gata de a respira, grăbite să intre în

poem. Şi totuşi, în ciuda poverilor mileniilor de existenţă – întrega existenţă a Omului – iată-le pure sau aproape în faţa problemelor fundamentale ale spiritului. Între ceea ce este – finitudinea momentului: intenţia de a scrie – şi ceea ce ar trebui să fie – scriere exhaustivă, perenitatea momentului – poemele lui Eugen Evu aruncă o punte şi, dincolo de capcane şi lacrimi, rămân unica dovadă a puterilor fără încetare noi ale conştiinţei.

Linda BASTIDE
Ex Vicepreşedintă a Societăţii Poeţilor Francezi
Membră a Cartei Autorilor
Membră a P.E.N clubului francez. ***Poetes ŕ vos plumes. Paris***

Djamal MAHMOUD (Siria)

Poetul Eugen Evu îşi continuă povestea operei sale în A două Carte A întâlnirilor, pe care a pus-o în circulaţie în seria Corvina-2008, o serie familiară autorului, pe care a promovat-o şi a susţinut-o ca element de valoare în Hunedoara şi în această zonă din ţară numită Transilvania. Cartea continuă exprienţele anterioare cu prima carte a întâlnirilor, o saga despre scriitor, despre operele lor care fecundează epoca, despre viaţa de artist sau de poet într-o vreme în care consumismul a luat locul terapiei împotriva stresului şi a insuccesului spiritual personal al individului. Cartea este una masivă, aproximativ 900 de pagini şi condesează un fragment de istorie literară românească într-o vreme când îndivizii par preocupaţi obsesiv de fenomenul politic, de aportul a firmă sau de şmecherie de Carpaţi. Eugen Evu, însă, insistă şi demonstrează că există o viaţă profundă în zone uitate de autorităţi, de ziarişti, de politicieni, o viaţă care are o valoare importantă pentru sufletul românesc de pretutindeni şi care rămâne. Deci existăm prin poemele noastre, prin eseurile cu ieşire la marea literatură, prin obsesiile care ne împing spre Europa cea cu adevărat civilizată, prin ezitările noastre, prin drama tranziţiei eterne, prin drama spirituală care a marcat generaţia din anii 70-80, prin bucuria de a scrie şi de citi, de a sclupta sau de a picta... Cu răbdare şi multă atenţie, dar cu un simţ deosebit al valorii autorul surprinde viaţa de zi cu zi a multor scriitori români şi străini, dar şi viaţa sa, laborătorul său otrăvit de existenţă şi purificat de poem. Autorul defineşte întâlnirile ca o antologie jucăuşă cu invitaţii săi empatici la o cină de cuvinte, sub presiunea Mâinii lui Dumnezeu care stă pe capul poetului neascultător. Întâlnirea începe cu o invitaţie la castel, o metaforă pentru Cetatea lui Dumnezeu în versiunea modernă şi concretă totodată pentru autor, un loc în care se petrec marile ceremonii ale scribului. Autorul îşi provoacă învitaţii la dialog, le aşteaptă revelaţiile, ori versul, ticăloşia sau revelaţia, pune întrebări ca aceasta:\" ce anume distruge în om şi ce anume înalţă prin sentimentul puterii?\" Întrebare se adresează politicianului Iliu Winkler din judeţul Hunedoara, dar merge şi la preşedintele SUA, ori Rusia... Eugen Evu le propune invitaţilor săi poeme inedite scrise sub presiunea timpului şi a informaţiei zilnice, poemul ca ştire de serviciu în contradictoriu cu televiziunile de orice fel care ne oferă gumă de mestecat pentru ochi. Eugen Evu are bucuria de a se întâlni cu poeţi tineri, cu cei care îşi caută destinul ascuns în poemele nescrise încă, le dă şansa să vorbească în cetate, să aducă idei, să propună legea versului care aduce revigorarea sufletului, le este prieten: Elena Raluca Weber, Ada Ionescu, Ioana Cosmina Bolba...începe cu cei care vor veni, e întâlnirea cu viitorul, într-un fel... Apoi, autorul, ca „scrib la Castel”, atrage atenţia asupra operelor unor oameni importanţi pentru Transilvania: Liuca Bolchiş-Tătaru, Elena Daniela Sgondea, Marilena Rodica Chireţu, Gellu Dorian, Eugen Dorcescu, Adrian Botez, Florentin Smarandache, Angela Furtuna, Giuseppe Manitta, Maria Diana Popescu Paulina Popa, Lucian Hetco, Ladislau Daradici, Dumitru Hurubă,

Maria Hetco, Radu Igna, Raul Constantinescu, Ioan Evu, ş.a nu uită pe cei care au lăsat amintiri: Valeriu Bârgău sau Iv Martinovici, pictori sau sculptori ca Radu Roşian, Tibor Fazakas, Mircea Bâtca, Ioan Şeu, şi mulţi- mulţi alţii. Nu lipsesc de la apel nici oamenii de cultură din străinătate care au fost disponibili la scrierile românilor, sau pe care Eugen Evu i-a promovat în România :Maria Tereza Liuzzo, Linda Bastide, Santiago Montobbio, Maria Rosa Gelli, Gabriella Meloni şi Mahmoud Djamal, deşi Mahmoud Djamal scrie direct în limbă română şi nu se consideră străin acestei ţări, chiar neavând un certificat de naştere românesc. Cu fiecare pagină descoperim noi scriitori care au ceva de propus lumii, care au o poveste importantă ca fenomen al memoriei ce zguduie nepăsarea. Acest volum a ajuns la toţi cei cuprinşi în paginile sale, dar şi în biblioteci din ţară şi din două continente. Volumul a cucerit Premiul unu academic internaţional pentru eseuri-sagistica- în Italia, devansând sute de alte cărţi din întreaga lume.

căutarea rădăcinilor pentru a afla prezentul şi viitorul, o contopire până la neauzirea de lumină...

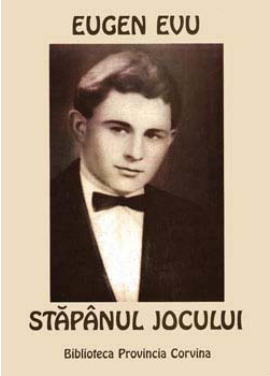

Semnul de foc: *„În lirica lui Eugen Evu nimic nu este forţat, deşi travaliul nu lipseşte. Aici totul are înfăţişări verosimile. Totul este „rupt" din credibilitatea fenomenului. În „Stăpânul Jocului" el este de fapt un stăpân al focului alchimic din care scânteie transmutaţia prin transfigurare uneori terifiantă, în interiorul solar al textului. Frumuseţea plastică, virtuozitatea expresiei sunt incontestabile. Dincolo de armoniile de cristal, palpită profund trăiri existenţiale, „semnul de foc" al acestui poet. În creaţia lui Eugen Evu, fragmente de lumi diferite (paralele) se suprapun - metafizic vorbind - şi se întretaie prin desconsiderarea oricărei cauzalităţi. Autorul pare a se întreba, sugerând că toate cuvintele pot fi reacţii în lanţ, explozii de sonuri şi culoare – dacă poezia nu îşi este suficientă sieşi" …*

Victor STEROM,

Revista „Cafeneaua literară"

Eugen Evu, împătimit de poem, bolnav de vers şi în călătorie spre ţara cuvintelor înviate, îşi publică, în ultima vreme, scrierile, grăbit şi nerăbdător ca un adolescent, în diverse reviste din ţară şi occident. Ceea ce atrage la aceste poeme este **tema**: căutarea rădăcinilor pentru a afla prezentul şi viitorul, o contopire până la **neauzirea de lumină**.

Poetul pare preocupat de punctul zero a fiinţei umane, pentru că acolo au fost puse puterile toate pentru forma aceasta trupească. Aparent temele par banale în ultimele poeme, dar el vizează filozofia lui a fii, un a fi ca este, fiind şi care va veni, dinamic prin misterul revelat treptat.

Obiectul de studiu pentru Eugen Evu este fiinţa sa, de parcă acolo au fost puse secretele majore la creaţie, prototipul ascuns în mintea lui de poet trăitor prin metaforă şi **semn.** Presiunea asupra versului este maximă pentru că poetul caută şi o viziune asupra a ceea ce va fi dincolo, convins că viaţa nu se opreşte, aşa, brusc, la marginea poemului, ci continuă cu forţă, ca un izvor ce va ţâşnii dincolo, o metaforă intuită ce se va descoperi ca mesaj clar cândva.

Acest lucru se vede în poemul **„Vremea coasei în ceruri”**, scris în memoria părinţilor săi, pentru că realul spiritual este unul care poate fi auzit, simţit, trăit. Tatăl tânăr care bate coasa, fluierând bucuros, dincolo de timpul planetar, este de fapt oglinda poetului, certitudinea că viaţa va continua dincolo de ierburile amare ale zilei: „*Ce va fi şi a mai fost vreodată./ Semănaţi luminilor prin ramuri/ Adineauri de odinioară/ Rămurind prin neamuri/ Viaţa iară/ Moarte netezind morminte, fiară,/ Lume luminând să nu-şi dispară…/ Sieşi seceriş fără hotară…”*

Viaţa fiecăruia e scrisă în fiinţă, adânc şi dureros, o descoperi ca pe o epistolă veche, venind de departe, din papirusul de carne pe care a scris creatorului: „*Nu noi străbatem drumul, ci este scris în noi/ Dorinţa de nu-şi stinge plăpânda ei comoară/ Şi cât trăim ne-ntoarcem unde ne naşte, iar,/ E-n Suflet Dimineaţa de încă Decuseară…”* (**Revelaţie**). În cazul acesta timpul se topeşte, distanţa dintre fiinţa prezentă şi cea ideală a fost redusă la versul cu muzicalitate stranie de văzător beat de lumina zorilor, un fel de vorbire în limbi, aflată sub controlul logosului, cu mesaj precis, aproape de natură matematică, pentru că poezia nu este una a probabilităţilor efemere, ci una a certitudinilor trăite.

Interesantă imaginea **omului gol**, lipsit de apărarea aparenţelor convenţionale, agreate de societate, o imagine ingenuă a unui Adam regăsit undeva în grădinile pământului, un Adam dornic de viitor, fără apărare în faţa posibilităţii ratării ţintei, o temă preluată din gândurile unui adolescent în căutarea maestrului, complexă prin potenţial: „*E falsă-n om ruşinea naturii-n goliciune/ Străin ca sublunarul smereniei primare/ Din spaime troglodite şi convertiri barbare/ Ca răsucite-n beznă captive plante- rune/”* (**Goliciunea**).

O **noapte** banală în nopţile vremurilor este importantă nu prin romantismul întâlnirii dintre **el şi ea**, ci importantă prin repetarea genezei, posibilă minune dată omului prin dragoste, acea dragoste a orgasmului cosmic, de facere de galaxii şi planete noi, pregătite să preia viaţa: „*Ce infimă-i partea/ A unei nopţi în doi/ Arzând olaltă/ Şi contopiţi/ chemarea cea înaltă/ A facerii s-o stâmpere cu noi/ Necunoscutul lumii/ Dragostea divina!/ Aici oriunde-aceeaşi/ Ca lumina/”* (**Din noaptea…**).

Privind prin univers, Eugen Evu simte frigul stelar, un frig pătrunzător, ca semn că lumile sunt posibile. El preia temele vechi zidite în piramide egiptene, scrise cumva în stele, ori în misterul alcătuirii unui cer posibil doar de pe pământ, ca taină, până la urmă dezlegată de poet, prin posibilitatea cântecului racordat la cuvântul lichid ce dă viaţă. „*Şi Dumnezeu va trece ca pe-o punte/ Aşa cum în răbdarea din Poem/ Sămânţa înnoieşte sacrul Semn/”* (**Atrium**).

Scriind în modul acesta, Eugen Evu preia ceva din modul frust de a scrie a lui Ion Barbu, redescoperind logosul sublim în esenţa eternităţii, împletit cu misterul din versul lui Blaga şi din poezia populară ca mod de a striga în lume mai altfel, ca la **nedeia necesară**. Evident autorul refuză experienţa aventurieră, preferând experienţa spirituală adâncă a iubitorului de poezie, ca mod de a invoca divinitatea, de a sta de vorbă cu Dumnezeu pe puntea dintre a fi şi a nu fi.

Undeva, prin poezia aceasta poetul fuge de moarte, e o frică disimulată în teme majore, care nu vizează mundanul, ci adamul... Dragostea e văzută ca posibilitate de regenerare, cerul ca mesaj posibil de descifrat, părinţii ca repetarea tiparului, arderea ca secret de depăşirea trupului slab, un somn în cifra şapte...

Apoi, brusc, având vizibilitatea vârstei, contrariile care altădată afectau fiinţa umană de carne, la vârsta întrebărilor de început, aceste contrarii sunt văzute ca structural necesare, pentru a dinamiza fizic şi spiritual omul, pentru a-l ajuta spre împlinire şi desăvârşire, gestionarea marilor

probleme ale spiritului fiind, de fapt, arta de a trăi cumva comod în efemer. *„Îngenunchează, Îngere pustiu/ Să te împac cu demonul ne-viu/ În arhetip umanul de sub frunte/”* (**Atrium**).

În aceste poeme Eugen Evu renunţă cumva la ambiţia sa de a fi poet în Ardeal, având impulsul energetic fundamental pentru a fi poet al continentului OM-ul, un continent universal, aflat chiar la îndemâna noastră, dar scufundat cumva cu Atlantida de sub frunte...

*din revista Noi nu, 2008

Marilena Rodica CHIRETU

Eugen Evu nell' Amaro del miele/ Amarul mierii

Eugen Evu è la voce romena "sciolta" nelle "Elegie corvine" (1998), che fa risuonare, al di là dei propri confini, il dolore di aver assaggiato "L' amaro del miele" (1994) nascosto nel nettare dei fiori spuntati nella pittoresca contrada della Transilvania. Il poeta dei tempi passati è riuscito ad affrontare il regime dittatoriale e a brillare nel presente della libertà, grazie al fascino delle parole conservate nella "Riserva di tenerezza" (2005), arrivando all' incontro con la grande cultura occidentale pieno dell' entusiasmo di far ergere "La montagna mioritica" alla "Luce delle mani".

Eugen Evu nacque il 10 settembre 1944 a Hunedoara (Romania), figlio di Gheorghe e Clara. Dopo la fine degli studi liceali, ha seguito, per sei anni, i corsi di letteratura, teatro ed arti plastiche presso il Ministero della Cultura, ciò che ha nutrito l' interesse e la passione per le più diverse e profonde letture, frutto del genio umano.

Vivendo in un paese che non apprezzava troppo la cultura, Eugen Evu è stato costretto ad esercitare diverse professioni, da quelle di operaio, impiegato, cantante, fino alle più vicine ai suoi interessi: autore di sceneggiature, regista, pubblicista, scrittore ecc.
Nel 1975, ha fondato il circolo letterario "Lucian Blaga", il quale, più tardi, ha preso il nome di "Dan Constantinescu", ciò che dimostra il suo permanente interesse per una sana vita culturale nella terra "dell' amaro miele".
Nel 1990, ha fondato, a Hunedoara, il primo settimanale libero, "Rinascimento di Hunedoara" seguito dalla rivista d' arte e cultura "Vetrata- Provincia Corvina" , "Segni", la pubblicazione di poesia "Kilometro zero" ed il giornale sindacale "Segno".

" Ho dato a quella patria astratta
La devozione e la fioritura verso l' interiore
Come un albero arrotondato andante
Il cui unico frutto non si può vedere
Nè sapere
Quando il tronco che l' ha sostenuto
Crolla-"

Eugen Evu-" Mi sono trovato"

I numerosissimi premi letterari ricevuti in Paese e all' estero confermano il valore del poeta che riesce a trasformare la propria terra nella musica dell' anima e nei colori della mente, viva come " La febbre dei papaveri rossi".

"La tenerezza del sole verso sera.
I papaveri appena essendosi li fa rabbrividire
Con il sorriso della fanciulla. Dormono pianure
Protette nel fremito di tutto
E dal cielo profondo sorgono
Volti, raffigurati in dolci slanci
Verso la luce che li separa."

Eugen Evu-" La febbre dei papaveri rossi".

La poesia di Eugen Evu raffigura lo spirito del suo popolo, della propria terra vista come " una terra di risanamento", della storia e del paesaggio arcaico, tutto dipinto in un unico quandro, quello dell' amore, della devozione, della sacralità, cucite con il filo d' oro del passato in parole ed immagini di particolari musicalità, profumo o mistero.

" Come potrei estrarre il freddo di quel profumo
Sulla riga di luce delle tue labbra
Il bozzetto di quel vago edenico
Dorato nel giglio del sorriso."

Eugen Evu-"Nessuno mi ha insegnato"

Presentazione di: Marilena Rodica Chiretu

Publicata/ pubblicata in" Antologia- 2007-Il Convivio- "Cento poeti per l'Europa del terzo millenio."

Crini iubitor de umbra sau impreunarea Lasa- ma sa rasar din emotia batranei Prudente. Fosila emotie Pare sa fie scanteia ce de stele Ne leaga... Ne e dat sa gustam Nesatui niciodata ca spirit Insetati dinspre trup si taiati Prin cuvinte ... Eugen Evu	Gigli amanti d'ombra o l 'unione Lasciami spuntare dall' emozione della vecchia Prudenza. La fossile emozione Sembra che sia la scintilla che delle stelle Ci lega... Ci è dato ad assaggiare Insaziabili mai come spirito Asstati da parte del corpo e tagliati Tramite le parole. Eugen Evu Traducere/ Traduzione: Marilena Rodica Chiretu

Scara genomica

Urzicata –n aprilie estetica sarcasmului cinic
carnea sceptica primejduieste specia
metafizica unui text efeminat
prin iubire de sine
batrana lumina cugetatpoare, tu, zeu activ

rece alb rece negru neutra refractie
in stagnare aparenta pe orbita erotica
muscatura a inimii
si care determina
această sălbăticire fertila
prin ananmnesis

Singuri impreuna in extramuros
alungati din edenul gelos
singuri noi doi

***** *Pagina Evu site fragmente*

Adrian BOTEZ

Despărţiri de plural sau ieşiri din sistem

...După cele trei consistente Cărţi ale Întâlnirilor – urmează, în sistemul de gândire şi, mai ales, simţire, al lui Eugen EVU – necesitatea unei cărţi a Despărţirii... „Despărţiri de plural", cum ţine să precizeze autorul. Să vedem de ce ar fi necesară, atât de devreme, Despărţirea, după TREI atât de frumoase şi fructuoase Întâlniri...

„Mulţumesc trădărilor, care astfel – devreme fiind, fac mai suportabil inerentul Adio al Unuia, către Celălalt...! Caut să-mi fiu aidoma mie, pur şi complex, dar nu complicat, Eugen Evu. Intră şi uită-te, vezi ceea ce oricum vezi şi dumneta, însă altfel. Prin aceasta nefiind suprimaţi de asaltul pluralităţii, prin acesta fiind noi înşine, plurisemantic, unici, aşa cum ne este viaţa, care, nu-i aşa? – este o moarte cu...încetinitorul...Poate...Numărătoarea este călătorie inversă, inversăm Timpul..." (cf. O dizertaţie despre Mişcare, p. 7).

Evident, discuţia pornită (întru explicarea demersului cărţii – implicând un soi de „hartă/ghid spiritual/ă", pentru [auto-] înţelegere şi [auto-] lectură) - încă de la începutul ei, se duce în plan cosmico-metafizic – şi pune în mişcare termeni şi arhei ai ontologiei Omului Etern.

„Unul" şi „Celălalt" aduc aminte de termenii noicieni, dar, mai cu seamă, de cei ai cărţii lui Mihail Şora - Eu tu, el ea - sau dialogul generalizat (o carte scrisă în preajma lui decembrie 1989 şi apărută abia în 1990, după ce filozoful îşi multiplicase manuscrisul şi îl difuzase prietenilor…). Acolo, în cartea filozofului Şora (ca şi în gândirea lui Eugen EVU), persoanele gramaticale jucau, de fapt, într-o dramă cosmică, a "iubirilor"/autocunoaşterilor paradisiace aflate în ek-stasis – şi a "trădărilor necesare", adică a necesarelor perspective, cerute de statutul ontologic al Fiinţei Umano-Divine,

pentru a se cunoaşte pe sine, prin autocontemplare "obiectivată".

Eugen EVU constată că "adio" este atitudinea, gestul uman absolut necesar/ă, pentru a exista, în mod conştient. S-a întâlnit cu sine în mulţi, li s-a dăruit, până la a se dez-identifica, până la a se pierde pe sine (…din vedere şi din existenţa reală).

E timpul, afirmă multpreadăruitul/dăruitorul, să mai şi EXISTE, "să-mi fiu aidoma mie, pur şi complex, dar nu complicat, Eugen Evu".

Generozitatea nu trebuie să ducă la sinucidere. Generozitatea extremă, fără "oglindire"-conştientizare - duce la masacru, la genocid, la terricid. La pierderea Şansei Soteriologice a Umanităţii.

Hristos s-a identificat, pe Cruce, cu Păcatele Istoriei Umanităţii – dar n-ar fi putut mântui pe nimeni, dacă rămânea în non-disociere de Istorie. Mântuitorul nu este un "oarece inform": Mântuitorul poate fi DOAR Hristos-Dumnezeu – UNU şi Unicul.

Oglinditul, pentru a putea fi Oglinditorul şi Vizionar-Obiectivat-Mântuitorul.

La fel, şi Poetul!

Să fii "suflet în sufletul neamului tău" – dar, apoi, Golgota s-o urci Singur… Moise se identifică, fireşte, cu "poporul lui Israel", dar, pentru a-şi împlini funcţia de Călăuză spre Ţinutul Canaanului/"Pământul Făgăduinţei", trebuie să se unicizeze: să urce SINGUR Sinaiul, să rămână SINGUR înafara Canaanului, pedepsit şi auto-pedepsit: adică, singularizat, precum Viitorul Munte Golgotic, pentru a fi ZĂRIT şi urmat – sau, după caz, de care să se delimiteze Poporul lui Israel – să se delimiteze de păcatul Unicului Moise – pentru a-l păstra drept Călăuză, "loc de Mişcare" a Trupului şi Duhului, totdeodată!

…N-au decât "poporenii" să-l contemple, să-i ofere "pluralitatea-plurisemantismul" lor - dar el să-şi păstreze, faţă de ei, acel "altfel", UNICITATEA - singura modalitate de a le fi REPER! "Intră şi uită-te, vezi ceea ce oricum vezi şi dumneta, însă altfel. Prin aceasta nefiind suprimaţi de asaltul pluralităţii, prin acesta fiind noi înşine, plurisemantic, unici, aşa cum ne este viaţa"...

…A trăi, întru a te dărui - nu înseamnă nici să-ţi oferi nemurirea, nici să le oferi altora nemurire, în sens biologic. Ci să oferi (ţie şi lor!) TOLERANŢĂ faţă de moarte! Speranţă/vizionarism în "ce este dincolo de ce vezi" …cu ochii fizici. Da, "viaţa (...) este o moarte cu...încetinitorul...Poate...Numărătoarea este călătorie inversă, inversăm Timpul..." – adică, Drumul este comun, dar dacă îţi şi le arăţi Inversul Egoismului Fiinţial/Timpul, celor pe care-i călăuzeşte preaplinul ontologic din tine - poţi să trezeşti forţa Nebănuitului-ca-Inversare-Ontologică, INVERSAREA ONTOLOGIEI TERESTRE, pentru ONTOLOGIA CELESTĂ!

…Mai ales dacă eşti Vizionar, deci Profet, deci Poet.

…Aceasta ar fi intenţia teoretică a filozofului Eugen EVU! Dar Poetul-MAESTRUL iniţiator în vizionarism-Eugen EVU – este, mereu, generozitatea pluralizării întru "ceilalţi!"…Şi, în definitiv, filozofia se poate dezvolta şi altfel: (tu) EŞTI cu atât mai mult cu cât (ei) SUNT. Fiinţa Maestrului este, de fapt, făptura lui hristică, etern dăruită/oferită. Dar, precum o simfonie, deşi pare o pluralitate de instrumente – prin MUZICA rezultată din armonizarea eurilor-instrumente, este, până la urmă – UNU! – tot aşa şi Poetul: cu cât rezonează cu mai multe suflete, în gestul său euharistc, cu atât (se) obţine, mai limpede, mai explicit, întru UNU – adică, întru HIPER-SINELE SĂU TRANSCENS!

…La fel ca în toate cele TREI CĂRŢI ale ÎNTÂLNIRILOR, şi această "DESPĂRŢIRE" este tot o trilogie: cum putea, altfel, să contrabalanseze despărţirea –

întâlnirile?! Partea întâi şi a doua fuzionează, aproape – din punct de vedere tematic.

Partea întâia: Lecturi, jurnale, insomnii…

Partea a doua (p. 215): Pagini invitate, retrăiri, mărturii…

…Partea a treia: Întâmpinări, regăsiri, emoţii…(O întâmpinare: Geo Galetaru şi crinologia sa… - …şi o regăsire: Simona Gabriela Locsei – Arta mitopeică în modernitate – urmând…"O încântare a ochiului minţii…!" – picturi arheice, p. 382).

…Dar, cum deja am spus, "despărţirea evuiană" este şi rămâne doar una pur conceptuală: Eugen EVU, cel care rezonează cu: Morris Cohen (Încercări modulare), cu Varujan Vosganian (Alte întâlniri…), cu Elena Daniela Sgondea (De excelenţă…), cu Darie Pop, George Vulturescu etc. etc. – cu morţi veşnic prezenţi (Ion Chichere – Un prinţ hamletian al Poeziei române) şi cu vii …"alter-ego-uri" (Ion Scorobete, Dumitru Hurubă, Mariana Zavati Gardner…Antonia Iliescu, Gabriela Goundenhooft, Marilena Rodica Chiretu, Nicola Rampin, Ştefan Erdmann … - Octavian Sărbătoare!) - cu atât îşi poate face mai lămurite şi mai explicite şi mai relevante şi mai revelante – ale sale ALTE SCRIPTURI:

- Despre obârşia (originea) lumii, Dizertaţiile…la Apa Sargeţiei! (cf. Dizertaţii la Apa Sargeţiei, p. 242) - …despre Ontologia Socio-Umană, despre Omul Primordial şi Omul Actual, despre Creator şi Critic - despre Eternitate, Cunoaştere, Iubire (ceea ce duce la un regim cvasi-tautologic…!) etc. etc. !!! – şi poate năvăli poetic, cu GNOZELE şi EPOPEILE şi "SAPIENŢIALELE" sale, ciudate, proteiforme şi superbe, precum o limbă paradisiacă, de mult pierdută / etern râvnită - cf. Memoria sumeriană, Gnoze: Haggada, Epopeea lui Atrahasis…până la Elogiul dezordinii gândite, p. 363 (dând iama prin toate limbile - …cea mai luminoasă, alături de românească Grădiştei, fiind, totuşi, italiana…!), poeseistic (Poeseul: NOUĂ SPECIA LITERARĂ ROMÂNEASCĂ, marca "Eugen EVU"! – cf. Poeseu – mic elogiu românesc după o mie de ani: Omar Khayyam, p. 287, Jurnale, pagini, fulguraţii, p. 295, Noi paradigme, sau ecclectisme?, p. 299, "Contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu", p. 300, Magic world…un poeseu românesc despre cosmogonia Fiinţei, p. 370) – …dar şi cu infinit mai multă şi îndreptăţită impetuozitate, prin etimologiile sale noiciene, sau, pur şi simplu, "evuiene" (cf. Sunetul Zeilor, p. 193 – dar şi Sentinţa cu schepsis, p. 321: "Specie vine de la specializare. Rostul subspeciilor ar fi acela de bază a piramidei trofice, care susţin şi tind către Vârf. Analogia cu Arborele – codificată în Piramidă, este <>…") - sau prin false "tradiţii", scăpate din Frâul Adevărului şi Bunului Simţ/Dreptei Măsuri a Lui Hristos (cf. Sincretisme NICICUM…sau zeităţi canibale? – cf. p. 264: "Când <> măcelărim 5 milioane de miei (de Paştile ortodoxe and catolice, 2010…), suntem tribali evrei…Când, de Crăciun, măcelărim milioane de brazi, suntem tribali nordici…Când substituim Sânzienele zeiţei romane Dians – pre-dacicei Bendis), Floriilor evreieşti, nu suntem nici dacici, nici neo-latini, nici iudei: suntem NICICUM…!!!", p. 264) - sau prin ciudăţeniile sublime ale existenţei terestre, văzute cu ochi fierbinte, DE OM (cf. Despre hibrizi fosile, p. 267, Sapho kineghetikos, p. 269) - sau prin pamfletele sale - virile şi nostalgice, totdeodată… - cu bătaie lungă cât…LUMEA! – de fapt, îndreptate spre lumea asta nestăpânită nici de Dumnezeu, d-apoi de Adversarul…cel mult de "O Paiaţă" dementă: Pudriere din InSula Lesbos sau chibiţe de chibuţ (cf. p. 275), Raiadul vs Raiaua (cf. p. 285), Ubi Patria, ibi Matria? (p. 307), Diafragma fier-carbon la…guguştiuci (p. 314) etc. etc. etc.

…Da, TOTUL lui Eugen EVU este o năvală întru revelarea sinelui, prin "alţii". De data aceasta (faţă de Întâlniri…), acest proces este mai clar şi intens conştientizat,

teoretizat… – dar şi aplicat. “Iadul – sunt ceilalţi…” - mormăia Sartre… Eu – sunt ceilalţi! – pronunţă, cu foarte bună dicţie, Eugen EVU.

…Dostoievschi spunea: “Suntem vinovaţi de păcatele întregii umanităţi!”

Eugen Evu spune, la rândul său: A fi Maestrul cuiva/tuturor, înseamnă să-i ştii şi să-i fii/să le ştii şi să le fii – întru VINĂ şi EXTAZ PARADISIAC, DEOPOTRIVĂ - SUFLETUL!!!

…Nu, nu se poate “ieşi din sistem”, odată ce ţi s-a dat Firea de Călăuză/Maestru şi ţi s-a “implântat”, în această Fire - Misiunea Hristică: se poate doar “conştientiza” SISTEMUL DUMNEZEIESC al Revelaţiei! (…“revelarea Revelaţiei”…!) – …şi asta o şi face, “cu asupra de măsură”, în cartea sa “despărţitoare”/conştientizatoare de Sine întru Sinea Trans-Individuală - Maestrul Eugen EVU.

Maria-Diana Popescu

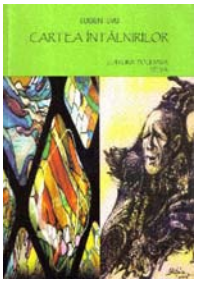

CARTEA ÎNTÂLNIRILOR
EUGEN EVU: A TREIZECI ŞI ŞASEA CONTAMINARE CONTRA CENUŞII

„Eu mă reîntorc, cu soarele acesta, cu pământul acesta, cu acest şarpe — nu pentru o nouă viaţă sau pentru o viaţă mai bună, eu mă întorc veşnic pentru una şi aceeaşi viaţă în mare şi în mic" (Zarathustra). Eugen Evu pare să spună la fel: mă (re)întorc cu a treizeci şi şasea contaminare contra „cenuşii şi rănilor elitrelor morţii zilnice” – reîntoarcerea veşnică, unul din motivele abordate în cîntecul şi în evanghelia lui Zaratustra. Primiţi această „cifră răsturnată” a timpului ciclic cu timpul-fluviu din cosmogonia fizico-poetică a lui Nietzsche, ne pofteşte Eugen Evu, poetul, eseistul, serv pentru cititori la „simpozionul castelan!”.

„CARTEA ÎNTÂLNIRILOR” (Editura Polidava, Deva, 2008, cinci sute de pagini) ne oferă simboluri ale unor spaţii - „guri de rai” şi acte creatoare ale vieţii, apropiindu-ne de Kant şi de intuiţia spaţiului ca act creator al sensibilităţii conştiente. Invităm cititorul să o supună unui examen interior, încercînd să-şi închipuie o corespondenţă cu una din personalităţile care „sunt de faţă cu harul şi cu darul lor”: Adrian Botez, Dumitru Hurubă, George Roca, Lucian Hetco, Dr. Victor Baron de Coroianu, Adrian Păunescu, Ina Constantinescu, Romulus Vasile Iona, Ion Urda, Angelo Manitta, Lucian Gruia, Valeriu Bârgău, Ioan Evu, Horia Bădescu, Ion Scorobete, Emil Albişor, Raluca Elena Weber, Mircea Tarcea, Constantin Stancu, Dan Constantinescu Nicoară, Cristian Negureanu, Ana Maria Neag, Ruxandra Cesereanu, Denise Riley, Antonia Iliescu, Mircea Dinescu, Sigismund Duma, Teresia Bolchiş Tătaru, Andrei Zanga, Nada Pomper, Mihai Afilom, o!, şi cîţi alţi veghetori care „şi-au făcut cuib în spirala de grâu implorând secerişul!”, oameni de litere, de presă şi de artă, pentru care exprimarea prin actul creator reprezintă un *modus vivendi.*

Cartea cuprinde trei părţi/capitole distincte, o diversitate în unitate şi „e bine să o citeşti fiind deschisă pe genunchi: are ceva de pasăre gata de zbor: Un seminar trăznit episodic” cu/despre mercenarii turbaţi ai asupririi poporului român, dezvăluiri în premieră mondială, tele-vedenii şi tele-viziuni în capu` trebii, Nina Casian în căutarea orgasmului pierdut, un memorial al icnelilor şi frustrărilor de la comunism la consumism – lustraţie et frustraţie, stâng la replica burtologiei haşşemitice, minciuna, jaful, terorismul, sub-omenia activiştilor sociopaţi, nebunia sistemului totalitar et caetera. „CARTEA ÎNTÂLNIRILOR”, „gîndită ca un mic turn în

incinta castelană a Corvinilor", ne aminteşte de ceea ce Klages imagina o epocă pelasgică, de-o vitalitate încîntătoare, sau epoca „de o spiritualitate solară, de un caracter prin excelenţă regal", construită nordicilor de italianul Evola. Aşadar, pentru Evu autorul, multe dimineţi au fost „Duminici de lucru", în lucrul său „jucăuş de copil al uimirii."

Citiţi „CARTEA ÎNTÂLNIRILOR", veţi avea posibilitatea de „a vedea în ieri, în azi" lumini de orizont, fixate în hotarele unor căutători de frumos. De notat modul colocvial în care gînditorul cărţii gospodăreşte „agoniseala obiectivităţii", scutind-o astfel de ambiguitate.

Filosoful idealist Oswald Spengler admitea ca substrat pentru cultura unui loc un suflet, iar modului de a se manifesta al acestui suflet, un simbol spaţial. Eugen Evu, pentru Spengler, ar fi fost, fără îndoială, descoperitorul zorilor făgăduitoare, ar fi fost sufletul „re-poetizând văzduhurile din Hermeneia cu stoluri de păsări colibri".

Interviu cu Eugen Evu

Maria Diana Popescu: *Cine este Eugen Evu cu toată alcătuirea sa, cu toată gândirea, cu toată libertatea sau independenţa?*

Eugen Evu: Eu sunt cel ce zilnic află cine este şi îşi aminteşte tot mai voalat cine „a fost". Sunt cel reflectat cu luminiţe sau umbre în cărţile mele cu tiraje mici, devorate de furnici, urzicare de pricolici, ba străpunse cu arnici. Eu sunt Jocul. Eu sunt plânsul de la naştere, care învaţă în lume să fie cântec. Eu sunt un poet ignorat de glossarii înnăcriţi şi sentenţioşi care toarnă dicţionare din auzite, fişând cu acribie de experţi securişti şi „cacademind" propriile obsesii, stabilind cine este şi sau cine nu este poet. Dând sentinţe după reţeta cărţii de telefoane „Pagini aurii" – „cine nu este în această carte, nu există"!

Bucuros de tăcerea unor „specialoizi", pe care studenţii lor îi adulează, fetişizându-i cu frică „monştri sacri"… Sunt undeva în provincie, nu departe de Lancrăm şi aproape de mica piramidă din Densuş. De vreo câţiva ani, sunt în purgatoriul dosarelor obţinute în fine de la C.N.S.A.S. – zonă obscură Moebusiană(…), din care voi ieşi în curând ca un lup ce sunt şi nu am înnebunit: deoarece nu a înnebunit lupul, ci îmbătrânita turmă a căpiat, sărmana. Total parţial arhivă: dosarele „Cerna", „Anonimul", „Scriitorul" şi „Claunul" (acesta fiind un dosar penal al defunctului M.A.I.- o exptertiză fascinantă (!) asupra unui protest al meu către tovul împuşcat; o expertiză care dovedeşte criminologic (!), că într-adevăr eu am scris acel protest unui fost om, în care românii crezuseră în anii 68, (la invazia Cehoslovaciei de către trupele Tratatului de la Varşovia) pentru ca apoi să constate prin foame, minciună, frig, militarism activistic şi tot ce a urmat, că acel neom înnebunise şi îşi distrugea propriul popor. Îl numeam ceauş - adică iscoadă turcească - în acea scrisoare, aflasem asta dintr-o carte a lui Bălcescu…

Acest purgatoriu este deopotrivă infernul retrăirii, regresiunii terorizante, a anilor 1970-1989, prin recitirea celor 460 de pagini strict secrete, pâre, rapoarte, ordine, pătrunderi ilegale în domiciliul meu de atunci, urmăriri informative, scopalamină, anchete, presiuni în coterie imundă cu tovarăşii activişti din oraş şi de la judeţ, chemări la miliţie şi securitate, marginalizare, teste grafologice, urmărirea familiilor Evu… acuzaţii că sunt lăudat la Europa Liberă, că incit oamenii, că sunt ostil partidului-ţară, că nu scriu destul despre tovarăşul şi bestia sa, că mi-am înstrăinat fiica (sursa Gligor Haşa din Deva)...

Cea mai murdară este laşitatea unor „confraţi" din zonă sau editurile din Bucureşti, Timişoara, care mă turnau fie de frică, fie din interese meschine, cum o fac unii şi azi, la firme noi. Acest purgatoriu e monstruos şi nimeni nu mă poate ajuta decât eu însumi, să nu recad în infern. Poate

crezi că dramatizez? Am numărat 42 de ofiţeri, de la măruntul Haicu Ion şi şeful lui Văceanu Lucian, la generalul Mortoiu – dar şi o liotă de „surse" informatori sau colaboratori, numiţi conspirativ - delirant, Ion Rudeanu, Mihail Rudeanu (preoţi!!! Ortodocşi, unul baron local!) „Cazan Costel", „ Al Plopianu", „ Ghe Rădulescu", „Dinu", „Radu", etc şi cel mai longeviv turnător – azi lider de partid liberal, semnând cu iniţialele numelui real: „M.I". Toţi ăştia au făcut poliţie politică şi au făcut răul iremediabil, diabolic, de a lovi în familia mea, în demnitatea mea. În fine, adaug şi existenţa unui dosar „de urmaş", a tatălui meu Gheorghe Evu, fost veteran de război şi fost pastor regional creştin-apostolic penticostal. Iată-mă aşadar în captivitatea cu zgardă a unei familii întregi suspectată ieri şi poate şi azi, de a nu fi patriot! *„Aveţi geniu, dar nu aveţi strategie"*, *dixit* imundul Haiku, pensionat de fesenişti aşa cum au pensionat zeci de mii, între 30 de milioane şi 35 de milioane (Pleşiţă et comp)! Halal dreptate şi adevăr! Halal lustraţie bravo frustraţie! În România dreptatea umblă cu capul spart. *„Iar până-i iad e doar un gard/ şi acela tot spart"* (Moşul Ioachim dixit).

Coşmarul este că în aceşti ani, cu unii dintre ei, cadavrele cripto-fripto combatante, demagogii acoperiţi de ridicol, cu care vrei nu vrei, te ciocneşti pe la „acţiuni" bifate tot ca pe vremea, fie s-au realiniat „organelor" ei fiind şantajabili, fie au trecut la insulte, ca să nu mai vorbim de cărţi pline de abjecţii şi atacuri furibunde la persoană. Am suportat insulte descalificante pentru un dascăl acrit că nu-şi mai poate vinde cărţile prin şcoli, un lăudat de grafomanul Toni Dîrţu-Scîrţu, un absolut decăzut din condiţia de intelectual, el uitând că mă turna în 1968, luat de martor-turnant de către securiştii Devei. Scrie la dosar că în prezenţa toarşului Faur - şeful lui, şi a Blandianei, a lui Beniuc şi Romulus Rusan, l-am vorbit de rău pe tov ceauş-bei când vizita Ţebea lui Avram Iancu. Turnaciul longeviv este dealtfel jalnicul campion al atacurilor în tot ce îi ieşea în cale, iar presarii din judeţ s-au plictisit să-l caricaturizeze: are timpane îngroşate şi e mare mâncător de unguri şi ţigani!

Ei bine, onorabelul domn Manolescu, prin anii 95, aflând câte ceva de la Iv Martinovici despre hărţuirile la care fusesem supus, a scris în „România literară" înţeleaptă – greacă vorbă (Remember Xerxes despre viclenia grecilor): „... deh, domnule Evu, ce îşi face omul cu mâna lui…"! Omul declară într-un editorial la România Liberă că securitatea a făcut revoluţia şi basta! Asta e tot! Ha, ha! Păi cum să îl votez la anul pe acest *jolly-joker* al danaoşilor dezmierdat Niki Apolzan – La USR scriitorii români îşi trimit cărţile spre a fi lecturate pentru eventuale nominalizări şi premiere anuală; ştiu sigur că sute de cărţi nici măcar nu au fost citite ca titluri, întrebaţi-o pe secretara care le trece în registru şi gata! La ce să mai răbdăm noi, cei din provincie, hârele şi pârele de sus, dacă cele dintre noi continuă de peste 20 de ani? E în capul trebilor pegra reactivizată a nomenklaturii kul-tur-nătoare care se fac că fac lustraţie? Vorba lu' Dinescu: Ni-e lehamite! Şi în fine, vorba genială a lui Caragiali ot Haimanele: „ BA PE-A MĂTII"!

Primeşte, rogu-te, Maria Diana Popescu, acest inevitabil subsol aruncat în pridvorul schimbului nostru de idei… Deoarece întrebarea „cine sunteţi" m-a bruscat cumva în realitatea imediată şi am simţit nevoia să oftez. Arză-i-ar focul!

Maria Diana Popescu: *Ce focuri mai tresar în viaţa dumneavoastră artistică, domnule Eugen Evu, parafrazînd titlul volumului de eseuri „Tresărirea Focului"?*

Eugen Evu: Aluzia la volumul întâi al Jurnalului meu de idei, dorit trilogie, este cu înţelesul de diminuare a unui cutremur, care este dintotdeauna arderea… Focul ca principiu ordonator, creator şi devastator – dar de aici misteriul ciclicităţii lumilor – m-a fascinat mereu în sensul zoroastric. Am simţit, de mic copil – privindu-l în starea aceea, indusă magic de semi-transă – vraja lui, şi îl simt polisemic în fiinţa mea subţiată. De fapt de lumină prin ardere de tot e vorba. De uitarea cenuşii, pe care Blaga o punea pe cântar prin rima delicată a greuruşei… Cenuşa este resorbită de ţărână, lumina focului este resorbită de soare, ca tot ce fiinţează, arde şi este resorbit! Sunt, aşadar, apolinic. Jurnalul cu acest titlu era un mic atelier sau „pietre pentru templul meu". Şi se va încheia în mai, cu volumul III, „Cartea întâlnirilor" şi „Oximoron – mâncătorul de furnici". Focurile sunt cu vârfuri iar eu sunt un vârf care nu uită că el este mai înalt, *„acolo unde*

intră flacăra în cer”, prin arderea întregului, inclusiv a ultimei energii potenţiale din combustia cenuşii!

Maria Diana Popescu : *Am aflat din paginile unei reviste, sunteţi şi sculptor. Vă propun un troc, ce spuneţi maestre, dau o carte cu apostila mea pe o sculptură, una mai mică. Sau nu merge?*

Eugen Evu: Bine, când gat de cioplit o figurină (piccola scultura) vă voi dărui una, dar nu merge poştal. Vă previn însă că nu sunt sculptor, ci mai scriu şi cu lemn de a*ccacia robinia*, scriu din briceag. Sunt decorative ligno-glifele astea.

Maria Diana Popescu: *Un strâmt şi egoist tablou cosmic îi face pe unii poeţi să creadă că ei sunt rostul existenţei. Cum stau lucrurile?*

Eugen Evu: Păreaţi „grea”, dar sunteţi suav sugestivă: păi rostul existenţei priveşte „cum stau lucrurile”, nicidecum cum stau fiinţele, fiinţa! Eu de unde să ştiu? Micul cosmos din mine este al micii nemuriri din oglindirea haijinului: soarele din pictura de rouă. Poezia mea este autocunoaştere şi urmare de zeu propriu, vezi sentinţele de la Delfi. Între-zăriri, năluciri, *anemnesys*, regresiuni în memorie. Poate înnoiri, poate epifanii, *entelehia*… Revelaţia şi uimirea, străfulgerările acelea indicibile de bucurie: exist!

Eventual, mai aflu câte ceva, dar închid iute-ntrezărirea şi îmi zic *„în zilele acelea, înţelepţii vor fi numiţi nebuni”*! Poate poezia e un fel de orgasm. Pentru unii orgiastic, pentru alţii te miri cum-necum. Poezia mea este chiar existenţa mea, utopia care face dinamica entităţii mele. Dacă nu îţi sună pretenţios. E interiorul meu melodios, unul căruia eu îi sunt purtător. Este redefinirea „eului” din sus în jos, este bucuria mea de a fi, chiar dacă tot mai des mă rog mie însumi: „să dorm, să dorm!” Cum Hamlet şi Cioran. Rostul este al Verbului „a exista” conjugat mereu în acest ACUM… Adjectivele fac doar ornamentică. *Aum mane padme hum!* Mallarmé, Whitman, Borges, Bacovia, Blaga, Ion Barbu, Omar Khayam… Trăiască Dumnezeul din opera vie, Omul! Fără complexe, voi semna prima mea antologie lirică de autor Eugen EVIU. Slavă Domnului!

Maria Diana Popescu: *Domnule Eugen Evu, arta cu ale sale legi dăruieşte creatorului mai multă tărie?*

Eugen Evu: Sigur. Face mai suportabil misterul existenţei şi îl îmblânzeşte pe om în sensul orfic. Dar poate sălbătici şi îngerul.

Maria Diana Popescu: *Oricâtă importanţă am da creaţiei, totuşi într-un loc tragem o linie şi spunem: „aici începe Ţara lui Dumnezeu”, cel care ne face posibilă manifestarea în artă a întregii personalităţi. Cu dumneavoastră cum este?*

Eugen Evu: Nu este creaţie scrierea, ci *imitatio Dei*. Sau *mimesis* - cameleonismul straniu al vietăţilor şi, de fapt, al inteligenţei ce se manifestă. Spiritul este cel ce se agită (în om)... Ţara lui Dumnezeu este ca parte în om, dacă este după chipul şi asemănarea lui, dacă nu e o proiecţie a spaimelor lui ancestrale, şi a INUMANEI nevoi de a fi „veşnici” (a trăi veacuri, vecii, secole). Neconsolarea asta este răsadul religiilor şi cred că şi artele sunt religiozitate, ca umbră a Luminii. Sacralizează ori extrag memoria şi o recuperează probabil (sperăm) în altă dimensiune. Dar ce ştiu eu? Când am fost alungaţi din Paradeisos (grădină împrejmuită de ziduri), edenul s-a rupt odată cu noi, adică îl purtăm ca nostalgie paradiziacă spre şi întru – după moarte? Poezia mea este pentru mine şi, uneori, şi pentru alţii, rezonanţi cu mine, vindecare de acest dor. Sau LEAC băbesc. Efectul mantric, (ro-mantric!) şi incantaţia – divinaţia mantramică, etc. Descântec de leac şi dor, euharistie, îmbunare a eriniilor, luare în râs a Gorgonei, înţelegere pentru preotesele prostituate, medicină a Sinelui gemelar cu Sinea. Iar vindecarea vine dinspre interior spre margini.

Maria Diana Popescu: *Hegel spunea că modul de cugetare al unei epoci îl înţelegem abia atunci cînd suntem în stare să-l negăm. Ce negaţi prezentului?*

Eugen Evu: Uf! Pe Hegel, Kant, Nietszche, i-am fost citit când nu aveam acces la Socrate, Aristotel, Platon… Am avut noroc cu Eliade, Vulcănescu, Cioran, cu Blaga…Dar eu nu sunt un poet prea citit, sunt un empiric şi gata! Când să îmi scriu cărţile, dacă mă duc ăştia cu vorba? Ei să-şi întrebe şi să judece sinele lor, nu să lărmuier interminabil despre poet! Poetul este definit de orbul Borges iar el spune că toate cărţile din lume sunt scrise de o unică entitate! Chiar îl cred. Orbii văd mai bine, remember Homer. Eu sunt filozoful suficient mie. Nu neg prezentului nimic. Neg parţial trecutului care e cadavrul stocat în uluitorul mecanism de lucru al creierului „meu" şi am experimentat sufocarea ca levitaţie, coşmarele ca decantare şi epurare a bântuirilor,energiilor negative, sulfuroase… Creierul ne este un „sistem bioenergetic deschis", aşadar suntem permanent bombardaţi şi străpunşi de vibraţii care ne menţin într-o uriaşă luptă de a vieţui armonic cu noi înşine şi cu lumea beneficului, a viului devenirii în lume. Prezentul este delirant, a mai fost, este revelatoriu (apocalypsis) şi este negreşit – dincolo de catastroficul său accelerat – unul re-genezic. Istoria este asasină, teluricul este cruzime – suferinţele naturii ne dor şi ne bântuie! Poate că pe unii îi mântuie… Dar eu nu sunt nici profet, nici da-daist, ca să zic DA! DA!, pentru a nega NU! NU!. Labiş a scris: *„Noi niciodată nu!"*. Păcat că a greşit ca Maiakovski, sau Păunescu, şi nu ca Esenin sau Stelaru! Prefer să greşesc ca… *eugenevu*! Marile descoperiri sunt rodul uneori erori, intuiţia e unica formă de inteligenţă care îmi place, o iubesc şi o ocrotesc intact-paradiziacă. Vai de cei ce se mint pe ei înşişi, acolo e spărtura şi neantul.

Maria Diana Popescu: *Pe Comte îl poţi surprinde în flagrant delict de romantism. Pe domnul Eugen Evu în ce ipostaze l-ar suprinde acum un flagrant organizat la gradul zero al sufletului artistic?*

Eugen Evu: Christos a spus: *„Şi voi puteţi fi Dumnezei"*. Scribul a copiat revelaţia cu minusculă, din auto-cenzură. „Eu" nu pot fi surprins în flagrant, nici ca domn, nici ca rob, cu atât mai puţin sufletul cu atribut artistic. Gradul zero este eternul constant: zero este gravid de unul şi prin aceasta, potenţial multiplu. Flagrantul delict (adică frauda lui Freud! ca să glumim niţel), de cine e organizat? De specializaţii speciei literalnice? De comicii vestiţi ai ecranelor, pardon, sticlei? De păturicii noului ordin „Năsturel" al societarilor cu faţă şi spate umane? Muza mea se amuză mereu la aşa dulci grozăvii! Uite, să fiu sincer tulburat: aş reciti cu un zvâc de simţ şi aplicaţie semiotică, Evangheliile astea apocrife, de la Nad Hammadi… Mai ales Evanghelia lui Iuda! Şi, desigur, repetat, Cartea lui Enoh şi Enuma Eliş, şi Ghilgameş, şi încă alte câteva. Apoi aş căuta să înţeleg prin ochiul exoftalmic al Telescopului Hubble… Şi poate aş fi surprins în fix-graviditatea (de sine) a Zeroului – ca multiplu al unui Paradox: UNUL.

Maria Diana Popescu: *Cine mai citeşte astăzi, că de scris se scrie mult?*

Eugen Evu: Ohoo! Citim noi şi tot e ceva. Citesc studioşii, citesc securiştii de ieri, de azi şi de mâine, psihiatri, legiitorii, citesc tot soiul de firme şi preţuri, citizenii turmentaţi care hâc întreabă *„io cu şini votez?"*! Ca să dibuiască de ce Iuda îi reproşa lui Christos că se rezuma doar la promisiunea unei libertăţi „de dincolo", şi nu la Impărăţia de aici, care e tot a lui Dumnezeu, nu? Hai să citim două fraze din Evanghelia după Iuda: *„El zicea să-ţi iubeşti duşmanii şi să le dai economiile tale, adică obrazul şi tunica, punga şi recolta, dar e imposibil, căci acela care primeşte în casă un hoţ îl va vedea pe hoţ luîndu-i, drept mulţumire, chimirele şi femeia* (!, subl.n). *Şi cel care dă de mîncare duşmanului său va avea un duşman cu atât mai puternic! Îmi ziceam: „Ei, nu trebuie să iei poruncile lui Iisus chiar în litera lor", dar gândurile nu-mi dădeau pace. Trebuie să acţionez!"*. Adaos: *„Cu acest gând, plin de bucurie pentru voi, eu mă voi spânzura!"*. Tulburător, nu? Sărmanul Iuda! El, pe care Mântuitorul îl iubea cel mai mult. Ceea ce numeşte Iuda *„bucurie pentru voi toţi"*, a fost pare-se nimic altceva decât o depresie indusă de ordinul indus prin poruncă: *„Unul dintre voi mă va vinde!"*. Te rog să îmi scuzi abaterea de la... literă! Ne citesc stelele, că timpul fiind circular, dimensiunile sunt iluzorii şi progresul este o lege cosmică: or avea Ei metode să ne psihanalizeze, fii pe pace! Eu citesc cu bucurie şi ce scriu alţii, sau cu milă şi ce delirează maniacal alţii. Citesc ca să nu crăp. Citim ca să reînvăţăm, prin dezvăţare, etc. Se scrie excesiv de mult, deoarece realul e insuportabil şi omul dibuie în felul lui zone de refugiu, omul se virtualizează, e un fenomen cu o iuţeală fatală pentru cei mai mulţi. Omul are în el vocaţia,

programul auto-depăşirii, al cunoaşterii: cum altfel decât prin citire şi scriere? Creierul actual are funcţii adaptate de cel puţin un mileniu în acest sens. Desigur, infirmatizarea modifică, ea cyborgizează, ea ne face captivi, ne rupe de CONDIŢIA ancestrală şi de cea dobândită. Lumea artificială a omului este de fapt Omul proiectat în ea. În materie şi este inteligenţă trans-însufleţită în omul evolutiv, devenitor. Este ceva recuperator în actul istoric, chiar asasin cum l-am numit. Dar văzul este mult superior actului de a scrie-citi: Comunicarea umană actuală impune o atare despărţire de lentoarea şi inconvenienţele economice ale lecturii – studiului – accesului la Memorie în profanul istoriei. Problema este să ne reziste hardul!

Maria Diana Popescu: *Revistele, paginile culturale pot impune o „modă" sau modele eronate?*

Eugen Evu: Cred că da, asta aşa a fost mereu. Însă moda, sau modelele, aduc a consumism şi derizoriu. Iar paginile culturale din cotidienele mogulilor, ca să vezi, lipsesc cu desăvârşire, au fost doar câteva tentative eşuate lamentabil. Cultura nu rentează. Iar cutare – căruia i se suflă idei de-astea – defineşte hazos-sinistru recent chestiunea „tonomate de presă"! Ce zici de faptul că onor prezidentul USR Nicolae Manolescu are cronică de fotbal, başca o revistă care e penibil de casă? Revistele din provinciei sunt chinuri anume întreţinute de sadismul pseudo-elitelor şi clientelarismul este în metastază. Îmi vor spori duşmanii cu sinceritatea asta, dar mi-o asum şi nu vreau să se răsfrângă asupra candorii splendide a întrebărilor dumneavoastră.

Maria Diana Popescu: *Am constatat că unele reviste promovează scriitori pe temeiul apartenenţei la un grup. Care este părerea dumneavoastră?*

Eugen Evu: Este tipic să fie reviste emanate (sic!) de o grupare. Pe criterii valorice, estetice, etc. Mai puţin normal să funcţioneze pe criterii de apartenenţă făţişă, sau disimulată, pecuniare sau (şi) politicianiste. Boala teatrului este teatralismul. Boala politicii - politicianismul, ş.a.m.d Cancerul izmelor – izmele!

Maria Diana Popescu: *Cine sunt cei care trag sforile în cultură şi cui îi cade în cap cortina?*

Eugen Evu: Păi... sforarii! Culmea, că mai şi sforăie, aşa că marionetele devin ventriloci autonomi. Se numesc urât mirositor fonetic: analişti. Uteciştii de ieri, detaşamentul de azi şi... aşa mai departe. Asta văd şi nu doar cred. Cortina cade în capul – culmea - bietului *sufleru* Eminescu şi a a figuranţilor pe viu, infiltraţi printre păpuşi. Serios glumind! Sau vă referiţi la cultura cartofilor, a păioaselor şi a canabisului ori cultura natural - aviară ori şi mai grav ovariană, apropos pornolirism *al giorno*? Care cultură, că e preacurvie, domnişoară!

Maria Diana Popescu: *Mi se pare mie sau forţe anonime încearcă să creeze azi o nouă împărăţie a spiritului?*

Eugen Evu: Asta da întrebare! O anticipam oarecum deductiv... Da, forţe obscure, dar să nu cădem în hilarismul sinistru al unor şamani pe sticlă ori pe aiurea, care evident sunt sub observaţie conspirativă, ca experiment „cu faţă umană" a păpuşarilor electronici... Dar acest subiect îl amânăm, eventual, fiind prea grav şi monitorizat undeva. Ştii ce scrie în finalul Noului Testament? *„Cel ce face răul să îl facă şi mai departe, cel ce face binele tot aşa!"* (citat din memorie). Asta e de gândit *vis-a-vis* de subiectul nostru. Misticii? Anologia micro-macro cosmos? L-aţi citit pe Niels Bohr? Vorbe sfinte şi pline totuşi de acalmie! Sau sa-l recitim pe Dao De Jing (Tao Te Ching)! Sau, poate, să citim iarba, culorile, cerul înstelat, descoperirile de ultimă oră în astrofizică, etc.

Maria Daiana Popescu: *Misticii spuneau că orice lucru pământesc îşi are un lucru asemănător în cer. Prin analogie, ce mai aveţi şi puteţi aduce de acolo prin corespondenţă în creaţia dumneavoastră?*

Eugen Evu: Poate va trebui să înţelegem cât de cât matematica fractalică!. Eu nu aduc „de acolo", nimeni nu aduce... Eventual coboară şi atunci ne mai luminăm un pic. Iar dacă avem har,

dăm de înţeles şi celorlalţi. Ferice de cei ce cred dar şi de cei care ştiu ceea ce cred.

Maria Diana Popescu: *Cum rămâne cu valoarea, cu efectele spectacolului sumbru, pe care-l provoacă literatura azi?*

Eugen Evu: Fără îndoială că tot ceea ce se petrece – întâmplă ori este indus a se întâmpla, are o logică. Cui îi aparţine şi cum suntem sau nu suntem executanţi – conştienţi ori ba – ai acestora – dincolo sau dincoace de „perdelele" de fum sau cortinele sau catapetesmele acestei conspiraţii care este istoria! Nu va fi venit clipa să ştim... Poate suntem ocrotiţi, poate meritǎm să fim ocrotiţi. Să sperăm că suntem iubiţi. În nici un caz aşteptându-l pe Godot!

Maria Diana Popescu: *O vorbă de onoare, vă rog, în încheiere!*

Eugen Evu: Mă onorează că tinereţea întrebătoare a Domniei Tale este tonică pentru cel istovit care sunt şi scriu, trăiesc şi. Onoare celor ce se iubesc pe sine ca să fie în STARE de a-şi iubi şi aproapele. Mai ales pe cel de departe! Cu dor!

UN RĂSPUNS POLIEDRIC COMPLEMENTAR PENTRU MARIA DIANA POPESCU

Iau de drept ceea ce un excelent poet şi critic preciza în „Viziuni critice": Paul Aretzu pledează pentru convergenţa dintre demersul critic şi opera comentată: „Un text trecut printr-un demers critic este total transformat, are altă identitate, alte amprente. Dacă un scriitor se scrie pe sine, un critic literar se citeşte pe sine, în text" (p.7-8). Este pasajul pe care şi Valeria Manta Tăicuţu în evocă inspirat. Ideea mea este că acei critici care sunt în primul rând poeţi, sunt preferabili, dacă nu cititorului, sigur autorului analizat: „delictul de subiectivism" devine prin *modus operandi* rezonant, empatic, un lucru demn de dorit.

„Mâncătorul de furnici" care este monstrul sacru al teoriei, este imun la secreţia formică a hărniciei din text, (şi la rumoarea acelei memorii colective ce se modulează în inefabilul rostirii entitare–auctoriale), pe când o mireasmă rară, o metaforă revelatorie sau un oximoron îl poate împinge la urletul sentenţios-autoritar, la răcnetul urangutanului înţepat de o furnică sau o viespe. Cutare big-specializat de opus-uri – cărămizi criticoide, este un simplu ilegitim a „decoda" poemul poetului autentic, deoarece pur şi simplu nu are „organon"! Am fost siderat de „încercările lirice" ale unui supus sus-pus, ale cărei poezioare şontâce erau simple foi de auto-observaţie andropauzată. Sau dacă vreţi, andro-repausată.

„Delictul" sus citat ar veni din acel monologos auto-referenţial-disimulat, cvasi-narcisiac şi afectat paroxistic, ca simulacru de judecată pe (pre) textul altuia. În fapt, aceşti trântori care consumă buget şi hârtie prin teorie, mai mult decât înşişi scriitori, cei care produc, amintesc de starea produsului ţăranilor, cumpărată cu japca pe nimic, apoi revândută moftangiilor şi sărmanilor cu aceeaşi vervă speculantă. Aceşti negustori sunt în handicapul-teroristic asupra mulţimii bruscate de la comunism la consumism, unul special-specios, pe care l-aş figura grafic caricatural astfel: un second hand reprezentat printr-o figură gen „Viermele de bibliotecă", a unui pictor german, îmi scapă numele, un Hand-man" care are două braţe la un unic umăr, unul inutil, gorgonic, iar de cealaltă parte este ciung! Nu dau doi bani (emisie veche!) pe aceşti criticoizi.

La grila lui Roland Barthes despre auctori, scribi, autori, scriitori, şcl. – echivalenţele li se impun şi ăstora. Dacă aş fi răspuns setului – altfel splendid şi erudit (nota bene!) – de întrebări punct cu punct, aş fi „rezonant" modular cu Fiinţa, dvs înşivă fiind poetesă, dar aş fi deraiat în subiectivismul meu intact-natural şi, poate, excesiv fabulatoriu. Subtextul meu este memorie freatică, este strat de profunzime al uriaşei memorii stocate în subconştient. De ce să întreţin iluzia unui dialog, când de fapt, monologăm împreună: ci nu împreunaţi. Ne cunoaştem, dar nu în sensul originar? Arta este eros sublimat, transfiguraţie şi trans-subtanţializare. Iar pentru mine, o deseori tiranică asuprire a Esenţelor ce mereu reculează în recalibrarea efemeră: a unui Acum tot mai subţiat, mai fragil, mai tendenţios eteric! Îmi redistribui puţinătatea fiinţei în simetriile de

fagure ale misterului. Cu cine comunicăm noi, de fapt? În acest limbaj postbabilonian, ante-babilonic?!

Şi Jean Paul Sartre scria undeva: *„unii pretind că romancierul se descrie pe sine în personajele lui”.* Acest bovarism de fond al creaţiei şi reflectării în tipologiile operei auto-asumate demiurgic (sic,n.) este cvasi discutabil mai ales în cazul poeţilor. Excesul autoreferenţial, bunăoară, este la noi eminescian, însă el a decăzut demult în eboşa sau în auto, manierismul ce ne aminteşte de etapa „La Lilieci” sau „ uşiţi” al unui Marin Sorescu: simple parodii sau singurătate a parafrazei printre poeţi… Marin Sorescu îmi mărturisea, încă de la primul lui volum poetic, că este da fapt un tragic şi un sceptic cioranian, dar cărţile aveau să-i fie tot atâtea variaţiuni pe tema obsesivă: ispite atipice ale hazosului om de câmpie. Decorativism şi texte de *musica facile*.

Primeşte, rogu-te, să răspund întrebându-mă, deopotrivă, pe mine însumi, fandând întrebărilor Domniei Tale, o, atât de rafinate… Oare, nu cumva vă întrebaţi astfel de esenţiale nelinişti proprii, rafinate şi rezonante la propria-vă frumoasă poetică, iar eu accept naiv a fi doar un Ecou? Sunt vulnerabil şi apelez la subterfugii. Vă răspund în dodii, risc poate truisme sau anacolute. Dar spontaneitatea îmi este şansa de a evita te miri ce abnormităţi care sunt luxul celor sus-înţepaţi.

Mea culpa poesis: psihanalizez şi încep cu mine. Simt în direcţia Jung şi nu Freud, deşi m-a terorizat o viaţă a sa „mecanică a visului” şi altele. Dar Jung e îngerul meu – daimonul gemelar celui al lui Socrate. Ale sale „Studii despre reprezentările alchimice” au pansat în mine spărtura şi au suturat ceea ce eu numesc fisura din aureolă. Nu îmi explic enunţurile sus-numite „de refugiu”: te rog să le primeşti de la poet la poet. Aşadar fulguraţia preliminară poate fi numită poetizând: interior al ninsorii, adică al Textului.

Un reproş unic şi crescător în conştiinţa mea odată cu anii, este asupra Cruzimii din Natură, omniprezente. Sau mai propriu spus, deo-prezentă. Legea asta guvernează şi este dinamica transcenderii – de asta mă înspăimânt. Foamea energiilor de energii şi sacrificiul, de la galaxii la sori, sisteme planetare şi în jos până în infinitul mic. Spiritul ar trebui să fie de-situat, iar suferinţa creaţiei în virtualitatea ei de delir (metafizic) este deopotrivă a meta-ftizismului de tip bacovian. Marele poet Vasiliu-Bacovia, auzea materia plângând: plânsul etern al cruzimii naturii faţă de sinea şi sinele ei! De ce nu aş auzi antimateria râzând?

Nu uit un poem vizionar al lui Celan, spectrul unei entităţi eterice încleştate în ceafa unui sinucigaş instabil, pe ţărmul mării. Sufletul-duhul aceluia râdea, la suferinţele de Iov laş ale sărmanului. Pentru unii poeţi – tot mai mulţi, pe unii i-am cunoscut foarte bine – a scrie poezie, egal a se sinucide lent, a se automutila… Vă amintiţi dilema personajului lui Graham Greene, din romanul „Un caz de mutilare”?

Lumea este un lazaret. Ctitorii de basilici sunt meşteri mari sub teroarea lui Negru Vodă mandatat să ctitorească operă de proslăvire! Cui anume? Implicit lor. Este poetul român un astfel de meşter-duplicitar-habotnic-mercenar şi care consimte laş să îşi zidească inclusiv iubirea şi urmaşii nenăscuţi (…), doar spre a ajunge pe turla răsucită a operei? Şi de ce? Ca să se arunce în gol şi să ţâşnească acolo fântână?! Aberaţii ale întunericului revendicate de dogma luminii! Substitutio sado-massochist, asta e! Victima-călăul poet este clona încremenind în eşecul larvar… E o fojgăială de grafomani, de paranoici şi de schizofrenetici mai ceva ca la Socola! După prăbuşirea din decembrie a junglei pseudo-valorilor, surogatelor şi năut-arzilor – pârloaga nu poate ţine spaţiul dela - vale blagian – superba utopie! – de la înnoroirea-mocirlirea alunecărilor de teren paideumatic.

Labirintul s-a scufundat, este inundabil, odată cu arhivele şi urbariile de tip C.N.S.A.S. ale întregii literaturi române actuale. Suntem într-o criză de identitate inclusiv a Memoriei… Ce rost are să scriem când actul scrierii este conform lui Enoh – şi altora, mult mai moderni – un act de primejdie? Dedublează sau corupe însăşi Id-ul arhetipa!?

Omul care scrie este omul care se auto-modifică. Trăindu-şi existenţial submersiile, indicibile în sine, riscă nebunia, ruptura, schizoidia. Idol de sine sau ideal-ideologizant. Fractura! Ci nu cea din penibilul manifest al unor apologeţi sur-escitaţi(!), cărora nu eu le sunt numitorul ci fractura sinelui de sine. Aţi observat androginizarea textului? Sau efeminarea discursului pe acutele castrate ale erosului pornoliric? Nişte astfel de distrofici m-au insultat la persoană, neavând nimic de prins în propria-mi poezie – câtă şi cum am editat-o? Ştiţi ce mă izbeşte? Noua istorie a plagiatului, fenomenul acesta deviant de la orice azimut care face ravagii în literatură şi revuistică, cu mici excepţii.

Amputarea care doare, deoarece centrul cerebral al durerii este atrofiat dar activ. Golul apetitului esenţial de libertate, tocmai acum, când au implodat barierele şi autocenzura – vârful perfid al „turnului de control" totalitar. De unde şi delirurile criticoide, sudalmiada şi cocoteria acestei Rinoceriade post-Caragiale. Toţi îl aşteaptă pe Godot-ul Manolescu, aşa cum l-au aşteptat pe Iliescu. Şi ei sunt, de fapt, în capul trebii. Cred că romanul românesc reîncepe sublim-abject de la începutul Filimonian.

Iar poezia… se sparie gândul! Poate că Mallarmé ar fi pentru noi, îmbălcăniţii (Io ba!) un prag de unde să batem saltul spre o nouă poezie românească. Poate. „Măi nepoate", cum moşul meu zicea. Şi tot el: *„Îs multe de zâs, dar mai multe de tăcut".* Mallarmé şi al său Blanchot. Daimonul lui Onan biblicul – al monştrilor sacri. Sau cum anagramase simpaticul Vasile Leac: „Monştrii-s acri". Puah! Monstruozitatea invocată şi de Caragiale, care gândea „monstruos" versus intuiţia – şi efectul placebo al stigmei pe care cel puţin eu, smulgându-mă întru saltul următor şi degravifierea necesară zbu-rătăcirii (…) – anume înnoirea (auto-psiche terapică prin erezia (!) scrisului-trăit!) – emoţia (fără aluzie la tot soiul de satanisme gen „emo" (de la *emotion*), capcane în care cad ca fluturii derutaţi feromonic (sic,n.) – ori alte cele agonisme… Cine sau Ce agonizează în/prin aceştia? Nu cumva devianta cruzime a naturii - autocruzimea firii, canibalismul acelei treimi de zeu din hibrys-ul Enkidu?

Iată ce aţi stârnit cu ingenioasele şi foarte interesante întrebări, simpatică poetesă Maria Diana Popescu! E un elogiu modest, nicidecum un reproş!

Numai că aceste sky-traps, inocente prin profunzimea lor şi nuanţările vitralice, sunt ale entităţii D-voastră poetice, mai mult decât ale demersului exegetic pe care îl probaţi căutând acel sacru pe care Blaga îl numea Curcubeu. Vai, simbolul lui re-ligio… Care a fost confiscat în occidentul Fricilor toate, venind asupritor şi peste noi – doinitorii reminiscenţi ai Dainelor (aina-daina) de demult! Devastator! Vă adresaţi superb întrebări! Şi iată de ce m-am rezumat simpatetic intact la aceste fulguiri metatextuale. Precum în text, aşa şi în metatext.

Oracularul, dragă Maria Diana, a fost o farsă! Efectele unei emanaţii toxice şi delirul cu sclipete de premoniţie… Arta a fost şi va fi Divinaţie. Iar divinaţia este mantrică şi pare a fi ancestrală. Apropos de cunoaştere (şi prin scriere-trăire poieion): sensul originar biblic al cunoaşterii era strictu al împreunării sexuale. Adam a cunoscut-o pe Eva, etc etc… Blaga a sublimat unic acest sens: *„A cunoaşte, a iubi/ înc-odată, iar şi iar…/ a iubi e primăvară!"*.

Aş spune că să ne iubim pe noi înşine, să reînnoim acest deziderat cosmic. Şi aş spune că omul are imperios foame-nevoie prioritar de a IUBI şi doar apoi a FI IUBIT. Sunt un pic truistic, prin aceea că scriu inclusiv în vis şi la trezire încerc să recompun non-dimensionalul şi atemporalul Fiinţei. De aceea îl invocam, pe Carl Gustav Jung şi submersiunile sau „regresiunile" lui în Memorie. Inclusiv în cea freudian-colectivă. Dar matriceal eu sunt transilvanic şi sunt în paideuma-melosul ultra-energetic al spaţiului cu stele foarte joase ce zburdă peste cimitire vesele, sapienţiale, cu aceeaşi ludică… seismicitate subcuantică de deasupra teraselor montane sau ale meridianului Frunţii. Întrebările Domniei voastre sunt demne de răspunsuri spontane şi deviante, deoarece săgetează himera mea: Hiperyon.

Primiţi aceste confesiuni şi sper să fiţi sinceră că în propria-vă poezie. Candelăreasa Dvs. este Dantelăreasa lui Vermeer? Ador Culegătoarea de scoici. Şi nudurile preoteselor sacre ce se prostituau la porţile templelor. Chiar dacă „pruncul" text este asistat de doi heruvimi, eventual prin anestezie necesară implantului. Aluziile mele umil-mitologice sper să nu insulte (nici nu au cum!)! Iar dacă există şi un cimitir al metafizicii, desigur că e o groapă comună: se fac epurări şi în Shambala dezgolită accidental de dislocările cacademicilor în prelungită andro (re)pauzare. Bine faceţi că scrieţi *dumnezeu* cu minuscule, fie şi ca prudenţă. Deoarece el s-ar putea să fie Plural, cum bunăoară Elohimii.

Filigranele din Bacovia, cum scrieţi, dar şi *„cara, lontano come il una spechio"* a lui Montale. Fiinţăm prin oglindire şi cuvintele poezează taumaturgic pentru NOI. În fiece apus este deja răsăritul. Ceea ce va fi, a mai fost. *„Neastâmpărul are paşi de balet/ ciocnindu-se nelămuriţi uneori, alteori/ îmbrăţişându-se într-un cerc rotitor/ într-o vervă pe note"* (am citat din poemul Dvs „Când încep să dea în pârg zăpezile"). Să ne supunem, dar nu timizi, „destinului de poet". Din curcubeul, de acolo de unde *„curcubeul îşi bea frumuseţea/ şi nemurirea"*. Departele în aproape. Transubstanţa în stare de suferinţă? Antimateria râzând? *„Fără tot felul de injecţii de atenuare a durerii"*, ci poate doar de atenuare a cruzimii naturii şi pedepsei naşterii prin durere ce stăruie nedrept asupra femeii. Şi determină erezia nova a clonării, industria vibratoarelor, drogurile super-potenţei care ne fac geloşi pe Îngerii odinioară căzuţi, dedulciţi la femeia umană: care să ne ţină de urât! Chiar de urât? Adicătelea doare de singurăciune? „Viciaţi de dorul de absolut"? Dorul de noi înşine. Dorul gemelar. Toate astea sunt muşcături ce se vor sublimate în tandre săruturi cu privirea, pe luciul apelor textelor poetesei Maria Diana.

Mă întorc şi zic apropos actul critic: orice specializare eşuează în denaturare şi ambiguizare implicit perceptivă. Orice act textual eşuează prin exces în act ratat freudian. Asta e valabil şi în in istorie, în revoluţii, bunăoară: 1989 un act istoric ratat, adică unul cu p---e îndoite. Fie capii-căpăii sunt asexuaţi, ca Adolf, Mao sau impotenţi ca „ tătucul" Vissarionovici, cu a sa fiică Alilueva, fie female eroticon ca Elena CODOI, care se delecta cu porno în iatacul Cizmarului cu limbă groasă: cică odată ea l-a întrebat pe el: *„Nicule, dar tu când mă mai f--i?"*. Iar toa'r'şul a răspuns patriotic: *„Înîîîntâiaş datî boborrrul!"*. Oare, ăştiiia, monştri sacri specializaţi a ne „esplica" nouă şi studenţilor poesia alturora, nu sunt de aceeaşi stirpe? Ba bine că nu!

Dacă la păsări cântătoare, trilul este preludiu, atunci artele pentru om – în naturaleţea lor de odinioară-adineauri, ar fi de drept numai ale masculului – bărbătuş !!! Nu privighetoarea cântă, errare Macedonski!, ci Privighetorul! Mutaţia este stingheritoare, textele se androginizează… recuperatoriu? Este ceva putred în Matei 19 cu acei fameni, nu-i aşa? Isus răspunde cel puţin straniu: ei, famenii, sunt şi *„pentru îngerii din cer"*! Ce zici de asta? Iată că te rog să strecori aici un răspuns dintre acele întrebări ce ni le punem prin chiar poemele noastre… seismografice!

De aici ar merita să monologăm nocturn–sideral ca două entităţi principii ce tind spre sfericitate (…), iar textele noastre replicate una dintr-alta, să întregească şi în planul Cogito şi Emotion – *sensuality*, rostul de SEISMOGRAF care titrează un poem recent inserat în revista Provincia Corvina de mine. Ştiţi care e floarea seismului? *Primulla regala!* Ea răsare doar ca semnal al cutremurului de adâncime, ce superb cod al inteligenţei ciclic- genezice!

Ci nu despre trup ca seismograf am vorbi cu glas scăzut: ci de ceea ce eu definesc dual (în accepţia unui Mircea Florian cu a sa „Dualitate ca recesivitate a lumii"). Natura poetică a Omului ancestral: suflet radiestezic-fotosintezic, spirit telepatic. Fie şi ca, încă pulsând, relictă a Divinului acelei Treimi de zeu. Să îl plângem cu Ghilgameş pe fratele nostru Enkidu! Cu etimonul zeului căzut ENKI… Priceapă cine vrea! Vă mulţumesc pentru îngăduinţa de a mă rezuma la acest mod de a vă răspunde: cu palma la gură, ca să vă fiu ecou. Dacă vreţi, eu fiind un muntean, toate astea sunt doar nişte *iodle*.

Şi ca să vă amuzaţi: Laurenţiu Ulici mă vedea la a cincea mea carte... Parafrazic am uitat care critic afirmase că *„omul este un animal marin, ieşit pe uscat şi visând să zboare”*… Ei bine, prin anii 70, Ulici mă vedea ca pe un alpinist la malul mării, echipat ok dar ce aş fi escaladat eu, omul din munte? Poate furtuna ori poate nălucirea unui catarg… morganatic?

Sunteţi mulţumită? Este cercul vicios al oricărui scepticism; renunţaţi deci la podoabe dintr-astea învechite! Bineînţeles, e o ruşine să repeţi asemenea truisme, dar pedanţii noştri sunt atât de proşti şi de superficiali, încât trebuie s-o faci; bineînţeles, punctul de vedere al lui Blanchot este personal. Şi, de asemenea, oricare ar fi instrumentele pe care le foloseşte, în cele din urmă experimentatorul constată cu ochii lui rezultatele experienţei. Dar, dacă într-o anumită măsură, obiectivitatea este deformată, ea este şi revelată. Pasiunile, spiritul, sensibilitatea lui Blanchot îl determină să facă o anumită conjectură mai degrabă decât o alta; dar numai Mallarmé va verifica conjectura lui Blanchot. Deprinderile mentale şi afectivitatea unui critic servesc drept revelatori, pregătesc intuiţia. Conjectura, adevărată sau falsă, serveşte la descifrare. Adevărată, ea este umplută de evidenţă. Falsă, ea se şterge indicând alte direcţii” („Saint Genet”, p.517).

Paul Aretzu oscilează între a-i acorda criticului calităţile invocate de Sartre (deprinderile mentale şi afectivitatea care servesc de revelatori şi pregătesc intuiţia) şi poziţia detaşat-ironică a celui conştient că, în lipsa unei platforme teoretice relativ omogene, în lipsa cristalizării unei concepţii integratoare, critica (v. „cronica”) este „cochetă, aventuroasă şi dă satisfacţie primului amant. Apoi, are prospeţimea unei paradoxale istorii literare în pas cu timpul prezent” (p.8). Înseamnă că ne întoarcem la Barthes, care spunea că în critică adevărul nu există: *„A face critică nu înseamnă a vorbi just în numele unor principii adevărate”* („Eseuri critice”, p.254). Deci înţelegerea critică nu depinde de categoria adevărului: *„Lumea există şi scriitorul vorbeşte, iată literatura. Obiectul criticii este însă cu totul altul: nu lumea, ci un discurs, discursul altuia: critica este un discurs despre un discurs, este un limbaj secund sau un metalimbaj, care se exercită pe un limbaj prim sau limbaj obiect. (...) Din moment ce critica nu este decât metalimbaj, înseamnă că sarcina ei nu este de a descoperi adevăruri, ci numai validităţi. Un limbaj în sine nu este adevărat sau fals, ci este sau nu este valid; valid, adică constituind un sistem coerent de semne. Se înţelege astfel mai bine de ce criticul se bucură de o libertate absolută faţă de obiectul său”* („Eseuri critice”, p. 270).

Paul Aretzu numeşte „trădare” această libertate absolută a criticului: *„Dacă un scriitor se scrie pe sine, un critic literar se citeşte pe sine, în text. Prin caracterul ei total neconvenţional, interpretarea este predestinată să trădeze. Măştile scriitorului nu coincid cu obrăzarele criticului”* (p.8). Evident, volumul publicat de Paul Aretzu nu este în totalitate fidel afirmaţiilor din „La ce bun criticii...”, deoarece cronicile adunate în el încearcă o polarizare în jurul unor principii omogene. Fenomenele centrifugale se explică prin conştientizarea libertăţii de a citi în cheie personală volumele de poezie încredinţate de poeţii contemporani spre lectură şi înţelegere (printre ei, nume care s-au impus – Ana Blandiana, Gheorghe Grigurcu, Eugen Evu, Nichita Danilov, Liviu Ioan Stoiciu, Ion Beldeanu ş.a., dar şi nume de care se va mai auzi – Aura Christi, Ion Maria, Tudor Negoescu şi mulţi, mulţi alţii).

Această libertate de a citi oricum o operă şi de a scrie pe marginea ei ca şi când ai scrie-o tu, de la capăt, în virtutea principiului strămoşesc al cărţilor care „se fac” din cărţi, poate deveni păguboasă pentru literatură şi, mai cu seamă, pentru critica literară de la noi, dacă acel „oricum” se traduce prin eclectism şi empirism. Ar rezulta (dacă nu cumva fenomenul s-a produs deja) o inflaţie de critici de circumstanţă, fără o minimă pregătire teoretică, dar gata să ia cu asalt cărţi pe care nu le-ar înţelege nici chiar dacă le-ar citi (de fapt nu le citesc!), dar despre care ar fi capabili să scrie la nesfârşit, cu acel tupeu al asasinului de cuvinte ce confundă critica literară fie cu o acţiune de ecarisaj, fie cu una de vidanjare, chit că n-ar putea deosebi măcar o figură de stil de alta. Paul Aretzu, cu ingenuitatea trăitorului într-un spaţiu intelectualizat, se pare că ignoră consecinţele unor afirmaţii care ar da apă la moară veleitarilor şi ar confirma perspectiva sumbră de care tocmai am amintit. Când spui: „*Un critic chiar face cărţi din cărţi. El este un cititor profitor. Fiind foarte ocupat cu munca lui, timpul de trăire efectivă este foarte redus şi, de aceea, trăieşte*

prin delegaţie, dând credit creaţionist autorilor”, dar continui cu un ambiguu *„critica are tendinţa de a deveni autonomă de textul referenţial, de a-şi rupe cordonul ombilical”*, nu înseamnă neapărat că te contrazici (cine nu iubeşte oximoronul?!), ci, mai degrabă, că te bazezi pe o înţelegere empatică a celui care te citeşte şi-ţi completează, mental, cu cunoştinţele sale, spaţiile pe care dinadins le-ai lăsat albe în argumentaţia ta.

Autonomia faţă de textul referenţial este de fapt o falsă autonomie, nu poţi interpreta un text făcând abstracţie de el, iar Paul Aretzu nici nu procedează aşa în cronicile adunate în volum. Demersurile sale critice se bazează pe descrierea unei organizări, a organicităţii interne a operei, cu scoaterea în evidenţă a unor structuri valide. E drept că citeşte în cheie personală, dar nu reacţionează pavlovian şi nici nu şi-a pierdut acuitatea percepţiei ori capacitatea de procesare. Dimpotrivă, abordarea textului se face cu maximă prudenţă, fără etichetările sociopsihofiziologice de care aşa numita „critică actuală” este plină până la refuz, fără judecăţi de valoare tranşante şi cu un respect aproape înduioşător faţă de cuvântul scris.

Luând, la întâmplare, cronica făcută la volumul lui Liviu Ioan Stoiciu, „La plecare”, se poate observa o logică fără cusur a comentariului, o curgere aproape canonică de la emiterea ipotezei (*„Cartea lui LIS [...] face parte, prin temă, din categoria ezotericelor cărţi ale morţii, deşi argumentul ei este tocmai imposibilitatea de a muri, datorită unui exces de vitalitate, unei viziuni a fenomenului, mai degrabă antropologice, perene”* – p. 55) spre demonstraţie şi apoi spre concluzia pertinentă: *„Liviu Ioan Stoiciu scrie o carte insolită despre o temă frecvent asumată, dar foarte pretenţioasă. Demersul liric, aparent flegmatic, ţinut sub control, în profund este tensionat, disimulând o autentică stare afectivă şi punând în valoare o procesare artistică memorabilă”* (p.58). Cele câteva pagini ale „demonstraţiei” se focalizează pe o înţelegere circulară a textului, ceea ce-i asigură unitatea, criticul, datorită deprinderilor sale intelectual-culturale, intuind exact elementele de bază ale universului poetic în care pătrunde : aventura existenţei, funcţia magică a poeziei, spiritualitatea trecerii în fizică şi metafizică, în biologie, magie, mitologie, antropologie. Cumva asemănător sunt elaborate şi celelalte 48 de comentarii, ceea ce presupune nu numai un intens efort de lectură, ci şi capacitatea de diferenţiere semantică a limbajelor poetice supuse exerciţiului critic.

Este adevărat că acest exerciţiu este unul de libertate şi că, uitând uneori să fie „raportor al lecturii”, Paul Aretzu visează pe marginea cărţilor citite şi se lasă sedus de un limbaj ezoteric, nicicând la îndemâna cititorului profan. O face, totuşi, cu graţia intelectualului care – vorba lui Călinescu – mai este încă *„putrefiat de cultură”* şi iremediabil îndrăgostit de aripa ei cea mai dumnezeiască, literatura.

martie 2008

Constantin STANCU

Herta Muller / Eugen Evu

Eugen Evu recitând ..

OGLINZI LA INTERSECŢIA MARILOR BULEVARDE

În această lună de septembrie 2010 în presa centrală sunt prezentate operele scriitoarei **Herta Muller** şi relaţia sa dificilă cu fosta securitate a regimului Ceauşescu. Detaliile sunt zguduitoare şi interesante punând în lumină viaţa unui artist înainte de anul 1989, „libertatea" sa de gândire şi tragedia spirituală în care trăia. Un artist trebuie să scrie despre vremurile în care trăieşte indiferent de sistemul social în care locuieşte. E menirea sa pe pământ, e un fel de apostol trimis să pună oglinzi la intersecţia marilor bulevarde.

Din nefericire, în România mai sunt destine asemănătoare cu cele ale Hertei Muller, laureată a premiului **Nobel** pentru literatură. Un caz asemănător este cel al scriitorului **Eugen Evu din Hunedoara**, după cum putem afla din scrierile sale **Tresărirea focului şi Cartea întâlnirilor**, cărţi apărute în mai multe volume şi prin eforturi considerabile ale autorului. Susţinerile sale sunt dovedite şi de actele din dosarul de securitate pe care scriitorul Eugen Evu a reuşit să-l obţină de la CNSAS şi pe care l-a făcut public. Şi l-a obţinut destul de greu. Din dosarele făcute de fosta securitate rezultă că destinele celor doi scriitori se asemănă din punct de vedere al artistului implicat, tehnicile folosite de ofiţerii de securitate sunt asemănătoare, dovadă că organele informative erau preocupate de viaţa artiştilor şi aveau o strategie coerentă pusă în operă de oameni care nu înţelegeau şi care erau instrumente ale puterii, instrumente limitate, dar eficiente pentru sistem: distrugeau destine. De regretat este faptul că viaţa scriitoarei Herta Muller este folosită în scopuri publicitare, prezenţa ei în media românească este justificată şi meritorie, dar absenţa altor scriitori din peisajul informativ al jurnaliştilor nu se justifică.E o altă formă de opresiune, e stilul uitării, al eludării.

Uniunea Scriitorilor, din care face parte şi **Eugen Evu,** nu are un program curent şi coerent pentru punerea în valoarea a **memoriei** artistice, nu alocă fonduri pentru a finanţa operele celor care au suferit şi nu are o bază de date privind operele scriitorilor români în general, iar a celor care au avut o viaţă dificilă, victime ale sistemului social, în special.

În cartea „**Poetul la castel”** am arătat ceva din opera lui **Eugen Evu**, partea vizibilă a operei şi a vieţii, dar e nevoie de o carte specială în care să fie ilustrată viaţa nevăzută a scriitorul, cea din spatele operei scrise, cea dureroasă, scrisă obiectiv, pe bază de fapte certe şi pe baza actelor din dosarul său de securitate. Personal regret că, iată, scriitorii din provincie sunt marginalizaţi, sunt cunoscuţi mai mult în străinătate şi sunt incomozi în localităţile în care trăiesc. Încă. Sistemul capitalist din România este unul impropriu, artificial, mai dărâmă vieţi prin uitare, prin marginalizare, prin neglijenţă. Viaţa unui scriitor este importantă acum doar în măsura în care constituie subiect de *marketing literar* al unor edituri sau de *marketing politic* al unor persoane interesate să lanseze un brand care loveşte în ceilalţi. Despre scriitori numai de bine şi citiţi operele lor pentru a vă regăsi aşa cum sunteţi cu adevărat …

Septembrie 2010

Paul ARETZU

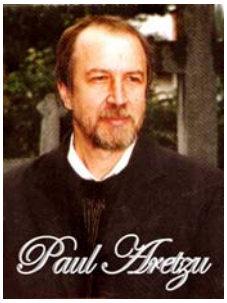

EUGEN EVU - POETUL STIGMATIZAT

Poet cu un parcurs bibliografic bogat, cu o personalitate literară ferm constituită, Eugen Evu ar reprezenta, nu numai geografic, tipul scriitorului din centrul teritoriului liric românesc. Vin să susţină aceasta câteva aspecte specifice, un tradiţionalism actualizat, responsabilitatea estetică, fondul religios, cultul naturii, consecvenţa stilistică.

„Port şi rănile tale” (volum apărul la editura Cogito, 2003 şi la editura Călăuza, 2006) este reprezentativ în această privinţă Viziunea estetică proclamată în _arta poetică, este a unui neoclasic aspirând la lumea ideală, pentru a se ridica la Spiritul pur: *„Căci Semnul ce-n corolă roza-l poartă/ Urâtul lumii ştie să-l despartă/ Trecut prin suflet, preschimbat în Artă/ Şi-n trandafir sălbăticit calandru/ E astrul zilei, auriu şi tandru/ Cum spiritul de lut se decantează/ Chiar dacă suferinţele îl ceartă/ Poetul suie-n luminos meandru/ La Tatăl, ce-l iubeşte şi îl iartă”*.

Sustragerea din faţa letalităţii - a timpului devastator, se realizează prin transcenderea în metaforă, în utopia logosferei: *„brusc mă trezii într-o carte/ eram zidit în metaforă, scris/ Moartea tăia mai departe”* (**Alegoria ascunderii în zeu**). Poetul crede în virtuţile psiho-socioterapeutice ale cuvintelor, ale poeziei ale credinţei. El deplânge (blagian) vremurile arhaice, puritatea începuturilor, universul mitic, inocenţa copilăriei: *„Şi eu sunt vreo fântână umblătoare/ Pe la răscruci răzleţul îmbiindu-l/ Răstriştea mea e-a altor vremuri, oare?* (**La Vâlcele Bune**). Într-o lume în care toate au o justificare, omul este roditor, „fructifer”, are o misiune. Poetul însuşi, prin dedublare, capătă responsabilitatea eternităţii: *„Scriu, deci exist/ Altcineva din mine/ Atemporal devine”* (**Scriu, deci exist**). Natura este văzută ca Artă a lui „Dumnezeu Grădinarul”. Deşi căzut, omul perceput pascalian, are privilegiul redempţiunii prin cunoaştere: *„Liber sunt în măsura în care, succint/ De unde-am căzut, mă înalţ prin cunoaştere”* (**Poem paradoxal, 1**).

O fervoare răzbate frecvent din instalaţiile ascunse ale poemelor. Religiosul este o prezenţă indicibilă prin har şi prin logos, în imanent şi-n transcendent: *„Şi-ascunde primăvara genunchii în pădure/ Absenţa ta-nfloreşte, sunt omul fructifer/ Ce straniu vin cuvinte roind pe sub aure/ să facă schimb de nuntă între pământ şi cer”* (**Omul fructifer**). Discursul, nu simplu, este concentrat, esenţializat până la subţirimea ideii, dând contiguitate concretului şi abstractului, dar accesionând spre un imaginar pur. Poetul este preocupat de conlucrarea dintre profan şi sacru, de imprimarea în lume a matricei divine, de teurgie: *„Chipul şi asemănarea se susţin/ La incidenţa luminii cu sinele/ Bunăoară poemul vălureşte puţin/ Perceput din adânc prin cutremurul lin/ Pe care-l precipită mâinile”* (**Luciul apei**). Zeul fertilizează prin logos creaţia, o spiritualizează: *„ascuns în nume zeul, ca-n seminţe”* (**Poem transilvanic**). Eugen Evu compune o poezie a asaltului asupra materiei, a luptei cu gravitaţia, în care cuvântul este vehicul epifanic, limpezitor al spiritului. Nelipsită de metafizică, ea se bazează pe o viziune antropocentrică, uneori elegiacă, dar predominant luminoasă, senină. În fond, poetul este un vitalist temperat, uimit de splendoarea dumnezeiască a lumii, plin de claritatea devoţiunii. El atinge o exaltare mesianică: *„strălimpezit ascult/ Un murmur de lumină, ca un limbaj ocult/ Primordial şi-al lumii umane, viitoare”* (**Poem la Nandru**).

Poet al unei intransigenţe spirituale, al unei rostiri intelectuale, al idealităţii platoniciene, Eugen Evu se socoteşte, permanent, locuitor eclesial, pentru că lumea este percepută ca sediu divin, grădină a lui Dumnezeu, paradeisos. Totuşi ţinta sa este *„argila din cer/ terra incognita”* (**Ierusalimul ceresc**), deşi *„Grădinile semantice rodiră/ În paradisul care-n om respiră”* (**O hermeneutică a seminţelor**). În străduinţa de a o defini, sunt decelabile mai multe straturi ale expresivităţii în poezia lui Eugen Evu: unul care revalorifică tradiţionalismul interbelic, adăugându-i ingrediente transilvane (având două aspecte: unul ortodoxist-existenţial şi altul pitoresc, decorativ), altul vag expresionist, altul ermetic.

Eugen Evu este un poet orfic, înzestrat cu har, făcut să evoce miracolul mereu înnoit al lumii, al vieţii, al cunoaşterii. Fiecare cuvânt, mitizat, devine locuit de un zeu. Autorul se află tot timpul într-o sărbătoarea sufletească, într-un **extaz gândit**. Deşi captivă, *„În iluzia circulară a timpului care/ Pe sine se-nghite”* (**Situare**), temporalitatea eclozează într-un *„cuibar sacru”* (**Cuib sacral**), este percepută ca un dar divin.

În viziunea sa platoniană, poetul se socoteşte un exilat, se simte frustrat de paradis, de aici decurgând un ton elegiac, ovidian: *„Aceşti exilaţi care suntem/ Străbătând invers Timpul”* (**Exilul**). Vocea nostalgică este determinată şi de caracterul antinomic şi crepuscular al lumii: *„Cunoaşterea-i tristeţe, dar şi iluminare/ Ce vine din adâncuri, fiinţa să o bea/ Tot mai purtând însemnul primarelor izvoare/ Doar fântânarii-n lume-s mai rari şi vor pleca …”* (**Stare de graţie**).

Înfruntând divinul neliniştit, orgolios, poetul revendică o îmbunătăţire a condiţiei umane: *„Dacă mă crezi fericit că sunt omul-oglindă/ Singur te umileşti a te răsfrânge-ntr-un ciob?/ Fiu dacă-ţi sunt, în curcubeul etern/ cum îmi ceri să-ţi fiu rob?”* (**Către Dumnezeu**). O viziune a reversibilităţii, în care fenomenele se petrec dinspre efect înspre cauză, în care timpul se scurge dinspre viitor spre trecut, o vălurită anamneză, exprimă orizontul incertitudinii, de uimiri, în mijlocul cărora se află omul: *„De parcă invers aş străbate timpul/ De parcă timpul vine-n calea mea/ De parcă am mai fost şi vine schimbul/ În legea învierilor, aşa…/ De parcă din păduri mă strigă drumul/ De parcă sunt ecou care ascult…”* (**Holda verde**). Suferinţa poetului este abstrusă. Ea se petrece în abstract asemenea demonului din antichitate: *„Şi ultima, poate speranţă/ Acea suferinţă cu clanţă/ Conştiinţa, Divina Instanţă”* (**Conştiinţa**).

Şi totuşi, starea dominantă a poetului este de extaz şi fervoare în faţa filantropiei divine, a aspectului tandric al iubirii lui Dumnezeu: *„Numai zeul vibra în seminţe/ Dorinţa- ntrupării, Duios Dumnezeu/ Trecea din cuvânt în Fiinţe”* (**Sanctuar viu**). Într-o lume în care sălăşlueşte Spiritul, viaţa nu are sfârşit, se rulează în eternitate ciclurile cosmice, chiar şi moartea este fertilă. Sunt elogiate *„seminţele rostirii celei sfinte”*. Dumnezeu rămâne însă anonim, ocultat. Marele sens nu este în cuvinte,ci dincolo de ele, în Lumina Lumii.

Eugen Evu scrie o poezie austeră, cu un patetism cumpătat, luminiforă, sapienţailă uneori, de viziune cosmică şi spirituală, dispensându-se de ironie sau figuri ale subversiunii subtextuale. O asemenea creaţie duce la restrângeri de sens, dar la focalizarea şi probitatea fluxului liric: *„Înălţat-am un munte-n cuvânt, să mă-nchin/ Un Sisif al damnării celestului chin”* (**Epifanie de primăvară**). Fascinat de ideea unei comunicări totale, poetul îşi doreşte întâlnirea autentică, unică, prin ***cuvinte vii, prin poezia vie , legătura directă, interpersonală, cu Dumnezeu prezent în diversitatea lumii, în rosturile vieţii, în haruri, în duh.*** *Poezia este străbătută de o febrilitate specifică liricii transilvane „Pe deal, sub miriade constelaţii/ Al inimii impuls accelerat/ De undeva, din infinite spaţii/ Ceasornicarul sacru l-a reglat/ Eternitatea-i vie-n devenire/ M-a reprimat din timpul mic şi-ascuns/ În marea de lumini şi de iubire/ Şi tot ce-am întrebat mi s-a răspuns”* (**Poem simplu**).

O lume (spi)ritualizată, simbolică, puternic semantizată, în care funcţionează corespondenţe multiple, saturează poezia lui Eugen Evu. Muntele stenic, tumultul vernal, eflorescenţele, figurile extactice, lumina, sunt însufleţite tainic de „transcedentală-n verb chemarea/ De la izvoruri, către Sacra Deltă” (Digital astral). O anumită sforţare a spusului, o monotonie a consecvenţe tematice, o perseverenţă sisifică, un flux lingvistic impetuos, sunt semne ale profeţiei ca har poetic… Creaţia lui Eugen Evu ilustrează întocmai propria-i spusă: „Spiritul se dezbracă-n cunoaştere”.

Lucian GRUIA

POEME DIN TRANSILVANIA (Ed. Polidava 2008)

Poeziile lui Eugen Evu constituie doar parte răcită, infimă, solidificată, scoasă la lumină, din magma incandescentă a sufletului său. Cristalizările stilistice, sub forma unor flori de mină, sunt atât de specifice încât e imposibil ca citind un singur vers să nu putem recunoaşte autorul lor: „Arta noastră, a celor răriţi seceraţi / E de fapt a răbdării sătule de toate / De-a muri prin trăire, prin arderi bogaţi, / Moartea noastră să cânte iubirile toate.”

Zbuciumul său cutremură temeliile existenţei: „Dacă de milenii omul nu află despre sine / esenţialul: cine este, de unde vine, de când / eventual, încotro se îndreaptă şi cu ce scop este, se / deduce că aceasta este întru a fi salvat sau / recuperat, în cazul că este opera cuiva parţial / ratată ... Sau nu?”

Întrebarea fără răspuns, dacă am fost sau nu hărăziţi unei existenţe de rang secund îi provoacă mari nelinişti ontologice: „Mă rog ca mie însumi condiţiei că sânt / Trup de cuvânt şi foame de mine ca de-o pâine / Ridică-mi fruntea, Munte învaţă-mă să cânt.”

Dacă Blaga adâncea misterul prin cunoaştere luciferică (cenzurată transcendent), iar Arghezi căuta cu ardoare urmele paşilor lui Dumnezeu pe Pământ, Eugen Evu cercetează un element mai subtil, aerul, pneuma, inconştientul colectiv, logosul, prin care se manifestă forţele vitale: „Vântul şi Somnul, iată două fenomene – dimensiuni misterioase ale fiinţei mele. O stare indicibilă mă cuprinde auzind Vânturile mari, vijeliile, de parcă sunt ecouri ale unei memorii prenatale. Sunt poetul eolian, al tălăzuirilor şi regresiunilor în memorie, în arhetip. Sunt Marele Meu Necunoscut."

„Aume ce să adaog / ca scânteie creaţiei / Dacă nu melodios al meu suflet / Între două cunoaşteri? / Întrerupând moartea lungă / Prin trezirea-mi, cu alt drum / Inversat spre izvor / ca să uit a muri / Prin rtragere-n fiice şi-n fii?"

Poezia lui Eugen Evu este o poezie de cunoaştere care contopeşte într-un poem fluviu marile teme ale liricii dintotdeauna.

Aventura umană este însăşi aventura vieţii pe pământ, al eului nostru şi al memoriei speciei: „Lumea de lumi prin cuvânt perinda / Înger desculţ pribegit devenea / Jumătate om jumătate memoria sa."

Chiar când tatonează ludicul, poeziile autorului se păstrează într-un registru grav, structura unor doine sau bocete ancestrale dublează, ca nişte ecouri prelungi, textele concrete. Un plâns bacovian al materiei şi al fiinţei noastre încătuşate în efemer încearcă să-şi sfarme limitele. Fiecare vers poate deveni o adevărate erupţie a marmei lirice din sufletul poetului. Eugen Evu este poetul neliniştii umane nesfârşite.

POEMELE DIN TRANSILVANIA, semnate Eugen Evu nu aparţin musai Ardealului ci tuturor celor care mai sunt „trestii gânditoare" pe pământ: „Omule, tratează-ţi propriul suflet ca pe un prunc / zilnic nou-născându-se... / El este Fiul."

Empatia divină

M A G D A L E N A C. S C H L E S A K
Germania

DESPRE TĂCERI ŞI TAINE

sau VELTANSAUUNG

…Cărţile scriitorilor hunedoreni care „ gravitează" în jurul lui Eugen Evu,sunt cunoscute şi apreciate, iuibite aici, în Bavaria .. Poeţi ca Eugen Evu,Olga Ştefan, Elisabeta Bogăţan, Elena Daniela Sgondea, Mihaela Gagea, dar şi Nicolae Szekely, Constantin Stancu, Raluca Elena Weber, deţin succesiv Premiul Internaţional NOVALIS KREIS und MUSIK sau premii speciale…La cel mai grandios festival din lume, OCTOBER FEST, care ţine o lună, sub egida Uniunii Scriitorilor Germani din Bavaria, dl preşedinte Robert STAUFFER ne-a a spijinit consecven , ani la rând, pentru a face auzite voci de excepţie ale liricii române, rostită şi în limba lui Goethe, Novalis şi Holderlin . Revista Provincia Corvina , oglinda magică a acestei

prietenii culturale de ani buni, este ştiută şi apreciată aici, în rândul românilor din diasporă, dar şi în cercurile germane şi din alte ţări. Cu Eugen am editat în tandem două cărţi bilingve, „ Magnet" şi Ferestre fulgerate – Blitzende Fenster" o experienţă unică. Din nefericire, fiind invitat la noi când exista încă bariera visei Shengen, poetul a renunţat a mai veni, după şicanele „ vameşilor" de la paşapoarte din Sibiu...

Recent, în biserica Sf. Paul , a avut loc o mare întâlnire între preoţii români şi germani, au avut loc comunicări reciproce, s-a vorbit călduros despre zbaterile noastre , întru comunicare, deschidere ecumenică, inclusiv sub semnul harului artistic.

La manifestările noastre, poeme române au fost rostite sub reflectoare ori sub felinarele cerului nocturn,acelaşi pentru toţi, de către actori tineri germani .Avem aici şi studenţi din România, muzicieni de excepţie ,suntem binecunoscuţi aici, unde eu trăiesc de 3o de ani, după refugiul dramatic cu familia de sub „ binefacerile ceauşiste „ ..Cu Eugen, cel ce trăieşte acasă, în Transilvania lui, pe munţii lui împăduriţi de poeme, de prieteniile lui literare, menţine o relaţie absolut unică, ne cunoaştem profund, însă numai prin faptele noastre literare..
Iubim revista şi iubim cărţile voastre, aşa cum şi voi luaţi seamă la ale noastre .Ne-am înţeles ignorând nemiloasa depărtare.Poemele lui Eugen Evu au răsunat recent din nou, în mijlocul literaţilor germani,invitaţi la Cercul Literar NOVALIS…Elogii cuvenite au rostit reprezentanţii Uniunii Scriitorilor Germani, preşedintele Robert Stauffer, pentru prezentarea de-a lungul anilor a literaturii române, a tinerilor, pentru sacrificiile noastre pe altarul Artei.

Recent, am fost distinsă cu Diploma de Onoare şi mare prietenie dintre România şi Germania, acum, când eminentul preşedinte al U.S.G., după două mandate a câte şapte ani, se va retrage , încheind oficial activitatea prodigioasă. Mentis jubilatio !Căci scriitorul nu se retrage, ci va fi retras, el arde până la vama coborâtoare din lumină. Acea lumină, Cealaltă Lumină, pe care nu o vedem din cauza celei palide, solare …Căci, la antipozi, „ **stelele ard şi în plină amiază**" (E.E.) Ne lăudăm aici cu poeţii hunedoreni, dar şi cu alţi români, care răsună în boema literară germană, ne traducem reciproc, zburăm sub semnul „Empatiei Divine „…Noi suntem ai vremii noastre, totuşi, ci nu din ramura lui Trismegistos, nici Solomon, nici Nostradamus, suntem acel „ strigăt care vorbeşte „Nu suntem, „ ultimii sacerdoţi ai barbarilor „ , care ţineau minte zeii civilizatori, îngerii căzuţi, fraternizând poate cu oamenii, iniţiaţii de demult, de care vorbeşte Umberto Eco. Suntem strigătul care cântă, suntem orfici , apollinici, suntem sub mantia de lumină a apostolatului , nu colorăm tenebre , ci ne uimim în transparenţa vitraliilor semantice,ori în curgerea melodioasă a cristalelor Suntem poeţii mulţimii de la baza piramidei , iar vârful acesteia este şi subteran ! Vorbim „ în dodii", cum spun oltenii, dar Doinaş definea asta scriere oraculară." La Eugen Evu, poezia odată rostită, devine unică şi esenţială…De parcă se rosteşte un Oracol" (Familia, 1971, Toate Iubirile, Facla 1974) ……

Noi am luptat aici să facem ştiut mai bine **sufletul** poporului nostru, român, prin arta poeziei , în primul rând. Această luptă aliată, frumoasă şi grea*, este sub semnul filozofiei libertăţii prin unică voinţă, a lui Kant, Rudolf Steiner şi alţii. Iar Novalis ne este îngerul, căci el a fost Marele Romantic.*

Suntem în interiorul magic al concepţiei şi perceptibilităţii kantiene despre lume, WELTANSCHAUUNG – natura lui dublă- spiritul „ liber „ceea ce omul şi-a însuşit la început – Vox Dei, Vocea lui Dumnezeu – preia el acum, ca putere independentă, numind-o Conştiinţa-în interiorul său …

Monismus- după Kant – Puterile lui nevăzute şi văzute (unora), fiinţa lui metafizică există prin el însuşi. ...Soţia lui Einstein a fost întrebată dacă înţelege teoria relativităţii."Sinceră să fiu nu ! Dar îmi iubesc şi înţeleg bărbatul şi îmi este de ajuns !

Mai presus de corpul cauzal se află corpul astral, care emană energie şi lumină.

Toată nemiloasa depărtare fizică, geografică, este plină, reumplută „ magic „ de această forţă şi inspiraţie (poate şi respiraţie) Dumnezeiasacă, fără constrângere psihivă…Cu scriitorul , marele nostru transilvănean ştiut în multe alte ţări, deţine o comunicare tot mai clară, de o limpezime ce „sărută" astralul şi foarte aproape de Înalta Instanţă. Împreună, am editat două cărţi

unice, bilingve, dar am şi făcut bine –cunoscute vocile lirice, mai ales ale tinerilor din ţară., din Hunedoara, Bucureşti, Piteşti, Arad …

Aici , în Germania, suflul dramatic, apocaliptic, se resimte diferit, însă de aceleaşi forţe malefice este vorba în lume. Noi ne ridicăm contra lor, asaltaţi diferit , însă cu aceleaşi cutremurări ce par să nu se mai retragă, dinspre ameninţarea socială, existenţa, viaţa grea a celor ce scriuşi trăiesc în idealurile Artei ..Pathosul nostru este profund motivat şi" noi nu ne lamentăm, ci ne exprimăm", cum spunea un mare poet.Noi am numit „empatie divină" acea stare de ardere consonantă şi rezonantă cu ceilalţii, cu semenii de oriunde : este o suferinţă, dar şi un har, o bucurie, una isihasmică , cum scrie surioara Ina , cum pictează fratele Romulus , cum o trăieşte în mod unic Eugen Magicianul din Ardeal, şi Cassian, Ioan, Mariana, Gabriela, o întreagă mică pleiadă acum Răsărind peste munţii Limbii Române… ,.. Între noi, ne cunoaştem şi ne re-cunoaştem. În Germania falnică de altădată, nu mai există acea ardere enormă din care au izvorât, prielnic, marile spirite civilizatoare .

Eugen îmi scrie că aude şi el de la Mariana Gardner, românca eminentă din Anglia, la Bacău, mormântul lui Bacovia şi cel al fiului său, sunt în paragină…Înţeleg şi că poetul hunedorean Dan Constantinescu- Nicoară, cu care Eugen a fost apropiat coleg de boemă culturală, între timp mort aici, la Freiburg, în exil, are un mic mormânt în străini, pe care soţia sa Lucia se zbate cumplit să-l repatrieze, iar prietenii literaţi să-i repatrieze opera, românească, foarte merituoasă pentru ţară.Dan a fost în casa noastră de aici, era un desăvârşit simţitor al germanei şi Rilke, Trakl, Lasser Schuler, Enzesberger, au fost impecabil traduşiîn România...

Memento Mori …În Germania , mase uriaşe de oameni din toate ţările năvălesc , e ceva de neimaginat …Şomajul german contra forţei de lucru ieftină, derizorie pentru cei de aici,şi tensiunile de consecinţă..Impozite explozive, taxe peste taxe, ca şi la voi, dar resimţite aici echivalent cu costul de aici al existenţei. Oktober Festul celebru, tinde a fi o junglă de zgomote, alcool, infern , trupe de poliţie supraveghează ceea ce altădată ar fi fost absurd. Să ne mai gândim la coşmarul lui Orwell, care scria în romanul său : „ Viitorul este o faţă peste care trece o grea cizmă"…Fenomenul invers, al migraţiei germane în lume, este ceva anormal Dar terorismul care se lăţeşte, făţiş, brutal, sau disimulat felurit, este normal ?.Ce rol are arta în calea acestui flagel ? Digitalizăm şi ..astralul ? Se vor ciocni Galaxia Gutenberg, cu Galaxia Internet ? Ne vom cyborgiza ? Se vor clona bogaţii ? Unii miliardari au cerut să fie decapitaţi post mortemn şi conservaţi criogenic ! Mausoleele norilor zei ? Sarcofagele frigului ? Va fi acesta Îngerul Nenumerotat(Unnumriertier Engel,) cum îl numeşte poetul nostru Eugen Evu ? Vedem ce-i în lume.

Munţii Alpi se scufundă din an în an în adâncul pământului.ca şi la voi, se surpă duşi de ape, indundaţii, vaiere, devastări : este izbitoare legătura dintre comportamentul om- natură, iată cu-adevărat semnele …Suntem la jumătatea mişcării precesionale a planetei, soarele va arde acolo unde altădată erau gheţarii,nu vom mai avea patru anotimpuri, ci două, extreme…Şi în interiorul omului, al psihicul său, care este enigmatic în mare parte, au loc catastrofe …Aceste uriaşe migraţii, convergente ori divergente prefigurează oare fenomenul unei viitoare, inerente, alte galaciaţiunii?

Iată ce trebuie să preocupe, fiind conştiinţe iluminate, trezite spiritual, poeţii, artiştii, cei ce exprimă dumnezeirea din om, opera divină.

Îi mulţumesc lui Eugen pentru constanta lui prietenie literară, pentru participarea lui deosebită, inimoasă, la toate probleme sociale şi politice, ca om , ca scriitor liber, mândru pri n firea sa din străbuni, venind dintr-o veche spiţă a marelui arbore carpatic. Văd şi mă bcur de toate însuşirile lui, date de Dumnezeu. Puntea magică poezie-graţie- favoare, care ne caracterizează şi ne aparţine fără-ndoială este ca o nobleţe cucerită prin merite şi iubire de semenii noştri de oriunde .

Pot fi acestea , prin dăinuire şi luare-aminte sensibilă, scuturile noastre de apărare contra Răului dezlănţuit între noi, în lume. Îl rog pe EugenEvu să dea glas în felul lui, în continuare,

acestor unice taine (dar şi tăceri care vor ieşi să vorbească ..) –mulţimii, nouă înşine…Suntem oameni creativi, creativitatea este har divin pentru om…

Alături de fiul meu Michael Schlesak, vă sărutăm prin cuvinte, dorind o Reînflorire spirituală peste încercările ce ni-s date. Acea înflorire nuanţată metaforic de Magicianul cuvântului care este el: „: succesivă în sus, ca a gladiolei pe trestia…gânditoare „ / Şi cu purpura Macului Roşu, în lanul copt, parcă visat de Van Gogh …/. **Munchen - Germania)**

Pof. Dr. Adrian BOTEZ

Eugen Evu- poet al Ardealului

Scriindu-şi noul său volum, Neauzit de lumină[1] – cel mai neliniştit şi dens (din punct de vedere semantic) poet al Ardealului contemporan şi-a scris, spre veşnică liniştire, cea mai valoroasă carte de poezii a sa, de până acum. De la sonorităţile tot mai mult/cât mai perfect îngânându-l pe Orfeu, şi până la dezbaterile/gâlcevile poetice, cu lumea, dar mai ales cu propriul său suflet, rănit de toate luminile, acest volum îşi află, prin sine însuşi, tot mai multe argumente pentru a-şi smulge Poetul din borboros-ul pământului şi să-l înalţe cu mult deasupra torţilor/porţilor Cerului. Să-l fixeze, adică, definitiv, în piscul Parnasului. În limbaj creştin: în piscul furtunii apocaliptice şi revelatorii al Golgotei. Atâta suferinţă şi iluminare a limbii româneşti, întru CÂNTECUL PUR, cu greu s-ar mai descoperi, navigând prin bâlbâiala, adesea de tot stearpă, a poeziei româneşti contemporane. Şi nu doar româneşti (ctitorul mândrei/preanobilei reviste europene „Nova Provincia Corvina" ştie bine ce scrie Europa de azi…). E MULT mai mult decât trasmodernismul anunţat, cu surle şi trâmbiţe: ESTE VIZIUNE ASUPRA RĂDĂCINILOR LIMBII OMENEŞTI TERESTRE!Totdeauna, cu smerenie citesc poemele lui Eugen Evu. Dar despre această lumină care pândeşte, „neagra lumină care ne vede" (cf. Neauzit de lumină, p. 5), nu îndrăzneam să gândesc, până la capăt. Iată că el, Poetul Evu, a avut sumbrul eroism să vrea/reuşească să vorbească. Până la capăt. Este lumina transcendenţei – „cealaltă lumină", nu cea din ochii de carne şi visuri, şi nici măcar aceea din munţi – este lumina masacrului/ sacrificiului mistic („Canibalii celeşti ni-s părinţi şi ni-s fraţi/ […] Alungaţi suntem, Doamne şi sacrificaţi!"), după care eonii „îşi ascund Timpul cel Negru" (cf. Lumina neagră, p. 68), „bătrâna şi neagra lumină stelară". Este lumina cu care „harnică moartea" taie/hăcuieşte „prin mulţimi răbdătoare" (cf. Alegoria ascunderii în zeu, p. 5) – fulgerul coasei Revelaţiei…De acest fulger, numai Poetul se poate feri – pentru că numai el îşi/se poate zidi – aşteptând, prin scris, Învierea – în METAFORA
PREFAŢATOR-SOTERIOLOGICĂ: „mă ferii fulgerat de atingerea ei/într-o metaforă inuman de frumoasă/într-o vibraţie de clopoţei/într-o spirală frumoasă" – metafora-citadelă a aşteptării Învierii/Mântuirii este izotopică semantic atât cu Parashabda „clopoţeilor" (deci, cu retragerea în sunetul/Logosul Primordial Atotînfiinţător), cât şi cu „soluţia de continuitate"
cosmico-demiurgică – SPIRALA. Deci, ne spune Poetul, există leac la îndemâna tuturor, contra

Morţii: „regressus ad uterum” – întoarcerea la originaritate: a-METAFORA Poetică este cea mai primitivă – în sensul mistic! – formă de originaritate prin Logos, b-dar există şi altă Metaforă – Topos-ul Originar, metafora situării fiinţei: „adast prin coroană a fi rădăcină” (cf. Neauzit de
lumină, p. 5) – sau SATUL-METAFORĂ A ORIGINARITĂŢII SITUĂRII DE FIINŢĂ: prin „poarta de stejar cea nouă”, şi trăind/ ritualizând efectiv topos-ul re-sacralizării: „scăldat în auriu, sfinţind/Lumina-nfăptuită-n rouă” (Abecedarul străpuns, p. 108) – ajunge în poziţia-cheie a Hristului-Dumnezeu Învietor/ Logos Înviat în tâlcuiri eterne, străbătător/navigator/ străpungător de Styx-„părău”/Abecedar al Nemuririi Rădăcinii: „De peste deal, peste-un părău/ Ponorul înflorit şi-o cruce/Sub care rabdă Dumnezeu/Să-nvie, nu din copârşeu,/Şi strigă mierla
pe uluce” – mierla fiind îngerul vestitor al Noului Început, de dincolo de sfârşituri…Învietor prin NOMENUL SACRU, cel dat de Perechea Originară şi de Eros, sau de Muma Lumii („Materie şi Spirit prin Ardere-Mpreună/Ci Hrana Ei ni-i Moartea-n durate, ca altoi/Pe care Muma Lumii îl naşte – să-l răpună /(…) Iar soarele cel viu/Se oglindeşte-n lună” – cf- Muma Lumii, p. 68):
„Ai tăi iubind ţi-au dat un nume (…)/Nume de Mamă şi de Tată/ /Şi, poate, un sărut de fată” (cf. Abecedarul străpuns, p. 108). Doar revenind, etern, la IZVORUL PATRIEI FIINŢEI TALE – te poţi mântui/învia: „Eu sunt ţara mea/Unde sufletul ştie/Şi se va întoarce -/Acolo e patria” (cf. Ţara şi Patria, p. 108). Sau, încă mai convingător: „Ţărare dezţărare/Ţară-n iar aflare/Hartăn destrămare/Înstelată boare// (…) Miei de dumnezeu/Zvăpăind lumina/Jucăuşi ca focul/Sămânţând norocul” (Strungă, p. 152) – căci, prin revelarea Sinei Cosmico-Spirituale, în interiorul Sinelui (mai marele în mai mic! – necrezută de mulţi minune, izvorul cel tainic şi unic al CREDINŢEI!!!), se produce „dezţărarea/destrămarea hărţii” Sinelui, în Cerul Focului Veşniciei Luminii/Învierii. „Sămânţarea norocului” nu va produce răsărit de oameni, ci, „răsărind din apus” – zei-dumnezei, Omul Re-îndumnezeit, re-făurit, prin teandrie, ca nou „chip şi asemănare” cu Creatorul/Demiurgul. c-Poţi învia şi numai prin CREDINŢA ÎN ÎNVIERE/ FERTILIZAREA LUI ZERO „gravid de sine abisal”(cf. Suspiciuni, p. 108), d-poţi învia crezând în „uroboros”-ul – „eonul de sine străpuns/uroboros” (cf. Uroboros, p. 96) e-dar, cel mai sigur, e să auzi/revelezi Pasărea/Fecioara Alchimion – Pasărea/Fecioara Alchimiei Spiritului, trezit, dinspre aurul Luminii Eterne, spre Zborul ÎNTRONĂRII OMULUI, ca des-tronator al „monotoniei” sorţii/cuc(cu varianta „Ursomul Mare”-Ursita/Ursoaică leneş-sfruntătoare): „Chimion Alchimion/Cuc nebun şi monoton/Taci, că te dobor din tron!” (cf. Chimion Alchimion, p. 7). Iniţierea în Ne-Moarte este Suprema Taină pe care ne-o şopteşte Poetul-Bătrânul Lumii,
cel ars, pe-o parte, de Moarte, şi pe alta, de Uimirea Învierii/ ANAMNEZEI ETERNE: „Doar bătrânul care moare/Ştie taina lui de leac/Roi de stele sămânţoase/Spulberau jur împrejur/
Chimion le semănase/Mi-a şoptit vântul mahmur/Te ştiam de nu ştiu unde/Parcă am mai fost cândva”. Alchimia Ne-Morţii se identifică, hristic, cu Erosul Mistic (aflat/pitit sub masca agonieiorgasm – „la petite mort”…), prin care „bâlbâiala barbară”/ primar-originară nunteşte – hierogamic, fireşte! – cu „ştiinţa/ ştiinţele” des-ştiinţate/des-ţărmurite în Revelaţie – şi cu post-
Babel-ul din Ne-Noaptea Spiritului…, iar ispita/ispitire munceşte din greu pentru purificarea escatologic-apocatastatică: „Într-o noapte şi mai bine/Ne-am iubit şi n-am murit.//
Chimion Alchimion/Abelcain semantic zvon/În Egregor ciclotron//Sus de troiţa răstignită/În Nenoaptea Celui Basm/ Dezlegat-am prin ispită/Agonia din orgasm”. „Cel Basm „ este Hristos-Izvorul Mitului/Unica Şansă Soteriologic-Cosmică. Cum ne spune Maestrul Evu - Omul, prin Iubire-în/întrutoate, deci, prin a se sacrifica STĂRII DE POEZIE/ARTĂ (căci numai prin Poezie Omul poate Atoateiubi, Inspirat de Miracolul Divin, deci dedat la re-îndumnezeire/oglindire întru propriul Creator, dedat la slujire/făptuire/înfăptuire mistică şi fericită, Demiurgico-Teurgico-Teandrică!!!)–re- devine“este/împlineşte miracolul”dumnezeirii!: „Prin aceea că iubim în toate/Ceea ce numim/Miracole/Pentru că noi suntem/Miracolul, signor Angelo!/ Iar fericirea este în devoţiune/Şi-n spectrul/Artelor/În această inefabilă mângâiere care a fost în illo tempore/
Muşcătură (n.n.: ce minunat exprimă Eugen Evu inefabilul făptuirii/dezfăptuirii, adică Păcatul-cel-Reversibil-în Mângâierea-Creator-Dumnezeiască: a fost, la Începutul de Nespus, Mângâiere... – noi-Păcatul Ispitirii, am desfăcut Mângâierea în Muşcătură, dar tot prin noi, cei re-învăţaţi întru
Iubire, vom concerta/re-concentra/împăca Dumnezeul cu Omul, în Noua-Etern Reversibila MÂNGÂIERE HIEROGAMICĂ - ÎNTRUNUL/ ANDROGINUL!!!)/În milenii/În acest sublim chip
sculptat/În roua metaforei (n.n.: Ecce HOMO POETICUS!!!)/ Iubirea de iubire/Iertarea de celălalt/Ca de fratele geamăn/ Pulsaţia unică în tot ceea ce este viu/ (scarată fractalic)/ Adeverindu-l pe Creator, prin aceea /Că pe sine eternul/Se sacrifică-n Operă:/Noi, poeţii, ştim cel mai sigur” (cf. Noi, oamenii, p. 153). Cine nu învaţă de la Hristos-Dumnezeu taina autosacrificiului, CA OPERĂ/FĂPTUIRE DINCOLO DE

DURATĂ - nu este om; iar cine nu învaţă că supremul Sacrificat- Dumnezeu, s-a sacrificat întru Logos, adică întru TOATE CELE PUSE ÎN DUMNEZEIASCĂ/VEŞNICĂ RÂNDUIALĂ, nu este Poet.
A fi Poet este, deci, suprema iniţiere în FIINŢARE CA OM.
Mulţumim, învăţătorule de/întru Lumină, Eugen Evu!

*cronică apărută în revista *Pro Saeculum* şi reviste din occident

Meandre- oglinzile lui Niram (1)

Avem în faţă cea mai dens-semantică (de până acum) dintre cărţile de poeme ale unui scormonitor profesionist printre taine, neobosit (niciodată obositor – totdeauna surprinzător, prin viziuni/soluţii!) re-inovator perpetuu al ontologiei umano-divino-poetice. Insistent-fascinant (întru căutarea Sinelui său Originar) – până la mazochism.

Ceea ce se spunea despre ***Luceafărul*** Eminescului (*mutatis mutandis*...), e valabil şi pentru acest nou volum al atât de profundului şi prolificului poet ardelean, **EUGEN EVU**: dacă ar rămâne, din cele câteva zeci de volume ale operei evuiene, doar acesta (de faţă), **am şti totul despre harul poetului!**

Volumul are, ca motto, un extras din Henry Miller, din care reţinem doar finalul: „*Cu toţii suntem vinovaţi de crimă, crima de a nu trăi din plin*" „*Cu toţii suntem vinovaţi de crimă, crima de a nu trăi din plin*" (ceea ce Miller afirmă conform unui epicureism dramatic, Eugen Evu afirmă, prin poezia sa, dintr-o boală/îmbolnăvire cronică, cu crize dureros-acute: boala gnozei, boala căutării Revelaţiei, boala cumplit obsedantă, de a cunoaşte Taina Divină Supremă – Creaţia!) – şi are **Prefaţa** semnată de o personalitate a culturii europene: **Linda Bastide**, „*Ancienne Vice-Présidente de la Société des Poètes français. Membre de la Charte des Auteurs. Membre du P.E.N. club français* ***Poètes à vos plumes***. ***Paris***" (titlul **Prefeţei**: ***Eugen Evu şi metaforele plasticizante...***).

Titlul volumului trimite la o mică problemă de geometrie în plan (posibil de transformat într-una de geometrie în spaţiu...): **meandrele** sunt sinusoidale, iar cele două elemente ale sinusoidei, cel descendent, respectiv cel ascendent, alcătuiesc, complementar, **Cercul Divin**. Paradisul, ca Dumnezeu expansiv/expresiv pseudo-spaţial. În felul acesta, **Oglinda** (multiplicată, din subtitlu) devine, şi ea, un simbol complementar: Josul Teluric şi Susul Celest se caută, de o veşnicie relativ-istorică, pentru a se reface...tocmai **Paradisul-Cerc Divin**. Sau, în spaţiu: **Sfera Perfectă**.

Numărăm, în volum, 329 de poeme. Nu ştim dacă Poetul a avut intenţia, dar suma lor alcătuieşte...**însăşi oglinda-oglindirea**: **3+2+9=14 (7+7)** – adică, Cele Două Lumi, Oglindite şi Aplecate (una către alta...), spre Sfântul Sărut (...Istoric...!) al Regăsirii - **Paradisul**...

Acest volum poate fi asemănat, în structura lui spirituală, cu ***1001 de nopţi*** (citite, însă, într-o cheie a perpetuei aventuri agonice, interior-gnoseologice): Şeherezada hunedoreană ne înşiră, într-un crescendo vizionar, povestea Omului Care Îşi Caută Originea. Cu infinită Durere şi Suferinţă! Şi, pentru a şi-o afla, înşiră Logos-ul (exprimat, evident!) tuturor posibilităţilor imaginabile ale Genezei! Geneză dublă, în Lut şi în Verb, deopotrivă!!! Până la atingerea finală de Sine – Atingerea Stării de **MULŢUMIRE** – ca **mensură-echilibrare**, de dincolo de **parte** şi de **pragul/moarte** şi de dincoace de „*lăuntric cerul înstelat*" – **Cheie** şi **Carte**, **Cartea cu funcţie de Cheie Divină Atotrevelatoare** : „*Mulţumirea-i saţiu cumpătat/Mulţumirea vindecă doar partea/*

Mulţumirea-i pragul suspendat/Cel boltit ca să suspende moartea/Şi lăuntric cerul înstelat - /Este cheia ce închide cartea" (cf. ***Mensura***, p. 191).

...Avem parte de

1-viziunea **Genezei Cosmico-Poetice**: „*Prima scriere este cea a urmelor de pasăre pe omăt/Scriere pereche ritmată ca zbor dintru salt*" „*Prima scriere este cea a urmelor de pasăre pe omăt/Scriere pereche ritmată ca zbor dintru salt*"(cf. ***Prima scriere***);

2- **Colindul-Demiurg**, cvasi-personalizată într-o Mantra-Parashabda (Vibraţia Originar-Demiurgică): „*Viu ne doare, viu ne doare/Creatorul din lucrare/ Creatorul din lucrare/Lerui-Ler/Iarna-n Prier*" (cf. **Colind laic**): re-amintim că teoria lui Vasile Lovinescu, dar şi a tracologului Adrian Bucurescu, trimit etimonul „**Ler**" la „descălecătorul" alchimic, împăratul **Aurelian**...; **Prier-Aprilie** induce şi sensul de „**a prii**", sau chiar „**a fi apărat-sprijinit, pentru a pri-cepe pri-oritatea/priinţă**"...Se produce şi asimilarea numelui divinităţii-Adonai cu...**Cântecul-Doina A(n)ilor Ieşiţi de sub Teroarea-Istorie/Temporalitate**: „*Aina Daina, Adonai*";

3-**Geneza prin Istorie** (Istoria ca expresie a intruziunii demonului-monstru tragic, co-demiurg... – rezultând premizele **rupturii-smulgerii-trădării**, adică ale des-facerii/de-creaţiei catastrofic-revoltătoare, pentru o viitoare **re-creaţie-ZI**! – premizele unui **joc/carusel**, rotire grozav de impresionantă – dar, aparent, cam..."retardat-bâlbâită"...de fapt, „bâlba" divină este şi rămâne simbol vaticinar, al absolutului mister - Anonimul Demiurg!): „*O istorie monstruoasă, prin tragismul ei./O continuă pierdere prin rupturi, smulgeri,/autosurpări şi trădare/O istorie cu fălci şi gheare/O istorie a nebunilor zei/(...) Undeva ca oriunde,/ ce a fost va mai fi:/prin aceea că noaptea începe în zi/(...) labirint carusel paideuma, cri-cri/de la greieri la stele energii, sinergii...*" (cf. ***Ludens***);

4-**Geneza Prin Transfigurarea Lutului în Verb-Demiurg**: „*Dulce lut al verbului a fi*!" (cf. ***Verbum***);

5-**Geneza întru Utopica Hermeneia**, „Artă şi Interpretare", Tranzitivitatea Absolută, prin/spre/dinspre Toate Nivelurile Potenţial-de-Creaţie, depăşirea „ghearelor" Memoriei, pentru **Extaz / Delir** (...printre infinitele potenţe*/"increate"*!): „*Pădurea e memorie cu gheare/În Hermeneia oarbelor sanctuare - / Divin sălbăticit (...) /Delir al spaimelor de increate*" (cf. ***Rezonanţa Schuman)***

6-**Geneza Misterului-Autochtonului Românesc**: „*Nicăieri luna nu cuibăreşte mai bine/Decât peste munţii Carpaţi/De parcă s-a rupt când a vrut Nuştiucine/Din eonii lor răsturnaţi*" (cf. ***Nicăieri luna***);

7-**Geneza ca Teandrie**, miracol veşnic al co-demiurgiei Dumnezeu-Om: „*Teandria-i fruct. Bărbatul şi Femeia/Se-nfruptă prin orgasm din Hermeneia*" (cf. ***Zeea***) – re-iterarea actului demiurgic-orgasmic nu sugerează frivolitatea/inutilitatea lui, ci extazul misterului co-demiurgiei...

...Şi fulgerele inovativ-poetice eugenevuiene, ale sugestiei de infinite potenţialităţi de Geneză, la nivelul Spunerii Poetice, ca act Liturgic-Taumaturgic, continuă, fascinant...până la scufundarea cititorului în misterul etern/eternizator, al Extazului...

...Vindecătorul-Taumaturgul Poet caută, cu preţul propriei ontologii, **Soteriologia**, căi de ieşire/scoatere a Fiinţării, de sub regimul Temporalităţii-Istorie/Trecere, chiar pe deasupra Îngerilor Duali şi a Memoriei – **eliberare/mântuire** de/prin „*uşi spre afară*", direct în Copilăria Eternă-Paradis, numită Poezie (iar verbul lecuitor este: „*a poezi/poezind*"...!) şi întoarcere la Vindecat/Sărutat Curcubeu", ca re-împlinire a Sferei Sinergiei Divine – scufundare, până la Fundul Genezei, în **Originarul Divino-Paterno-**

Matern: „*...Născută memorie şi/Îngerime căzută-n dual cale lungă.../Niciun Timp n-a trecut! Sunt acelaşi copil/Nu departe de zidul cu uşi spre afară(...)/Am trăit poezind (...) / Fisurat, vindecat, sărutat, curcubeu – Doliu nins peste mortea Tatălui meu.* ***Doliu nins Mamei, Tatălui meu***" (cf. ***Gândire poetică***).

...Chiar dacă, uneori, în manieră (parodică!) postmodernistă, Eugen Evu proclamă, cu voce îngroşată, de copil teribilisto-cezaric, suspendarea Genezei, întru inutilitate/futilitate, ridiculizând cercurile concentrice ale Creaţiei („*Nu mai e nimic de creat, de făcut/Am fost, am trăit, am murit, vă salut!*" „*Nu mai e nimic de creat, de făcut/Am fost, am trăit, am murit, vă salut!*" – cf. ***De ce râd oamenii?***) – tot el afirmă, în acelaşi poem, că Aventura Trăirii este esenţa Ontologiei Umane, că **Gaura Cheii spre Misterul Absolut** (la care Omul are acces, doar ca Ispitire-a-Privirii, dar nu şi ca definitivă şi plicticoasă Aflare-Găsire, adică Suspendare a Aventurii!) - este, de fapt, Fructul Autentic („*Dintre rece şi cald, fructu-i gaura cheii!*") – deci, eterna iluzie este a fructului-de-consum (Viaţa) - iar iluzia-ispitire este, de fapt, doar premiza etern promisă, dar, **din fericire**, niciodată onorată, pentru Fructul Întreg din Sămânţă, **Potenţa Demiurgică Supremă** – Fruct mereu rămas ocultat, tocmai spre biruinţa Sublimului Spirit de Aventură al Vieţii: „*Nu cumva sâmburii/Sunt de fapt/Fructele?*" (cf. ***Lui Goethe***).

...Şi, pentru a nu se dezminţi şi a nu dezminţi motto-ul/extrasul semantic din Miller, Poetul nu-l „iartă" de Viaţă şi, deci, de Superba Aventură Gnoseologică, nici pe Exegetul Poeziei sale, biciuindu-i simţurile şi Duhul, orgolioase: „*Exegetule, laşule/De mortul din tine/Teme-te!*" (cf. ***Egloga*** – titlul, ca de obicei la pamfletarul Evu, este ironico-sarcastic: de fapt, trebuie citit ... „pe invers": **Lasă idilismele, dulcegăriile şi pedanteriile letale, pedanto-plicticoase, deci asasine de Duh - şi trăieşte-mi Poemul, ca pe o nouă viaţă a Fiinţei Tale Etern Fiinţătoare**!).

...Oricât de seducătoare sunt exerciţiile de **aflare**, **aventură** şi **ne-murire** (prin căutarea Izvorului Atoatecele, Geneza Genezelor...) ale lui Eugen Evu, pe noi ne-a vrăjit definitiv, cu „*asupra de măsură*", ca o viziune a Dumnezeului Cel Viu Prin Rugă şi Doină/Poezie, tocmai un poem despre moarte, o rugăciune ascetico-athonită, la hotarul dintre ciclurile cosmico-umane...re-ciclate: „*Doamne,/Nu îmi da prea mult/Ca să pot suporta/Când îmi iei totul* (cf. ***Rugăciunea***).

"*Şi restul e tăcere...*" Aici, în această simplitate profund ţărănească, este pecetea/sclipirea geniului anonim, non-luciferic - aici, cu adevărat, dincolo de (poate) pretenţii, Eugen Evu, printr-un gest de frângere/smerenie desăvârşit non-histrionică, fără farduri, într-o discreţie care seamănă cu cântarea de doină, în propria-i bătătură, noaptea, a Supremului Poet-Ţăranul Antic, **chiar s-a întâlnit cu Supra-Eul său Divin...!** Ca şi în „*Zău în Dumnedzău*" – expresia mistic-ţărănească, prin care toţi zeii sunt subsumaţi/"stăpâniţi", întru sinergia-Curcubeu (întru sincronia Viscolului Schimbării Cosmice cu Înflorirea Noii Lumi, Cea Schimbată Etern...) - în Unu-Dumnezeu: *„<<Zău în Dumnedzău>>/Zău în Dumnedzău/Viscolit înflorit peste munţi/curcubeu*" (cf. „***Zău în Dumnedzău" - expresie din Ardeal***).

...Să trecem mai departe, întru aventura Vieţii Re-înviate, dar **în vârful picioarelor-început de zburare**: **Rugăciunea, ca stare supremă de împlinire a Duhului, ne obligă la acest gest sublim, atât de cumplit uitat, azi...!**

ÎN CĂUTAREA VEŞNICEI AVENTURI A GENEZEI – PARASHABDA /POEZIE/SOTERIOLOGIE: „MEANDRE – OGLINZILE LUI NIRAM”(1), de Eugen EVU(2)

Avem în faţă cea mai dens-semantică (de până acum) dintre cărţile de poeme ale unui scormonitor profesionist printre taine, neobosit (niciodată obositor – totdeauna surprinzător, prin viziuni/soluţii!) re-inovator perpetuu al ontologiei umano-divino-poetice. Insistent-fascinant (întru căutarea Sinelui său Originar) – până la mazochism. Ceea ce se spunea despre Luceafărul Eminescului (mutatis mutandis…), e valabil şi pentru acest nou volum al atât de profundului şi prolificului poet ardelean, EUGEN EVU: dacă ar rămâne, din cele câteva zeci de volume ale operei evuiene, doar acesta (de faţă), am şti totul despre harul poetului!
Volumul are, ca motto, un extras din Henry Miller, din care reţinem doar finalul: „Cu toţii suntem vinovaţi de crimă, crima de a nu trăi din plin” (ceea ce Miller afirmă conform unui epicureism dramatic, Eugen Evu afirmă, prin poezia sa, dintr-o boală/îmbolnăvire cronică, cu crize dureros-acute: boala gnozei, boala căutării Revelaţiei, boala cumplit obsedantă, de a cunoaşte Taina Divină Supremă – Creaţia!) – şi are Prefaţa semnată de o personalitate a culturii europene: Linda Bastide, „Ancienne Vice-Présidente de la Société des Poètes français. Membre de la Charte des Auteurs. Membre du P.E.N. club français Poètes à vos plumes. Paris” (titlul Prefeţei: Eugen Evu şi metaforele plasticizante…). Titlul volumului trimite la o mică problemă de geometrie în plan (posibil de transformat într-una de geometrie în spaţiu…): meandrele sunt sinusoidale, iar cele două elemente ale sinusoidei, cel descendent, respectiv cel ascendent, alcătuiesc, complementar, Cercul Divin. Paradisul, ca Dumnezeu expansiv/expresiv pseudo-spaţial. În felul acesta, Oglinda (multiplicată, din subtitlu) devine, şi ea, un simbol complementar: Josul Teluric şi Susul Celest se caută, de o veşnicie relativ-istorică, pentru a se reface…tocmai Paradisul-Cerc Divin. Sau, în spaţiu: Sfera Perfectă.
Numărăm, în volum, 329 de poeme. Nu ştim dacă Poetul a avut intenţia, dar suma lor alcătuieşte…însăşi oglinda-oglindirea: 3+2+9=14 (7+7) – adică, Cele Două Lumi, Oglindite şi Aplecate (una către alta…), spre Sfântul Sărut (…Istoric…!) al Regăsirii – Paradisul… Acest volum poate fi asemănat, în structura lui spirituală, cu 1001 de nopţi (citite, însă, într-o cheie a perpetuei aventuri agonice, interior-gnoseologice): Şeherezada hunedoreană ne înşiră, într-un crescendo vizionar, povestea Omului Care Îşi Caută Originea. Cu infinită Durere şi Suferinţă! Şi, pentru a şi-o afla, înşiră Logos-ul (exprimat, evident!) tuturor posibilităţilor imaginabile ale Genezei! Geneză dublă, în Lut şi în Verb, deopotrivă!!! Până la atingerea finală de Sine – Atingerea Stării de MULŢUMIRE – ca mensură-echilibrare, de dincolo de parte şi de pragul/moarte şi de dincoace de „lăuntric cerul înstelat” – Cheie şi Carte, Cartea cu funcţie de Cheie Divină Atotrevelatoare : „Mulţumirea-i saţiu cumpătat/Mulţumirea vindecă doar partea/ Mulţumirea-i pragul suspendat/Cel boltit ca să suspende moartea/Şi lăuntric cerul înstelat – /Este cheia ce închide cartea” (cf. Mensura, p. 191).
…Avem parte de
1-viziunea Genezei Cosmico-Poetice: „Prima scriere este cea a urmelor de pasăre pe omăt/Scriere pereche ritmată ca zbor dintru salt” (cf. Prima scriere);
2- Colindul-Demiurg, cvasi-personalizată într-o Mantra-Parashabda (Vibraţia Originar-Demiurgică): „Viu ne doare, viu ne doare/Creatorul din lucrare/ Creatorul din lucrare/Lerui-Ler/Iarna-n Prier” (cf. Colind laic): re-amintim că teoria lui Vasile Lovinescu, dar şi a tracologului Adrian Bucurescu, trimit etimonul „Ler” la

„descălecătorul" alchimic, împăratul Aurelian…; Prier-Aprilie induce şi sensul de „a prii", sau chiar „a fi apărat-sprijinit, pentru a pri-cepe pri-oritatea/priinţă"…Se produce şi asimilarea numelui divinităţii-Adonai cu…Cântecul-Doina A(n)ilor Ieşiţi de sub Teroarea-Istorie/Temporalitate: „Aina Daina, Adonai";
3-Geneza prin Istorie (Istoria ca expresie a intruziunii demonului-monstru tragic, co-demiurg… – rezultând premizele rupturii-smulgerii-trădării, adică ale des-facerii/de-creaţiei catastrofic-revoltătoare, pentru o viitoare re-creaţie-ZI! – premizele unui joc/carusel, rotire grozav de impresionantă – dar, aparent, cam…"retardat-bâlbâită"…de fapt, „bâlba" divină este şi rămâne simbol vaticinar, al absolutului mister – Anonimul Demiurg!): „O istorie monstruoasă, prin tragismul ei./O continuă pierdere prin rupturi, smulgeri,/autosurpări şi trădare/O istorie cu fălci şi gheare/O istorie a nebunilor zei/(…) Undeva ca oriunde,/ ce a fost va mai fi:/prin aceea că noaptea începe în zi/(…) labirint carusel paideuma, cri-cri/de la greieri la stele energii, sinergii…" (cf. Ludens);
4-Geneza Prin Transfigurarea Lutului în Verb-Demiurg: „Dulce lut al verbului a fi!" (cf. Verbum);
5-Geneza întru Utopica Hermeneia, „Artă şi Interpretare", Tranzitivitatea Absolută, prin/spre/dinspre Toate Nivelurile Potenţial-de-Creaţie, depăşirea „ghearelor" Memoriei, pentru Extaz / Delir (…printre infinitele potenţe/"increate"!): „Pădurea e memorie cu gheare/În Hermeneia oarbelor sanctuare – / Divin sălbăticit (…) /Delir al spaimelor de increate" (cf. Rezonanţa Schumann3);
6-Geneza Misterului-Autochtonului Românesc: „Nicăieri luna nu cuibăreşte mai bine/Decât peste munţii Carpaţi/De parcă s-a rupt când a vrut Nuştiucine/Din eonii lor răsturnaţi" (cf. Nicăieri luna);
7-Geneza ca Teandrie, miracol veşnic al co-demiurgiei Dumnezeu-Om: „Teandria-i fruct. Bărbatul şi Femeia/Se-nfruptă prin orgasm din Hermeneia" (cf. Zeea) – re-iterarea actului demiurgic-orgasmic nu sugerează frivolitatea/inutilitatea lui, ci extazul misterului co-demiurgiei……Şi fulgerele inovativ-poetice eugenevuiene, ale sugestiei de infinite potenţialităţi de Geneză, la nivelul Spunerii Poetice, ca act Liturgic-Taumaturgic, continuă, fascinant…până la scufundarea cititorului în misterul etern/eternizator, al Extazului…
…Vindecătorul-Taumaturgul Poet caută, cu preţul propriei ontologii, Soteriologia, căi de ieşire/scoatere a Fiinţării, de sub regimul Temporalităţii-Istorie/Trecere, chiar pe deasupra Îngerilor Duali şi a Memoriei – eliberare/mântuire de/prin „uşi spre afară", direct în Copilăria Eternă-Paradis, numită Poezie (iar verbul lecuitor este: „a poezi/poezind"…!) şi întoarcere la Vindecat/Sărutat Curcubeu", ca re-împlinire a Sferei Sinergiei Divine – scufundare, până la Fundul Genezei, în Originarul Divino-Paterno-Matern: „…Născută memorie şi/Îngerime căzută-n dual cale lungă…/Niciun Timp n-a trecut! Sunt acelaşi copil/Nu departe de zidul cu uşi spre afară(…)/Am trăit poezind (…) / Fisurat, vindecat, sărutat, curcubeu – Doliu nins peste mortea Tatălui meu. Doliu nins Mamei, Tatălui meu" (cf. Gândire poetică).
…Chiar dacă, uneori, în manieră (parodică!) postmodernistă, Eugen Evu proclamă, cu voce îngroşată, de copil teribilisto-cezaric, suspendarea Genezei, întru inutilitate/futilitate, ridiculizând cercurile concentrice ale Creaţiei („Nu mai e nimic de creat, de făcut/Am fost, am trăit, am murit, vă salut!" – cf. De ce râd oamenii?) – tot el afirmă, în acelaşi poem, că Aventura Trăirii este esenţa Ontologiei Umane, că Gaura Cheii spre Misterul Absolut (la care Omul are acces, doar ca Ispitire-a-Privirii, dar nu şi

ca definitivă şi plicticoasă Aflare-Găsire, adică Suspendare a Aventurii!) – este, de fapt, Fructul Autentic („Dintre rece şi cald, fructu-i gaura cheii!") – deci, eterna iluzie este a fructului-de-consum (Viaţa) – iar iluzia-ispitire este, de fapt, doar premiza etern promisă, dar, din fericire, niciodată onorată, pentru Fructul Întreg din Sămânţă, Potenţa Demiurgică Supremă – Fruct mereu rămas ocultat, tocmai spre biruinţa Sublimului Spirit de Aventură al Vieţii: „Nu cumva sâmburii/Sunt de fapt/Fructele?" (cf. Lui Goethe). …Şi, pentru a nu se dezminţi şi a nu dezminţi motto-ul/extrasul semantic din Miller, Poetul nu-l „iartă" de Viaţă şi, deci, de Superba Aventură Gnoseologică, nici pe Exegetul Poeziei sale, biciuindu-i simţurile şi Duhul, orgolioase: „Exegetule, laşule/De mortul din tine/Teme-te!" (cf. Egloga – titlul, ca de obicei la pamfletarul Evu, este ironico-sarcastic: de fapt, trebuie citit … „pe invers": Lasă idilismele, dulcegăriile şi pedanteriile letale, pedanto-plicticoase, deci asasine de Duh – şi trăieşte-mi Poemul, ca pe o nouă viaţă a Fiinţei Tale Etern Fiinţătoare!).
…Oricât de seducătoare sunt exerciţiile de aflare, aventură şi ne-murire (prin căutarea Izvorului Atoatecele, Geneza Genezelor…) ale lui Eugen Evu, pe noi ne-a vrăjit definitiv, cu „asupra de măsură", ca o viziune a Dumnezeului Cel Viu Prin Rugă şi Doină/Poezie, tocmai un poem despre moarte, o rugăciune ascetico-athonită, la hotarul dintre ciclurile cosmico-umane…re-ciclate: „Doamne,/Nu îmi da prea mult/Ca să pot suporta/Când îmi iei totul (cf. Rugăciunea).
"Şi restul e tăcere…" Aici, în această simplitate profund ţărănească, este pecetea/sclipirea geniului anonim, non-luciferic – aici, cu adevărat, dincolo de (poate) pretenţii, Eugen Evu, printr-un gest de frângere/smerenie desăvârşit non-histrionică, fără farduri, într-o discreţie care seamănă cu cântarea de doină, în propria-i bătătură, noaptea, a Supremului Poet-Ţăranul Antic, chiar s-a întâlnit cu Supra-Eul său Divin…! Ca şi în „Zău în Dumnedzău" – expresia mistic-ţărănească, prin care toţi zeii sunt subsumaţi/"stăpâniţi", întru sinergia-Curcubeu (întru sincronia Viscolului Schimbării Cosmice cu Înflorirea Noii Lumi, Cea Schimbată Etern…) – în Unu-Dumnezeu: „<>/Zău în Dumnedzău/Viscolit înflorit peste munţi/curcubeu" (cf. „Zău în Dumnedzău" – expresie din Ardeal).
…Să trecem mai departe, întru aventura Vieţii Re-înviate, dar în vârful picioarelor-început de zburare: Rugăciunea, ca stare supremă de împlinire a Duhului, ne obligă la acest gest sublim, atât de cumplit uitat, azi…! - * *din revista* ***Glas comun***

Ladislau Daradici -

Teme fundamentale ale liricii lui Eugen Evu
editura Emia, 2010

Născut la 29 aprilie 1967, la Cristur, Hunedoara,profesorul şi scriitorul Ladislau Daradici este abolvent al Facultăţii de Litere al Universtităţii din Timişoara. A debutat 1n 1990, continuând cu proză fantastică, critică literară, eseu şi poezie în Luceafărul, Art Panorama, Ficţiuni Astra, Semne, Vitraliu, Arhipelag, Anticipaţia, Alternativ, SF, Jurnalul SF, Ardealul literar şi artistic, Provincia Corvina, etc. Scriitorul devean, prezent şi în antologii, almanahuri, volume colective, a fost receptat elogios de nume importante ale criticii de azi. Deţine premii literare naţionale, de prestigiu. Volume: Întâlnire cu cei care am fost, 2000); Cocostârcii Domnului, poeme,2001); Înaripatele din vis (proză,2006);Consideraţii critice asupra liricii Pauline Popa,(critică literară, 2009). „ Daradici caută pur şi simplu, literatura, luciditatea sa fiind remarcabilă...Critica sa este o abordare complexă a operei literare, atât la nivelul semnificaţiilor, cât şi al genezei şi al receptării discursului, în generoasa intenţie de a desconspira taina şi unicitatea rostirii. O aventură estetică şi o provocare, în acelaşi timp" (Voicu Bugariu). Deja salutat ca un „foarte reuşit volum, rod al unei îndelungate şi acribice investigaţii în dimensiunile structurale ale liricii(„ Ştefan Nemecsek) vă recomandăm cartea despre cel pe care hermeneutul prof. dr. Adrian Botez, l-a denumit recent „ poetul Ardealului". (v. coperta).

Opini suspendate …
Mircea MOŢ

POETUL
- o schiţă de portret din 1984-

A defini poezia lui Eugen Evu prin stricta raportare la emblemele tradiţionale, existente fără îndoială în universul său poetic, înseeamnă, implicit, a pune sub semnul întrebării însăşi unitatea interioară a poezie sale. Tradiţionalismul s-a consumat şi s-a clasificat ca experienţă, încât se poate modifica astăzi, cu siguranţă, din dimensiunea definitorie a poeziei, într-o modalitate, se poate integra unui sistem poetic supus intenţiilor eului liric care propune o viziune diferită. Eugen Evu reţine în poezia sa semne ale unui discurs poetic şi ale universului generat prin aceasta, dar aceste semne nu funcţionează ca „ mituri", fiindcă nu-şi găsesc o atitudine pe măsură. Poetul scrie despre sat, câmp, deal, munte, fără a celebra schematic un spaţiu concret, ci integrându-l, prin discurs, unei alte finalităţi. Poezia lui Eugen Evu (în 1984, n. red.)are ca punct de plecare tocmai finalităţile tradiţionaliste: demersul său operează cu embleme consacrate, care devin în poezia sa nişte semne ale permanenţei. Dincolo de peisajul concret, poezia caută

să descifreze permanenţe şi dimensiuni interioare, adevărate modele ale lumii. Spaţiile prezente în poezia lui Eugen Evu devin semnele unui limbaj care poate contura un model de profunzime a realului.

Istoria şi trecutul sunt permanent căutate, sunt descifrate din semnele prezentului, fiindcă poetul cuncepe un univers în care fiecare element devine semnificant.

În acest sens, opţiunea tematică a poetului şi atitudinea sa în faţa temei tind să delimiteze un model-permanent, profund, de ipsotazele superficiale. Solemnitatea rostirii se întâlneşte, în felul acesta, cu atitudinea detaşată, cu pasta groasă, viiolent construită, care trebuie înţeleasă ca prezenţă complementară, care devinje, de fapt, un convingător argument pentru susţinerea unităţii interioare a poezie lui Eugen Evu.

(Text publicat în Cuvântul liber, 1984)

Prof. dr. Adrian BOTEZ

SEMINŢELE ASTRALE ALE LUI EUGEN EVU[1]

Într-un format de lux, dar şi cu un conţinut de lux, a mai apărut un volum de poezie al lui Eugen Evu - Poetul Ardealului: ***Ochiul săgeţii***. Nu mai ştim al câtelea – am pierdut şirul reuşitelor lirice evuiene...Pe copertă este reprodusă o sculptură a Maestrului, alcătuită în stil arhetipalo-brâncuşian: „***Gemenii***".

Volumul (de 148 de pagini) este structurat bipartit – părţile fiind inegale, ca număr de poeme: I- **Preludii şi idile** (îngânând, simfonic, un titlu de peste veac, al altui ardelean-Poet: Coşbuc - ***Balade şi idile***...) – 77 de poeme; II- **Poemele Adoraţiei** (...parcă şi aici auzim un ecou al unui alt arhetip ardelean – Arhetipul Blaga: ***Poemele luminii***...) – 28 de poeme. De ce, oare, „***ochiul săgeţii***"? Ne lămureşte, încă de la pagina 10, însuşi Poetul: ***Ochiul din vârful săgeţii*** – **la un tablou de Simona Gabriela L**. „*Gândul meu poetic/Are ochiul compus*", „*Eu sunt ochiul/ din vârful săgeţii* (...) *pădurea din povestea mea / a fost adusă ca ghindă/ în guşa unei păsări/imemorabile/ e o pădure zburată / strigă-mi numele şi se va întoarce/ bucuros ca regăsirea unei iubiri/ nemaisperate*". **Săgeata**, dintotdeauna, a fost simbol al Revelaţiei Solare, precum şi (logic!) al aflării de divinitate. Drumul Cel Drept – **DAO**! ... – desfiinţarea spaţio-temporalităţii istorice, deci, des-fiinţarea Păcatului... - deci, **demascarea Iluziei-Moarte**! **Ochiul** este expresia simbolică a dorinţei-voinţei de Duh a cunoaşterii-„**nimeririi de Dumnezeu**"! Deci, identificarea eului cu „***ochiul din vârful săgeţii***", adică, cu râvna ultimă a aflării Sinei Cosmice, este semn că Poetul, în regim discret şi mistic, **A AFLAT** . Ce trebuie să afle Poetul, primordial? De fapt, întrebarea trebuie începută „de la izvor": prin ce este Dumnezeu – Dumnezeu, şi prin ce este Poetul – Poet? Dumnezeu este Dumnezeu prin Sămânţa Eternă a Creaţiei, iar Poetul fiind Regele Logos-ului Înfiinţător/Cartea/Byblos, Trimisul Lui Dumnezeu pe Pământ – este Poet când descoperă asemănarea Chipului Său de Râvnă – cu Chipul Lui Dumnezeu/Creaţia. Cu **Dumnezeu-Regele Seminţelor Astrale**. „***Pădurea zburată***" este, de fapt, **Paradisul-Grădină Mistică** – iar „**ghinda**", ca nucleu al Logos-ului-Poveste, nu e decât Arhetipul Creaţiei Poetice: **Creaţia Rezumată a Logos-ului Ioanic**.

Şi pentru că Dumnezeu a creat lumea „*din preaplinul Iubirii Sale*” – şi Femeia-Evă este binecuvântată, mângâiere şi stimulare, spre Creaţie (împlinirea Misiunii!) a Bărbatului-Poet. **Ochi al Ochiului Săgeţii**! „*Femeie, dacă exişti/Să îmi alungi urâtul din mine*” – iată definită, clar, nu doar funcţia exorcizatoare a Femeii Marianice, cât, mai ales, funcţia ei soteriologică şi stimulatoare către Râvna de Paradis-Revelaţie.
Femeia Stimulatoare de Seminţe-Revelaţii ale Divinei Creaţii este, în acelaşi timp, **Paznica Seminţelor Astrale** („*Tu eşti drumul meu/înspre mine./ ...Seceriş nevăzut al aurelor: / Cu fiecare sămânţă/ sieşi primită*” – cf. ***Promisiunea***, p. 30 – sugerându-se clar că orice **Pro-Misiune** este **Confirmare a Misiunii Cosmico-Astrale**!) , laolaltă cu Poetul-Stăpânul şi Robul Logos-ului Demiurgic şi, deci, al Cunoaşterii : „*De-aş fi poet (dar uite că nu sânt!)/Eu v-aş iubi-n Cunoaştere,/pe toate”* (cf. ***De-aş fi poet***, p. 17) – şi aflarea-cunoaşterea trebuie pusă în act, fie şi prin aspectul Trădării Mistice-Re-întemeietoare: „*Îngreunându-ne fiinţele/ Poate voi afla de unde am venit/Sau am fost adus/ Poate mă voi consola/Retrăind partea trădată de cineva*” (cf. ***Scrisoarea netrimisă atunci***, p. 13).

Femeie şi **Cuvânt** – iată cele Două Hierofanii Supreme ale Creaţiei, deci ale Seminţei Astrale, în această lume: „*Întocmai seminţelor cuvintele/Migrează în halou nevăzut*” – cf. ***Întocmai seminţelor...***, p. 33. **A-ţi revela Femeia** este identic cu a te „*prăbuşi în sus*”, Bărbatul intrând în raport de re-androginizare, cu Femeia Cosmică – re-androginizare însemnând şi Creaţia-Carte: „*Mă prăbuşesc în sus, ca Noaptea-n mare/ Cerul căzut în mine ca-ntr-o Carte*” – cf. ***Femeia mea***, p. 83.

Mitul şi **Visul**, de la romantici încoace, sunt stimulatoarele şi vehiculele **Revelaţiei**: „*Odată ca niciodată îmi visam poezia* (...)/ *Iradiind arta scrisului,/jertfirea de har*” (cf. ***Basm***, p. 39). Iar **uitarea**, **moartea / „*crima mistico-mioritică-iniţiatică*”, umbra** şi **zeii** nu sunt decât forme ale Anamnezei Paradisului, regăsirea sinelui întru Sinea Cosmică („*Poemul să nu mintă/Ucide-l tu, uitând!...”* (cf. ***Afară-i vântul, prăbuşirea-n mine***, p. 45) - sau: „*Că într-o zi te voi alunga/Din mine/Zeitate, tu, / Ecou al Umbrei Luminii*!” – cf. ***Speranţa***, p. 79 –, identificarea omului cu Îngerul/Vestitorul Umano-Divin Cel de Deasupra Omului : „*Mie mă rog...uitării că am trăit murind*” (cf. ***Înger rebel***, p. 41). Parcă remantrizăm, prin Eugen Evu, acel celebru „*pe mine / Mie redă-mă*”...
Să ne-ndreptăm, cu toţii, deci, spre Copacul Lumii, Copacul păzit de Femeia Cosmică Păzitoare a Misticelor Seminţe Astrale, Copacul Cosmic al Veşnicei Re-Învieri, întru Sămânţa Astrală a Nemuririi, pe care, toţi, o purtăm în noi – spre **Nucul Lumii** de unde „*ca şi frunzele de toamnă, toate stelele-au pierit*” (...au pierit, pentru ca, în **Primăvara Noului Ierusalim**, să învie!): „*Strânge-mă-n braţe ca pe-un nuc rămas/Nejefuit la capăt de livadă*” – adică, în Veşnicul Răsărit al Paradisului...
...**Eugen Evu iar ne-a-nvăţat să nu murim/SĂ NEMURIM**...! - doar că vom uita, mult prea repede, atât de logica lui demonstraţie, preocupaţi fiind noi, nepermis de mult, cu... **Moartea „de rangul doi”**, adică...făcându-ne de lucru cu **Ne-Credinţa**!
...Dar, în definitiv, cine ne opreşte/împiedică să intrăm în Templul Re-Iniţierii/Cartea Poetului?! Lenea/lenevirea noastră de Duh... - doar ea, pârdalnica!

CEL CE NE-NCETAT ALEARGĂ PRIN SINE:
„*BEŢIA DE TIMP*”, de Eugen EVU

A mai apărut un volum de versuri, semnat **EUGEN EVU**[2]. Ne este greu să zicem, „pe nerăsuflate”, al câtelea...Ceea ce este important: Eugen EVU **scrie**, scrie într-una - şi nu oricum, ci **oferind lecţii de orfism**.

Volumul (în cele 89 de pagini ale sale) conţine 59 de poeme care, de data aceasta, alcătuiesc o masă de lavă curgând continuu, iar nu poticnită în cicluri...Totul este curgere spre „necuvântul”-Mit (**mioritico-tracic**, cum altfel?! – întru nuntirea cu uranicul deschis trancensei-supraindividualei existenţe umane, întru **Kogaionul Sacru** - **Sinea** noiciană, ca **Munte** nuntit cu **Steaua Bethlehemică**!) – Mit al Existenţei întru Neam Metafizic Românesc, spre **muzica-viersuire**, adică, împlinire a Logos-ului Românesc (a se observa alunecarea de la conştiinţa multiplului „comuniune” **VOI**, la conştiinţa **EULUI REFLEXIV-TRANSCENS**!): „*Şi leroi-ler şi aina daina da/Eu **v**-am cântat şi povestit aşa/ Audă luna, soarele şi-o stea,/Audă luna, soarele şi-o stea! (...) Au leroi-ler şi aina daina da/Eu **m**-am cântat şi povestit aşa*” etc.(cf. ***Balada la Kogaion***, p. 83).

...Poezia evuiană este o continuă „***alergare prin Sine***”, prin ipostazele Sinelui, întru Căutarea de Sine... - unele dintre aceste ipostaze fiind exhibate în Istorie-a-Fiinţei, altele rămânând mistice...doar intuibile (şi Poetul le caută/ascunde, întru **jocul/agonia versului**, în elementarităţi, în „**mumele**” Pietrelor şi Apelor, dar şi în **Treimea/Întreita Cale Dumnezeiască**, revelată întru Mântuire!): „*Pe dealuri nu departe-n sus pe Strei/Bătrân cu Gândul, tot copil cu Starea/Caut cuibul de genunchi păscut de miei/În piatra ce desparte-n trei Cărarea*” (cf. ***Am fost***, p. 7).

...Aşadar, „***beţia de timp***” este, de fapt, Revelaţia de Sine, prin evadarea din istorie şi penetrarea în trans-istoria-mit/”**Poveste**”: „*Şi beat de timp aştept îngenuncheat/Cu fruntea-n sanctuarul de Poveste*” (cf. idem).

...Dar orice Revelaţie presupune anterioritatea Ştiinţei de Sine, procesualitate a dizolvării egotismului în Sfera Androginică, **lupta lui Iacob cu Îngerul Timpului**, pentru a-i inversa/IN-VERS-A (precum Emil Botta, în poemul ***Fachir*** – ...ca şi mult mai celebrul Ion Barbu, în poemul-artă poetică ***Joc secund*** - şi Eugen Evu are conştiinţa identităţii luptei existenţiale, pentru **Intrarea în Mit** - cu **Demersul Viersuirii/Poeziei-ca-Orfism**!) sensul zborului, spre **eternitate**: „*Vezi sferic! Ochiul gemelar/Orizontul nadir, clepsidră! – cântă/ Inversul timp duratelor de har/În naosul de tâmple te cuvântă*” (cf. ***Arta poetică***, p. 9). **Tâmplă** şi **Templu**, **Eu** şi **Non-Eul /Supra-Eul Divin** – „*se-ngână şi-şi răspund*”, din nişte etimologii mistice, cu totul străine lingviştilor de meserie.

[2] -Eugen Evu, ***Beţia de timp***, Editura **Realitatea Românească**, Vulcan, 2010.

...Deci, prin Evadarea din Sinele uman, către Căutarea Supra-Eului Divin...prin **Vers**, spre **Viers** (orfismul re-armonizator al Cosmosului, întru Paradis!) – de la cărţile scrise, la : Cartea Meditată/Imaterial-Transcensă: **Byblos**! Către Iubirea ca tânjire şi ocultare a androginizării, către **Cântarea Cântărilor** (ca **descântec** contra rupturilor/alungări din Identitatea Absolută! – **starea de Nedrept/ Nedreptate** fiind tocmai **Zorii Dreptăţii/Îndreptăţirii/Îndreptării spre El-cel-Absolut-Neutral**, adică **Zori-Început** ai/al „**părţii nedespărţite**", **Adam Protogonos**-ul, aseic precum **Sfânta Treime** !): „*Imploră-te: în mine stai!/A câta alungare pe nedrept împărţim, dimpreună*?" (cf. Cântarea cântărilor, p. 47).

...**Mărgăritarul** devine, astfel, ca în basmele bătrâne ale Eurasiei, simbolul Revelaţiei întru Iubire şi, simultan, Orbire-Viziune Sacră, pentru descoperirea identităţii/coincidenţei Opuşilor Cosmici ai Facerii (Apă-Foc): „*Şi-mi podideşte-n ochi mărgăritarul/Acelei bucurii de ne-nţeles/Pe luciul apei scutură-se jarul/Amanţilor bolnavi – dumnezeiesc*" (cf. ***Imortele***, p. 44). **Amantul Bolnav** este Omul care intuieşte Starea de **Înviere/Imortalitate întru Duh Paradisiaco-Androginic**, intuieşte **Hristosul din el**...

...Eugen Evu a început descântecul pentru întoarcerea **oamenilor** în **Om**. A Lui **Dumnezeu** în **Conştiinţa Dumnezeiască**, de dincolo de orice Limite şi Creaţii - a **Gottheit**-ului eckhart-ian „luptător-lucrător", în eliberatul absolut, **Gott**. Lupta cu Îngerul Timpului-Fiinţare, pentru Des-Fiinţarea Extatică. Deci, să ne retragem, pe tăcute...

...Faceţi linişte! Magul Kogaionului şi-a început lucrarea...Să căutăm efectele acestei lucrări, pe măsură ce ea se desfăşoară în **Carte...** – să le aflăm în **Sinele/Duhul** nostru, gata de Zborul spre **Sinea Paradisiac-Neutrală**!

Muguraş Maria PETRESCU

Semiotica ariergardismului evuian

Arrière-garde - Gigachakre în migrare – (*Arrière-garde* – Gigachakras Drifted Away in Migration –)

Arunc harpoane şi lassere /rebel cum m-ai zidit /preaiubitor cum te-ai ascuns /şi toate pe tine te aşteaptă /pe tine te rabdă. Pe tine te vânează. /'' = ''I throw harpoons and lasers /as rebel as you have cast me /and much too loving while you've hidden /they will all expect for thee /and for thee they'll all do suffer. /Yet, they all will do hunt thee."

Mă întâlnesc cu Eugen Evu prin oraş. Îl invit să urce în maşină. Odată instalat îmi spune *ex abrupto:* ,,Trăim vremuri groaznice, uite ce se întâmplă!'' Nu pot să spun de ce, dar remarca lui nu mă surprinde, senzorialul lui exacerbat este la cote de alarmă maximă. Şi, cred eu, nu de ieri de azi.

,,La început a fost Cuvântul şi Cuvântul *era la* Dumnezeu şi Dumnezeu *era* Cuvântul*''*, adică de la divin, adică de la un singur şi unic punct de origine, sau de la Aeon, de la ,,orfania divinului'' = ''the divine's lonely oneness'' (expresie deosebit de frumoasă, dar greu de tradus in limba engleză, am încercat să o redăm printr-o metaforă, capabilă să învăluie misterul creaţiei, nu neapărat umane, cât şi literare). *Orfania cuvântului* înseamnă nu numai unicitatea în singurătate, sau singurătatea privată de dragoste (de orice fel ar fi ea), ci şi criza de comunicare, imposibilitatea ei, un Babel lipsit de noimă, care în final l-a tulburat pe Aeon. Numai că rebeli sau răzvrătiţi, oamenii au reuşit fără prea multă greutate să strice tot ce ar fi putut să fie ,,armonia universală'' (cât de mult s-a demitizat această sintagmă, cât de mult s-a erodat încât astăzi aproape că nu mai are nici o valoare). Şi ne mai mirăm?! Stricăciunea a venit de la început, adică o dată cu ,,pomul cunoştinţei binelui şi răului'', iar Dumnezeu, în toată cuprinderea lui, a ştiut dinainte că omul – perfecţiunea creată asemenea divinităţii – avea să prefere (şi încă repede de tot) decăderea, iscoada, contorsiunea sufletească, dorinţa de a cunoaşte, ba mai mult dorinţa de a se situa deasupra Creatorului, ajungând să se străduiască din răsputeri să creeze particula de materie primară a universului şi să treacă încă viu dincolo de bariera de nenegociat cu moartea, acest refren poetic, repetativ concluziv: **„**Ca viaţă până şi moartea /Se repetă'' = ,, As a life death in itself /Keeps on rolling on and on.'' Şi tot din această atitudine automat au derivat frica şi teama, sentimentul de hăiturire, care nu vine de la Dumnezeu (,,Domnul este luminarea mea şi mântuirea mea; de cine mă voi teme? Domnul este apărătorul vieţii mele; de cine mă voi înfricoşa?'' Psalmul 26). Omul a triumfat, dar este chiar adevărat? Exacerbarea fricii în general şi a temerii de necunoscut în special, mai ales a celei de moarte şi a ceea ce se întâmplă după moarte l-au făcut pe om să caute de-a lungul timpului nenumărate explicaţii.

Dumnezeu s-a supărat, iar omenirea a fost cuprinsă de o stare de disperare, vecină cu neputinţa. Într-o postură de *arrière* gardă, ea mărşăluieşte megalomanitic în derută. Totul este exprimat în propoziţii scurte, enunţiative. Într-un talmeş-balmeş total, tabloul este apocaliptic şi uriaş, iar poetul rămâne neutru atât din punctul lui de vedere faţă de imagine, cât şi a tabloului în sine faţă de el însuşi, echidistanţa sau neutralitatea spunându-şi cuvântul doar în alegerea elementelor. Este un fel de viermuială nebună, lipsită de sens şi deşartă, într-o migraţie învălmăşită a nălucilor. În faţa acestui tablou, Eugen Evu nu este nici abătut , nici trist şi nici trufaş. El este pur şi simplu un spectator care constată. Echidistanţa sau neutralitatea se văd şi din evitarea intenţionată a pronumelor şi adjectivelor posesive.

Cuvintele cheie, de regulă exprimate prin substantive, sunt acompaniate doar de articol, totul devind o definiţie cu rang de axiomă. Deşi scrisă în vers alb, *Arrière-garde - Gigachakre în migrare* – (*Arrière-garde* – Gigachakras Drifted Away in Migration **–)** are o muzicalitate interioară dată tocmai de cadenţa şi frazele scurt explicative. Cuvântul cheie, element al tabloului, există la începutul fiecărui enunţ, dând textului o densitate extremă, o forţă interioară uriaşă, covârşitoare, ceva care ţine de verbul francez *écraser* =

a strivi şi de o presiune exprimată în cuvinte ce redau încătuşarea în această *speranţă unică*. („Regnurile undergraund complice cu cele coparticipative /pe verticala rebelă. /Criza comunicării precipită eonul /artele devin toate moarte bolnavă de sine. /foi de autoobservaţie. /Câmpurile de tragere ale fiinţei /transferă molecula în giga-memorie…'' = ‘'The kingdoms accomplice in the underground /With those co-participators /in the rebel vertical. /The crisis of communication troubles the aeon /arts turn into a death which is sick in itself. /Everything is but scraps of introspection. /The fields tilled with the roots of humanity /turn out the molecule into a giga-memory…/''). Contemplarea acestui tablou se petrece la timpul prezent, care este pentru noi limitativ şi extrem de scurt, viitorul ca timp verbal fiind folosit doar de vreo două ori, pentru că oricum este precar şi lipsit de perspectivă sau speranţă.

În final, ne întoarcem la Dumnezeu, fără de care întrebările privitoare la o nouă cunoaştere vor rămâne ca „Ciclonul /smulgând din memoria lumii /o nouă cunoaştere?'' = ‘'Is the Cyclone /extorting from the world's memory /a new gnosis?'' sau ca celebra întrebare rostită de Hamlet ("To be or not to be, that is the question" = „A fi sau a nu fi, aceasta-i întrebarea'', „Craniul meu rostogolit pe / Celălalt ţărm al Eonului /îşi cântă furtunile". Furtuna sau mai bine zis raportul omului cu Cel Preaiubitor sunt de peste două mii de ani în sufletele noastre. „Arunc harpoane şi lassere /rebel cum m-ai zidit /preaiubitor cum te-ai ascuns /şi toate pe tine te aşteaptă /pe tine te rabdă. Pe tine te vânează. /'' = ''I throw harpoons and lasers /as rebel as you have cast me /and much too loving while you've hidden /they will all expect for thee /and for thee they'll all do suffer. /Yet, they all will do hunt thee."

Oricât de incredibil vi s-ar părea, *Arrière-garde - Gigachakre în migrare* – (*Arrière-garde* – Gigachakras Drifted Away in Migration –**)** este o rugă.

Ladislau DARADICI

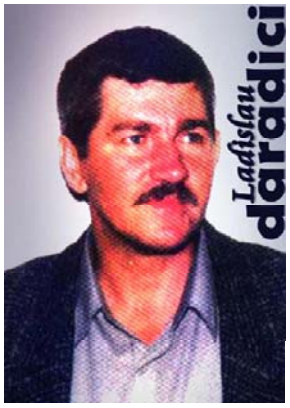

despre
Eugen EVU
(fragment)

....."suficient de naiv ca să existe/ să reziste ca poet, vulnerabil, iritat, crezând aproape fanatic în arta sa, Eugen Evu este poetul/ omul care îşi acceptă, în acelaşi timp, condiţia. Cineva îi va aduna laolaltă cele peste două mii de lucrări şi va face o selecţie. Vor rezista, ca şi în cazul lui Macedonski, cele mai simple, cele mai muzicale, cele mai sincere. Experienţele lingvistice,

atitudinile radicale, izbucnirile înverşunte de furie vor face deliciul specialiştilor – experţi lingvişti şi psihologi deopotrivă. Pentru că avea dreptate cel care spunea că, în privinţa studiului poeziei, psihanaliza va fi cea care va avea ultimul cuvânt…

Poezia lui Evu este cântecul de lebădă (marele poet Ion Mircea îl numea „ lebăda cu gât străpuns", aluzie la Hyperboreea...), rostit de omul captiv al propriilor sale limite, al propriei conştiinţe, putinţe şi neputinţe: "*Să scriu, căci vine moartea să-mi astupe/ Aprinsa gură, va intra în casă/ Pe visul meu şi pe iubiri geloasă/ A umbrei eminenţă zdrenţuroasă/ Mă va trânti, din scris mă va-ntrerupe// Să scriu, să scriu, însângerate cupe/ În chinchet straniu frigul să-l înfrunte/ Pe lungi vibraţii bronzul unui munte/ În amplă tânguire, naltă frunte/ A Cugetului smulgă sacra punte/ Din prăbuşitul înger mă-ntrerupe…*"

Acesta este şi va rămâne Eugen Evu, poetul care a publicat peste patruzeci de volume, murind şi nemurind în acelaşi timp, câte puţin, cu fiecare carte, cu fiecare poem. Iar eu, într-o nebunatică vânătoare de semnificaţii, cu încăpăţânare şi cu istovire, am căutat să instraurez niscaiva ordine în tainica şi pătimaşa „dezordine" poetică a artistului, cutezând să aduc un surplus de un sens acestei creaţii, echivalentă cu o inegalabilă, în nelinişte şi credinţă, existenţă umană. Şi dacă am izbutit să-i aduc măcar atâta lumină cât e în măsură o biată lumânare, înseamnă că visu-mi s-a împlinit şi că umila mea trudă – o sărbătoare a minţii şi a sufletului meu, de altfel - nu a fost zadarnică. Înseamnă că îl merit cât de cât pe Eugen, Poetul şi Îngerul cărunt cu nume şi cu suflet de pasăre…"

** din volumul critic „ Teme fundamentale ale liricii lui Eugen Evu", editura Emia, 2010*

Antonia ILIESCU(Belgia)

Sinea poeticã la Eugen Evu

Un poet al galaxiilor, nãscut la întretãierea dintre Infinitul mare si Infinitul mic, hrãnit cu pâine care "muşcã din el", "îl mãnâncã", se lasã mâncat "ca pâinea caldã", un visãtor la stele, straniu ca "anemonele visului", "împerecheat cu marea", poet al luminii si al iubirii, poetul "luminilor din umbre", cântãret al vietii si al mortii, pe care nu le poate despãrti una de cealaltã, cãci orice viatã are o moarte si orice moarte îsi are viata ei. Acesta este Eugen Evu în cea de-a 35-a carte a sa: plin de vigoare imaginativã, plin de substantã poeticã de un rar rafinament, deopotrivã filozofic si artistic.

Poet revoltat într-o subtilã si discretã religiozitate, Eugen Evu pune în gardã omul-poet, fiu din aceeasi substantã sufleteascã cu fiul Omului: "Preaiubitorule, te vor urca/ Pe cruce, te vor bate-n târg, în cuie,/ Chiar arborele vietii fiind statuie/ Prea încãrcat de roade viata ta/ (...) Preaiubitorule chiar tu esti cauza care/ Le dai prilej prin jertfa ta, sã prade/ Si darul, si prinosul la altare/ Al duhului ce-n foamea pietrei cade." (*Poem*).

Poezia lui nu este numai gând frumos îmbrãcat. Este o *stare*. Nu este o poezie care stã cuminte între coperti. Ea strigã, aleargã între cer si pãmânt si chiar si dincolo, spre spatii infinite. Agãtându-se cu încãpãtânare „de optul culcat" (simbolul matematic al

infinitului), refuzând (nemãrturisit) apartenenta la acel „Post mortem vivere”, E.E vrea sã stea la masã cu cititorii sãi *acum*, sã împartã roadele cu ei, cu noi, *acum* cât este viu.

Volumul publicat la Deva (Editura Polidava, 2007) intitulat “Neauzit de luminã” (este si titlui primului poem) reprezintã chintesenta stãrii sufletesti a poetului ajuns la vârsta senectutii creatiei literare. Este un strigãt cãtre cealaltã luminã, cea care „nu se vede, dar ne vede”, poetul apropiindu-se de Dumnezeu „cu fruntea”, cu sufletul, cu opera lui ca o ofrandã de „spice secerate în pâine”. Este pom scuturat de roade la început de toamnã, în luminã. Tema luminii se repetã obsesiv în quasi totalitatea poemelor din volum.

Lumina, ca sublimat al iubirii, revine cu fortã în poezia de maturitate a lui E. E. : “Si-n vis ne ajunge ecoul iubirii/ Lumina – Memoria Dumnezeirii”.(*De jos în sus)* .

Iubirea, fie ea cântatã în vers cult sau în vers popular, dezleagã peceti prin sãruturi, sau trãdeazã miracole prin refuzul sãrutului: „Un sãrut neprimit e un deget pe gurã/ Redevine pecete, sigiliu-nghetat.../ Ai respins? L-ai primit doar ca pe-o muscãturã?/ Un sãrut neprimit e-un miracol trãdat”. *(„Miracol trãdat*”)

Poezia gen baladã mioriticã intrã în scenã încã din primele file ale cãrtii. Poemele „*Lumina neagrã*” si „*Chimion Alchimion*” scrise în metru de poezie folkloricã aduc din nou în avantscenã tema luminii ca sursã originarã: „Luminã rãzmuratã/ Strãpunsã si iar înspicatã/ Mamã si Tatã.” Basmul în versuri „*Chimion Alchimion*” este lumina iubirii în actiune alchimicã, unirea soarelui cu a lunii: „Friglumina ne-nvelea/ Chimion Altcineva/ Luna-n soare rãsãrea/ (...) Si din jos de rai ningea”.

Poetul este în acelasi timp pom de toamnã cu fruct amãrui, alunecând spre elegie, unde tema luminii vietii se estompeazã pentru a face loc unei alte lumini : cea a umbrelor si a mortii : « Pãdurile sub veac s-au desfrunzit/ Si nu stiu cum spre moarte n-am murit/ Doar sãgetat solstitiul din cocori/ Cu gândul smuls în sus si-acum mã dori/ Si inversat cadranul viu al fruntii/ reface calea ce-o aratã muntii/ Si scriu ca înjunghiat în noaptea nuntii » (*Elegie*). Poetul însingurat (« De nimeni, dar de nimeni nu mi-e dor ») s-a “smuls în sus” spre nemurire, tesându-si de-a lungul vietii scara de valori : poezia adâncã de sensuri, trãitã pentru a fi scrisã si dãltuitã în flacãra ce va urca la cer : « Ars vârf de foc mã duce-voi stingher/ Pe unde intrã flacãra în cer » (*Elegie*)

EE - « celestã jivinã » - simte cã a venit vremea culesului si îmbie fratii sã se înfrupte : « Luati-mi cuvintele ! » strigã poetul, strigã cu disperare într-o lume de care se simte înstrãinat: „...printre frati îmi pare cã exist, nici atât...”

In „*Gnosis*” , scurte poeme filozofice de tip haïku irump ca niste gheizere din mijlocul unor adevãrate balade ca „*Abelcain*” sau „*Ghematrios*”. Focul, apa, pãmântul si sufletul sunt materia lui vie în miscare :

„Tu care vezi cu-adevãrat/ Focul/Arzi odatã cu el”
Te uiti/ Pe tine însuti te uiti/ In apã/ Curgi odatã cu ea
Ari si sameni tãrâna
Transcenzi odatã cu ceea ce semeni
(...) Sinea si Sinele-s/Gemeni”

Poezia „*Foamea (I*)” trasează autoportretul sufletesc al poetului, privit introspectiv ca jertfã mesianicã. Catharsis întru renasterea în „Altcineva”, mai bun, eliberat de constrângeri si de întunericul ignorantei. Intunericul „arde”, „dând luminã luminii”, întru împlinirea sfintei purificãri prin artã: „Precum în cer/ Asa si în operã”. Este, cred, cel mai reprezentativ poem al lui E.E, ca poet dãruit artei sale pânã la

mistuirea propriului sine, de cãtre „sinea sa”. Este foamea de sine, de sinele curat, transformat, usurat de balastul uman, trecãtor:

„Adulat si jertfit/ Fumul sã suie la zeul/ Din foamea cãtea.” (...) Arderea luminã luminei/ Sã-i dea/ Nici cenusã rãmâne/ Nici sunet/ Zbura / De dinaintea cuvântului/ Norul foamei eterne/ Al sinelui de/ Chiar sinea sa.” („*Foamea* ”)

Moartea, acea „foame de materie a luminilor reci”, acel „fruct al vietii eterne” *(„Discurs întrerupt despre moarte*”), nu pare totusi sã-l sperie pe poet, nu-l atinge, el scapã de „hãcuialã”, cãci poetul, prin harul lui, „se ascunde în zeu”, e „zidit în metaforã”:

„bratul meu drept cãzu dupã vis/ brusc mã trezii într-o carte/ eram zidit în metaforã, scris./ moartea tãia mai departe.” (*Alegoria ascunderii în zeu*”). E.E este cel ce a îmblânzit moartea, fãcându-si-o pãrtasã la taina poeziei profunde, meditative. Când vorbeste despre moarte poetul face apel la forma clasicã a versului, cu strofe si rime împerecheate alternând cu rimele încrucisate. Spriritul crestinesc, care îndeamnã la iertare, este evident opus legii talionului:

„Ci tu, fiind aproapele departe/ Fii bun si iartã, iatrã-te pe tine/ Si astfel mori cu-o facere de bine:/ Nu lasi de zestre moartea pentru moarte”
(„*A muri ca parte moartea”)*

In ceasul bilantului, „cântãretul la prag de lume”, cel ce este „frate cu vântul”, poartã în piept „Un duh etern necunoscut/ De prunc dar si-ntelept bãtrân”, care a trãit discret, onest, fãrã însã a fi fost ferit de furtuni si viscole:
„Indatorat cu toti ai mei/N-am cheltuit pe cât se cere/ Din praful aurit de zei/ Nici frumusete, nici durere/ Ci doar cu umbra-am supãrat/ pe cel apropiat si frate/ Dar rãdãcina-mi n-a furat/ Pe sub pãmânt , nici pe la spate/ La vârf sunt ramura în sus/ Pe care cuiburi trei aninã/ Trei pãsãri, toate mi s-au dus/ Cu zburãtoarea lor luminã.../ Iar scorbura care-a crescut/ Si-n care-a picurat comoarã/ O pradã cel bogat si slut-/Tâlharul veac ce ne doboarã” (*Ramura*)

Eugen Evu, cel „neauzit de luminã” aprinde în noi lumini, opera sa fiind luminã din Luminã, adevãr si întelepciune, smulse timpului de-a lungul vietii. Volumul pe care l-am citit aduce mãrturie despre autor: Eugen Evu este poetul care a atins „omozeul” din el.

Erika ERDÖS

NEAUZIT DE LUMINĂ”
SAU ELIBERAREA DE ECLECTISMUL LIMITEI

Cartea poetului Eugen Evu, apare ca o rectificare a neconcordanţei dintre Acum şi Dincolo, sunt abolite ca insuficiente cadrele semnificaţiilor imediate, ne-mediate şi mai ales, într-o algebră motivat deconstructivă, potentate sensurile politice inflamate alături de miopia demagogică, maimuţăeala programată, toate prin proiecţii antropologice ale unor cvasi-sensuri ataşate unor semi-docţi.

„Zidit în metaforă", autorul vede scrisul ca şi alternativa în faţa inexorabilităţii unei Morţi ce îşi pierde funcţia angoasantă, pentru că thanatosul e aici amorţit, se postulează o stare anamnezică, exerciţiu platonician, ce reintegrează, ce dă sensuri şi finalităţi spiritual-ierarhice *„sunt aici şi sunt uitat de cine ştie cine, şi când!"*.

Realitatea ca structură fluidă, meta-realităţi ce zvâcnesc în nuanţe accesibile numai iniţiaţilor, syntheme ale neapartenenţei la Limite şi metempsihoza sacru orientală „Măsura fiind a sacrelor ondalii"; răscruci hermetice, şi autorul ca proiecţie în spaţiul de frântură dintre lumea epidermiei cerute de un mediu ce se vrea uniformizant şi unidirecţionalizat şi ne-lumile străvezii „*Fântâna-rezleţită la rascruce/ Mă uit în tine ca în mine însumi".*

Structuri puternice de limbaj ce dezintegrează lent convulsiile unei memorii ce suportă conştiinţa unor poli-stratificaţii sacro-culturale: „Nesătul niciodată ca spirit", poetul, într-un delir ca predeterminare ontologică vede cum „Canibalismul lor zeiesc vrea oameni", cum „*Fiece teorie/ Dualizeaza substanţa*". Apoi,revelaţia structurii Celuilalt, prin consumarea în frenezia tipică sparagmosului, a propriei structurii, hermeneutica absolut unică (într-un fel de blestem a regelui Midas), ruptură de nivel ontic *„Pe cât sporeşte Carnea, substanţa translucidă/ S-o decanteze zeii/ cultura s-o cuprindă"*.

Poetul neagă construcţiile telurice de agregare etilizate, forme aulice care nu mai au nimic de spus, doar o pulsaţie inerţială a unui sistem artificial şi ineficient (poate doar la un prim nivel de o vulgaritate postmoderna): *„Să devii/ Prin aceea că uiţi în parte/ Cine eşti/ Zilnic"*; travaliu de re-inventare printr-o deschidere a transconştientului, pregătire contiuă a subiectivităţii pentru ca „Omul este o fiinţă/ Care devine ceea ce crede că este", depărtare de starea dezarticulată a unui mundan ce se vrea panspermic în sensul unei sceleraţii sexuale, erosul postulat de poet fiind unul al Transcendentului, eliberatoarea forţa kundalini fiind activata prinr-un demers pantagruelic de ocolire a „doctrinelor răsucite", a „genezelor pervertite", viziune cu posibilităţi de distorsionare a infecţiilor a-posteriori, autorul se dezice de supravieţuirea în mod fraudulos, anti-pozitivismul acceptat ca reflex ale unui vechi respect şi atât!

„Neauzit de lumina", carte-om, ca şi cosangvinitate (în sensul unei exacerbări a conştiinţei-de-sine-prin-sine), apare ca o kalliphanie la scara unei auctorialităţi ce propune o perspectivă anamorfica, trecere de rit misteric printr-o multitudine de eikon myhtos, pentru ca, în final, la un al doilea topos redescoperit prin asumarea de noi sensuri, să apară, în lumina de rit arhaic, agathophania, Binele ca ţi esenţa orfică, sămânţa ce se vrea parte a Întregului, poetul, parte ce se vrea auzit de Lumină, tragicul aşteptării în Cuvânt *„o suferinţă-n sus e poezia/ ţi-nlocuieşte viaţa,o devoră'!".*
„Un adieu et je n`ai pas de mots"…

Constantin STANCU
Focul sonor

Prin volumul de versuri „ **Meandre" - Oglinzile lui Niram**, poetul **Eugen Evu** ne oferă cea mai intensă carte de poezie, o carte magmatică, esenţială, încărcată de viaţă, oglindă a vieţii, panoramă a ideilor de carne. Apărută la Editura „ **Polidava**" în regie proprie, la sfârşitul anului 2009, cartea este mărturia unui om folosindu-se de limbajul poetic şi de semiotică pentru a reda sensurile adânci ale gândului.

Limitele poeziei sunt mult extinse, experienţa de viaţă explodează în vers, tragediile personale sunt schimbate în cântec, descoperirile spirituale apar ca idei care modelează conştiinţa, stilul este stilul celui care deja ştie, deja a ajuns la liman, după faptele curgerii în meandre …Curgerea fluviului spre mare face bucle, ocoliri, curgerea pare sinuoasă dar este cea adevărată, nu poate fi controlată, omul preferă linia dreaptă, Dumnezeu - meandrele pentru a dat timp apei să ajungă în mare, pentru a ne forma răbdarea, pentru a potoli setea atâtor animale, atâtor oameni, curgerea este clăditoare de viaţă, la modul sublim. Scrisul lui Eugen Evu are meandre, este un scris **gladiolat**, după cum au consemnat ofiţerii de securitate în dosarele formate pe numele poetului înainte de anul 1989, dosare făcute publice de poet în numeroase prezenţe din reviste sau jurnale… Legătura dintre titlul volumului şi expertiza grafologică din acele dosare pare una simbolică, dar reală, dureroasă, motiv de poezie născută din suferinţă …Scrisul precum fluviul …

Cartea debutează cu un cuvânt înainte scris de **Linda Bastide**, cunoscută personalitate de limbă franceză din zona culturii corecte, care ne trimite la metaforele plasticizante ale autorului, la un postmodernism original, contradictoriu, dar plin de forţă propus şi realizat de Eugen Evu.

Linda Bastide notează: „*Cuvintele sunt aici: eratice, palpabile, disponibile, gata de a respira, grăbite să intre în poem*. „ Nota este importantă, volumul este viu, **respiră**, vietate care doreşte să trăiască în simbioză cu cititorul. Puntea este reală, cine acceptă intră în curgerea sinuoasă a poemului, dar o curgere adevărată …

Poetul se descoperă cu argumentul preferat, un citat din **Henry Miller**, un citat esenţial pentru un artist: „ *Neîntreţinut, focul pentru creaţie duce la ghetoizarea viselor, a aspiraţiilor, la un vagabondaj fizic. Cu toţii suntem vinovaţi de crimă, crima de-a nu trăi din plin."*

Citatul este semnificativ, eclatant, este motivul pentru care Eugen Evu scrie …poezie, proză, teatru, eseu, pamflet, jurnal, revistă, scrisori publice şi personale, declaraţii …

Există în această carte multă **iubire**, acea iubire implicată, nu declarativă, o atitudine corectă a omului cu faţa spre cer, geografia poeziei bune, descoperirea amarului mierii, scriitorul ne sărută cu fiecare vers, are o rezervă de duioşie pentru cei care înţeleg curgerea, depune efortul de a auzi lumina, există o empatie, poate, personală pentru cititor, empatie ce se naşte brusc la citirea poemului, ne invită la vânătoare de curcubee în oglinda verde a memoriei, are o lacrimă pentru cel care suferă, vede …

Poezia curge în volum şi temele sunt esenţiale, ţin de viziune, de lumina care arginteză fiecare zi, deschid perspectiva asupra destinului, a predestinării de a fi artist în timpul vieţii dăruite …

Poetul, da, poetul: „ *Eu sunt o sursă melodioasă/substanţă de rezonanţă spic al luminii./Eu sunt noaptea de fiecare zi/Arma ta care cântă sunt eu …/Clipa cât noaptea …Unda/Cuţitul meandra anafura pâinii …/"*

Volumul deschide **ferestre** spre poezia scrierii, spre femeia iubită, spre nesaţiul cosmic, spre bolile lumii care, paradoxal, ne împing spre căi reale, ferestre spre colind, spre visul sinelui, curajul de a scrie şi de a nu uita, motivaţia poeziei ca fapt de viaţă …

Importantele descoperiri ale ştiinţelor sau revelaţia credinţei, ori tragedia celui care stă pe marginea istoriei, zeii care ne agresează, modelarea gândirii poetice în tânăr sunt foarte multele argumente ale scriitorului de a ne atrage în vâltoarea vieţii de metafore …

Motivul râsului sănătos de om liberat, peisajul din Ardeal, amintirea raiului peştera Geea, efectul placebo, poetul ascuns în operă şi evadând în poem, visul care intră în realitate cu toate metaforele … Scrierea din volum este scurtă, luminoasă, fulger între autor şi cititor.

Poemele s-au scuturat de zgură, cuvinte diamantine, scriere pe zăpadă.

Prezenţa patriei, a familiei, a cuvântului rămuros fac din volumul acesta unul actual mereu, pentru că există tinereţe care îmbie la viaţă, ceva care s-a păstrat, venind din vechea ştiinţă a scribilor care se detaşează până la urmă de opera anterioară, dar o păstrează autentică prin cuvintele scrise cu vârful inimii …

„Omul este prizonier/Propriei sale mistificări/Reminiscenţei altoiului/Inseminat de fulgere globulare" (Poate că) Anonimul are importanţă prin faptul că există, poetul vede misterele:

„Mărul pădureţ fiul vântului/Departe-n pădure în al doilea exil/E asemeni feminităţii cuvântului/Doar înflorit a rămas tot copil/"

Logica zeilor se poate detecta prin observare atentă, dar şi în ochii femeilor.

Există un **paradox absolut**: trăim murind în ochiul compus al memoriei.

Există o muzicalitate a versurilor, a ideilor, cu fiecare poem poetul o simte, o traduce prin detentă, dincolo de cuvinte un trandafir între buzele iubitei, un val care vine din magnetul acestui pământ pe care trăim …

Aproape fiecare poem poate fi citat, e o lecţie de voinţă poetică, poezia este ştiinţa exactă a trecătoarelor clipe ale vieţii, argumentele vin de la sine: nu au zburat toate cuiburile împreună cu păsările, fetele înfloresc peste noapte de parcă natura s-ar teme de ce a fost, divinul în profan îngenunchează, mierla – inima poetului, goliciunea templelor de umbră, întreg misterul lumii cântă - plânge …

„Când scrii auzi cum mori mai suportabil/când scrii îngenunchiezi cu fruntea-n cer/Când scrii chiar Dumnezeu e mai cantabil/Ecou se face întru adevăr./Când scrii răbdarea nu e laşitate,/Când scrii auzi cumva încetinit/Ce aude desfrunzirea lumii toate/Sub Arborul cel Mare, răstignit …/Când scrii e cum ai lua din apa vie/Să-l bei, scânteietor un roi stelar,/Bei moarte fără gust, sufletul ştie/Ce nu ştii tu, nici îngerul barbar/Când scrii cumva gândit ca fruct de dar/Cunoaşterea nu doare, nici îngheaţă,/Ca aurul -ngheţat de avatar/Îngreunându-şi trecerea. Zburată/.

Poeziile din această carte reiau într-un fel temele preferate de Eugen Evu, dar scrierea în sine este densă, cititorul obişnuit are nevoie de acomodare cu versul acesta implicat în viaţa aflată în plină mişcare. Autorul a publicat peste 40 de cărţi, ar fi nevoie de analiza unui critic serios şi dedicat asupra operei sale, pentru cristalizarea în conştiinţa literară a vremii a principalelor evenimente din scrierile lui Eugen Evu, a noutăţilor aduse poeziei şi a tremurului său pentru versul cu elice, capabil să înalţe idei, gânduri, temeri, eliberare …Eugen Evu nu este un poet comod, opera lui propune, afirmă, are viziune, deschide ochii, o eventuală aplecare serioasă asupra scrierilor sale ar oferi numeroase surprize în ce priveşte organizarea istoriei literare în compendiu …

Unele poeme au dedicaţii, mai cu seamă adresate unor femei care scriu la rândul lor, ori traduc poezie în limbi accesibile pornind de la limba română, ca un fel de compensaţie târzie pentru poetul îngropat în vers, este revanşa pe care, inconştient, bărbatul o ia faţă de iubirea tainică din poeme … În volum sunt incluse şi poezii scrise în limba italiană, sau germană, ca deschidere rezonantă cu poezia altor spaţii culturale …Această carte s-a adunat în timp, refugiat în poezie, Eugen Evu a devenit poemul care respiră.

„ Din livezile altoite de cei de sub deal/Le-a dus vântul în munte sămânţa/Prin pădurile reci din bătrânul Ardeal/Meri sălbatici îşi ascund neculeşi suferinţa/”.

Meandre este poate cel mai energic volum de poezie scris în ultima vreme în literatura română, proaspăt şi necesar, până la nebunie. Nebunia de a fi poet. Zburat.

Departe de urechea criticului blocat pe trecerea de pietoni, pierdut în traficul Capitalei, Eugen Evu scrie poezie pur şi simplu, e o nedreptate uneori că în provincie sunt uitaţi de maşinăria literaturii române scriitori care aud lumina şi sunt atenţi la merii sălbatici …

Dar timpul, ca şi râul, are meandrele sale … ***scrierea e sânge şi foc sfânt, sonor*** …, cum scrie poetul …*Eugen Evu, Meandre / Oglinzile lui Niram, ed. Polidava 2009*

SEMINŢE DE DUMINICA

Cartea: **GNOZE ŞI DESCOPERIRI** , 2010, colecţia Noua Provincia Corvina.

Moto-ul cărţii: „*Dacă nu ar fi fost dictatură, multă lume şi multe biografii nu ar fi fost atât de nenorocite şi toată ţara asta n-ar fi fost aşa de nenorocită cum este …*” – **Herta Muller**, **Premiul Nobel pentru literatură**, 2009.

Scriitorul Eugen Evu înţelege să se identifice cu mărturia Hertei Muller pentru că destinele par a fi fost aceleaşi, destine de scriitor într-o lume în mişcare, acidă, care fuge de cultură şi tânjeşte după cultură la modul inconştient, are nevoie de cultură pentru a ieşi la loc larg.

În mod cert, cartea are ca temă cunoaşterea şi autocunoaşterea, scriitorul ca antenă, ca instrument de sondare aruncat în valurile lumii, ale creaţiei.

Creaţia reflectă divinitatea şi de aici importanţa temei. Tensiunea temei. Misterul temei.

Eugen Evu a scris eseuri în care a căutat să-şi depăşească limitele scrierilor sale. A luat în serios rolul de scrib la **Castel**. Castelul Hunedoarei. Scrib în căutarea unei patrii care să-l accepte şi să-l creadă. Ajuns la vârsta matură a creaţiei, retras la Hunedoara între cei patru pereţi, cu fereastră şi uşă, cu tablouri şi cărţi, cu acces la internet şi la prieteni şi duşmani, el s-a lăsat cucerit de idee. De gând. De obsesie. De revelaţia limitată a omului dar ancorată în revelaţia nelimitată a divinităţii.

E multă seriozitate în aceste **poeseuri.** E şi umor, puţină tristeţe şi forţa de a depăşi barierele lumii care l-au prins ca într-o scoică ce îşi iveşte perla în carnea ei translucidă - scribul de serviciu în plină trecere de la un ev la altul.

Format să scrie pe hârtia albă, un pericol pentru societatea ceauşistă, Evu s-a trezit brusc în talazul informaţional generat de internet, de presă, de televiziune, de zvon, de propagandă, de manipulare.

Poetul rezistă manipulării. Se luptă cu manipularea, tânjeşte după **libertate**. Trupul nu-l lasă, are tendinţa degradării, dar poartă între petalele de carne spiritul.

Scrierile sunt la limita eseului, a poeziei, a poveştii, a zicerii, vers retezat, vers elaborat, cunoaştere de zi şi de noapte. Această posibilitate nelimitată pentru scriitor l-a făcut să creadă că orice temă este accesibilă **poeseului**. Nu are complexul temei.

Deci, Eugen Evu scrie **poeseuri**. Citind cartea descoperi definiţia, e stilul său de singuratic. De om care aparent s-a ratat datorită manipulărilor fostei securităţi ceauşiste care i-a instrumentat dosar de duşman al sistemului pentru că scriitorul nu a putut fi şi duşman al neamului său.

Nu ar fi putut să se autorateze. De aici identificarea cu Herta Muller, scriitor de origine română. Destinul însă l-a închis la Hunedoara şi l-a deschis spre opera sa. L-a împins să scrie. Până la boală. Până la obsesie. Preocuparea de bază a poetului este relaţia sa cu Dumnezeu. Încearcă să lupte, să se revolte, se vrea liber. Poeseurile îi dau ocazia să-i ia revanşa, se consideră doar o sursă melodioasă, spic a luminii, unda, arma care taie necunoaşterea.

Eugen Evu îşi ia libertatea de a începe cu o pagină din cele 500 ale dosarului său instrumentat de securitate. I se pare relevant să sublinieze că suferinţa l-a copleşit. Suferinţa i-a pus temele pe tavă.

Suferinţa la purificat şi l-a îmbolnăvit.

Presiunea i-a adus revelaţia. L-a obligat să cunoască adevărul din spatele sângelui.

Autorul se revoltă pe scriitorul de Bucureşti, de Dâmboviţa, care se joacă de-a temele în timp de viaţa e tema principală. Aparent izolat în provincie, ca modă la români, Eugen Evu reuşeşte să se detaşeze de modele trecătoare ale celor de la centru. Acceptă să fie el centru, acceptă cunoaştere crudă, dureroasă. „ *Lumea e un bordel*" – definiţia aceasta îl revoltă pe scriitorul de la Hunedoara, dar e o definiţie uzitată de oamenii la modă, de la centru. Ei nu văd, nu suferă.

Lecturile zilnice îi oferă temea: *ateism vs. teism*, adică poţi zice om fără Dumnezeu, dar asta înseamnă şi Dumnezeu fără om.

Globalizarea e o temă abruptă, e cu *ighemonikon*, numele românilor au ceva din suferinţa ocupaţiei, cuvintele limbii române par a o lua razna sub fostele ocupaţii, scriitorul **e îndulcit cu dor de moarte**, iar actul scrierii zilnice e un ritual de purificare.

Dincolo de simpla zicere, cuvintele au sensuri adânci, rezonează în sufletul autorului, îl scriu cu fiecare literă. Cunoaşterea de fiecare zi îi permite omului să devină ceva multa mai adânc, universul este **plurivers**, apar marile spaime, alienările.

Eugen Evu scrie: „ *Inteligenţa umanului pare a fi reminiscenţă telepatică, eventual a unei specii antediluviene, a omului adamic, despre care mitologia afirmă că avea o durată de viaţă şi capacitate înnăscute, mult superioare*. „ În acele vremuri vechi, scrierea era apanajul doar a iniţiaţilor, aceasta pare rădăcina scrisului la adevăratul scriitor.

O temă importantă pentru autor este cunoaşterea prin poezie. Şi-o asumă. O aplică. Devine prin poezie. Viaţa e un fenomen **deoprezent**. În noi pulsează **hologramа** eternităţii. Problemele miturilor nedezlegate devin presante în contemporan sub impresia imediată a filozofiei moderne ajutată de ştiinţă. Sinapsele se dezvoltă, reflectă interconexiunile existente în lumea reală. **E un Cod a lui Dumnezeu – codul Fiului Omului …**

Poeseurile au titluri care devin idee sub ger, idee care arde în ger: **Lumea ca Om şi Omul ca Lume. Omul care scrie. Răspunsuri fulgurate. Adaos, ca naos. Vânătorul vânat. Sezonul de vânătoare la umbre colorate. Continua înnoire. Epidemia de subcultură. Jurnalul fractaliei. Matricea.**

Autorul se redescoperă în alţi scriitori şi este apreciat în Italia unde a fost publicat intens şi premiat. Mai mult decât în România. E un fel de recompensă a fostului imperiu pentru coloniile care dau culoare Europei. Prezenţa scrierilor lui Eugen Evu în Germania e o realitate, cultura europeană îi asimilează ca făcând parte din sistemul de valori a celor care cunosc. Au revelaţii, suferă. Destinul unui poet ca Cezar Ivănescu îl intrigă şi îl afectează la modul personal. Se simte dator celor care l-au tradus precum poetei Elena Daniela Sgondea din Orăştie, sau Mariana Zavati Gardner din UK. Se întoarce la cântec şi redescoperă că în tinereţe a cântat în trupa Canon de Hunedoara, a scris versuri, a pus pasiune. Tinereţea era un fel de cunoaştere prin orbirea ei.

Temele *poeseurilor* sunt temele veacului în care trăim: „*A suporta/că frumuseţea ta/Este comoara unor orbi/”*

Prin această carte poetul Eugen Evu îşi devoalează armătura care stă în spatele poemelor sale, a cărţilor sale. Armătura care ţine zidirea să nu cadă. Cititorul leneş şi comod nu va avea răbdare cu *poeseurile*. Cel care vrea să cunoască va dori să ştie în ce măsură amprenta divină s-a lăsat în opera unui scriitor, redactor la o revistă zbuciumată, cu titlu relevant: „ **Nova Provincia Corvina**”.

Cine va citit cartea va descoperi un autor puţin comod, dar proaspăt, deşi uneori se joacă de-a ideea şi este empiric, brutal şi franc, dar corect cu destinul său. Nu iartă dacă gândul îi dă dreptate. Uneori greşeşte deoarece nu tot ce poate scrie un poet este opera sa, dar are dreptate când lumea are nevoie să citească, iar cineva să scrie, chiar cu unele cuvinte inventate, născute, dincolo de dicţionar, pentru a lărgi viziunea.

Eseul dedicat celor care trăiesc ceea ce scriu, este unul care justifică scrisul la **Castel** ca arta de a rezista eternităţii.

„ *Cuvintele sunt seminţe. Memorie. Avem trei memorii: aţi observat cum omul bătrân începe să uite pe unda scurtă, cea dobândită, cea învăţată …Dar îşi aduce aminte pe*

memoria undei lungi, a copilăriei şi o viaţă pe care o credea uitată. Apoi trece vama şi spiritul se resoarbe, trece în altă dimensiune. „

Acesta este secretul şi misterul scrisului, să trăieşti ceea ce scrii. Să cunoşti. Să ai descoperiri, să laşi semne şi seminţe pentru ceilalţi, pentru a le da o şansă: *fractalia fractaliei ...*

Eugen EVU, un poet practician
La cei 60 de ani ai poetului
RHEEA DOSANTOS (Spania) 2006

Debutând editorial în 1974 ,la Timişoara, prin celebrele concursuri care, din câteva sute de proiecte, selectau 1-2 publicabile, Eugen Evu era recomandat elogios de Ştefan Augustin Doinaş, exigentul şi autoritarul critic şi poet . Având editate până-n 1989, opt cărţi, şi obstrucţionat câţiva ani, prin excludere din reviste ca « Orizont « România literară « , « Vatra « ,Viaţa Românească « , datorită hărţurii securităţii timişorene şi devene ,- hunedorene, a fost menţinut stagiar în Uniunea Scriitorilor, abia după 199o fiind titularizat, de drept . După revoluţie , iată, recent a ajuns să menţină şi să dezvolte prestigios revista fondată de el, « Provincia Corvina », acum, în anul 1o de apariţie, şi să editeze el însuşi 54 de autori tineri, dar şi – neaşteptat pentru un hunedorean , câţiva români din exil ,- Petra Vlah ,Teresia Bolchiş Tătaru, Andrei Zanca ,George Roca, Miron Kiropol, Florentin Smarandache, Sorin Anca , Magdalena Constantinescu -, Dieter Sklesak , Victor baron Coroianu, Constantin Bucur , Mariana Zavati Garnder, Martin Szegedi dar şi alţi prestigioşi autori străini, -Piera Rosi Celant, Maria Teresa Liuzzo, Nada Pomper, Francis Dessart, Lucian Hetco, Ludwig Galambos, Carlos Chacon Zaldivar, Giuseppe Pace, Mihaela Gagea, Sarolta Kapille, Angelo Manitta. Revista promovează, sub egida deschiderii europene, valori ale literaturii române ca şi scriitori din noua generaţie, din Transilvania şi nu numai .

Pentru activitatea sa deţine numeroase titluri, academice, de Excelenţă, de ambasador cultural, de expert al ABI- USA pentru literatură şi artă,etc. şi includeri în Who ‘ Who şi atestări ale A.B. I. S.U.A ., de consoulting editor. Asociaţia Română pentru Patrimoniu dar şi edilii zonali i-au acordat titluri de Excelenţă şi de cetăţean de onoare, precum şi Trofeul „ Cheia Oraşului „ pentru neobosita lui lucrare în domeniile literaturii, teatrului, artelor plastice, publicisticii ş.a. Recent, la Filiala U.S.R . Timişoara, Cornel Ungureanu, Eugen Dorcescu şi Şerban Foarţă au prezentat elogios opera şi activitatea sa , sărbătorindu-l la 6o de ani de viaţă şi 4o de ani de la debut .În ultimul timp, poetul şi publicistul semnează consecvent în reviste internet ca Agero-Stuttgart – Germania, „ Revista noiniciodatanu „ (Australia) , ş.a.

Eugen Evu a editat a 32-a lui carte, set egal cu o mică bibliotecă, dintre care am citit l4 , mai puţin proza , ori cărţile destinate copiilor şi cele două piese de teatru poetic. Poetul a fost receptat destul de bine, dacă ne gândim la faptul că trăieşte şi scrie într-un spaţiu izolat de « laboratoarele promotion « din capitală, ori din centrele culturale universitare , ale unei pieţe culturale mai pertinente. Poate că tocmai în această « paideuma « specială , a experimentului social cvasi – industrial , însă unde el , cunoscut şi ca un animator cultural, fondator de mişcare literară (cenaclul Lucian Blaga la 21 de ani de existenţă neîntreruptă, fondarea de reviste , publicaţii , precum şi ,fără a avea o editură , descoperirea, lansarea unor tineri promiţători , faptul că a editat 54 de cărţi de poezie, proză, tewatru , eseuri , sunt fără îndoială elemente care întregesc, lapidar, un portret, o prezenţă de excepţie . Acolo unde o Cetate nu are instiuţii profesioniste, astfel de oameni sunt numiţi pe drept ,,oameni – instituţie ,,.In felul său, acest poet şi publicist nu s-a abătut timp de peste 4o de ani de când a debutat revuistic (Familia, prezentare de Ştefan Augustin Doinaş) respectiv editorila, prin concurs , la editura timişoreană Facla , (Toate Iubirile , şapte poeţi tineri) , recomandat tot de Şt. Aug. Doinaş ..Dar dintre peste 3oo (…) de referinţe critice (în Dicţionarul Scriitorilor Români , Istoria Literaturii Române Moderne , Who’s’Vho (ABI –U..A.

)*2ooo/2oo6(, majoritatea revistelor de specialitate din ţară şi din străinătate, antologii selective, din Statele Unite, Germania , Italia , Franţa , Ungaria , Australia .

Cu toate că opera sa însumează peste 2ooo de poeme (!), mă refer la cele editate în cărţi, ori publicaţii , de la principalele direcţii iniţiale , ramificate doar sub aspect pragmatic . Un stil inconfundabil, pornit cândva a se contura – cel puţin aparent , - sub duhul lui Blaga (« Muntele Mioritic , Facla , primul volum autonom), avea să se dezvolte poliedric, ca un joc de oglinzi, dacă vreţi, (Ramură cu oglinzi era titlul unei cărţi) în coronamentul unui spirit impetuoas, cu amploarea şi vitalitatea unui Arbore genezic , un arbore al vieţii,(ca « strigăt ce se povesteşte …) viguros, transilvănean, dar deschis spre universalitate .

« Poet cu un parcurs bibliografic bogat, cu o personalitate literară ferm constituită, Eugen Evu ar reprezenta, nu numai geografic, tipul scriitorului din centrul teritoriului liric românesc .Vin să susţină aceasta câteva aspecte specifice, un tradiţionalism actualizat, responsabilitatea estetică, fondul religios, cultul naturii, consecvenţa stilistică «…, « O perseverenţă sisifică, un fux lingvistic impetuos ssunt semne ale profeţiei ca har poetic. Creaţia lui Eugen Evu ilustrează întocmai propria-i spusă : « Spiritul se dezbracă-n cunoaştere « Eugen Evu este un poet orfic , înzestrat cu har, făcut să evoce mereu înnoit miracolul lumii, al vieţii, al cunoaşterii ..Fiece cuvânt, mitizat,devine locuit de zeu. Autorul se află tot timpul într-o sărbătoare sufletească, într-un extaz gândit … » (Paul Aretzu, Viziuni critice, edit. Ramuri, Craiova .

Eugen Evu este fără-ndoială, prin ultimele sale cărţi, un adept al ezotericului luminiscent, impetuos resurect în aceşti ani în lumea zguduită de conflicte deloc ecumenice. Ceea ce era conceptul « alchimiei fericirii », la un Al Cazali (Algazel) în finele secolului XI, alchimia nematerială, interioară şi spirituală , ţintea « atingerea stării de iluminare « . Lirica eviană a parcurs iniţiatic, intuitiv superior , apoi prin inducţii de transă mistică, mărturisite de poet în confesiiunile sale, (Tresărirea Focului, vol I, jurnale , ori Dialogul cu Dumitru Velea (Agero- internet , 2oo6), - iar scrierile eseistice recente confirmă aceasta : avem în faţă un poet gnostic modern,care a dat la mari adâncimi ale « fiinţei freatice « , în stratele « cu straniu în ele « , de un filon neaşteptat de pur . El converteşte cu arta orfevrului ori cultivă în « grădinile semantice « , trezoreia unui magician al rostirii mantramice, de oficiere a unui Mister oracular , însă negreşit din răsadul melosului arhetipal românesc, de unde dealtfel provine. Un spaţiu sanctuaric, urieşesc, un spaţiu întrezărit de Poetul din Lancrăm , însă pentru Eugen Evu ,un spaţiu « purtat » , cu fiinţa pe care el o defineşte « memorie cromozomială « « …Uriaşul travaliu mitologic, pe urma altui haţegan, Densuşianu , trasnpare în laboratorul de creaţie eseistică, parţial apărut prin reviste , ori cărţi, urmând a fi editat în cartea « Biriliantul şi Noaptea « , un jurnal de idei exploziv . Dar această iluminaţie ezoterică, imanentă şi rămuroasă , transpare tot mai puternic în poezia sa .(Stăpânul Jocului, Rezerva de duioşie, Port şi rănile tale , Amarul mierii, Plângea să nu se nască, Sărutul cu privirea , Transilvania Poems (engl.) .

Nu întâmplător, Eugen Evu are undeva imaginea Omului Fructifer, metaforă parafrazică , a omului care rodeşte, în cheie hermetică, apelându-se la un artificiu ludic (atenţie, ludismul poetului echivalează cu acel « copiii spun lucruri trăznite : poeţii deasemeni, numai că, spune Evu , « din creierul nostru cenzurat de entităţi nevăzute, în illo tempore , fulgerul mental poate reface conexiuni neuronice , poate coborîi, ca Duih Sfânt , sub cupola frunţii, în altarul inimii, revelaţia divinului « (Empatia divină, 2oo3) : jocul cu focul ? Anagrama sa este : « rodnic – dornic « ,, aşadar Dorinţa de a rodi , dorinţa sublimată în credinţă, un fel de auto-programare , de program auto-indus … ca pulsiune permanentă întru a reuşi « Nimic bizar în astfel de formulări ,implicit inserate în discursul lui lirici, formulări – enunţuri nuanţat ştiinţifice , ale ştiinţei de graniţă, ori ale paranormalului . « Creierul nu creează, ci creerează « , latent există forţe implacabile , creierul doar operează , dar Mintea noastră, Gândul, este emanaţie a divinului, tiunde a se arăta , a ne recupera noi înşine , prin extragere , uliminare , cunoaştere , din rădăcina astrală .. »
Despre creaţia sa au scris , între alţii, elogios, Ştefan Augustin Doinaş , Laurenţiu Ulici, Al. Cistelecan, Mircea Ciobanu, Ion Mircea, Adrian Popescu , Paul Aretzu, etc. (referiri la apartenentul Evu la Promoţia 7o , însă şi mai mulţi critici ori confraţi , inclusiv cei din

generaţia 8o … nu mai puţin , mari poeţi sau critici occidentali , Angelo Manitta, Maria Teresa Liuzzo (Italia), Zaldivar Chacon(Cuba), Pierre Dubrunquez (Franţa) Dioeter Schlesak şi Magddalena Constantinescu, (Germania),Florentin Smarandache(USA)… Deoarece poezia lui Eugen Evu nu a cantonat neapărat în arealul niciunei promoţii convenţionale, nici areal cultural restrâns . El a evitat prudent sau intuitiv , situări strict « deceniste « şi s-a contopit , într-o arhitectură piramidală ,sau dacă vreţi de brad rămuros , (dar …fructifer), dezvoltând armonios planurile « dihotomice « , palierele simetric continuate pe verticală … » Arbore care se smulge , să zboare ; « cuib cu aripi « sunt sintagme care asta spun : degravifierea , « migraţia materiei vii » (citat) . Accederea ,prin iluminare, spre fericirea (încă) accesibilă, alchimică, evocată de Al Cazali …Poate că Novalis şi Holderlin îi sunt cei mai apropiaţi, ca filiaţie, însă Eugen Evu mărturiseşte neaşteptat, că este şi un spirit fascinat de Becket, Ciorna Eliade , de Joyce şi Eugen Ionescu , ceea ce rămâne de văzut : va lua o trunură nouă calea ce părea Royală, a itinerariului său altădată mărturisit epifanic ?
Despre o anume religiozitate a poeziei sale, Al Cistelecan a scris ca despre o « religiozitate transilvanică “ ,,,accentuând o dimensiune de profunzime a poetului, firească, aceea a apartenenţei la ardelenismul său originar. Deasemeni, Laurenţiu Ulici care i-a urmărit sistematic scrisul , cu o matematică rigoare, remarcase « centrele energetice « complementare ale liricii sale ,având un bogat filon triadic , unlul ardelenesc, altul muntenesc , cu uşoare inserţ ludice, paradoxale, mai ales ale limbajului parafrazic(.L . 1973), respectiv dolorismul de sorginte nordic ardeleană. Cei trei « modelatori « recunoscuţi şi de poet , într-un interviu târziu , au fost , în lirica română , Blaga , Bacovia şi Goga .

Este, a rămas Eugen Evu un poet al religie transilvanice ? În măsura în care el venerează spaţiul şi istoria sa , al originii şi al incintelor sanctuarice , amintind spusele iniţiale ale lui Doinaş : » poezia lui este una a rostirii parcă oraculare , fiecare cuvânt odată rostit devine unic şi esenţial … Întâlnirea cu un poet ca Domnia Ta, îi scria Doinaş, încântat, este pentru mine un dar din partea lui Dumnezeu . « La Eugen Evu, cuvântul odată rostit devine unici şi esenţial . În poezia sa se rosteşte parcă un oracol. » « Familia ,197o , « Toate iubirile « 1874) .Timişoara .

Rari poeţi care să se fi bucurat de dominanta elogioasă , fără însă a fi “propulsat “ între înaintaşii liricii moderne , după reţetele binecunoscute anilor 7o-8o , dinspre Bucureşti Nu aparţine declarat nic unei mişcări literare zonale ,şi cu toate că a fost inclus de către Lurenţiu Ulici în promoţia (generaţia) 7o, poetul este deopotrivă un tradiţionalist modern, şi un optzecist. ….Poetul afirmă că doar Al Piru , şi , mai încoace , un Alex Ştefănescu, “ de aceeaşi sorginte mistocară., beizadescă şi neînstare a vedea cu ochii” , spune el,“…Ei bine, tocmai atari excepţii de scepticism , mă fac să dorm liniştit ! Sunt de mult timp lămurit cum merg lucrurile la noi,eşti recunoscut după ce te premiază alţii, eventual din Americ,a Italia, Germania.. Cu atât mai mult , faptul că trăieşti în provincie, una industrială excesiv, unde proletcultismul a făcut ravagii, pare să fie o stigmă..Eşti marginalizat, cel mai acut ignoraţi în acset sens sunt poeţii şi scriitorii din Valea Jiului,mai ales după mineriade .. Ce tâmpenie, ce prejudecată ! Cazul filozofului şi dramaturgului I.D. Sârbu e emblematic, în acest sens … Criticii care n-au organon , nu mă interesează. Am citit nişte mostre lirice ale dlui Manolescu (Muşina, ca frustrate de profesie este mic prunc !) , şi era să mă prăpădesc de râs . Al Muşina , care m-a atacat insultător , absolut extraliterar , în « Vatra « e de înţeles , patologia lui este mania persecuţiei într-o situaţie total defazată şi ea …Un simptom , care face pui de genul fracturismului ianuşian, aşa că verbul « a amuşina « , etimon probabil al numelui său , este unul al unei funcţii decăzuteă în disfuncţie « …« mărturiseşte sacrastic, poate prea « rău » , Eugen Evu , în « Saurid, jurnale 2 «) .

Apelul frecvent la terminologia sacrului, a arhetipalului, care aveau să accentueze inconfundabil un edificiu în ultim apărutele sale cărţi, travaliul amplu, mistic, gnoseologic, cu metodă, referirile obsedante la mitologie ca la un strat de profunzime, una numită de el “ a ArheoFiinţei “ sau « fiinţei freatice « , este un program ce a depăşit demult intuitivul impuls natural- creativ, « al răsadului « şi accede spre dimeniunea superioară a revelaţiei continue, de rostirea profetică, într-adevăr oraculară . Se motivează ontic şi axiologic, sintagme ca (memorie cromozomială, regresiuni în memoria … auto-telepatică (!!) etc), ca şi o “explozie “ de cosmice, spectaculare meditaţii , ca dintr-un laborator fenomenal, din

jurnalele recente, (parţial editate) , ating ceea ce am numi un paroxism revelatoriu,(Poetul spune : « Îngere, voilŕ ! Eu penetrez a votre fenetre «) Voce şi melos … simfonice , ale unui simţ armonic desăvârşit ,(Doinaş elogia eufoniile sale încă de la debut) de o splendidă « natură « vizionară şi profetică Eugen Evu , însă , este un « poetician « ,totodată, aşa mărturtiseşte, deoarece el gândeşte lumea poetic –extactic (Paul Aretzu). Parafrazându-l pe Bacovia , care « auzea materia plângând « , el dă replica « aşadar aud antimateria râzând « …Acest gen de răsturnări semantice şi axiologice, la Eugen Evu relevă o altă « statornică « , tulburătoare în sine obsesie , aceea de a « defini « inefabilul , utopie care pare a da dinamica unei continuităţi, anume prin sacrificial . Totul în cosmos, « precum în Om , aşa şi în Atom « (parafrazic la « Precum în Cer ,aşa şi pe pământ ,ori « Precum în Macrososmos ,aşa şi în microcosmos « are , la Eugen Evu , înţelesul prin Legea sacrificiului, a Foamei reciproce dintre energii,în materie şi intuitiv , şi în eter …Filozofia lui Eugen Evu este şi(sau) implicit teozofic, gesticulaţia este a rostirii oraculare ,poetice , ca în sentinţele oraculare şi Socratice . Una dintre obsesiile acestor scufundări , de amfibiu regresiv – anamneztic (cum spune el) , este « eterna întoarcere « ..Timpul lui Eugen Evu este cel al astrofizicianului , un Timp Circular … »Nimic în univers nu este liniar , nici materia ,nici continuum-ul spaţiu – timp…Percepţiile de acest fel sunt mereu reluate , reflectate ,magic , incantatoriu , cu numeroase inserţiuni ale limbajului strict –ştiinţific, fără complexe » …Eugen Evu vorbeşte despre o « fuziune « dintre subconştient şi raţional , transpar frecvent preocupări strict de auto-cunoaştere , în procedeu post – Gustav Jung , ploinjeuri în « sub – memorie « ,el defineşte zona « straniului « nemanifestat altfel , « fiinţa freatică « …Sintagme despre Fiinţă (Das Sein), revin mereu în poezia ultimelor sale cărţi…Un sincretism concentric , unduios , şi un « colorism al umbrelor , precum şi sfidarea stihialului, explorarea albirintică(Creierul fiind reprezentarea) , iar în « Stăpânul Jocului « (2oo5) ,Eugen Evu decodifică parcă apocrifele disimulate chiar în textul Vechiului Testament, (şi adiecante arhaice, din spaţii sumeriene ori vedice ,… »Înainte de toţi, a fost Zoroastru « . Critica îi observa de timpuriu dolorismul specific ardelean , dar şi energetismul muntenesc(Ulici).
pledând şi acuzând o Entitate primordială, căzută , complicitară cu omul adamic ,cu femeia (Eva mitocondrială , ori Lilith , « sublunara «) , pentru a fi inseminat umanul , a-l fi hibridizat … Iată cum poetul, prin gândirea eminamente poetică , creatoare ,dar astfel revelatoare , redevine un ..Gnostic , un iniţiat care parcurge etapele , regresiv , ab origine , întru a se – redecoperi ca făptură arhetipală … Avem un poet care scrutează , captează şi “aude infrasunetele “ c,um s-a spus , un poet al regăsriii umanului , sub iluminarea e z o t e r i c ă , aşadar gnostică …Una modernă , raportându-se (parabolic) într-o dimensiune a Imediatului cunoaşterii .

Un dialog cu Divinitatea (Emaptia Divină,) sau cu ceea ce numeşte,cu trimitere la valentinieni, « divinitatea secundară, minoră, » Stăpânul Jocului » (divinitatea ,aici,fiind Elohim (pluralul .n) , dar şi Erosul Pnatehonului elen , este mereu reiterat, nu doar în lirica sa, ci şi(mai ales) în masivul jurnal de idei « Tresărirea Focului, vol I, 5o4 pagini !) Tirajul redus al acestei stranii cărţi modular întocmite, alternând consemnarea cu « răsadul liric « , eseul filozofic cu cel de « poet practician » , mărturisitor, confesiunea frustă cu dezvăluirile necruţătoare,) a adus totuşi două premii internaţionale de prestigiu.Cornel Ungureanu observa aproape stupefiat « post-mortemismul » atitudinal, curajul de a intra cu forcespusl în carnea rea a « vieţii literare « decăzute în derizoriu. Pamfletul, pentru Eugen Evu, este de o causticitate nemiloasă, careva a observat la el o veritabilă « artă de a-şi face duşmani ». Dar nu e vorba de radicalism, nici măcar de un spirit justiţiar, al frustraţiei, ci de unul , în esenţă , al l u s t r a ţ i e i …Astfel, poetul a făcut pur-şi-simplu cercetări pe cont propriu, ca un veritabil detectiv…Cele trei dosare de la Arhivele securităţii, aveau să-l » otrăvească definitiv, dar deopotrivă să-l facă imun » ,cum scrie în vol. 2 al jurnalelor . »Între-adevăr, nu m-am considerat în primejdie, am scris aşa, ca şi cum deja nu mai sunt…Mi-am revăzut astfel, rememorând şi recitind cele şase caiete-jurnale din anii 198o-1989, itinerariul de golgotă…Poate că acest destin a fost în mare parte unul provocat, am avut o ciudată propensiune de a intra singur la rău, în boca di lupo, în gura lupului, cum se zice. Şi, astfel, am schimbat zbuciumul consecinţelor, în materie de studiu, în verificarea sinelui meu , dar şi a stihialului care ne bântuie permanent…Nu exagerez, dar mi-am recuperat imunitatea , care ani mulţi a fost deteriorată. Aproape mă stingeam , eram umbra mea proprie ,în anii 8o-88…

Dar greşeşte cine crede că aş fi avut vreun impuls maladiv, autodestructiv. Am avut o uriaşă curiozitate de a Mă cunoaşte , de a mă experimenta empiric « … Sunt cu adevărat un Poet Practician « Prototipul barbar , eseu , 2oo6) Deseori poetul mărturiseşte ezoterismul , dar mai ales convingerile lui Umberto Eco, relaţia dintre Paracelsus şi Gaşileo, dintre ştiinţă şi alchimie, magicieni şi revelaţiile de frontieră ale ştiinţei, ale paranormalului. « Sunt un iniţiat şi mă oglindesc îndepărtat de apăroiape în diuvinitateaa incognoscibilă « …Sunt omul, cel ce devine « … » Eseu, 2oo5)-Fermitatea rostirii frecvente a unor astfel de enunţuri, contrastează cu sfiiciunea, cu pietatea de a fi un « singuratic în mulţime « , un « zeu răzleţ, un sălbatic care meditează şi numără stelele… ».

Este şi mai explicit în « Tresărirea Focului « ,jurnalul de idei), sau, în materie lirică , cele două ediţii din « Port şi rănile tale « şi în cele două ediţii « Rezerva de duioşie « … (2oo5-2oo6) ….Aici poetul este la ora reîntoarcerii la sanctuaric , la orizontul topit în nadirul matriceal , al fiinţei în Natură , nu în abordare păgânî,de idolatrizare iconică , evident ,ci în însăşi « chipul cioplit în rouă « al poeziei , ca rugăciune şi catarsis .dar şi în colaborare cu daimonul (« spiriduşul ») copil al Spiritului etern ,cum spune el…Nu lipsesc şadar nici inserţiile pamfletare , satira tăioasă,invectiva cu scop sanitar , Se face şadar igiena sufletului, mereu contaminabil,. Intr-un mediu « fără ecranajul de dinaintea rupturii de natură « (v. « La care pagină, moartea ?)« (2oo4) .

Eugen Evu are pentru omul alienant din lume , sintagma « omul modificat « …O psihologie special aplicată , auto-experimentală cumva , extrage mereu o dimensiune revigorantă , o împrospeţire , un « colorism « al « umbrei luminei « , o « citire a curcubeului « , o decodare a inefabilului , a imponderabilului , fie şi iluzorie , de « interpretare « …Procedeul poate fi ,din nou , numit gnostic , unul al magiei şi alchimiei , ca « butuci « ulterior remaificaţi în ştiinţe, în cunoaşterea de graniţă , avantgardistă ,şocantă , de facto revelatorie …Procedeul este al inbteligenţei deduictive , analogiilor cvasi- metaforice , ca subn o stare dee transă …auto-provocată …Poetul acuză astfel epuizări de genul « terros mentis « ,efecte probabile ale scrutăriii de acest timp , în interioritatea latentă , în « fiinţa freatică « ,,,în « Arheo Fiinţă « … Un termen comparativ ar fi acela enunţat de Silvestriu , în alt context , anume al structurii catedrice (« Memoria , ca un concert Barco ,Carpathia Press) … Gnosticul Eugen Evu ,deşi vădeşte o neobişnuită continuitate (« cerc captiv în spirală, cum ar spune el) ,nu poate fi un poet previzibil :încotro duce « ţinta ,care este chiar săgeata , săgeata cu care scriu «) nu se va şti .Dialogul său cu Divinitatea ,ca empatie divină (a divinului din om) – continuă ,parcă dezlănţuit de la orice restricţii, mai ales după ce , odată căzută cenzura , în România , nci autocenzura nu mai « f « funcţionează « : apropos , Eugen Evu se exprima prin exces de subtexte , aluziv , cu un anume adaos de « straniu « (« Prezenţa mea stranie «) şi înainte de l989 …Acum ,explozivul poet pare a se « răzbuna « , « în felul în care se răzbună nourii / după furtună « (un poem) .

Fiecare carte a sa ,paradoxal ,poate fi o surpriză …Desigur, « omul este stilul « ,iar Eugen Evu rămâne cel ce s-a ivita de la început în poezia română. Un explorator , un cercetător care mizează enorm pe empiric, în virtutea crezului său că lumea se cere re-descoperită la propriu ,de fiecare dintre noi . Rezultatele asta atestă ,neîndoielnic

Păgânismul nu a fost ceea ce consideră dogma azi ,ci Integrarea Arhetipală în Natura paradiziacă , refuzul de de a fi alungat (pe nedrept ,prin incitarea Entităţii Reptiliene , la « păcatul originar «) – fără a nu smulge , măcar , prin suflet , un bruş din terra sacrum , sigilata …

Undeva Evu spunea că el a învăţat sărutul bând din ulcior(vas simbolic, ca un graal , sau , dacă vreţi , ritualic , unul al Botezului cu elementul primordial (principioun ordonator) al Apei , în Univers (« porecum în Univers , aşa şi în Vers « ,cit . Evu) ….aşadar , bând dintr-un ulcior, « am învăţat şi sărutul « … Uimitoarea gândire eviană , la modul profund poetic , este mereu o surpriză, aşa cum sugerează acel « Briliantul şi Noaptea « - metaforă a relaşţiei dintre « materia nevie – mineralul , - şi Lumina (la antiteza Nopţii, Tenebrei , fără de care nu se- valorifică , nu se irizează , nu se reciproc oglindesc nici Cuvintele …Nicidecum Necuvintele stănesciene. Ezoterismul lui Eugen Evu este un recurs permanent la originile sacrului manifest încă în lumea primordiei, în « memoria cromozomială a indiviudului, ca parte din Unul .

Unul dintre referenţii cei mai rezonanţi , vibranţi, este Paul Aretzu , un poet şi teolog , la rându-i , remarcabil , un confin , care îl “dedcriptează foarte empatic pe Eugen Evu, referitor la « Port şi rănile tale «

Nu doar când rostirea poetului este una psalmică ,ci şi atunci când rămîâne « oraculară « ,de sentinţă ,de axiomatică « redefinire « cvasi- perceptivă (« gustul sărat al cuvintelor «) , sunt gnostice ,în sensul de arhaice , revelatorii ,vizionare .
A glossa asupra « asupririi esenţelor « sale ,a sensului mistic al operei sale (căci deja are operă) , este rostul, poate , al altora .
Remarcabil, , între numeroşii referenţi ai săi , este şi tânărul poet şi critic ,cu vocaţie teologică, Constantin Stancu (vezi referinţe la ultimele cărţi ale poetului, în reviste din ţară ,ori rev. internet “Agero “ din Germania . Dintre străini , lapidari , însă foarte exacţi , îi amintesc pe Jose Chaucon (Cuba), Angelo Manitta (Italia), Pierre Dubrunquez (Franţa), ori Dietre Schlesak (Italia) .

Despre o anume glaciaritate (extraliterară, poetul fiind , ca publicist, un incomod), Eugen Evu s-a exprimat public şi în scris nemulţuimit

Faţă de Alex Ştefănescu , dar şi Nicolae Manolescu …Este dreptul subiectivităţii poetului , dacă nu orgolios , cel puţin “irascibile genus “ .
Dimpotrivă, el mărturiseşte că astfel de “ignorare voită “ ,îl provoacă să scrie mai bine ,înverşunat de chiar optuzitatea unora , care-l amintesc de “copistul Al Piru ,piromqanul cinic “ (citat Evu , interviu din 2oo4) .

Tot el, însă, ,este încântat când se regăseşte în exigenţa critică a unor mari nume contemporane , vădind acea bucurie etern – copilărească : « Minte înţeleaptă şi suflet de copil « (Cronica ,2oo3) .

Oricum , Eugen Evu este mai mult un Gnostic decât un dogmatic ,se relevă mai mult de sacrum , decât de religiozitate ,incşlusiv în sensul invocat de Al. Cistelecan , în anii 9o , când eminentul critic vedea o etapă 2 a derutei « ,în sensul recuirsului la mistic al poetului .
În concluzie , cred , ar fi de citat ceea ce criticul francez exclama , la opera unui poet de afinitate electivă izbitoare cu Eugen Evu :Ceea ce contează , este că e frumos « !
Verlanine, spunea acelaşi critic , « nu-şi alege cuvintele fără vreo eroare « , penbtru că astfel savurăm versul , ca pe o perpetuă înnoire ,astfel *urzeala* poetului ne captivează ,ne captează şi pe noi . Imageria evuiană este fabuloasă , mişcă splendori unice , panoramează holografic stările cosmice , rezonante , ca un receptacul melodios ,revereberant , magic .

Briliantul r e f l e c t a t, faţă de Lumină , ci nu de Noapte , nu doar străluceşte miraculos , ci cântă ! (El chiar vorbeşte de « jucăriile zeilor «). Apelul aparent la iraţional (în sensul vechi grecesc) , ori freudian şi jung-ian , par doar strategii , luminiscenţe şi « umbre colorate « Intru a ne atrage , a ne fascina , în caleidoscopul ce valorifică incindeţa luminii cu Ochiul Triangular , al lui Horus ,al epifizei (?! ,n .) Cine doreşte să « decodifice « în grilă semiotică opera poetului , riscă , « mangetitic « şi consonant , a fi contaminat de m o d u l poetic evian . Modul interpretării , ci nu al « dezvăluirii « (operaţiunii prozaice ori eseistice) .
Între-adevăr , Eugen Evu derutează, chiar stupefiază ,uneori .Reluarea lecturii, paradoxal , aprofundează şi interpretarea , într-un fenomen sintonic ,învăluitor , ezoteric el însuşi .Poet « clar şi melodios « ,dar « scriind în acelaşi timp şi ca şi cum s-ar rosti un oracol « (Doinaş) Il vom percepe pe modulaţii ultra fine, undeva între Wagner şi muzica gregoriană .Un efect manthramic şi taumaturgic rol îl are limbajul poetului acesta care , în definitiv , are gravitatea inconfundabilă ,rară , a Poetului ca sieşi « poetician « , cum scrie el în « Stăpânul Jocului »).

Încă de la debut , acel baroc straniu -acut ,acuzat de unii , elogiat de alţii, s-a dezvoltat într- o mantică a sacrului , *în religiozitatea de A Fl a poetului .*
Aceasta fiind una a singurătăţii, a alergătorului de cursă lungă . « Dar cine a spus baroc « ? (v. Guy Chambelland) .

Raul CONSTANTINESCU

MAGISTER LUDI – DOMINUS MUNDI

Pro Memoria : „*Un scriitor este astfel, în momentul în care expune propria sa imagine (Vorstellung), un ideolog. De aceea el poate fi ori interesant, ori incitant, la fel cum poate fi pentru Mai-Marii societăţii autoritare, periculos.* **Lucian Hetco, Agero, Germania**

Volumul de poezii „ Stăpânul Jocului" de Eugen Evu, apărut în „Biblioteca Provincia Corvina"- Polidava, este o ediţie jubiliară, marcând vârsta de şaizeci de ani ai autorului, şi are ca subtitlu formularea sugestivă „ Cartea care arde" şi un moto antitetic şi paradoxal" Scriu să-mi justific insomniile. Scriu de târziu/ Rana se cultivă prin preschimbarea de sânge / În estimp mai înceată e moartea/ mai viu / Spiritul , care râde când sufletul plânge".
Volumul se structurează în două ample cicluri : „Stăpânul Jocului" şi „Umbra Luminei", fiind constituit pe două direcţii tematice, dominante: condiţia existenţială tragică a omului şi contestarea pamfletară sau parafrazică- ironistă a unor realităţi prezente reprobabile (erotizarea excesivă, prostituarea lexicului şi cea morală .)

Poetul Eugen Evu , aidoma unui Faust al mileniului trei, bântuit fiind de o vie curiozitate şi o neţărmurită sete de cunoaştere şi în acest volum de hotar biografic. Ca şi în cele anterioare (Grădinile semantice", Empatia Divina", „Sărutul cu privirea","Plângea să nu se nască", „ Rezerva de duioşie", „ Neauzit de lumină", Transilvanian Poems, (în total 36 de cărţi!) – poetul spiritu-movens în arealul larg al Transilvaniei literare - se apleacă mereu asupra tainelor vieţii, sondând originile incerte ale omului, limitele şi precaritatea vieţii, resurecţia unui „ melodios" (cum spune el) „halou metafizic" - într-o nouă, epifanică „ trezire în lume" – existenţa unei regresive memorii arhetipale în imediatitatea Id-ului şi în istorie. Nu ne pare exagerat, dimpotrivă, omagiul binemeritat dintr-o recentă exegeză a semioticianului prof. Adrian Botez care titra o cronică : *Eugen Evu – un poet al Ardealului*". Cartea sa este o pledoarie pentru o ars- poetica ludică , în care ţâşneşte spontan inspiraţia ca izbucurile din adâncimea arhetipală. Paradoxal că melosului ancestral care e miezul agitat al spiritului său, i se ramifică punţi expresive post-moderne probând o mai veche intuiţie a lui Laurenţiu Ulici sau Stefan Augustin Doinaş – aceea a unei triadice filoane ce se manifestă în lirica sa încă de la primele cărţi.

„Stăpânul Jocului".. Magister Ludi, nominalizat a fi „ uneori poetul.." , care ,prin poezie, „ primeneşte şi redimensionează lumea, din parcursul poeziei sale, se străvede a fi un Dumnezeu al încercărilor şi al ascunsului joc, arghezian al vieţii şi al morţii. Autorul este conştient că poezia este o „ars combinatoria „ a cuvintelor în care „creierul funcţionează/ unduie, aidoma unei oglinzi captatoare „ de câmpuri magnetice – energetice- semantice „ .

Pornind de la textele biblice, poetul descoperă omul sub robia lui Damocles în culminaţia tragismului cotidian. Poetul trăieşte în timpul său interior(aşadar Evu este un ezoteric,cum se defineşte într-un savuros şi amplu dialog cu Dumitru Velea, revista Agero Stuttgart, internet şi „ Cartea cu pereţi de oglinzi", ed. Sitech, Craiova 2oo6) , un timp liber de convenţii, actant şi martor al morţii sale zilnice: „ Doamne, cum ştiu sau se spune, am trăit/Şaizeci de ani după calendarele lor/ M-am consolat cu tristeţe/ Cu ideea aceasta că zilnic tot mor (Cruzimea în natură(I, pag 11…Eul liric se simte profund lezat de tot ceea ce este violenţă, rău în genere, cruzime cu care se „devoră reciproc flămânde elementele „, semn condiţie a unui destin nefast: „ Cel mai mult m-a durut, m-a lovit/ Doamne , cruzimea dintre făpturi reciproc

flămânde/ Cruzimea energiilor de a se devora reciproc / Cu o anume iubire sălbatică, un fel de osândă/Pecetluită-i ca soartă, sau ca un cosmic joc ?")Idem).

Ca psalmistul, poetul vrea să fie în armonie ci vibraţia divină prin cântec : „ Şi să cânt, ca să pot suporta tot ce plâng „ .Întrebarea retorică, aidoma unei rugi, pune în prim plan aparteneţa morţii: „ A cui este moartea, ea cui i se supune ?"(Idem).
În „Cântec fără de moarte „, aspiraţia spre nemurire prin poezie şi muzică se împlineşte prin conştientizata autocunoaştere: „ Din preaplinul sinelui iradiind/ Fluc pulsatoriu apropiat departe / Spirit recunoaştere de sine şi gând/- Cântec fără de moarte/".

Asemenea orfevrilor orbind de prea multă strălucire a bijuteriilor şlefuite, artiştii, poeţii , prin orbire dobândesc o npouă dimensiune, o altfel de privire , în interior, identificându-se cu Freamătul Fiinţei originare, al Noumenului kantian tainic, din care transpare infinitatea divină: „
Partea noastră vibrează din fără cuvinte / Al fiinţei freamăt devine privire/ Care prin om imploră exprimare / Înlăuntrul privirii, orbind spre înafară: Olgindă vie, natura să rpsară/ Oglindindu-mă : Eu sunt cel ce sunt"(Suferinţa naturii, pag. 13).

Poetul „oglindar" răsare asemenea lunii pline din cuvinte. Poetizând, redefineşte , surprinde prospeţimea universului material miniatural preaplin din metafore şi simboluri. Alteori, cu ecouri blagiene, sublimează dorinţa (dorul) de lumină.."Însfiinţită, îndelung reprimată sămânţa/ Chiar mii de ani, menită-i să ţâşnească spre lumină vibrând în extaz"! Primeşte-mă-n noapte/ Să-ţi aminteşti Înţelesul Luminii-n dorinţa / de care tac, pori se prefac că-i străină/ Preoţii mincinoşi şi habotnica Ştiinţă „ (Dorinţa, pag. 16.) Ispita frumuseţii apare ca un izvor al morţii, al „rănii prin care ne sărută Dumnezeu ".

Un Deus Ludens transpare din cele ce sunt, recuperând genomul primar, arhetipul , prin Cuvânt. Nu sunt puţine versuri din acest amplu şi elegant volum cu adresă directă în care se stigmatizează parazitismul şi vampirismul social şi psihologic al avortonilor spirituali din toate straturile societăţii. Eugen Evu are un al treilea ochi , telescopic, invizibil, pentru a detecta răul banalizat, trădarea, vânzarea de frate, viciul, fanariotismul şi delaţiunea , pentru a le eradica de oriunde ar fi : „ Meduza puterii/acest pleonasm care pute/spânzură gata de salt..(Poem despre poem, pag. 115) .

Răul rezidă în iresponsabilitatea comunicării, ipocrizie, automulţumirea ignoră şi stagnarea în profan, în căderea originară, repliată făţiş sau disimulat, de care omenirea se salvează prin devenire spirituală : „ Ferice erupţiilor divine/ Ca zestre-a omenirii ce devine" „ (Psalmul devenirii, pag 125).

Un spirit faustic mistuitor nu-i permite lui Eugen Evu să stea indiferent, ci cu nesecatul duh scormonitor de taine, îl obligă să caute mereu Adevărul (chiar dacă de el va pieri ! cum undeva spune, Logosul prim întru poezie şi viaţă, prin şi pentru oameni .

Eugen Evu se află şi la a 36-a sa carte, lucru ce pare azi aproape incredibil. Dar oare o atare prodigioasă prezenţă, ne poate lăsa pe noi, cei apropiaţi lui dintotdeauna, neatenţi ?

Retorismul întrebării noastre ar fi potrivit mai degrabă unor „ monştri sacri" ai criticii actuale pentru care poetul autentic neapărat domiciliază în capitală. O relictă a mentalităţii centraliste

ca simptom agonic al culturii „ socialiste multilateral

…rezolvate.

prof. Univ. TIBOR HERDYAN (UNGARIA)

„În ordinea arhetipală a lucrurilor „

Eugen Evu, poet aparţinând vârstei generaţiei 7o,dar neinclus la vreo şcoală sau grup literar – abundente în actualitatea literaturii române- şi-a conturat in profil liric foarte distinct,într-un mod cu totul autonom, devenind, cu fiecare volum al său, un poet radiind de prospeţime,lăsând impresia acută a unor resurse inepuizabile, un poet „înrăit" transilvănean.Dar nu e vorba de un regionalism, urmărot compensatoriu împotriva mişcării literare româneşti generale,ci de un mit personal, de o poezie urbană născută parcă din lumea vechiului burg medieval, dar cu o nostelalgie evocatoare faţă de sorgintea ramurii rurale, din spaţiul Ţării Haţegului…Eugen Evu aminteşte totuşi de lirica Cercului de la Sibiu. Iată o baladă în stilul aparent a lui Radu Stanca : „Iubita mea cu plete mov/ Când vii în roşul meu alcov/ Să-mi lecui rănile de Iov ?/..În seara asta demiurgă/ Îţi cânt balada siderurgă/ Iubita mea şi ne a mea/ Cu umerii de tinichea/ Şi sânii tăi cei nichelaţi/ De şoapta celorlalţi bărbaţi/ În garsoniera mea liturgă/ Îţi cânt balada siderurgă/ În veacul strigător la cer/ La soba de calorifer/ Maha Deznuda paranoia/ Cum te-a pictat maestrul Goya/ şi din capriccio –n parafrază/ Doar umbra mea te-mbrăţişează/ Cu foame de substanţă…Curgă/ Zăpada roşie, valpurgă,/ Îţi cânt balada siderurgă .."(Cântec siderurg).

Practica acestei poezii decantabile, ca stil urmărit cumva subversiv lexical, sugerează ceva mocnit, elegiac, contestatar, cu subtext doar bănuit. Ea trimite la o poezie tradiţională, conţine un nucleu tragic sublimat ludic, pe care muzicalitatea poeziei îl îmbracă în haină cu două feţe. Căci : „ Cu un spin strălucitor îmi deschid sângele/şi scriu poemul deriziunii „ afirmă undeva poetul, enunţul sunând ca o ars poetica .Avem de a face deci cu o poezie modernă, simţită în imediatitatea cotidianului gri, bacovian, o poezie conştientă însă nu în genul „antipoeticului" resentimentar, ironist, atât de frecventă în lirica estică, inclusiv în Ungaria , ci asumându-şi condiţiile în imagini ereditar lirice. De aici derivă faptul că această conştiinţă lirică evuiană nu se distanţează frigid, ci este flexibilă orientată pieziş, muşcător, dintr-o moralitate nativă, se manifestă automat, original(în sensul prim al cuvântului), evitând capcanele autoreflexivităţii explicite..

În poeziile lui Eugen Evu parcă sună naiul lui Pan retras între colinele de sub munţii natali, sunt frecvente numele cu sunet ancestral istoric. Asemenea lui Blaga, Eugen Evu contopeşte imaginea naturii cu imaginea omului, dar fuziunea vine din profunzimea melosului revelat chtonic, al poetului înnăscut, ce rosteşte grav chiar când aparent parodiază amar, „strigătul povestit „ .

L-am însoţit la pas pe hunedorean pe Valea Cernei în sus , vorbind de-ale noastre, auziţi doar de brazi, de stejari şi de freamătul brizei .Acest om are ceva special, de copil, dar deopotrivă de înţelept bătrân, ţărănesc, ceva care vibrează şi are darul de a emite spontan sintagme memorabile, poetice în sine. Am primit darul „Jurnalului de la Păltiniş",o carte semi-clandestină, ca şi cum am primit-o de la autorii ei, Liiceanu şi Pleşu .Dar Evu afirmă că nu aderă la atitudinea Noica, a resemnării, a izolării ascetice, a ieşirii din" vertijul realului „Evu spune că el este un „ poet practician" şi simte aparte impulsiunea de a provoca destinul propriu, de a-l face să „ răspundă „ . .

Evocă blagian o stare de onirism întrevâzând dimensiunea paralelă, prefigurativă : „ Poate visam ,poate visat eram/ de nu ştiu cine,parcă mă-nnouram/în ceaţa de sub munte/poate treaz : îmi şiroia pădurea pe obraz „…Poezia aceasta nu-şi arată colţii strălucitori,(„muşc din cuvânt” , sau „ muşcătura inimii”, n) –din simplul motiv că ei sunt posibil văzuţi de cei ce se tem de cuvânt, de
cenzorii misionari, extraliterari, sau de sinteziştii cutărei edituri bucureştene…Numai Eugen Evu ştie cât de greu este azi în România poetică , să reuşeşti a edita o carte, după concursuri editoriale ultra-selective, pe criterii deloc estetice, sau să rabzi un an pentru doar o carte, limita fiecărui autor care nu are „ privilegii”, sau nu este agreat de maşina oficială, aservită …” Am avut două cărţi pur şi simplu smulse cu forcepsul, fălcile abstracţiei numite „ cenzură” sunt rapace…Dacă cineva ar asculta ce povestim noi, pe aceste cărări frumoase, dragă Tiberiu, m-ar pîrî unde ştiu eu şi aş fi socotit duşman ţării mele …” I-am spus : dacă eu scriu de tine în revista românească „Foaia Noastră”, unde semnez, vei primi prin poştă revista ?

- Posibil, dar e sigur că o voi primi după ce o citesc activiştii de aici, căci numai ai au privilegiul de a nu li se scotoci corespondenţa”…Adevărul este că noi, poeţii români, suntem siliţi să apelăm la un intertextualism, dacă vrei o perversiune lexicală, ca să strecurăm mesajul semi-explicit …Astra face poezia noastră cumva exotică, practicăm un suprarealist …socialist …Este ceva din delirul epicii sudamericane în curentul aşa zis optzecism, la recuzita căruia fac şi eu apel, în subsidiar „ Ordinea cuvintelor la Eugen Evu, poet curat la suflet, e aceeaşi cu ordinea arhetipală a lucrurilor.

* **(**Articolul a apărut şi în FACLYA, revista românilor din Ungaria, în regimul comunist al cenzurii.) *(T.Herdyan este Licenţiat în litere, Ungaria, 1984 -Univ. Budapest. În perioada hrăţuirii de către securitatea Hunedoara – Deva, am fost acuzat că scriu în ţări străine şi că am fost oaspete al criticului român din Ungaria, căruia i-am dat cărţi ale mele şi „ Jurnalul de la Plătiniş” de Liiceanu... Între copiile securităţii care intercepta corespondenţa, erau şi scrisori ale noastre, alături de altele – cu scriitori din Yugoslavia, ori cu editori şi critici români: Buzura, Cornel Popescu, Mircea Ciobanu, Ion Horea, Doinaş, Ioanichie Olteanu, ş.c.l)*

Andrei ZANCA

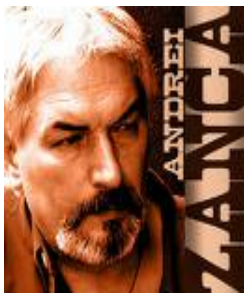

Rostirea lui Evu ....

...,,..Rostirea lui Evu (***Vânătoarea de curcubeie, ed. Hestia, 2009***) pare a fi un ecou venit de tare departe şi care se răsfrânge în frăgezimea genetică, deşi în mod paradoxal ea este conţinută *ca substanţă şi cod* tocmai în ea, ca un răspuns la o bătaie în uşă. Ea porneşte de la înscrieri cicatrizate de milenii întrocându-te fără de vrere în lăuntru, provocând spontan o re-considerare de sine.

Astfel ea pare a fi superfluă, mistuindu-se: este sacrificiul suprem al textului, acela de a preschimba lectorul, de a îi aţinti fraged inima. Într-adevăr, *în cel singur, ochii devin stravechi,* nu-i aşa, oglindind însă ca pe o peliculă, mereu Clipa. O peliculă ce-şi ţese firul din valorile spirituale perene, decantând în acelaşi timp o viziune profund etică. Această peliculă se derulează acompaniată în surdină de sunetele spiralate ale unei nevăzute lire, când trezitoare, când line, purtându-ne prin "*titrarea" textuală structurată de intelect în haloul covârsitor al inimii prin imagini mistuindu-se între ele,* ca şi cum poetul ar încerca să atingă cu sfială tivul eternităţii în spatele tuturor gândurilor.

Căci numai acolo, în spatele lor, *în zona adiată a Intuiţiei,* se află răspunsul, chiar dacă doar *ca injuncţie*, ca simplă indicare, fiindcă nimeni nu-i scutit de drumul umblat. Prin *Vânatoarea de curcubee*, Eugen Evu transpare din nou, dinspre alt nivel acum, ca un reprezentant tipic, rar şi vizionar a ceea ce am denumit cândva, ***poezia transpersonală****.”...*

Antonia ILIESCU (Belgia)

Am un frate mai mare ...

eseu apărut în cartea

"Cuvinte pentru urmaşi. Modele şi exemple pentru omul român"

În plinã trezie, am cãzut într-un vis, în aceastã dupã-amiazã caniculară de iunie, a celei de-a 18 zi a anului (2006). M-am trezit cutreierând palatul de cristal al scriitorului, cu solul tapisat cu covoare moi, tesute din puf de aripi de înger. L-am întâlnit... Nu, nu pe el, bineînteles, ci sufletul lui cu nuante infinite : zburdalnic, visător, entuziast, pătimas, sincer, revoltat, încrezător în izbânda Binelui în univers. Sã-i mãrturisesc cu cât bucurie i-am primit lectia de viatã, acea « **Predanie a fratelui mai mare** » ? Da, trebuie sã

mãrturisim, oricât ar pãrea de absurd dialogul rupt în bucãti de monologuri decalate în timp si spatiu, cu oameni necunoscuti în fiintã, dar înruditi în arhetip. Aceste « iubiri » fulgerãtoare si fugare, care ne rup din moartea în care ne ardem mocnit viata si care ne dau iluzia nemuririi, sã le mãrturisim acum ! Ce m-a fãcut sã-l îndrãgesc pe **Eugen Evu** ? Reproduc mai jos câteva citate din « viata » lui « ca un eseu », ca o mare învãtãturã de viatã pentru poeti, pentru artisti în general :

« Un concurs şcolar prin anii 56-57 - în plin stalinism- paukerist (…) mi-a adus premiul întâi, dintre concurenţii "cu însuşiri creative", într-un oraş cu nouã şcoli, un etern şantier înnoroiat, hei-rupist, activistic, cu strãmutãri de populaţie de peste Prut !,(Trenul foamei)- ba, mai grav, sub cizma sovietizãrii de sub guvernul Petru Groza, (Groz, Groznîi?,n) - …culmea, conjudeţean cu mine….

(Apropos, el avea o statuie uriaşă, groptească, în Deva, unde acum este cea a lui Traian…. Statuia a fost dărâmată la evenimentele din 1989….a zăcut cu gura-n iarbă, bronz orb în iarbă…, o vreme, în incinta bibliotecii Densuşianu….Apoi pare-se a fost "" redată " satului Băcia, iar luxoasa vilă a familiei, colţul parcului Deva, ar fi fost restituită fiului său… Mai drept era să fie redată culturii, eventual casă memorială a scriitorimii şi istoriei urgisite de " epoci", aşa cum era drept să fie şi cu acea casă a lui Sigismund Toduţă, din Simeria….şi a numeroaseleor altele, din Hunedoara, Haţeg, Orăştie, Brad, Valea Jiului….Reforma aşa- zis democratic- liberală, vai, se vădeşte ingrată şi chiar duşmănoasă faţă de porpiriile noastre valori, care au fost decimate, dincoace de operă, de urâciunile pustiirii dogmatice- doctrinar. Este aceasta o stigmă, o conjuraţie a Răului alogen, complice cu cel reminiscent din memoria colectivă…adaugă Eugen într-un text comment subsidiar)

« Performanţa » avea sã mã umple mai degrabã de o neliniste, aceea cã va trebui sã confirm. » …. Astfel îşi începe E.E. « predania » care îi desenează, artistic, traseul unei vieti pline de frumoase aventuri de cunoastere si afirmare, de-a lungul a peste 40 de ani de cariera profesionalã distribuitã în nu mai putin de 23 de meserii ; dintre acestea, una avea sã-l recunoascã si sã-i punã brãtara de aur pentru tot restul vietii, dar si pentru posteritate : cea de scriitor. In aceastã meserie E.E. este un « auto-initiat », avându-i ca profesori pe N. Densuşianu, Iorga, Vulcanescu, Umberto Eco, ... Blaga, Stelaru, Goga, Eliade si Cioran, Rilke, Rimbaud, Baudelaire, Montale, Ungaretti si multi altii. Iatã rezultatul : fiul de « pàstor apostolic » devine pãstor de vise, de litere, de idei si imagini artistice, publicând 30 de cãrti în domenii literare diverse : poezie, eseu si jurnalisticã, inclusiv cea polemicã, unde « marele model rãmâne genialul Eminescu ! ». « Important (…) ar fi sã rãmânem noi însine, în profunzime, dincolo de rãsucirile de vrej pe invizibilul arac si dincolo de delirul istoriei dirijate (***vremelnic). Sã cultivãm ceea ce aducem cu noi din nastere, ceea ce sporim prin noi în lucrarea pe care o iubim, o adorãm si o motivãm, o justificãm ; sperãm sã o adeverim : ca Dat, ca vocatie, chemare, apostolat, spre desãvârsire. Insã n***u în singurãtate, ci în multime, între ai nostri, dintre ai nostri. In acest sens, literatura îmi este religie, vreau si iubesc sã refac legãtura cu divinitatea. Legãmântul, inclusiv prin ***scriere-trãitoare*** . Nu din orgoliu (…) caut performanta, ci dintr-un imperativ al spiritului «meu », al nostru.

Nu pot delimita pânã « unde sunt român » (…). Deopotrivã, astfel judec si apartenenta mea la identitatea arhetipalã, primordialã, care se redefineste, iatã, în marile aspiratii ale Umanului contemporan si de orizont. ***E misiunea însãsi.*** […] Suntem si mioritici si orfeici si apollinici si dionisiaci, suntem în Hristos ca ***esentializare,*** ne putem mântui prin creatie, ***imitatio Dei*** …Dacã unii cred cã se înzeiesc, eu îmi doresc sã ***mã în-omenesc, mi-e dor de omul vechi, primordial, regãsit si iluminat în orizontul modern, mi-e dor de ceea ce se prefigureazã în mine, uneori ca un extaz*** : pur si simplu cel de A FI. (…) Mi-s dragi oamenii si ca om spun asta, cu dorul meu de oameni, de omenime, de zbor.»

Crezul sãu profund uman trece prin rugãciune, pe care o vede ca pe o « auto-programare, apoi Appel în Sus ! » Dupã cum singur se defineste, E.E. este omul care uneori are « 126 de ani » si care, paradoxal, face parte « dintre oamenii copilãrosi » si precum ei, are certitudinea de a fi « ocrotit » : « *Recunosc, am un neîntinat, sincer si încã inocent peste mãsurã crez cã sunt ocrotit. Inclusiv prin întâlnirile mele cu Oameni providentiali ; prin aceea cã-mi pot recunoaste asemãnarea cu ei, iar dacã au putinta, pot sã-mi acorde sprijin, cãci sunt cu capu-n „nori“ si chiar am nori sub meridianul fruntii, mã « aiurez » uneori, asa cum în copilãrie (...) »*

Eugen Evu treverseazã deja spatiile universale, fiind deopotrivã, prin scriere, « Aici si Acolo », fiind deopotrivã prin creatie, om si zeu :« …***mã liniştesc oarecum,*** ca si cum mã adeveresc într-o cauzã superioarã, nu cu emfazã (…). Nici cu bãrduialã pseudo-mesianicã, nici mãcar cu traumatologia frustrãrilor care face acum ravagii si neo-estetici ; unele suicidare. Dar oricine se ucide astfel, îl insultã pe Creator si de aflãm, vedem si întelegem, bine este sã spunem, sã « smulgem mãstile », cum spunea Mimmo Morina, « ***chiar cu riscul de a fi închisi »… Cãci multi sunt închisi în afarã si nu aflã. »***

Aceste extrase pe care le-am selectat vã vor îndemna poate sã cãutati eseul « **Predania fratelui mai mare** » si sã-l cititi în întregime, dar si alte opere ale lui Eugen Evu, un adevãrat filozof în versuri si prozã. Il veti simti poate ca pe « un frate mai mare ».

Paul ARETZU

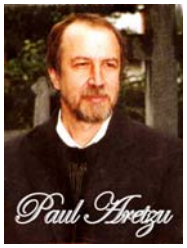

EUGEN EVU

Poet cu un parcurs bibliografic bogat, cu o personalitate literară ferm constituită, Eugen Evu ar reprezenta, nu numai geografic, tipul scriitorului din centrul teritoriului liric românesc. Vin să susţină aceasta câteva aspecte specifice, un tradiţionalism actualizat, responsabilitatea estetică, fondul religios, cultul naturii, consecvenţa stilistică.

Port şi rănile tale (editura Cogito,2oo3, ed. Călăuza,ed. 2,2oo6 este reprezentativ ***în această privinţă .Viziunea estetică proclamată în*** Arta poetică, este a unui neoclasic aspirând la lumea ideală, pentru a se ridica la Spiritul pur: „ Căci Semnul ce-n corolă roza-l poartă/Urâtul lumii ştie să-l despartă/ Trecut prin suflet, preschimbat în Artă/ Şi-n trandafir sălbăticit calandru / E astrul zilei, auriu şi tandru / Cum spiritul de lut se decantează/ Chiar dacă suferinţele îl ceartă/ Poetul suie-n luminos meandru /La Tatăl, ce-l iubeşte ,şi îl iartă „. Sustragerea din faţa letalităţii - a timpului devastator, se realizează prin transcenderea în metaforă, în utopia logosferei : „brusc mă trezii într-o carte / eram zidit în metaforă, scris / Moartea tăia mai departe „ (Alegoria ascunderii în zeu) . Poetul crede în virtuţile psiho-socioterapeutice ale cuvintelor, ale poeziei ale credinţei. El deplânge(blagian) vremurile arhaice, puritatea începuturilor, universul mitic, inocenţa copilăriei : „Şi eu sunt vreo fântână umblătoare/ Pe la răscruci răzleţul îmbiindu-l/ Răstriştea mea e-a altor vremuri, oare ?(La Vâlcele Bune)

Într-o lume în care toate au o justificare, omul este roditor, „fructifer „„ are o misiune .

Poetul însuşi, prin dedublare, capătă responsabilitatea eternităţii: „ Scriu, deci exist/ Altcineva din mine/Atemporal/ devine „(Scriu, deci exist) .Natura este văzută ca Artă a lui „Dumnezeu Grădinarul Deşi căzut, omul perceput pascalian, are privilegiul redempţiunii prin cunoaştere : „ Liber sunt în măsura în care, succint/De unde-am căzut, mă înalţ prin cunoaştere" (Poem paradoxal, 1).

O fervoare răzbate frecvent din instalaţiile ascunse ale poemelor. Religiosul este o prezenţă indicibilă prin har şi prin logos, în imanent şi-n transcendent: „ Şi-ascunde primăvara genunchii în pădure / Absenţa ta-nfloreşte, sunt omul fructifer./(Ce straniu vin cuvinte roind pe sub aure / să facă schimb de nuntă între pământ şi cer „ (Omul fructifer) .Discursul, nu simplu, este concentrat, esenţializat până la subţirimea ideii, dând contiguitate concretului şi abstractului, dar accesionând spre un imaginar pur . Poetul este preocupat de conlucrarea dintre profan şi sacru, de imprimarea în lume a matricei divine, de teurgie : „ Chipul şi asemănarea se susţin/ La incidenţa luminii cu sinele / Bunăoară poemul vălureşte puţin/ Perceput din adânc prin cutremurul lin/ Pe care-l precipită mâinile „ (Luciul apei) .Zeul fertilizează prin logos creaţia, o spiritualizează: „ ascuns în nume zeul, ca-n seminţe" (Poem transilvanic) .

Eugen Evu compune o poezie a asaltului asupra materiei, a luptei cu gravitaţia,, în care cuvântul este vehicul epifanic, limpezitor al spiritului. Nelipsită de metafizică, ea se bazează pe o viziune antropocentrică, uneori elegiacă, dar predominant luminoasă, senină. În fond, poetul este un vitalist temperat, uimit de splendoarea dumnezeiască a lumii, plin de claritatea devoţiunii. El atinge o exaltare mesianică, : „ strălimpezit ascult/ Un murmur de lumină, ca un limbaj ocult/ Primordial şi-al lumii umane, viitoare „ (Poem la Nandru) .

Poet al unei intransigenţe spirituale, al unei rostiri intelectuale, al idealităţii platoniciene , Eugen Evu se socoteşte, permanent, locuitor eclesial, pentru că lumea este percepută ca sediu divin , grădină a lui Dumnezeu, paradeisos . Totuşi ţinta sa este „argila

din cer/ terra incognita „, Ierusalimul ceresc, deşi „Grădinile semantice rodiră/ În paradisul care-n om respiră „ (O hermeneutică a seminţelor) .

ÎN străduinţa de a o defini, sunt decelabile mai multe straturi ale expresivităţii în poezia lui Eugen Evu : unul care revalorifică tradiţionalismul interbelic, adăugându-i ingrediente transilvane (având două aspecte : unul ortodoxist- existenţial şi altul pitoresc, decorativ) , altul vag expresionist, altul ermetic .

Eugen Evu este un poet orfic, înzestrat cu har, făcut să evoce miracolul mereu înnoit al lumii, al vieţii, al cunoaşterii. Fiecare cuvânt, mitizat, devine locuit de un zeu. Autorul se află tot timpul într-o sărbătoarea sufletească, într-un **extaz gândit** .Deşi captivă, „ În iluzia circulară a timpului care 7 Pe sine se-nghite" (Situare), temporalitatea eclozează într-un „cuibar sacru „ (Cuib sacral), este percepută ca un dar divin.

În viziunea sa platoniană, poetul se socoteşte un exilat, se simte frustrat de paradis,de aici decurgând un ton elegiac, ovidian : „ Aceşti exilaţi care suntem / Străbătând invers Timpul „(Exilul) . Vocea nostalgică este determinată şi de caracterul antinomic şi crepuscular al lumii: „ Cunoaşterea-i tristeţe,dar şi iluminare/Ce vine din adâncuri,fiinţa să o bea / Tot mai purtând însemnul primarelor izvoare / Doar fântânarii-n lume-s mai rari şi vor pleca …" (Stare de graţie) .

Înfruntând divinul neliniştit, orgolios, poetul revendică o îmbunătăţire a condiţiei umane : „ Dacă mă crezi fericit că sunt omul-oglindă / Singur te umileşti a te răsfrânge-ntr-un ciob ?/ Fiu dacă-ţi sunt, în curcubeul etern/ cum îmi ceri să-ţi fiu rob ?"(Către Dumnezeu) .O viziune a reversibilităţii, în care fenomenele se petrec dinspre efect înspre cauză, în care timpul se scurge dinspre viitor spre trecut, o vălurită anamneză, exprimă orizontul incertitudinii, de uimiri, în mijlocul cărora se află omul : „ De parcă invers aş străbate timpul / De parcă timpul vine-n calea mea / De parcă am mai fost şi vine schimbul/În legea învierilor, aşa…/ De parcă din păduri mă strigă drumul/ De parcă sunt ecou care ascult…(Holda verde).. Suferinţa poetului este abstrusă . Ea se petrece în abstract asemenea demonului din antichitate : „ Şi ultima, poate speranţă: /Acea suferinţă cu clanţă- / Conştiinţa, Divina Instanţă"(Conştiinţa)

Şi totuşi, starea dominantă a poetului este de extaz şi fervoare în faţa filantropiei divine,a aspectului teandric al iubirii lui Dumnezeu : „ Numai zeul vibra în seminţe/ Dorinţa- ntrupării, Duios Dumnezeu/ Trecea din cuvânt în Fiinţe „(Sanctuar viu) . Într-o lume în care sălăşlueşte Spiritul, viaţa nu are sfârşit, se rulează în eternitate ciclurile cosmice, chiar şi moartea este fertilă. Sunt elogiate „ seminţele rostirii celei sfinte „. Dumnezeu rămâne însă anonim, ocultat. Marele sens nu este în cuvinte,ci dincolo de ele,în Lumina Lumii.

Eugen Evu scrie o poezie austeră, cu un patetism cumpătat, luminiforă, sapienţailă uneori,de viziune cosmică şi spirituală, dispensându-se de ironie sau figuri ale subversiunii subtextuale.O asemenea creaţie duce la restrângeri de sens, dar la focalizarea şi probitatea fluxului

Liric : „ Înălţat-am un munte-n cuvânt, să mă-nchin/ Un Sisif al damnării celestului chin (Epifanie de primăvară)

Fascinat de ideea unei Comunicări totale, poetul îşi doreşte întâlnirea autentică,unică, prin ***cuvinte vii, prin poezia v i e , legătura directă, interpersonală, cu Dumnezeu prezent în diversitatea lumii, în rosturile vieţii, în haruri, în duh .****Poezia este străbătută de o febrilitate specifică liricii transilvane, „ Pe deal, sub miriade constelaţii/ Al inimii impuls accelerat/De undeva, din infinite spaţii/ Ceasornicarul sacru l-a reglat/*

Eternitatea-i vie ,-n devenire/ M-a reprimat din timpul mic şi-ascuns/ În marea de lumini şi de iubire/ Şi tot ce-am întrebat mi s-a răspuns „(Poem simplu) .

O lume (spi)ritualizată ,simbolică, puternic semantizată,în care funcţionează corespondenţe multiple, saturează poezia lui Eugen Evu. Muntele stenic, tumultul vernal, eflorescenţele, figurile extactice, lumina, sunt însufleţite tainic, de „transcedentală-n verb chemarea/ De la izvoruri, către
Sacra Deltă" (Digital astral)

O anumită sforţare a spusului, o monotonie a consecvenţe tematice, o perseverenţăsisifică, un flux lingvistic impetuos ,sunt semne ale profeţiei ca har poetic …Creaţia lui Eugen Evu ilustrează întocmai propria-i spusă : „ Spiritul se dezbracă-n cunoaştere „ ….(…)

Poezia fraţilor

Solitari şi discreţi, poeţii fraţi **Eugen Evu şi Ioan Evu** îşi împlinesc scrisul lor în ţinutul foarte frumos, dar cu un destin social nu prea fericit, al Hunedoarei. În ciuda marginalizării de azi şi a impedimentelor prin care trece, poezia rămâne una dintre formele cele mai democratice de comunicare, ridicându-se deasupra oricăror conjuncturi. Poezia este, în fond, o formă de frăţie universală, iar, în prezent, mai mult decât oricând, adevereşte cuvintele lui Blaga, „cântând, ei mai slujesc un grai pierdut de mult". Nu alta fac cei doi autori care *slujesc* (şi în sensul de a celebra) unui program tradiţionalist/modernist cu accente vizionar romantice, chiar expresioniste, deloc anacronic, ba, s-ar spune, revenit în actualitate odată cu aversiunea pentru cultură a noilor generaţii.

Neauzit de lumină (Editura Polidava, Deva, 2007) este a treizeci şi cincea carte a lui Eugen Evu. Lirica sa este marcată de o somptuozitate specifică, pornind dintr-o stare de inspiraţie continuă, dintr-un fel de gândire poetică impetuoasă, nativă, imnică, dintr-o puternică prezenţă a eului. Poetul trăieşte într-un univers intensiv de semne, spiritualizat, alcătuit din principii, din figuri mitice, amestec de sacralitate şi păgânătate, de energie htoniană şi angelitate, provocând un adevărat tur de forţă al limbajului. Predomină un eclectism epopeic, combinaţie de elemente creştine, de spiritualitate orientală, de mitologie dacică, de fantastic popular, dar şi de reprezentări astronomice, de fizică nucleară, de biologie, relevându-se o imagine de o complementaritate fabuloasă a existentului. Nu lipsesc structuri de tip folcloric, versul muzical, avalanşa de metafore, recursul la modelul baladic, rafinamentele de limbaj, ritualizările magice. Poezia este străbătută de motive insolite, lumina neagră, inorogul, ursomul, Chimion Alchimion, orgasmul ontologic, cuibul cu aripi. Uneori autorul este atras de un ludic verbal, după modelul popular, inventiv dar mai puţin consistent, urmărind mai mult efecte muzicale.

Tema morţii, iterativă, apare ca fatalitate a vieţii, a tot ceea ce se naşte, dar şi ca moment dintr-o ciclicitate infinită: „Fereastra mea spre soare şi-un zilnic asfinţit/ Splendoarea despărţirii e şi promisiune/ Pulsează-n nori aorta promisului zenit/ Anume că răsare din nou tot ce apune…". Scriitorul se avântă în viziuni cosmogonice misterioase, impenetrabile, de o imaginaţie exuberantă, antrenând termeni antitetici, ciocniri de concepte: „Ascuns a fi vizibil, văzând când se ascunde/ Incognoscibil veşnic din Noima Primordială?/ Pe cât sporeşte Carnea, substanţa translucidă/ S-o decanteze zeii, cultura s-o cuprindă/ Prin spiritul viclean, Eonul să-şi extindă/ Tulpinile de neamuri, plămada lor

stelară?/ Sieşi pierdut Răsadul ni-l smulgi iar clorofila/ E-un lapte, Apheion, de săruri dulci şi ceară/ A Fagurilor Cosmici, iubirea lor fiind grila/ Cu care caligrafiază Eternul Text şi ară/ Peste morminte Legea Lumina-n spic şi-n fiară?" *(Demiurgos, varianta 2.*

Scriitorul percepe sensibil natura, prin sinestezii abundente. Lumea este un spaţiu plin de miresme, de culori, de savoare transpuse în metafore: gustul fructelor de pădure „e-un amestec de umbră şi vin", ascunsa fragă „are ceva de sânge sărutând un pumnal", miezul mărului răspunde „dorinţei amare de soare lichid". La Eugen Evu aproape tot realul este transfigurat într-un fel de vorbire poetică, autorul însuşi trăind cu frenezie această stare de continuă inspiraţie, de beţie lirică, extaziat de morfologia infinită a creaţiei. Uneori notează reflexiile despre univers, despre miracolul fiinţei umane, despre fecunditate şi germinaţie, despre alternanţa dintre viaţă şi moarte, având uimirile şi iluminările unui panteist. Pentru scriitor poezia este un dat natural. El nu trebuie să facă eforturi, ci doar să-şi exercite vocaţia, să cânte „aşa urât frumos". Nerezistând ispitei fluxului liric, are comportamentul unui poeta vates , necenzurându-şi textul, fiind concesiv faţă de redundanţă: „Am ars grăbit şi lacom etapele străine/ Să văd ce se-ntrevede, să nu mă uit prin Vis/ Iertaţi-ne lumina nu ştim de unde vine" *(Iertaţi-ne lumina…)*. Poezia are aspect năvalnic, polimorf, asemenea unui şuvoi de neoprit, ducând totul cu sine, recurgând la construcţii arhaizate, la serialităţi formale, la un ritm sincopat. Este exersat şi stilul gnomic, sentenţios, textele retrăgându-se de această dată într-o brevilocvenţă sapienţială. Din formula completă pe care o ţinteşte nu lipsesc poemele sentimentale, romanţioase, nostalgice, dar nici izbucniri satirice adresate unor metehne sociale. Însă o caracteristică de bază este cea ocultă, ezoterică, imprimând poeziei, realizată prin sale o uşoară asprime hieratică, realizată prin folosirea frecventă a simbolurilor, a unor noţiuni din mistica orientală, printr-o dialectică ascunsă a termenilor duali: „Tu care vezi cu adevărat/ Focul/ Arzi odată cu el// Te uiţi/ Pe tine însuţi te uiţi/ În apă/ Curgi odată cu ea// Ari şi sameni ţărână/ Transcenzi odată cu ceea ce semeni// (Cum din interiorul sferic al/ textului/ răsare Luna)./ Sinea şi Sinele-s Gemeni". *(Gnosis).*

Eugen Evu este un căutător al misterelor vorbirii, al sensurilor ascunse, un cabalist poetic încredinţat de existenţa unor taine arhetipale. El are priceperea de a deschide pasajul gingaş dintre firesc şi enigmatic: „O! Ce miracol!/ Mă trezesc, reiau mişcarea/ Îmi botez privirile mă spăl pe dinţi beau un/ ceai de măceşe plec în oraş dau bineţe schimb/ priviri culeg castane dau ipocrit un bănuţ/ mâinii cu bandaj fals şi sânge de email/ trec dincolo când îl văd pe călău aud mierla/ încă mai cumpăr reviste încă/ mai public poeme/ mă gândesc la mine însumi/ mai puţin mă gândesc/ am un plan cum să nu mă mai/ omor cu scrisul/ *lumea e-n mine merg pe străzi/ care nu m-au iubit de copil/* ce miracol mă adulmecă ramuri blajine/ o floare – cădere ca smulsă/ un tril/ ploaia a şters urma de sânge a micului prieten strivesc/ o lacrimă răspund la scrisori uit numele morţilor/ ale viilor le mai greşesc îmi cer scuze oricum/ ce miracol, Doamne, antimateria totuşi există" *(Miracolul)*. Ca într-un athanor de imagini, scriitorul îşi exersează operaţiunile magice, procesele transmutării, însoţindu-le de formulele consacrate ale unei tenace alchimii lirice, parcurgând astfel diversificatul drum de la inspiratul dicteu verbal la decantare şi cristalizare: „Sfărmate cuvinte pojar/ De la cenuşă la chihlimbar".

Ioan Evu, spirit mai riguros, mai laconic, mai cumpănit, a publicat, cam în aceeaşi perioadă de timp numai şapte volume. **Cenuşă vorbitoare** (Editura Călăuza, 2006, Deva) este precedat de un citat semnificativ din *Epistola Întâi către Corinteni* a Sfântului Apostol Pavel, 3, 18, în care este vorba despre frivolitatea/fragilitatea înţelepciunii lumii

acesteia, pe când adevărul lui Dumnezeu, incontestabil, pare nebunie pentru cei care nu-L cunosc sau nu-L înţeleg. Pentru că, spune Apostolul în aceeaşi Epistolă, 1, 25, „fapta lui Dumnezeu, socotită de către oameni nebunie, este mai înţeleaptă decât înţelepciunea lor şi ceea ce se pare ca slăbiciune a lui Dumnezeu e mai puternic decât tăria oamenilor". Evident, este vorba de adevărul lui *Hristos-cel-Răstignit, Puterea-lui-Dumnezeu-şi-Înţelepciunea-lui-Dumnezeu.* Cartea va conţine, pe tot parcursul ei, nucleul spiritual al dreptăţii şi moralităţii. Ea este alcătuită din trei grupaje: *Cenuşă vorbitoare, Câteva elegii* şi *Texte.*

Poezia, după cum s-a prefigurat, se ocupă în principal de relaţia dintre eu şi ceilalţi, dar şi de condiţia reflexivă/contemplativă a scriitorului. Este pusă în valoare o dublă disponibilitate, pe de-o parte implicarea polemică şi ironică, pe de alta, detaşarea meditativă, cogitabundă. Imaginea poetului este una firavă dar neclintită. El este „cel însoţit de umbră", cel singur, cel abandonat, luptătorul fără cauză, debusolat „într-o lume a substituţiilor de tot felul": „Biet Cavaler al Tristei Figuri, pentru el orice război se preschimbă, în cele din urmă, într-o luptă cu sine./ (…)/ Îşi poartă umbra ca pe un destin – o hologramă a întunericului ce nu se adevereşte decât în lumină, aşa cum stelele răsar numai noaptea" *(Cel însoţit de umbră)*. Se întrezăresc uşor, în lirica celor doi, reflexe de sorginte eminesciană, la Eugen vizionarismul amplu, preocuparea pentru ezoterism şi primordialitate, iar la Ioan spiritul satiric, intransigent, vehement, dar şi autopersiflant, îngemănat cu aspiraţia spre idealitate, spre nostalgia unei voluptăţi formale.

Se observă în sarcasmele lui Ioan Evu verva discursului, directeţea, vocaţia epigramatică, privind însă lumea de pe poziţia unui eu excesiv – justiţiar, infailibil. Tabloul pasionat al poeţilor ipocriţi ori melancolici este elocvent: „Un balamuc pestriţ unde aezii/ prea lesne-şi schimbă lira în chimvale/ şi dedulciţi la stârv ca huhurezii/ gângavul tril şi-l vând drept osanale.// Fervoarea lor de-a spune-ntruna imnic/ acelaşi spleen sub felurite forme/ e însăşi spaima resimţită zilnic/ chipul cioplit al stărilor diforme.// Ci eu tăcând răpit de aporia/ acestui veac prea sufocat de texte/ arunc la coş sofismul erezia/ sunt scribul care şterge palimpseste" *(Balada noimei pierdute).*

În poemul care dă titlul cărţii autorul îşi doreşte o soluţie purificatoare categorică, de-a se transforma prin combustie în lumină: „Mi-e dor de-o flacără/ mi-e nesfârşit de dor/ de-o ardere profundă şi deplină/ să intru-n focul ei mistuitor/ şi jarul să mă spulbere lumină.// Din cât am fost doar aer să rămân/ un fel de boare lină de fântână/ să mă respire veacul cel bătrân/ ca pe-o mireasmă nouă nepăgână". De altfel, lirica lui Ioan Evu are, în mod evident, opţiunea idealităţii, a principialităţii, a unei existenţialităţi ceremonioase/canonice, a ardorilor romantice. Poetul este puritan, un delicat, apărător al unui cavalerism pierdut, susţinător al castităţii, al onestităţii. Sărutul iubitei este *mireasmă de rai*, pentru care *aş lăsa lumea întreagă*, întâlnirea este amânată *sine die*, ca promisiune a desăvârşirii, a idealităţii, ca spiritualizare, amintind întrucâtva de l`amour courtois de altădată. Poemele eroticii sublime, care dovedesc o sensibilitate rafinată, sunt însă grabnic decompensate prin notaţii despre dezolantul *oraş H* ori prin evocarea unei erotici violente, voluptoase: „Să nu te-apropii azi prea mult de mine/ sunt canibalul tău cel fioros/ la cât îmi e de foame iar de tine/ te-aş devora întreagă pân-la os.// Cum mă priveşti prin aburul cafelei/ din care sorbi puţin câte puţin/ la câtă sete-mi pârjoleşte-n vine/ uşor te-aş bea ca pe-un pahar cu vin.// Vampir îţi sunt la ceas târziu de seară/ când stingi veioza visului stingher/ să nu-ţi uiţi de sub plapumă afară/ umerii goi amirosind a cer." *(Strigoiul).* Pe lângă asemenea demonstraţii ale dexterităţii de versificare,

ingenioase, apar şi imagini inefabile, absolut lirice: „Vine zăpada ca o ghilotină/ decapitând privighetori cuminţi:// cenuşa lor o-mprăştie/ prin ziare friguroase vântul.//Vine zăpada ca un blestem/ ca o poruncă/ şi unde cade ochiul meu se-mbracă/ în mătase de drapele.// Mai pot vedea/ cum răsuflarea unui taur/ îi smulge fecioarei crinul din mână." *(Vine zăpada)*.

Elegiile din partea mediană a cărţii, unde se află şi ponderea ei, sunt elegante, echilibrate, deplângând vremurile trecute, o iubire stinsă, soarta implacabilă, în versuri muzicale, în construcţii simetrice, cu un discurs acumulativ. Cu toată încărcătura lor sensibilă, textele sunt în mai mare măsură creaţia raţiunii decât a afecţiunii. Uneori se străpunge însă până la stratul profund, rezonant: „Plouă de trei zile neîntrerupt/ zac în băltoaca ăstei melanholii/ precum Iona în pântecul lui Chit/ şi aştept să mă vomite poemul/ ca pe un fetus zadarnic/ înfiripat din inutile cuvinte." *(Ultima elegie – a ploii)*. Poemele din ultima secvenţă resuscită tonul polemic, atitudinea sarcastică, pamfletară sau compun tablouri expresive, activând nostalgia moralităţii, idealitatea strămoşească. Autorul crede în prevalarea adevărului frust, a autenticismului în detrimentul retorismului sau a ipocriziei estetice.

Avem, iată, a face cu doi poeţi, fraţi, care practică discursuri total diferite, evidenţiind personalităţi distincte. Nu numai firile lor sunt aparte, dar şi viziunile/convingerile. Eugen Evu este un neliniştit, un efuziv, un impetuos şi, de aceea, în bună măsură extravertit, aflat permanent într-o stare de comunicare lirică, pe când Ioan Evu este, el însuşi, un dualist adică o îmbinare a unui placid, contemplativ, sapienţial cu un moralist drastic, ironic. Probabil, datorită avatarurilor unui loc cu atâtea rezonanţe istorice, cum este frumoasa şi neguroasa Hunedoară, unul este încă bântuit de imaginaţia bogată şi de vocaţia libertăţii venite din substratul misterios, pe când celălalt şi-a asumat rigorile şi spiritul detaşării reflexive, aduse de factorul colonizator.

Accad. Angelo MANITTA (Sicilia, Italia)

Eugen Evu
Oglinda verde – Le miroir vert, Paris

Eugen Evu, poet român destul de cunoscut, este autorul multor volume de poezie, proză narativă şi critică literară. Recent, în anul 2008, a apărut volumul de mare importanţă, ***A doua carte a întîlnirilor,*** **ed.Polidava-Seria Corvina.**Volumul adună texte ale diverşilor autori români şi străini, o adevărată şi proprie enciclopedie de 892 de pagini, în care sunt

furnizate ;i adunate informaţii şi sunt creionate profile de autori, poeţi, naratori, literaţi şi amatori de artă, pe lângă publicaţii de poezie şi cronici a aceluiaşi Eugen Evu. În volum sunt diverse chiar şi referirile la ***Convivio*** **şi un amplu articol se găseşte dedicat lui Giuseppe Manitta** despre activitatea sa artistică şi culturală. Volumul este chiar fructul intensei activităţi culturale a poetului român şi al revistei fondate de el **"Provincia Corvina'',** care este expresia unei dragoste intense şi prolifice pentru artă.Tot din anul 2008 este şi volumul de poezie ***Oglinda verde-Le miroir vert,*** **din română în franceză traducere de Linda Bastide.** Poezia lui Eugen Evu este o poezie nouă şi modernă, dar această noutate şi originalitate deseori nu lasă criticilor loc sa dea o judecată univocă. Modernismul său este controversat, dar deseori provoacă o revoluţie în moda venită de departe şi în acelaşi timp produce mutaţii, în timp ce modifică tradiţia poetică într-o parte română şi in altă parte europeană. In afara de stilul sau, poezia sa transmite o empatică pasiune interioară, exprimă un sublim poetic care pleacă din realitate pentru a ajunge la metafora vieţii. Impulsurile interne se transformă într-o mare emotivitate, astfel încât uneori, altă emoţie o învăluie în uitare sau o lasă să iasă la suprafaţă. Ele reuşesc să depăşească zidul tăcerii. Vocea sa strigă lumii pasionalitatea sa interioară şi starea sa sufletească care comunică şi permite oricărui om de a fi recunoscut si sa se recunoasca el insusi, în universalitatea simţului şi crezului. Nevoia sa de a spune şi de a comunica conduce la particularitatea scrierii sale, unde cuvântul apare în nuditatea şi expresivitatea sa pentru a putea oferi o totală comunicare. Dilema vieţii se înfăţişează în fiecare lirică, situaţiile paradoxale acceptă funcţii de cotidian. Cuvintele devin palpabile, izvorul răsuflării, expresia unei milenare existenţe, care face omul să construiască nu numai istoria, dar şi emoţia din sfera unei esenţiale problematici a spiritului. Scrierea devine momentul exhaustiv şi eternitatea timpului, continuarea existenţei, pentru crearea unei punţi care poate lega trecutul de viitor prin prezent, după cum scrie şi în prefaţă Linda Bastide, si, cum mai limpede se poate vedea şi în poeziile pe care le propun :

*** Eugen Evu,** ***Poeme din Transilvania,*** , Editura Polidava, 2008 (Romania).Culegere de poezii a unuia dintre marii poeţi români, Eugen Evu, în care se distinge sensul liricităţii şi al contemplării creative, exprimate cu un limbaj nou şi original. Rev. Il Convivio, Italia)

Prof. dr Adrian BOTEZ

VÂNĂTORUL ÎN GRĂDINA ÎNSÂNGERATĂ A HESPERIDELOR:
VÂNĂTOAREA DE CURCUBEE[3]

Dacă dedicaţia pe care mi-o face EUGEN EVU pe volumul oferit îmi mulţumeşte pentru că l-am „hăituit/hărţuit", ani în şir (...şi, poate, nu chiar totdeauna „pe sfânta dreptate"!), în problema neologismelor, oarecum abuzive, din unele volume precedente... – atunci, ACUM, **eu** am ocazia să-i întorc, cu adâncă reverenţă, **mulţumirea cea mai de-plină - şi plină de fericirea pipăirii, întru Adevăr, a corzilor lirei lui Orfeu**: acest nou şi splendid volum de versuri, de 64 de pagini, s-a „scuturat" **în totalitate** de orice dizarmonie (prin exces de „modernitate" neologistică), tot aşa precum poezia eminesciană cunoaşte epoca deplinei maturizări, apoteotice, în care s-a scuturat de

[3] -Eugen EVU, ***Vânătoarea de curcubee***, Hestia, Timişoara, 2009.

„*epitetele ornante*” (epocă identificată de Tudor Vianu, ca fiind între 1876-1883... – din propriile noastre cercetări, această epocă va cuprinde şi anii următori, până la stingerea fizică a poetului – deci, până în 1889, inclusiv!).
Volumul debutează cu un „motto” din magnificul/titanicul, dar şi seraficul Eugenio Montale (***Quaderno di quattro anni***): „*Nu se poate exagera destul/ Importanţa lumii/(noastre, vreau să spun)/ Probabil unica/În care se poate ucide/Cu artă şi, de asemenea, crea/Opere de artă, destinate a trăi/O întreagă dimineaţă, chiar făcută/ Din milenii...*”

„**Uciderea cu artă**” este sinonimul alchimic al **REVELAŢIEI**! Deci, „**vânătoarea de curcubee**” este însăşi Căutarea de/Lui Dumnezeu (re-împăcarea Omului cu Creatorul său, după/prin experienţa, foarte volitiv-activ-creativă, a Vieţii Terestre – deci, întru „imitatio Christi”, dar şi „Imitatio Demiurgis”!), prin **Arta Regală** (nu platoniciana Muzică, ci alchimica şi prea-creştina Poezie!- pentru că, ioanic, prin Cuvânt se lămureşte Creaţia din **Cuvântul/Vibraţie Originară/Parashabda**...). Dimineaţa este nu doar victoria „curcubeului” solar, ci însăşi victoria asupra Timpului – **MITUL**...Deci, ne anunţă Eugen EVU, veţi asista la o **carte ca misteriu**...

Eugen EVU se instalează, prin acest volum, ca Vânător de Pace/Împăcare întru Verb... printre copacii Grădinii Hesperidelor/Paradisului (unde, încă, şarpele sâsâie, încolăcit pe trunchiul Axei Centrale a Lumii...)...şi, cântând din lira sa magică, face să curgă sângele, în curcubee ale împăcării cu Creaţia Dumnezeiască...
Gestul său revelatoriu de transcendent seamănă cu acela al lui Făt-Frumos, care, cu suliţa solară, înţeapă şi copacii, şi fundul fântânilor zmeieşti, făcând să curgă sângele atotpurificator şi revelator/ÎNVIETOR, pe dedesubt de aparenţele fatale! Tot ce-a mai rămas ne-limpede, este transfigurat, instantaneu, prin magia/alchimia poetică, în ARMONIE DE DOINIRE (în care ***Vechiul Testament*** şi **tracismul zalmoxian** fuzionează miraculos! – dar nu se-nstrăinează nici de extrem-benefica zodie barbiliană...!): „*Acolo am fost adus/ şi am plâns / a nu mă mai naşte/ în zadar în zadar/ iar şi iar(...) //La apa Sargeţiei/La cotitura în Tău/Unde ară mistreţul/Cenuşa uriaşilor*” (***Mitopoemă, in memoriam Mircea Vulcănescu***, p. 46). Sau invocarea originarităţii paradisiace, printre „rădăcinile” stufoase ale parentalităţii, ca imitare a Ierarhiilor Divine, ale Cetăţii Celeste Augustiniene sau ale Entelehiilor Pseudo-Areopagitului: „*Bate Tata coasa-n vânt/Fluieră a necuvânt/Mama sare din mormânt (...)//Alaun alean alien/Trece-n galazii un tren/ Nu opreşte niciodată//Tata-l fluieră şi tace/Dincolo şi de-dincoace*” (cf. ***Doina de nicicum***, p. 56).

În loc de „*acolo şezum şi plânsem*” al ***Psalmilor*** traduşi de Dosoftei, Eugen EVU aduce o nouă viziune, prin Cuvânt: **refuzul deciziei existenţei**, în zona ÎNCĂ potenţialităţii Fiinţei – plus afirmarea, ortodoxă, a **teandriei**, prin sublinierea activului, duşman (sau, cel puţin, „controversă a”...) al pasivului din încă obstinatul non-fiinţial, dar nu şi non-proiectiv de Duh uman: nu doar „**plânge**”, ci şi „**afirmă**”, reflexiv şi proiectiv, zadarul unei ecistenţe în emergenţa materiei...! Iar „**tăul**” nu însemnează doar „**lac adânc**”, ci şi revelarea, în Lacul/Oglinda Lumii, a Izvorului Fiinţei („**Tău**”, cu majusculă, Îl desemnează pe Tatăl Ceresc/al Fiinţării), ca falie tragică dintre „**eu**” şi „**tu**”. **Mistreţul** este tocmai simbolul zoomorf al sacerdoţiului tracic – iar „**arătura**” („**a ara**” este verbul cu dublă semantică: 1-„**a fertiliza/înfiinţa**”, dar şi 2-„**a revela lumina ascunsă/mistică**”, deci, „**a transcende”**!) prin „**cenuşa uriaşilor**” s-ar putea să fie un gest magic, de exorcizare a „**zadarului**” (ca sugestie a vidului, în primul rând de acţiune/re-acţiune - **de**

neacceptat!), spre legătura fertilizatoare cu MITUL ORIGINAR/"URIEŞII" (despre care vorbeşte ***Vechiul Testament***, ca despre o generaţie cutezătoare, cvasi-învingătoare a Timpului Istoric, similară cu generaţia anti-cronizilor, din mitologia traco-grecească).
...Motivele Poeziei evuiene curg, dar în forme diafane, îndelung şlefuite, precum filigranul arăbesc:
-**Cartea** – este arătare de Dumnezeu/Sfinţenie, prin vehiculul eminesciano-romantic al Visului transfigurator-transgresator: „*Al Visului trezindu-ne spre moarte - /Hierofania paginii de Carte*" (cf. ***Alean şi alinare***, p. 8). O rimă rară: **sorginte-Hiacint e**. Alinarea este tocmai re-integrarea fiinţială în Armonia Supremă – „**Dainele Divine**". Doinirea mântuitoare de istorie, deci de materie...de moarte: „*A dăinui prin Dainele Divine/Fiinţa ce visează să ne-alinte/Alean şi-alienare/prin cuvinte.../Iubesc prin oglindire, zeu şi zee,/Sunt Omul, vănător de curcubee*" – **alinarea** devine alienare **de cele istovite în istorie**...Iar **omul-Vânător de curcubee** este **Re-Venitul întru Sinea Sa Divină**.
-**Satul** şi **Iubirea** sunt teme convergente, până la identificare/non-diferenţiere: **Androginul** se reface pe ruinele **Clopotului-Emisfera Consumată a Satului**, Hierogamie întru Hierofanie – dar nu lipsită de anamneze dramatice, alunecate **spre nostalgia sufletului/re-creaţiei de sine**...: „*În clopotul spart/Unde noi/Ne-am iubit copilandri* (n.n.: pasajul aminteşte de eminescianismul celor „*doi tineri singuri*", regresaţi temporal spre paradisiacul stării originare: „*doi copii cu plete lungi, bălaie*"...)/*Altfel decât acum/Neştiutori de-o moarte/Nici împărţită, nici a despărţirii (...) Visaţii copii să aibă un semn al lor (...) memorie vindecată de tumultul/sublunarei condiţii şi-n spinuri/ grohăie mistreţul atroce/al unei tristeţi mai nalte ca moartea/mai grea de seminţe ca sufletu(...) Vis trezit din uciderel*" (cf. ***Întoarcerea în sat sau cealată memorie***, p. 8). Uciderea ritualică, re-generatoare/învietoare de Duh.
-**Mielul** este Iisusul care, de data aceasta, dă cortina istoriei de-o parte şi revelează măştile cosmice, cât şi măştile religiei, ca spiritualitate şi sacerdoţiu degradate spre criză, ca închinare la forme, ca uitare a esenţialului vital, deci ca temporară rătăcire a **Căii**-Adevăr-Viaţă, tocmai prin **Călăuzele „tocmite",** apostoli decăzuţi/îmbătrâniţi la farisei, ritual decăzut până la chiolhan, întru Crimă Supremă/Deicid: „*Miel al durerii ce-ai tăcut prin vârste (...)/Ca milenara morţii preoţime/Zei canibali pretins divinei Crime(...)/ Păstorii orbi ai foamei mâncă turma:/ Înjunghie miel-umanul. Rituală...(...) Nu plânge-n vis bătrân, Miel al Durerii...*" (cf. ***Miel al Durerii***..., p. 11) – ...cât sarcasm, amar şi perfect justificat, extrem îngrijorat, în această diatribă mascată!
-**Problema hristică** este o benefică obsesie a lui Eugen EVU, pe care, aici, o dezvoltă într-un poem orizontal, de o maximă urgenţă ideatică: ***Întrebare la Ghetsimani*** (p. 15). „Tatuajele" devin însuşi rezumatul graficizat al Lumii: „*Isus nu a scris niciodată/Apostolii săi au scris evanghelii(...)/ Numere de nume./Se văd tatuaje în lume*" .
-...Şi, mereu, sisifica **trecere/istorie de stingere ciclică, anamneză a durerii de a fi Vânător**... – Vânător, ca „Izvor de izvoruri", „Verb Purtat/Zburat a-L atinge pe Creator", ca remanenţă ideatică (ba chiar figurând „*carne şi sânge*", precum Cina de Taină!) în Paradis: „*Roiri stelare, sori ce ard miriade/Eonii ce se-alungă şi răsar/Cu stingerea şi iarăşi vii cascade/Se-ntorc izvoruri la origini, iar şi iar*" (cf. ***Origini***, p. 17); „*Inexprimabil Dor, răspunzi vibrând/În templul meu de oase şi de sânge/De dinaintea-de-a vorbi fiind,/Sunt Verb Purtat, zburând a Te atinge*" (***2. Briza***, p. 22) . Fiul Universal este o adevărată epopee a unor re-inventate Primordii şi Entelehii: 1-**Roiul** (ca expresie a căutării meree a Centrului-Verb Înfiinţător al Lumii: „Roind asupra şi-mprejur rotat/Vezi

metatextul lumii cum surâde" (cf. ***Roiul***,p. 21); **Briza**, ca re-prefigurare a Parashabdei; 3-**Cogitans** (cf. **Cogitans**, p. 23) – **a cugeta** (într-un gerundiv al eternei continuităţi!)/a exprima este subordonat lui **a re-înfiinţa, întru iertarea soteriologică, Iubirea**: „*Eu dacă sunt Iubirea Ta mă iartă*"; 4-**Sanctuarul** (cf. p. 24) este Muntele, ca Loc al Epifaniei/ Hierofaniei/Transcenderii - al Dezrobirii de Himera Istoriei/Iluziei, întru Viaţă/Re-Înviere: „*Logos gustat ca fruct ce se oferă(...) Misterul viu, nici geamăna-mi Chimeră*".

-Femeia – este Imagine a Co-Demiurgiei, Oglinda Creaţiei, modul Lui Dumnezeu de a se reîmpăca, cu Sine şi cu Creaţia Sa, nu totdeauna acceptându-şi condiţia – prin Femeie ŞI NUMAI PRIN FEMEIE, Hristos a marcat, pentru om, faţa mistică a Şansei Re-învierii/Re-întoarcerii în Vârful Piramidei Transcenderii: „*Femeia e a mea soră/Secundară creaţie?(...) Genunchii tăi, femeie, îmi redevin/Stâlpi de templu/Încă persistă misterul ce suntem/Prin aceasta probabil doar moartea ne ştie//Moartea, care e viaţa la vârf*" (cf. ***Interogatoriul de dimineaţă***, 2 – p. 27).

...**Demonul** – este atât de nou funcţional, în viziunea lui Eugen EVU! Numai prin el se potenţează Forţele Re-Învietoare ale Femeii/Poezie, expunere, „cu burta în sus", a **pro-ZODIEI/căderii sub ZODIILE istoriei vieţii terestre** şi a **spadei prin care scrisul decapitează etapele iniţiatice**, precum Irodiada îl transfigurează pe Înaintemergător, prin dansul/Somnul decapitării, în Singura Călăuză, Hristosul Mântuirii de istorie/istoricitate fiinţială, Cel care „vorbeşte în dodii", ca Pythia – adică învaţă limbajul păsărilor-îngeri, Starea/ Delirul Sacru-Paradisiac: „*Şi sunt gelos pe îngerul căzut/Între genunchii tăi în hău abrupt (...) /Vai mie n-am ce face, prin prozodii/Îmi mor murirea şi vorbesc în dodii...//Şi, recunosc, scriu uneori cu spada/Care te caută-n somn,/ Irodiada*!" (cf. ***Balada mea***, p. 39).

...Practic, ar trebui să încercăm, inspirat (dar de unde inspiraţie, decât intermediată de către Poet...?!), a rescrie, ÎN ÎNTREGIME, cartea lui Eugen EVU -dacă am dori să-l..."comentăm" optim! Deci, apare şi ultima problemă, explicită şi implicită, a Cărţii: funcţia Cărţii, în raport cu Cititorul Devot! Ei bine, Eugen EVU, tocmai pentru că este Stăpânul Parashabdei, are răspuns la toate, tocmai prin Poezie: „*Dintotdeauna artele/Suferinţe ale vindecării sunt/(...) Peste rănile ce înnoiesc/Sângele semanticii./Împrimăvărare/Mimesis al ninsorii/Înflorind paradisul purtat*" (cf. ***Artele dintotdeauna,*** p. 35).

Da, Eugen EVU dovedeşte, cu asupra de măsură (prin aceaste pagini solare, demiurgice, restauratoare de Lume-Stare de Primăvară/Mimesis Celest al Stării de Ninsoare!) - **funcţia de Sacerdot a Poetului** şi **funcţia exorcizatoare** (deci, soteriologică!) **şi de Cele Celeste Iniţiatoare** - a Cărţii/Artei! Cu adevărat, fără niciun dubiu! - Cartea pe care o ţinem, acum, în mâini, este un MISTERIU iniţiatic!

Eugen EVU **a ajuns**!

De aici, cale de întoarcere nu mai este, decât veşnica stare de **Slavă/ (Extază) a Slovei**.

Maria Diana POPESCU

Evul neauzit de lumină, cel văzător făr-de-moarte

„Cititorule, am venit acum să-ţi trezesc auzul!", pare a spune poetul. Ştiind că nu-i va salva pe cititori dacă nu se salvează pe sine, Eugen Evu ne învită

să cunoaştem premisele însuşirii acestei lecţii. Ia aminte la poemele acesta şi înţelege „vedeniile” unui „neauzit de lumină”! Cu convingerea că marile creaţii trebuie cunoscute în harul şi cuminţenia lor, Eugen Evu se înscrie, cu alte cuvinte, cu profilul poemelor în structura sufletească a cititorului, dar şi în angrenajul unei poezii largi şi articulate, ca semn al unui focar metafizic nevăzut, neauzit, care prezidează formaţiunile organice ale existenţei sale sau căruia îi revine supremaţia vrednică de a fi folosit în creaţia poetică. Totuşi pentru a înlesni cititorului orientarea în acest desiş de lumină, vom pune în evidenţă, prin cîteva trăsături, efi¬giile încercărilor domniei sale, pe care le-a cheltuit întru deşăvîrşirea cărţii („un fel de film, o mică hologramă”), precum şi concursul fericit al „Preaiubitorului”, al colaborării, cîteodată ştiute, cîteodată neştiute, cu divinul, graţie cărora poemele şi-au dobîndit relieful şi termenii, şi vor dura („Tatăl nostru carele eşti şi-n noi/ Prin logică şi spirit şi supliciu/ Îndură-te cu stelele şuvoi/ Nu ne muri cu sacrul sacrificiu!”). La aceste aspecte se raportează poemele, la fel ca întunecimea la luminozitate, ca repaosul la mişcare, ca tăcerea la sunet, ca urîtul la frumos. Interesant, Eugen Evu ni se înfăţişează şi ca un fizician care avansează teoria că lumina vizibilă se produce din lumină invizibilă, din întuneric („Ce-a fost va mai fi, noi vedem nevăzuţi/ Suntem fii vitregiţi ai Veniţilor, Clonii,/ Colonişti ai acelor Stră-Temponauţi/ Ce-şi ascund după Timpul Cel Negru eonii”), iar auzitul din neauzit sau din tăcere („De la cuvînt la buze-ntredeschise/ Vocabula-i o frunză aurie/ Anume ce vibrează-n clipa vie/ incognoscibil ce etern învie”). Uneori metaforele şi verva poetului se proiectează în peisaje fi¬losofice, amintind cu sublimă seriozitate de o tristă luptă, de veacuri, cu „morile de vînt” ale timpului, dar din care poemele câştigă în strălucire pe urma întîmpinărilor lui Eugen Evu: „Străpung lumina neagră, miezul viu/ Ce-i al vederii nevăzut revine/ A se-nfrupta din străveziu/ Zvâcnind precum colorile divine/ Din curcubeu văzut cu doar o parte/ Cea văzătoare, făr-de-moarte.”

Existenţa poetului este aceea a unui veşnic călător în direcţia luminii; limbajul îi slujeşte cu asupră de măsură la concretizarea acestui unic motiv. Socotesc ca un punct cîştigat de poet, cel puţin în sensul unui postulat teoretic. Asupra acestor poeme, cu totul altfel structurate ca orizont, ca atitudine, cititorul trebuie să-şi mobilizeze mai din plin imaginaţia teoretică decît a făcut pînă acum. Numai astfel versurile dobîndesc o efectivă potenţă în raport cu înţelegerea, cu afectele cititorului. Ne găsim, aşadar, pe un teren de semnificaţii construibile, dar inaccesibile şi exterioare oricărui contact de-a dreptul. Cu ideea aceasta am alunecat, din capul lo¬cului, pe un tărîm de „interpretări", de confirmări indirecte. Demersul poetului s-a dovedit îmbucurător de rodnic, dar, nu mai puţin, el echivalează cu un enorm pas în salvatoarea ficţiune, pentru „lumina care vede”. Ea stîrneşte poetului un pic de „teologie", adică de reverenţă în faţa spi¬ritului suprem, în faţa lui Dumnezeu, pe care observaţia sa poetică, lirismul, nu-l poate infirma. Eugen Evu aşează în centrul genera¬tor al poemului un anume sentiment al pretimpului, prespaţiului, care comportă soluţii cu repercusiuni de natură vădit filosofică. Cu aceste teze – ele ocupă, de altfel, un loc central în creaţia sa –, Eugen Evu pune acoperişul peste o seamă de cunoaşteri care se ridică la chestiuni ce ţin de teoria cunoaş¬terii universale. Astfel poetul „simte” lumina în sens kantian, ca un a priori absolut, constant al intuiţiei umane, dar şi ca act creator al sensibilităţii individului. „Învăţând să dea fructe”, Eugen Evu înţelege cu toată claritatea necesară că „lumina”, ca artă a diverse¬lor vremuri şi locuri, nu este o „prenatală întîmplare”, nu zace pe o singură linie de evoluţie a omului, ci este alimentată continuu de o diversitate de factori. Unghiul acesta de vedere nu rămîne fără

înrîurire asupra creaţiei sale. Ea se adaptează unghiului, acceptînd, bună¬oară, arhitectura unor neauzite lumini („Neauzit de cealaltă lumină,/ De neagra lumină care ne vede,/ Adast prin coroană a fi rădăcină/ Boltindu-Ţi, cu fruntea, cupola divină –/ Prin sufletul meu – prag ce-n Spirit/ transcende"), a unui fel de sfială faţă de columnele dese/grele de lumină sub care poetul trăieşte „desfrunzind şi-nflorind Arborele Vieţii": „Parcă sunt smuls parcă-s zburat/ Un copac/ Învăţînd să dea fructe. Nu tac/ Melodie, rezonant să prefac/ Rădăcina-n coroană/ Rămurişul candelabru de cuiburi/ Mor mai mult/ Asta fac." Pornind de la altfel de izvoare şi pe temeiul unei profunde cunoaşteri, Eugen Evu, diferenţiază într-un sens pozitiv pe „văzătorii sau pe nevăzătorii" „luminii mari", pe cei ai „luminii mici". Ferice, Eugen Evu, poetul înzestrat cu OCHI, ferice de vederea lui, ferice de lumina care e în întunericul „neauzit de lumină!". Am senzaţia extrem de vie după lectură că, ramurile instituţionale ale POEZIEI, establishement-ul relativ uscat de experimente postmoderne, înfrunzeşte din muguri de provenienţă miraculoasă, asemănătoare cu imprimarea chipului lui Iisus pe vălul Veronicăi. Dar putem acorda poemelor atributul apolinicului (întîlnit la Nietzsche) – radiant al meditaţiei armonioase, măsurate; în acelaşi timp şi al dionisiacului – cufundarea muzicală în esenţa metafizică, în individualitate, şi al fausticului („dionisiacul" remaniat), arta „fugii" muzicale, geometria „infinitului mare, a infinitului mic", a picturii care plăsmuieşte din lumină şi din umbră, spaţii generoase. (Rembrandt). Avem, aşadar şi un Eugen Evu al corpului material, stingher, veşnic prezent, despoiat de lumină, sieşi îndestulă¬tor, cel ce reintră în deplinele sale drepturi, prin splendide construcţii teoretice, cum, de pildă, statuia gre¬ceascâ a omului gol, sau geometria lui Euclid prin forme închise. Tocmai cînd unii exegeţi pun problema intrării poeziei într-un fel de comă, bazîndu-se pe afirmaţia că ea prezintă semnele unei epuizări interne sau aflată la limite ce nu pot fi împinse mai departe, iată, (ne!?)auzitul de lumină aprinde Evul poeziei, vizînd modul în care un complex nou de trăiri lasă loc unui alt complex de trăiri, în sensul că poezia aceasta începe cu adevărat să trăiască, abia atunci cînd o sfîrşeşti de citit. De fapt, cînd am început să citesc „neazutit(ă) de lumină", am simţit că dau ochii cu un tip de conştiinţă de sine poetică, aceea care vine dinspre Rene Descartes, prin (re)întoarcerea spăşită spre interior, acea miraculoasă (re)venire spre „eu gîndesc, eu simt", pe care a dezvălurat-o Descartes: „Moira cu numele tău subţiind ultim sânge/ În acest poem care râde când/ Plânge/ Am scris din cuţit melodios/ Acest cântec pentru mine frumos"… „Dar arta nu este ştiinţa exactă/ Întrucât viaţa nu este ştiinţa/ Exactă…ceea ce chiar acum se monitorizează/ în ceruri."

Ada IONESCU

Eugen Evu- „ Simt şi rănile tale"

Ediţia întâia a acestei cărţii apărute la editura Cogito- Oradea, fiind epuizată, poetul a scos un al doilea tiraj, ilustrat de Radu Roşian (137 pagini). Şi fiind semnată de Eugen Evu, este – după cum bănuiaţi- o carte de poezie, foarte consistentă. Un volum fără adăugiri, fără umpluturi, în care Fiinţa poetului se „ dezlănţuie” în cugetări pline de vitalitate, dând naştere în spaţiul imaculat al paginilor, unei forţe demiurgice alcătuită din semnificaţii şi nenumărate simboluri. Punctul de plecare – reperul- este „ spaţiul infinit şi ondulat”, arealul istoriei , al personajelor sacre sau lumeşti, al sentimentelor de tot soiul, pe care poetul le expune şi care-mi dau senzaţia unei plimbări pe străzile de altădată ale bogatei, mirifice insule Ada Kaleh. Un loc marcat de cornul abundenţei, de bogăţia culorii, a senzaţiilor, de „ terra incognita” care poartă amprenta astralului şi a spiritului.

Un areal care tinde mereu spre divin, tocmai prin întoarcerea la propria matrice cum definea Blaga : „ Sapă, frate, sapă, sapă / până dai de stele-n apă”, iar Eugen Evu lucrează cu lama tăioasă a peniţei, el întoarce lutul roditor al cuvintelor, în căutarea unei existenţe noi, nelimitată de profan, un areal care tinde mereu spre divin tocvmai prin sus-numita regresiune la origini, la arhetip, la ancestral

E adevărat , fiecare dintre noi căutăm, fie că ne amintim acest lucru sau nu, liniştea serenă a Pântecului Primordial. Însă” jertfit cuvântului sublim”, poetul este cumva…mai îndârjit decât ceilalţi şi, în plus, este gata să împărtăşească şi altora sâmburii de lumină pe care-i dezgroapă. „ Eugen Evu scrie o poezie a asaltului asupra materiei, a luptei cu gravitaţia, în care cuvântul este vechiculul epifanic, limpezitor al spiritului. Nelipsită de metafizică, ea se bazează pe o viziune antropocentrică, uneori elegiacă, dar predominant luminoasă, senină. În fond, poetul este un vitalist temperat, uimit de splendoarea dumnezeiască a lumii, plin de devoţiune „ scrie criticul şi poetul Paul Aretzu în Cafeneaua literară , dar şi în volumul de excepţie „ Viziuni critice” – ed Ramuri Craiova- volum critic ce însumează valori ale lirici moderne actuale.

Adaug acestor impresii de lectură, o picătură de poezie şi…atât :

„ A-nflorit imprudent
merişorul sălbatic şi
duşmănoasă, ninsoarea-l ucise :
Astfel ştie şi n-are cuvinte
Să ţipe Sufletul nostru
Între iarnă şi lumea
Din vise”…

Hunedoara: Eugen Evu povesteşte despre cenzura cărţilor

Deşi a fost oţelar, lăcătuş, controlor de calitate, marinar salvamar, funcţionar, instrumentist şi cântăreţ atestat, referent principal în domeniul cultură (literatură, teatru, arte plastice şi muzică) timp de 21 de ani, ;omer, bibliotecar, iar recent pensionat, Eugen Evu este, mai întâi, scriitor profesionist, cu 43 de volume publicate în trei decenii. Titular USR şi membru de onoare în două academii române şi una italiană.*

Profil

Născut - 10.09.1944
Educaţie –Liceu umanist, şcoală pfrofesională şi tehnică, specilizare ministerială în domeniul culturii... Experienţă – scriitor, solist vocal şi instrumentist, regizor şi scenarist
Familie - căsătorit cu Maria, trei copii : Gloria, Sorin, Remus (licenţiaţi)

Povesteşte, hâtru şi puţin aplecat de ani, că ar fi vrut să fie jurnalist, însă pentru că tatăl său era pastor penticostal, comisia de exeminare a decis că nu are „origini sănătoase", aşa că a trebuit să renunţe la studiile pe care intenţiona să le facă la Academia „Ştefan Gheorghiu". Până la urmă, „morbul" cuvintelor l-a adus însă tot în zona literaturii, hunedoreanul publicând versuri, eseistică, proză, memorialistică, dar şi literatură pentru copii.

De la prima carte, apărută în 1974 – volumul intitulat „Toate iubirile", antologia în care îi apăreau primele versuri – şi până în acest an, Eugen Evu a publicat 37 de tomuri, fiind unul dintre cei mai prolifici scriitori. Râde şi spune că datorează acest lucru „unei energii neobişnuite, într-un organism trepidant".

De la cenzura ideologică, la cenzura financiară

Hunedoreanul spune că, din tot ceea ce a scris, fără îndoială, poezia îi este cea mai aproape de suflet. Adaugă însă că, dacă în perioada comunistă oricărui volum care ieşea de sub tipar îi era aplicat sistemul de control al regimului, manuscrisele fiind „filtrate" de „specialiştii" de la Sinteze, acum singurul tip de cenzură care mai funcţionează este acela economic.

„Limbajul postmodernist permitea inserarea de «şopârle» în text, iar rolul celor de la Sinteze era acela de a depista eventualele trimiteri ascunse, ingenioase, referirile la spaimele existenţiale, la sentimente de revoltă, de teamă, la durere sau amărăciune. Prin anii '80 se ştia deja că, dacă vrei să publici un volum, va trebui să apelezi la autocenzură, pentru a nu crea probleme", a mărturisit Evu.

O bombă amorsată

Pentru a deveni scriitor profesionist, regula era să ai cel puţin trei volume publicate, o critică favorabilă şi premii ale Uniunii Scriitorilor.
Eugen Evu, devenit între timp şi cetăţean de onoare al Hunedoarei, îşi aminteşte că decizia Securităţii a fost ca el să rămână un simplu membru stagiar pentru că „un om care gândea şi care se opunea cenzurii era o bombă amorsată". Abia în 1990 Mircea Dinescu

avea să îi confere titlul de membru titular al Uniunii, iar Eugen Evu devenea astfel „scriitor profesionist."

Psihoterapie prin poezie

Ani în şir a coordonat cenacluri literare în Hunedoara şi a susţinut talentele oraşului, dar susţine că, de fapt, cea mai mare reuşită a sa este aceea că a supravieţuit. „Scriitorul şi poetul mai cu seamă este într-o permanentă luptă cu sinele, aşa că poezia nu este altceva decât o auto-psihoterapie în calea alienării."

Întrebări şi răspunsuri
Care sunt dorinţele lui Eugen Evu?
Una singură. Să pot să ră-mân activ până în ultimul ceas. Şi ar mai fi un lucru pe care îl doresc pentru Hunedoara: să redevină un oraş transilvănean, nu un amestec de mentalităţi şi comportamente. Tinerii, generaţia imediată trebuie să îşi conştientizeze propria identita-te naţională şi să o reflecte în tot ceea ce trăiesc.

Ce volume urmează?
Voi scoate o nouă carte de poezie, intitulată „Vânătorul de curcubee" (cred că se va întâmpla în luna iunie) şi vreau să tipăresc, până în septembrie şi al treilea volum al „Cărţii întâlnirilor"

Ce-i place

„Viaţa, cu paradoxurile ei! Ador viaţa, mi-e dor de viaţă şi îmi place să (o) scriu. Scrisul este un fenomen energofag, activitatea cerebrală ca ardere se precipită riscant pentru echilibru, paranoizează ori chiar mai rău....Starea acut conflictuală (suntem dualitate) se extinde şi în societatea căruia el îi aparţine, cu care şi în care se ognidneşte....- Umberto Eco este un mare exget al acestor probleme - ale Fiinţei deschise, ale „ operei deschise", ca vietate, ca om ce suntem...o mie şi unu de teoreticieni continuă se „ ne explice", însă noi suntem aparte, empirici, ne „ experimentăm" psihologic fiecare în mod propriu...O explorare „ submersivă în memorie", uneori devastatoare, aproape suicidară... dar care permite accesul la energiile subtile ale spaţiului în care trăim, un itinerar al re-descoperirii în mister, a misterului lui A fi.....Poezia eset căutarea unui Sine ce tinde mereu a se sustrage din Înşine, a scăpa...Şi ea este „multe altele ..."

Ce nu-i place

„Că murim în fiecare secundă. Un scriitor este un nebun lucid, iar poezia este zeiţa lui şi aceasta este singura scăpare de moarte, de prea tăioasa stare a zilnciei noastre plecări...Poetul îşi melodiază starea asta.... De asemenea, dacă aş putea, aş schimba memoria ancestrală a lumii şi aş amâna Apocalipsa", a spus scriitorul.

din Cotidianul Adevarul de seară.ro /Portret de Ada *Ionescu.*

Elisabeta Bogăţan

Eugen Evu
Cuvântul, flacără şi armă

Premiată în 2001 de Salonul Internaţional de carte Oradea, laolaltă cu consistentul volum „ **Tresărirea Focului „(jurnale de idei)** şi sub auspiciile Congresului Româno-american, deopotrivă cu editura Signata, de Excelenţă, pentru merite editoriale deosebite, „**Luceafăr din lacrimă**” este o carte incitantă, complementară poeziei sale prin tematică şi vervă.

Eseuri şi tablete polemice acoperă un domeniu stilistic larg, de la profunzimea meditaţiei la tonul acid, de la şarjă la nuanţă, de la aserţiune gravă la subtilitatea ironiei. Virulente texte cu mesaj social atacă oportunismul politic sau literar, cameleonismul, lipsa de fair-play în viaţa literară actuală, relativitatea propulsării literare în raport cu talentul, în trecut, sub faldurile delirantei „ Cîntarea României”, sau în prezent, când „ mediocrtitatea a devenit diabolică”.

Această virulenţă este uneori conjugată cu meditaţia (Este sigur că omul cultivat suportă o ruptură ireparabilă, o alienare ireversibilă, pierzându-şi într-un fel naturaleţea...Este a doua pierdere a inocenţei, devastatoare”) , în secvenţe dessoebit de interesante. („Naturaleţea se mistifică, actele vii au fost substituite de cele abstracte, dacă nu stihiale. Necum mânduire, ci bântuire. Carnea îşi pierde apetitul de carne energia de energeie, cuvântul devine vampiric, pervers, contorsionat şi chinuit. Desigur, curentul transmodernist invocat recent de un I. P. Bradiceni- subscriu, - crează ceea ce am numi artere colaterale... ca la boala mineralului carbonizat, atrofiat, doar suntem în interregn...Scrierea însăşi saltă în zonele cele mai energofage ale fiinţei...Carnea doritoare de co-participare, de „ înfruptare” , refuză a mai primi dezimerdul, chinuitele trupuri lâncezesc în căutarea orgasmului pierdut...Tot astfel şi în arte, între arte....A se observa un anume hermafrodism al textului, în chiar ...intertextualism...Tripla dimensiune Dantescă pare a se amesteca grotesc în chiar delirul acestor arte şi virtualizarea, ciborgizarea, îngroşarea vocii sunt simptome ale unui neo-mensh alien... Carnea refuză să caute sau să primească altă carne, nu se mai amăgeşte , nu se mai lasă minţită întru ademenire, împreunarea nu mai este dacât mimesi orb,...nu se mai lasă minţită de fiorul Unului contopit...emoţia se autoghilotinează”....Nu mai există provocare, ardere febrilă, se respinge „ cunoaşterea „ în sensul originar – biblic... Emoţia se sinucide” (citatul reluat cf. autorului, într-o versiune revizuită, n.red.).

Rezultă concluzii surprinzătoare, reflexe poetice ale pesimismului shopenhauerian „ îmbrăţişarea a devenit ritual suicidar disimulat...principiul masculin va fi ameninţat a fi distrus complice cu sine pervers,- sau devorat de cel feminin căzut în foame strict a materiei , de apă, de sânge, de furie tulbure...cum se întâmplă la speciile abisale, sau în

partenongeneză.....Metafizica oarbă a experimentului eşuat perpetuu în natura, o suferinţă a naturii fosile, de fapt, de a interconecta disperat cu sinapsele opturate, forţând bestialitatea" ...(text reluat de autor, n. red.) Şi încă : „Dorinţele reprimate, se ştie, sunt anxios, nevroză, depresivitate, paranoism.Se vede asta în arte, se vede ca prin moarte"! Libidoul autocenzurat este dictatură a nimicniciei, a *sânguirii*, (tânguire a sângelui) , cum definea poetul prieten exilat în Germania, Dan Constantinescu- Nikora...
Prin conştientizare dureroasă, eşecul materiei arzânde în răceala pre-morţii, agoniei, frigului neantic, sunt inevitabile" (idid). Inevitabilul, sau însuşirea unor poziţii tradiţional- creştine, în dualitatea bărbat- femeie....Dar famenii ce sunt ? Păi scrie în Matei 19, „ ei sunt pentru îngerii din ceruri" ! Însuşi Hristos răspunde astfel apostolului, în discuţia despre instituţia familiei...

„ Femeia- parte din bărbat – a fost creaţie secundară, vezi Genesa) ,- a fost lăsată adamiocului om „ să îi ţină de urât"....Nu de Weltschmertz, desigur, ci de urâtul singurăciunii fără urmaşi, aşadar ca soluţie a înmulţirii: „ creşteţi, înmulţi-ţi-vă şi umpleţi pământul". Ea, femeia, poartă stigma subcorticală- genomică a vinei primordiale, păcatului originar (încă neelucidat ca atare de teologi şi teosofi, de filosofi şi cercetătorii sceptici) – ea este de fapt prima ca receptacol al culpei ancestrale: posibil o abatere de la programul genetic iniţial, al omului adamic." La speciile mărunte, femela îşi devoră masculul în timpul actului sexual, aşadar elimină cauza, spre a prezerva ...efectul: proliferarea. Din laptele matern preluăm codul vinovăţiei noastre din illo tempore" (ibid). Această aserţiune devine un corolar în interpretarea diferenţelor structurale între artistul- bărbat şi artistul- femeie. Evu afirma altundeva că artele sunt de fapt feminine!

„ În operele unor artioste- femei, sentimentul, fenomenul aceste „ culpe" ia amploare hiper- delirante, obsesionale, chiar maniacale. Freud va trebui recitit. Vezi, scrie undeva Evu, litica Angelei Marinescu, dar mai ales explozia liricii porno, ca ecou târziu al poeziei franceze de acest tip, sau resurecţia unor Geo Bogza, până la fracturiştii ce fac valuri cu program stupefiant, terifiant. (ibid). Este fenomenul acesta unul al pârloagei, al subculturii, al lichenilor ? Este o regresiune a memoriei ancestrale, a mitului arhaic al Incubului? Al coabitării cu Demonul, substituirile revenind în valuri după eşecul derizoriului post- modernist, în absenţa motivaţiei de dinainte, din timpul dictaturii, a subtextului, a „ şoprârlelor" cu scop de bruiaj al cenzurii şi (sau) autocenzurii? Dar cum să înţelegi acest fenomen când e vorba de generaţia tânără, de 20-30 de ani ? Unii au invocat că smintirea acestui limbaj sub-grotesc, ar fi de fapt un soi de sfidare a prostituării ideologiste a unor mahări – barzi din totalitarism...

Substituirea sus invocată este preluată, afirmă Evu, de bărbatul uman „ castrat"(v. Freud) – adică ambiguizat, efeminat..."frustrat de gen(i)ul luciferic „.
Revenind la social, poetul denunţă o „ prostituare colectivă" (de ce nu gruppen-sex-ul nopţilor TV Spice platinum, vezi şi o diatribă cu acest subiect în cartea sa „ Stăpânul Jocului", cu acel geamăt orgasmic „ O, my Good, my Good", al femeii în călduri, sub video-camera şi cu... asistenţă ... ibid.) .Prostituarea colectivă nuanţează afirmaţia lui Gustave le Bon „ mulţimea este de gen feminin".. „Discursul devine posesie mistică, orgie, de la orgasm „ spune Evu. „Cum dealtfel şi fenomenul exaltării mistic- colective, a fanatismului faţă de VIP-uri, idolii noii descălecări „...

Tonul meditativ devine grav când lumina este focalizată spre problema divinităţii, a Sacralităţii, temă predilectă a poeziei lui Eugen Evu. Actul ratat freudian – sintagma sexualităţii- poate fi transferat chiar unei revoluţii, cum a fost cea din decembrie

1989, în România! (ibid -n, text reluat). Temă evidenţiind ca reflex al acestei sacralităţi Erosul: „ Iubirea(...) este forţa invincibilă care mişcă Universul întreg (atracţia univesală, n)...este forţa incomensurabilă şi irepresibilă ...creaţia...în ea se oglindeşte cu DOR DE SINE, ETERNUL, însuşi Dumnezeu- Unul”.

Meditaţia asupra poeziei ca act de creaţie (poieion, gr), - este deci subsumată acestei focalizări: „ Poetul poate numi revelaţie sau înminunare – adeverire a sinelui cosmic în sinele singur, ...fără să cunoşti – intuieşti „cauza- cauzelor” inversând itinerariul efectelor(...), întrezărind divinitatea ublicuă, nu poţi „ afla”, nu poţi cunoaşte cu adevărat...Poezia nu află, nu crede, ci ştie, comunică o stare de graţie vibratorie şi captată, îi spunem înminunare” ...

Lectura acestor eseuri (poetul le va numi mai târziu poeseuri), dă astfel o mai bună înţelegere a fundamentelor poetice ale lui Eugen Evu, ale coordonatelor filosofice şi sociale de interes pentru poezia sa, purtând totodată un deosebit potenţial cathartic.

** text în versiune prescurtată în revista UNU, 2001*

Dialog Eugen EVU- Florentin SMARANDACHE

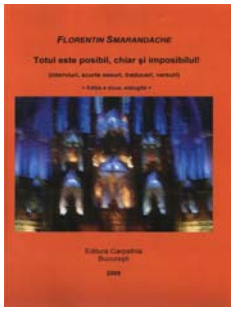

Ceea mai recentă antologie

Un text cu înfloriturі, cu matepoetul FLORENTIN SMARANDACHE University of New Mexico, U.S.A.

Eugen Evu Comment .

De Florentin SmaranDacul, profesorul de matematici dar şi poetul oltean care scăpase din ţarcul eauşist trecând prin lagărul de refugiaţi din Turcia, am aflat în anii 90, remarcându-l prin poezia lui – deloc paradoxistă – şi apoi din cărţile trimise de el, multe editate de vâlcenii de-acasă… Ne-am confesat reciproc şi ne-am citit, am scris despre câteva cărţi ale sale, iar la rându-i a scris măgulitor despre mine sau mi-a inserat câte ceva în antologiile de paradoxism. Meritele sale sunt incontestabile şi stilul unic în care acest Matepoet a evadat din Dimensiunea unei Condiţii (…), extrapolând-o uneia „universale”, ca entitate românească (sic. n) este paradoxal. În fond ce este aceasta ? Para – aşadar în afara, şi doxa, adică legea, obişnuitul, logica. Însă ce ne este logica într-o lume în care inteligenţa intuitivă einsteiniană – scoate limba la Dumnezeu în oglinzi? Poate de la primele lecturi din acest genial EXPERIMENTIST, am deprins a exersa ludic o contra-dimensiune proprie, latentă, recunosc la modul parafrazic şi a hermeneuticii universitarului ieşean Luca Pitul - apropos- ingenios plagiat de Caţavencii albanezului Caragiali, paraleli cu rinocerii şi cântăreţele chele ale lui Ionescou…Pas de decriptează-

mi, Maestre, babiloniana de implant îm Egregorul lui Becali (…) din care marile U Craiova şi FC Argeş sau Corvinul lui Lucescu, au plecat la timp spre landurile finanţului cu faţă umană…Cine nu pricepe vorbirea în dodii, nu le are cu ghematria celui mai inteligent Neam după cel al Inzilor ! Dacă nu de dinaintea, …vezi Tăbliţele din Tartaria, ante Sumer…Mda. Intâmpinat de big admiratori … Fotografie recent trimisă mie Signore bade Florentin aparţine, zic eu, filierei …metafizice a unor Ion Barbu (Dan Barbilian), sau dacă vreţi Omar El Khayam, fizicianului Henri Coandă, şi pleiada … …Florentin a plecat din ţară pentru a se întâlni cu el însuşi, înfometat de cunoaşterea prin pipăire, prin vedere şi o bucurie a comunicării absolut unice. A vanguard movement in arts and science căruia îi este president suveran s-a înfipt temeinici şi foarte rodnic, extinzându-se în mai toate ţările care scriu (…), paradoxal zicând, în Ideea uluitoare că nimic nu este cum tinde a ne legifera în existenţă, (formularea mea), …Iar Florentin a înţeles asta în textualismul poeziei româneşti, curentul semi- contestatar de după anii 70, când în ţară cenzura a fost desfiinţată, trăiască noua cenzură : Autocenzura ! „ Scrieţi, tovarăşi, învăţaţi învăţaţi şi iar învăţaţi” – compilaseră activiştii sintezoizi sloganul leninist : remember lozinca asta pe coridoarele şi însălile de clasă ale învăţământului – dezvăţământ emanaţie a savantlâcului Elenha Cheaosescou -Cacademica CO2 CODOI And COADA din Codul lui Drakula. De la Urmuz(achis) prin te miri care TristanTzara (şi Isoldele ceva mai . ninocikacassiene, versus blandiene, (dar nu te tot), DADAISMUL acesta a făcut un paradoxal – l-aş numi, NUNUISM puieţi pe asolamentele de cernoziom dacă nu de cromozomi (!) ale „ virtus răbdării, deviţionismus laşitatea supre-a-vieţuirii mioriticomanoleico- protocronistico-undeva între Dinamo şi Steaua, prin Giugiuleştismul intraductibil care a emanat în trombe noua paradigmă a Marii Lovilutzii Decemroase…Un fenomen de anvergură unic în continente- limba de lemn tănase a ajuns limba de rumeguş(terism) pe care glorios o dinamitează – Cruciada lui Florentin: a noua, o cruciadă antiteror- mentis, voila Luca Pitul! Muică, ce mai balamuc paradoxist în letteratura and democratura de după împuşcătura marelui pingelit ! Ce hăruire textulalistă în Tristanzara lui Ion Pribeagu ! Dragă Florentin, ca să îţi confirm că merit Diplomul tău de recognize that **Eugen Evu** (of şi auleo, România),

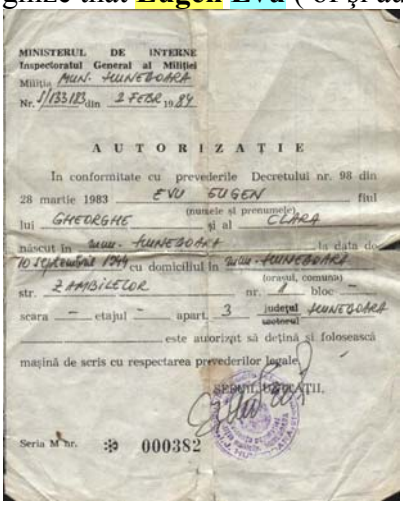

MINISTERUL DE INTERNE
Inspectoratul General al Miliţiei
Miliţia MUN. HUNEDOARA
Nr. 1/133113 din 2 FEBR 1984

AUTORIZAŢIE

In conformitate cu prevederile Decretului nr. 98 din 28 martie 1983 EVU EUGEN fiul lui GHEORGHE (numele şi prenumele) şi al CLARA născut în MUN. HUNEDOARA la data de 10 OCTOMBRIE 1944 cu domiciliul în MUN. HUNEDOARA (oraşul, comuna) str. 2 MARILOR nr. 1 bloc — scara — etajul — apart. 3 judeţul HUNEDOARA este autorizat să deţină şi folosească maşină de scris cu respectarea prevederilor legale.

ŞEFUL MILIŢIEI

Seria M nr. 000382

Autorizaţie de la Miliţia Hunedoara, Ministerul de Interne R.S.R.
pe numele lui Eugen Evu pentru două maşini de scris 1986...

Trecute vieţi de tovi şi tove

… has been chosen for distingues achievement in paradoxism and has been conferred an Honorary Membership… membru, ci nu membrană !- cât şi gratitudinea de a mă fi inclus prin cărţile tale de peste tot, dar superb cumva mereu de acasă – iaca scriu aste vorbe sub semnul cărţii mele DE REGNUS VIRTUALIS …Cum te ştiu că eşti familiar pe bune inclusiv cei de la N.A.S.A. poate mă semnalezi cui trebuie să obţin o finanţare spre a te vizita în Zona aia apropiată ţie, unde Cenuşii pare-se conlucrează cu Verzii – spre folosul Mutaţiei paradoxale dintre îngeri- draci şi ce-a mai rămas din oameni! Oltamericanul nostru drag, i pak îţi dau de ştire că prin acest serios paradoxal stil mă apăr de tragismul lumii, dar şi de scepticismul nostru funciar, dar şi de ţuţismul ori retro-futurismul fracturismului, pronolirismului and emanaţii agonici, başca EMO sau Olga-smici ce ni-i insemineză demon- kratic Mutation and pârlogisth- hormonal distrophical multiligvisitck generation wit History, prin sociopatzii şi paracleţii marelui Canion carpato- Danubiano- Pointilist ! Învăţ prin dezvăţare a scrie cu pixeli versus „pene de îngeri" şi alte chichiţe – ca să ne apărăm , bre my friend, de păcatul originar de a scrie „cu apă şi funingine", cum dzice Îngerul căzut în female, din Apocrifa lui Enoş…Iote aşa, paradoxal-istic, încă mă dezintoxic de Limbajul de lemn impus in illo tempore tâmpitriste, ca substitute ale libertăţii exprimării prin arte, necum ori din contra … moftului elithic- manolescianic enunţ al „ rezistenţei prin cultură" au purces prin obsedantul Veac întru exotic- exoterica prăsilă a semioticii necuvintelor (cuvântătoarelor ?) and antimetafizicei (?) nichita-stănesciene (via… Vasko Popa, and A. Puslojici … he, he !) din care cărtăresc (şi nu prea), ne(O) trag (em) carvazîca kaghebiştii ăştiia cu gheb , voila, răspopiţi din cârtiţe şi batracieni,(cu cagule) în târtiţe…Ne ascundem în limbaj, paradoxal, spre a ne arăta ! Ane arăta celor care Văd cu ochiul minţii, ca stră-Părinţii.Îţi promit, Smarandacule drag, că voi edita antum Codul lui Drăkulea, în care îi voi fitili pe toţi detraktorii tăi – tractoriştii dracului ! Nu am zis de …tractoarele ! Pentru a te lăsa un pic şi pe tine să vorbeşti, redau mai jos cele ce recent le ziseşi lui Gabriel Stănescu, multe mi le-ai scris şi mie prin timp. Noapte bună oriunde te-ai afla, profesore Florentin Smarandache, aflându-te paradoxal şi acasă, în literatura vie a românilor globali. **Eugen Evu**, Honorary membership a International Association of Paradoxism and Neutrosophism Gallup et etc …(16. Febr.2001, Hunedoara)

Intr-o gară franceză …

Prof. univ. Florentin Smarandache comment. Luminismul, ca gândire raţională, a inclus protagonişti atât ateişti cât şi deisti, atât materialişti cât şi idealişti. Epoca Luminilor s-a debarasat de obscurantismul religios, dezvoltând ştiinţa şi răspândind cultura (făcând „lumină"), dând reprezentanţi de renume mondial: Voltaire, Montesquieu, J. J. Rousseau, Diderot (enciclopedist), Lessing, Herder, Schiller, Goethe, etc.

Pozitivismul se limitează la faptele pozitive, confirmate de experienţă. Cunoaşterea este restricţionată la senzaţii şi trăiri. Neopozitivismul, înrudit cu pragmatismul şi operaţionismul, cuprinde ca variante : filozofia analitică, empirismul logic, şi pozitivismul logic. Eu aş pleda pentru logicile moderne, în expansiune actuală: intuitivă, paraconsistentă, modală, fuzzy, neutrosofică. Auguste Comte (1798-1857), fondator al pozitivismului dar şi unul din întemeietorii sociologiei ca ştiintă separată, a cerut inlocuirea creştinismului printr-o religie a umanităţii. El prefera ordinea, ierarhia. Gândirea lui converge de la studiul teologic, trecând prin cel metafizic, spre raţionamentul ştiinţific („Legea celor trei stadii ale dezvoltării progresiste a gândirii umane"). Apropo, din curiozitate, există un current, numit "luminism" şi-n artă, referitor la efectele de lumină (de clarobscur) în pictură, vezi de pildă Caravagio, pictor italian (1571-1610), care foloseşte în mod paradoxist contraste puternice de umbră şi lumină, de exemplu în scena „Cele şapte opere de binefacere" din 1607. Privind religía, politicienii uzează de puterea şi influenţa ei în scopuri politice (de exemplu pentru câştigarea alegerilor). Sunt şi în ziua de astăzi reverenzi care folosesc religía pentru manipularea conştiinţelor, sau au transformat-o într-un profit personal. Citez din memorie un fragment din jurnalul lui G. Stănescu: „...religía este un biznis, clericii reuşesc să stoarcă de la evlavioşi odată cu lacrimile şi banii necesari". Pentru a atrage tineretul la credinţă se folosesc diverse tertipuri: de pildă muzică rock cu texte despre… Dumnezeu! Sau documentare TV privind case bântuite de moroi, strigoi care însă dispar, bineînţeles!, după ce preotul le sfiinţeşte! Deoarece am citit recent despre o religie, numită ciudat „scientologie" (!),înfiinţată de scriitorul de science-fiction, L. Ron Hubbard (1911-1986), în care spiritul (thetan), mintea, şi corpul convieţuiesc în armonie, dar meditând şi asupra seriei de cărţi pragmatice americane „How to do…" (Cum sa faci…) consider c-ar trebui statuarea unei gândiri religioase practice, precum psihologia practică şi filozofia practică. Gabriel Stănescu: Cum se explică faptul că, cu toate progresele incontestabile înregistrate de ştiinţă în secolul XX, omul a devenit mai nefericit decât strămoşul său din societăţile arhaice. Florentin Smarandache: În ziua de azi omul este mai pretenţios, mai răsfăţat, mai nemulţumit. Concurenţa este mai aprinsă. Acum vreo zece ani scrisesem câteva distihuri paradoxiste pe această temă, iată-le: nefericire (1) fiecare tinde spre ceea ce nu poate nefericire (2) fiecare crede că este mai bine acolo unde nu este nefericire (3) fiecare consideră că ceea ce n-are este mai bun decât ce are Gabriel Stănescu: Care sunt deosebirile dintre experienţa religioasă şi cea stiinţifică şi care sunt consecinţele acestor deosebiri în existenţa noastră cotidiană? Florentin Smarandache: Dac-ar fi să-l citez doar pe filozoful şi poetul Lucretius (c. 98-55 i.C.) privind experienţa religioasă: „tantum religio potuit suadere malorum" (din lucrarea sa De natura rerum), religía a putut conduce omul să comită atâta rău – referitor la crimele/războaiele produse în numele credinţelor, care, din păcate, continuă… Titus Lucretius Carus opune morala epicuriană, bazată pe plăceri naturale şi necesare, credinţei în zei. Dar şi aserţiunea lui G. Ripley (1471) că ştiinţa este aqua vitae (apa vieţii). Confortul material îl avem datorită ştiinţei, liniştea sufletească o putem obţine prin meditaţie religioasă – aceasta-i deosebirea în existenţa noastră cotidiană: între trup şi spirit. Deşi contradictorii, noţiuni chiar disjuncte, experienţa religioasă şi cea stiinţifică se intersectează: „Orice om, în teroare sau consolare, simte un sens al religiei", afirma James Harrington. Aşadar, paradoxalmente, şi… ateii! Iar Wernher von Braun : „Voi libera omul din lanţurile rămase, lanţurile gravitaţiei care-l ţin legat de această planetă. Îi voi deschide porţile raiului."(!) Gabriel

Stănescu: Cum interpretaţi aserţiunea lui Malraux potrivit căruia omul secolului XXI va fi religios sau nu va fi deloc? Florentin Smarandache: Se-nţelege că omul secolului XXI va fi salvat prin religie. Dar nu trebuie să luăm butada scriitorului şi omului politic francez André Malraux, autorul criticelor „Vocile liniştii" (Les voix du silence, 1951), care-a trăit în sec. XX, ca pe-o dogmă, şi-mi permit să judec printr-o prismă a logicilor aplicate, contemporane. De exemplu, conform logicii neutrosofice, care-i o generalizare a logicii fuzzy a lui Zadeh (în mod special a logicii fuzzy intuiţionistice dezvoltată de Atanassov), o idee (mai ales din domeniul umanist) are un procent de adevăr, unul de fals, şi altul nedeterminat (nici adevărat nici fals, ci cumva neutru sau necunoscut).

Florentin în Italia …

Aserţiunea lui Marlaux are un sâmbure de adevăr, dar şi un mare procent de falsitate (vezi, de pildă, mărirea dezinteresului comtemporan al europenilor occidentali faţă de credinţă – bisericile, catedralele, templele au devenit mai degrabă muzee pentru turişti!). Insă, aceste trei componente (adevăr, fals, neutru/nedeterminat) sunt într-o dinamică permanentă, crescând sau descrescând şi menţinânduse ca într-o balanţă.
...Conclusion **Eugen Evu** : Carvazâcă, paradoxal, omul a devenit mai fericit prin aceea că a devenit mai nefericit ! Sau viceversa ? No bine că îi rău! *Hauk!*

Decembrie 2008

Întâmpinare de Constantin STANCU

A DOUA CARTE COLOCVIALĂ- 900 pagini…

Eugen Evu îşi continuă povestea operei sale şi a vieţii sale în **A DOUA CARTE A ÎNTÂLNIRILOR**, pe care a pus-o în circulaţie în seria **CORVINA – 2008**, o serie familiară autorului, pe care a promovat-o şi a susţinut-o ca element de valoare în Hunedoara şi în această zonă de ţară numită Transilvania.

Cartea continuă experienţele anterioare cu prima carte a întâlnirilor, o **saga** despre scriitor, despre scriitori, despre operele lor care fecundează epoca, despre viaţa de artist sau de poet într-o vreme în care consumismul a luat locul terapiei împotriva stresului şi a insuccesului spiritual personal al individului.

Cartea este una masivă, aproximativ 900 de pagini şi condensează un fragment de istorie literară românească într-o vreme când indivizii par preocupaţi de fenomenul politic, de aportul a firmă sau de şmecherie de Carpaţi. Eugen Evu, însă, insistă şi demonstrează că există o viaţă profundă în zone uitate de autorităţi, de ziarişti, de politicieni, o viaţă care are o valoare importantă pentru sufletul românesc de pretutindeni şi care rămâne. Deci existăm prin poemele noastre, prin eseurile cu ieşire la marea literatură, prin obsesiile care ne împing spre Europa cea cu adevărat civilizată, prin ezitările noastre, prin drama tranziţiei eterne, prin drama spirituală care a marcat generaţia din anii 70-80, prin bucuria de a scrie şi de a citi, de a sculpta sau de a picta …

Cu răbdare şi multă atenţie, dar cu un simţ deosebit al valorii autorul surprinde viaţa de zi cu zi a multor scriitori români sau străini, dar şi viaţa sa, laboratorul sau otrăvit de existenţă şi purificat prin poem. Probabil că în acest ciclu de scrieri Eugen Evu depăşeşte bariera proprie, renunţă de cenzura individului care îşi propune să scrie o operă de excepţie şi realizează antologia poemului românesc contemporan, aşa cum îl vede pe fundalul consumismului de ocazie, sub ţipătul lumii, trădându-şi credinţa.

Aceste întâlniri l-au marcat pe scriitor şi pe prietenii săi, pe poetul Eugen Evu şi pe duşmanii săi şi ai literaturii, e **cronica riscului la poet**, riscul să rămână anonim într-o vreme când lumea este în mişcare, punând în lumină acceptul omului de cultură pentru întâlnirea de seară din paradis …

Autorul defineşte întâlnirile ca **o antologie jucăuşă** cu invitaţii săi empatici la o cină de cuvinte, sub presiunea Mâinii lui Dumnezeu care stă pe capul poetului neascultător, sub influenţa lecturilor navetiste, din lipsă de timp, sub culorile făgăduinţei la artist, sub ironia hărţuirilor textuale, sub insistenţa misionarilor de tot felul, sub iluminări sau căderi, sub speranţa că există prieteni pretutindeni. Rămâne amintirea întâlnirii ca o pată de sânge pe coala albă de scris, cronica evului pentru această generaţie de oameni care au atins alte planete şi moartea instantanee ….

Mai mult de cât în celelalte cărţi autorul pune accentul pe lumea nevăzută, pe lumea spiritului ca aură a universului prin care fiinţa umană poate comunica nestingherit cu semenii, cu piatra, cu iarba, cu multele cuvinte pierdute în cosmos, ca planete ce dau echilibru …

Redescoperă mintea umană ca producătoare de minuni spirituale capabile să zguduie materia inertă, acele lucruri care ţin fiinţa umană legată de păcat.

Redescoperă memoria ca vehicul spre infinit, sau creierul ca o cupă din care fiinţa bea dulceaţa revelaţiei, sau amarul uitării definitive …

Şi ca să concluzionăm cu unul din citatele folosite de scriitor: „ *Omul este mai mult decât ceea ce are impresia că este „* – **Esoteria.**

Întâlnirea începe cu o invitaţie la castel, o metaforă pentru **Cetatea lui Dumnezeu** în versiune modernă şi concretă totodată pentru autor, un loc în care se petrec marile ceremonii ale scribului.

Autorul îşi provoacă invitaţii la dialog, le aşteaptă revelaţiile, ori versul, ticăloşia sau revelaţia, pune întrebări ca aceasta: „ **Ce anume distruge în om şi ce anume înalţă prin sentimentul puterii** ? „ Întrebare se adresează politicianului Iuliu Winkler din judeţul Hunedoara, dar merge şi la preşedintele SUA, ori Rusia …

Eugen Evu le propune invitaţilor săi poeme inedite scrise sub presiunea timpului şi a informaţiei zilnice, poemul ca ştire de serviciu în contradictoriu cu televiziunile de orice fel care ne oferă gumă de mestecat pentru ochi, iar poemele propuse de autor au tăria lor de a marca fiinţa: „ *O mie de nume, cu jale / şi mari bucurii, laolaltă, / Suport amintirii vieţii tale / - Aceeaşi, şi totuşi o altă .../ Rămâi din lumina înaltă / Subţire să dăinui ! / ... De nuntă auzul îmi saltă / Spre gloria numelor tale / O mie de nume. /* **„ - Pierderea numelui.**

Dar Eugen Evu are bucuria de a se întâlni cu poeţii tineri, cu cei care îşi caută destinul ascuns în poemele nescrise încă, le dă şansa să vorbească în cetate, să aducă idei, să propună legea versului care aduce revigorarea sufletului, le este prieten: **Elena Raluca Weber, Ada Ionescu, Ioana Cosmina Bolba …**începe cu cei care vor veni, e întâlnirea cu viitorul, într-un fel …

Apoi, autorul, ca **Scrib la Castel**, atrage atenţia asupra operelor unor oameni importanţi pentru Transilvania: **Liuca Bolchiş – Tătaru, Elena Daniela Sgondea, Rodica Chireţu, Gellu Dorian, Eugen Dorcescu, Adrian Botez, Angela Furtuna, Giuseppe Manitta, Maria Diana Popescu, Paulina Popa, Lucian Hetco, Dumitru Hurubă, Maria Hetco, Radu Igna, Raul Constantinescu, Ioan Evu**, nu uită pe cei care au lăsat amintiri: **Valeriu Bârgău sau Iv Martinovici**, pictori ca **Radu Roşian**, **Tiberiu Fazakas**, **Mircea Batca, Ioan Şeu**, şi mulţi – mulţi alţii Nu lipsesc de la „ apel" nici oameni ai societăţii civile pe care poetul îi consideră oapseţii săi.… ori oameni de cultură din străinătate care au fost disponibili la scrierile românilor: **Maria Tereza Liuzzo, Linda Bastide, Santiago Montobbio, Pasqualina Genovese D'Orazio, Maria Rosa Gelli**, **Gabriella Meloni** şi alţii.

Cu fiecare pagină descoperim noi scriitori care au ceva de propus lumii, care au o poveste importantă ca fenomen al memoriei ce zguduie nepăsarea, Eugen Evu are ureche pentru cuvintele care aduc har cititorului: *învingem ploaia norocului, la margine ochiului vine îngerul auriu, somnul ca stare de veghe, îmblânzirea fiarei din om, amintirea paradisului, mister ce ni se-ascunde când se-arată, simboluri şi mesaje pe stâncă, arta ecologică, microcipul de serviciu, romanticul hunedorean, paradoxismul ca mod de viaţă, valea proscrişilor, ora care nu există, frumosul care trăieşte în noi, poemul tradus de computer, clona, răbdarea substanţei care naşte o nouă dimensiune ...*

Cartea întâlnirilor pare a continua, e lăsat loc de întâlnirea de după, din departele aproape …

Aceste scrieri personale şi ale altora au trecut pe la redacţia revistei **Provincia Corvina, sau Nova Provincia Corvina**, adică prin apartamentul poetului la Hunedoara şi, mai dramatic, **prin mintea sa de cronicar al evului**, care este atent *când lacrimile cad în sus ...*

Orice întâmplare din cartea aceasta are, evident şi esenţial, legătură cu realitatea mai mult decât cu manipularea practicată în aceste vremuri, manipularea individului prin scrisul altuia, e o **carte eveniment şi istorie** pentru cei care vor veni, o carte deschisă, care trece de hotarele României la modul spiritual şi care ne demonstrează că existăm prin spirit, că memoria noastră bate şmecheria, ura, neiertarea şi ne cheamă la comunicare, pentru a ne cunoaşte mai bine şi pentru a-l cunoaşte pe cel cu o mie de nume, că nu există ziduri între scriitor, pictor, zugrav, copist, fotograf, om de ştiinţă, teolog, filozof sau corector, între viaţa de artist şi viaţa de familie, că zidurile cad cu fiecare poem scris …

Scriind această carte, adunând scrierile altora, Eugen Evu recunoaşte sincer că opera sa a fost una **deschisă pe orizontală şi pe verticală** şi că datorează celor care scriu adevărat multe lucruri, le datorează timpul furat cu fiecare cuvânt pe care l-a primit în memoria sa ca pe un dar …şi ca să-l parafrazăm pe **Florentin Smarandache** prezent în carte : „ *aştept ceva contradictoriu, cu multe antiteze pentru antologia paradoxistă următoare „ ...*

PRECIPITAREA TIMPULUI
la EUGEN EVU

„ A TREIA CARTE A ÎNTÂLNIRILOR „ semnată de poetul şi omul Eugen Evu a apărut în seria „ **CORVINA** „ – 2009 şi este definită de autor ca o **„ evumedie încă … umană …** „ Lansată de autor în format masiv şi expresiv, cartea curge din cărţile anterioare privitoare la întâlnirile necesare ale artistului cu prietenii care îl strigă prin operele lor sau prin faptele care luminează zilele acestea comprimate şi dilatate de ură … Este a treia rundă de întâlniri spirituale în care se păstrează umanul ca rezistent la timp … Sunt din nou prezenţi prietenii culturii într-o vreme a imposturii, sunt prieteni din România, din Italia, din Germania sau U.S.A., din Franţa şi cei din inima poetului. Modul de alcătuire a cărţii este aceea de poem epic trecut prin eseu, fragmente care se leagă prin idee şi gând, imagini şi scrisori de suflet, o operă în mişcare, dinamică, pregătită să ia locul gânguritului politic şi a marilor antologii ale analfabeţilor cu diplome universitare.

Eugen Evu îşi asumă astfel valorile pe care le recunoaşte ca făcând parte din planeta sa şi din visul său atins de **curcubeu.(** vezi recent apăruta la Hesti, „ Vânătoarea de curcubeie".

Împotriva crizei necesare la politicieni, autorul propune energia cuvântului trăit şi sensurile venind din esenţa lumilor posibile, refuzând delirul suprafeţelor sau cultura de conservă. Trăim adică efectul Babilon şi ne atingem de legende, obligaţi să ne trezim într-o altă lume mai bună dacă vrem să trăim.

Eugen Evu apelează la argumentele lui **Serghei Esenin**: „ *A fi poet înseamnă să nu înşeli / Ci nemilos rănindu-te pe tine / Să speli cu sânge negre îndoieli /Şi să dezmierzi simţirile străine. /* Dar este şi un răspuns al lui **Andrei Pleşu**: „ **Prostia va avea bani, iar nepriceperea va avea putere. „ .** Între aceste repere mai mult morale, dar ale unei morale practice, legitimându-se prin cuvântul scris şi trăit, parcurgem aventura cunoaşterii şi a locuirii timpului propusă de Eugen Evu şi zisă în apartamentul său obişnuit din Hunedoara unde se petrec lucruri neobişnuite.

Există în carte mai multe **dimensiuni**: frumuseţea sufletului, valoarea umană, existenţa care se menţine tragică, întâlniri la Hunedoara şi în Ţara Haţegului ca ieşire din **megapolis**, castelul care aşteaptă un semn de înviere prin muzica locului şi a grupului **Canon**.

Dimensiunile continuă în justificări, în regrete sau regăsiri, existenţa poetul se motivează prin **creaţie**, iar omul bun va deschide poarta celui însetat de cântec profund.

Meditaţiile zilnice ale poetului sunt frânte de alegerile parlamentare sau de zvonurile care bântuie lumea şi **românul planetar**. Din fericire există şi un seismograf care arată mărimea cutremurului ce bântuie minţile, există şi speranţa că până la urmă mediul economic va resoarbe tensiunile care duc la criză. Evident că pentru poet dimensiunea crizei este una morală, el se arcuieşte peste timp şi ne propune dosarul său de scriitor

făcut de securitatea dictaturii lui Ceauşescu, cu semne şi lacrimi, cu scrieri tainice şi frică. De remarcat în această carte întâlnirile lui Eugen Evu cu **femeia** care scrie şi care este scrisă, e un semn de echilibru în starea poetului, un semn că doreşte să resoarbă energiile diverse şi că fiinţa umană este multa mai complexă, iar maturitatea presupune şi cerere salvarea unului prin doi …

Sunt femei- scriitoare, care corespondează cu autorul ani în şir, sau femei despre care scrie, e o relaţie delicată şi fecundă în aceste întâlniri speciale, poetul doreşte să recupereze o dimensiune a tinereţii pierdute şi să deseneze cumva destinul uman în lumina creaţiei divine, omul înseamnă două părţi care se alungă şi se atrag în lume pentru a forma întregul. E dorul după veşnicie în culorile delicate ale femeii care se mulează pe anotimpurile cuvântului. Dar realitatea e presantă, Eugen Evu nu ezită să ne propună şi portrete de politicieni, necesitatea consumismului o impune cumva invers decât necesitatea socialistă, ei sunt acolo şi fac parte din **rondul de zi şi de noapte** pictat cândva de Rembrandt …

Brusc în tema întâlnirilor apare nimicul, nimicul acela necesar: **murim moartea** …

Dar nonvaloarea este biruită de valorile familiei şi ale prieteniei născute din dorul de a depăşi limitele veacului, copiii sunt acolo, portretul de familie este complet, poezia are memoria ei de poezie care iartă cuvintele nerostite, natura sprijină zilele de pe urmă să nu se prăbuşească, iar opera lui Eugen Evu se luptă cu metafora metaforei, răspunde la întrebări şi pune întrebări la care nu se poate răspunde … Opera contemporană are ceva din misterul scrierii *presumeriene*, iar tăbliţele de la *Tărtăria* sunt mărturie a faptului că omul scrie pentru a se incrusta în piatra timpului, pentru a rămâne în ciuda trecerii …

Interesante sunt în această carte **bulevardele spirituale** construite pe inima oamenilor, trec pe intersecţia marilor opere literare şi ale culturii, scrisul rezistă prin memoria devenitoare, nu au regulile obişnuite, pulsează în Europa şi oriunde pot să şerpuiască ...Mereu autorul face **invitaţii** la Castelul Cărţii, e castelul său, ca boier de viţă veche, bogat prin operele sale scrise, şi totuşi, castelul e tot mai încăpător cu fiecare persoană care acceptă întâlnirea în acest spaţiu spiritual în care domină cu autoritate cuvântul …

Felul de a fi şi a lupta zilnic al poetului este relaxat şi dârz în acelaşi timp: luptăm cu **creierele de mămăligă**, iar noua generaţie literară se exprimă fecund şi vibrează, e flămândă să ia locul celei care pleacă, e un avânt care striveşte ….

Titlurile eseurilor sau ale poemelor alese şi întâlnite de Eugen Evu sunt semnificative: **pulberea androgină, magnet, psalm, tristeţe, oaspete de o seară albastră, nesingur printre poeţi, marele sine, limba întunericului, dreptatea cu capul spart, rândunica, cavaler rătăcitor, sinea poetică, balada lui ermizeu, poeseu** … Toate le-am scris obişnuit, fără alte semene pentru că vin din cartea aceasta, ele fac parte din **programul literar** şi de viaţă a acestui autor care se depăşeşte pe sine când se regăseşte în alţii datorită întâlnirilor care au loc în spaţiul virtual …

Nu dau numele celor care s-au intersectat cu Eugen Evu venind spre el, înjurându-l, încercând să-l distrugă sau să-l laude, dar la clipe de revelaţie adevărată el vede în toate aceste întâlniri modalitatea de a ieşi din sine în opera sa şi în marea operă a lumii, scrisă de **Mâna Divină** … Citind cartea cel interesat va descoperi oameni despre care a bănuit că există şi care devin certitudine în volum.

Poate că se vor găsi unii care să nege felul acesta de a face cărţi sau de a lansa valori de orice fel, există şi alte sisteme culturale care ar putea să nege alegerile autorului, el

poate fi criticat până la un punct, e vulnerabil imediat prin originalitate, dar cartea e scrisă şi vine spre cititor cu argumente şi cu probe, crima de a scrie e una perfectă …

La începutul cărţii Eugen Evu caligrafiază, argumentând cartea: „ **În partea noastră de lume, în conştiinţa fiecăruia, au loc deja schimbări, are loc o precipitare a timpului, toate corelate la ceea ce se petrece cu Mama Natură, trăim o perpetuă geneză în care suntem colaboratori cu Divinitatea Absolută. „**

Notă: *în carte apar, printre alţii, la castelul din acest* ***evliterar****: Teresia Bolchiş-Tătaru, Angelo Manitta, Ada Ionescu, Elena Daniela Sgondea, Carlos Chacon Zaldivar, Adrian Botez, Antonia Iliescu,Rudi Igna, Paul Aretzu, Ioan Evu, George Vulturescu, Ilie Chelaru, Maria Teresa Liuzzo, Valeria Manta Tăicuţu, Ion Urdă, Andrei Zanca, Victor Sterom, Ion Scorobete, Silviu Guga, Nicolae Crepcia, Alda Fortini, Gligor Hada, Micea Moloţ, Cornel Nistea, Mariana Zavati Gardner, Lucian Hetco, Florin Scurtu, Dan Pichiu, Maria Diana Popescu, Mihaela Mirou, Angela Felicia Botez, Ştefan Nemecsek, Mahmoud Djamal, Sânziana Batişte, Florentin Smarandache, Mirela Roznoveanu, Călin Hera, Victor Isac, Magda Grigorie, Silvia Beldiman, Gabriel Petric, Oct. V. Amzulescu, Enza Conti, Giuseppe Manitta, Ion Popescu Brădiceni, Erika Erdoş, Ioan N. Roşca, Iuliu Winkler, Leonardo Saraceni, Paulina Popa, Ladislau Daradici …iar lista poate continua, cu voia autorului şi a … tuturor celor cu care autorul întreţine de ani de zile empatia pe care într-o carte a sa cu Magdalena Constantiescu o numeau „ Empatia divină”...*

VÂNĂTOAREA DE CURCUBEE

Editura Hestia, Timişoara

„Caut, nu ştiu ce caut
Caut izvorul din care curcubeul
Îşi bea frumuseţea şi nemurirea” (Lucian Blaga)

„ **Vânătoarea de curcubee** „ este modul în care poetul Eugen Evu caută certitudini, legături indestructibile între poet şi semeni, poet şi natură, poet şi părinţi, poet şi moştenire, poet şi omulpoet, legături care să certifice eternitatea în modul ei, aparent - trecător, de a fi.

Titlul volumului de versuri este inspirat şi are ca motto versurile poetului Eugenio Montale, şi este publicat de Editura „ **Hestia** „ Timişoara, 2009 în colecţia „ **Poesis** „ .

Cartea este un cântec profund despre viaţă, o vibraţie laudatorie la adresa darului care este existenţa poetului în lume ca poet, suferind miracolul cunoaşterii prin poezie, ca formă divină de cunoaştere, un mod ales de a ucide cu artă efemerul şi urâtul.

Cartea pune întrebări fundamentale şi dă răspunsuri fundamentale, prin limbaj poetic, la tainele vieţii, versurile curg spre o altă dimensiune şi valsează discret şi tandru spre bucuria regăsirii fiinţei orginare, pierdută cumva prin meandrele păcatului şi a unui trecut crispat. Experienţa de viaţă, cărţile scrise până la această carte îi dau dreptul poetului să ceară certitudini, legături pe verticală cu divinitatea care mereu dă impulsul şi legături pe orizontală cu părinţii şi natura, care pot fi atinse cu privirea sau cu mâna.

În această cunoaştere prin poezie, pe care poetul şi-o asumă, descoperă valenţele unei alte memorii, miracolul artei, bucuria iubirii pure în întâlnirea cu femeia care poate accepta miracolul sau bucuria cunoaşterii în sine ca mod de relaţionare cu celălalt.

Sufletul poetului vine din lumile bătrâne, cu un dor ce arde în fiinţă, un dor alinat de cuvintele care sunt un mod de oglindire a divinităţii, alinare ce vindecă …

Există la poet **memoria cealaltă** păstrată intactă, despre viaţa în rai, închipuit prin satul etern din Ardeal, acolo unde cucul se ceartă cu mierla şi unde copacii bătrâni au fost tăiaţi, sat aparent pustiu, dar prezenţa vieţii este implicită prin umbrele păsărilor şi a frunzei de nuc.

Nucul este simbolul trăiniciei, a celui care rezistă şi rezistă la sat între-o altă dimensiunea memoriei, deasupra lumii. Iubirea este taina de a te regăsi în celălalt, în altă dimensiune, fiinţa se oglindeşte în fiinţă, e un cântec al întâlnirii celor două părţi care au fost separate gnostic de creator, posibilitatea cunoaşterii depline, în alt tărâm.

Visul existenţial este unul care pendulează între real şi ireal, provocând miracole prin starea poeziei, ca stare de inspiraţie: „ *Nu ştiu de unde nu ştiu de unde /Soarele-n miezul seminţei răspunde./ „* Această stare a visului duce la Eugen Evu spre renunţarea la semnele gramaticale uzuale pentru a nu decapita(întrerupe) cântecul, este ieşire din obişnuit şi migrarea în cântecul absolut.

Poetul veghează, este atent pentru ca marile mistere să nu treacă, pentru ca istoria universului să nu scape versului pregătit să o preia, elegia la vârsta maturităţii este parte din existenţă pe care o absoarbe în gândul său: „ *Am ştiut cu uitarea/Că frumuseţea e blestem/Prin aceea că vor toţi/Să o prade.* / „

În acest volum Eugen Evu renunţă la experienţa poetică modernă acumulată, exersând tragicul şi anotimpul spiritului românesc, prin asimilarea temelor spaţiului românesc evidenţiate şi de Mircea Vulcănescu, pomenit, de altfel, în volum. Modernitatea vine din atingerea extremelor, spiritualitatea ancestrală se grefează pe modul actual de gândire, iar refrenul: *„ Alaun, alean, alien*/ „ e un joc de cuvinte care se atrag prin sunetul literelor şi al sugestiei, alchimie, dor, deschidere spre viitor, doina vine din nicicum, fără repere sigure, ca o recuperare a memoriei dintr-un spaţiu pulverizat, cântec care sparge duritatea de cristal a timpului: „ *Că n-ajunge foamei firea/Dragostelor asfinţirea/Nici muririi nemurirea/* „ Doina este modul de tânguire după viaţa posibilă, dar care a devenit imposibilă prin vinderea raiului pe bani.

O temă principală a volumului este tema (crezului) credinţei, cea a marilor întrebări care au găsit răspunsul în Dumnezeire, Evu o abordează în mod poetic, lăsând deschise misterele dar şi punând în evidenţă **măreţia jertfei** ca mod de eliberare în etern, mielul durerii este preluat de poet ca **temă cristică,** impurificată de faptele omului, jertfa e crimă, e un **măcel pascal inutil în lume care depăşeşte necesitatea simbolului, chemând persoana spre luciditate**, înjunghierea mielului este străpungerea umanului, mielul plânge în oameni simplu, etern, de neînlocuit prin destinul implacabil al celui care se jertfeşte: „ *Cuvânt tăiat, căzut din cer, cuţit/Ca milenara morţii preoţime/Zei canibali pretins divinei Crime/să-ţi primească hramul răsucit/Miel al iubirii ce din nemurime/Sub stigme-abaţi vărsările de sânge*/ …Versul este abrupt, poetul preferă luciditatea cum am arătat, şi nu preluarea mecanică a simbolurilor, ci tragicul existenţei în trup, dincolo de canoanele, deja, depăşite … E nevoie de o altă unitate de măsură, mai credibilă …

Întrebare la Ghetsimani (*poem în proză*) e un adevărat poem al menirii poeziei şi a scrisului, constatarea brutală a poetul că Isus nu a scris niciodată duce la tensiunea

destinului la scrib în lume, răspunsul sunt tatuajele, doar Iuda consemna în registre cifre şi nume, numere de nume, scrisul pare un păcat, dar tensiunea poemului nu este rezolvată, rămâne o tensiune eternă, păcatul celui care scrie nu se dezleagă. Dincolo de poemul în proză, poemul program, ştim că Dumnezeu a creat prin zicere, **legătura gând faptă e curcubeu la creator**, e instantanee, creatorul nu s-a încrustat cumva în piatră sau pe papirus, el s-a scris direct pe fiinţa umană, omul este modul de scriere a lui Dumnezeu, iar atunci când a dorit să scrie s-a folosit de robii săi care au scris mânaţi (!!!) de Duhul Sfânt, **precum mânat e poetul** să scrie poemele, ca o vită care nu vrea să tragă în jug, iar forţa divină, impulsul, face ca spiritul poetului să iasă în lume prin versurile scrijelite cumva. Oricum nisipul e pregătit, chiar dacă valurile vor şterge mesajul …

Din această cauză artistul este un fel de ucigaş, el pregăteşte jertfa perfectă prin arta sa, uneori inutilă oamenilor, dar utilă prin deschiderea spre altceva : *Niciodată nu vom afla/Dacă suntem reversibili/Dorinţele înalţă catedrale/ Genunchii tăi, femeie, îmi redevin/Stâlpi de templu/,,* . Ultimul poem al volumului „ **Nucul cel bătrân de zile** „ este un poem al vieţii, omul, ca nucul *prădat d*e roadele sale: „ *Cum de singur se bate nucul/Cel bătrân de zile/În tinereţe prădat de grauri/Acum nici de corbi/Şi prin braţele-i uşurate/Zbocoteşte seva/* „ Paralela poet - nuc este relevantă prin textul scris în metatext înstelat, sub clopote, îngânat de cuc la modul sacru.

În acest volum poetul s-a golit de sine, pentru a umple poezia sa ca într-o relaţie de dragoste, poemul e poema, gândul scris al bărbatului e simultan şi gândul femeii, pentru că fiecare dimineaţă e făcută din milenii … „ *Numind te iau în stăpânire,/Lucru făcut,ci nu născut prin joc/Poem ca nevăzuta-mi parte-n fire/Celestă oglindire şi noroc/* …din poemul **Cuvântul poetic**.

De reţinut din magma poemelor unele teme, subiecte, idei, strigăte, afirmaţii care sunt de natură lirică profundă, dar pragmatic din punctul de vedere al existenţei în lumină şi locuind memoriile posibile ale omului: iubesc prin oglindire, zeu şi zee, licărind azimutul, cuvânt tăiat, subcuantică vocabulă solară, sacru îngenuncheat în profan, amontele din vis, departele îngenuchind întru aproape, din abstract smulgi sămânţa, năvoadele nopţii memoriei subcorticale, trageţi orizontul peste mine, criogenie a seminţelor, zace vântul în genunchi, fost-am plâns a nu mă naşte, chakra primordiei …

Unele versuri sunt sub o tensiune evidentă, Eugen Evu forţează ordinea cuvintelor în frază în mod voit sub puterea de a modela ideile supte de sunete şi ziceri, este oglindirea vieţii sale prin poem şi poemă, chiar dacă teoreticianul va avea obiecţii, trăirea îi va infirma posibila analiză. O privire atentă a cititorului va descoperi la Eugen Evu temele sale omeneşti posibile, eterna speranţă în altceva, jertfa ca mod de ieşire din fiinţă, pasiunea de a vâna curcubee sub marile mistere ale universului, simplu şi profund ca un ţăran care are ştiinţa de bate nucul sub stele din Ardeal, cântând un cântec etern.

Arta de a bate nucul e o artă profundă, e şi o ştiinţă, pentru că nucul dăinuie prin puterea de a avea rod în fiecare veac, iar omul nu poate strivi tainele, („ corola de minuni a lumii", idem Blaga), iar poetul nici atât

din volumul " Poetul de la Castel, ed. Realitatea Românească, 2010

Lucian HETCO
(Germania)

Convorbiri cu Eugen Evu (1)

Suntem şi DINCOACE de real, şi DINCOLO....

Eugen Evu : Am intact în mine simţul valorii altuia, asta e tot. E un dar sau un har poate o suferinţă. Uneori mi-e frig, (remember Laurenţiu Fulga, „Dinspre noi vine frigul, seniori") …unul special - în această virtualitate ce ne-a adus-o informatica. Cu eforturi încep să învăţ să profit de Viteza ei concurenţială, cu a gândului care îngenunchează, cumva spre a se exprima. E ceva ca un Duh Sfânt coborator întru înălţare. Eu aşa înţeleg toate acestea şi mă minunez, dar nu prea tare! Pare că avem a recupera din ceea ce ne-au tăiat pedepsitor Nişte ... din spatele ... lunii. Mă refugiez mereu în metafore şi asta îmi ajută gândul să nu… cum zicea hronicarul moldav, "spărie gandul". De ce să se sparie? Nici măcar de o moarte! Intelept sunteţi şi sinceritatea pune o diademă plăcută pentru mine acestei întrevederi prin internet. Fie să fim prieteni aşa cum suntem duşi de simţul ascutit al fiinţei ce se agită în noi. Şi cred că e buna lucrarea. In primul rând înşine noi devenim, ci nu ne trufim. Cuvântul ăsta nemţesc TAUDENDASSA, (de care îmi vorbeai), îmi sună excelent, poate voi abuza de el, undeva numai că nu ştiu cum suna el, ca înţeles, pentru urechea neamţului? Să nu fie cu nuanţă persiflantă, deoarece îmi place - are şi bază "TAU" ... mă ispiteşte ezoteric, ca să zic aşa. In fine, colectez cu mare plăcere corespondenţe de acest fel (rare)!!! şi cine ştie, vor fi de folos şi altora.

Lucian Hetco : Este evident că simţul valorii îţi este propriu. Sunt convins la fel, că această percepţie este un în final devenire ca har, ce s-a alcătuit în timp în baza acumulărilor, căci nu se naşte nimeni genial fără muncă. Si eşti, ca şi mine, un muncitor. (frumos cuvânt "muncitorul", l-am iubit intotdeauna). Ştiu şi simt ce-mi transmiţi, când spui că ţi-e frig uneori, cunosc sentimentul acela. Eu văd în virtualitatea şi esenţa informaticii doar un instrument ce ne apropie în spaţiu şi sigur că ne înfioară, având o proprietate ce ar părea la prima vedere demiurgică în alcătuirea sa (şi de aceea sperie), căci crează o angoasă reală, neputând ca individ a cuprinde în totalitatea ei, sfera tehnică, ce este abstractă - dar în cele din urmă, tot ştiinţa omului este ceea ce a dus la producerea şi uzul tehnicii. Fiind informatician, ştiu cât îmi poate fi de simplă, aşa cum sunt conştient că simplitatea trăită, general vorbind, este totuşi o dimensiune calitativă a Duhului. Despre Duh ori Spirit, pot să îl simt pe undeva perpetuu în noi, mereu prezent, mai puţin în conştient şi mai degrabă în inconştient – activând în timpul şi spaţiul fiecăruia în mod distinct, fiind la fel de diferit, nu numai de la om la om, ci chiar de la zi la zi, căci îl percepem mereu altfel, pe măsură ce îmbătrânim şi ne înţelegem perenitatea. Ca fenomen non-biologic, Spiritul (Der Geist), capătă astfel permanent o calitate nouă. Mai ales că, dacă m-ar întreba cineva ce fel de om sunt şi dacă aş fi cu adevărat omul ce cred că sunt şi nu cel pe care îl văd sau intuiesc alţii, aş spune mai degrabă, că doar în Spiritul propriu ce se perfecţionează cu Voinţa proprie în mod conştient cred şi nu în instanţa divină ce substituie moral în persoana fizică, ce este slabă şi perenă. Şi mai puţin cred chiar în mijlocitorii săi pământeni, dar cred într-o psihologie a evoluţionismului şi nu a recompensării, ce explică raţional forţa, uzul ei, ori dreptul celui mai puternic, tare şi fizic şi în societate în mod special, psihic. Evoluţia noastră spirituală însă este constantă, crescândă, dar din păcate, finită. Aici se pare conştientizăm într-adevăr tragedia punctului terminus, ce ne sperie, căci este mai important cred, faptul de a fi, decât răspunsul la întrebarea: de ce suntem? Te înţeleg la fel de bine, atunci când spui că te refugiezi în metafore, căci am făcut-o şi eu, ca să îmi permanentizez nostalgia creatoare (care cu adevarat este creatoare şi dătătoare de linişte - ca artă poetică sau artă în general). Iar dacă îţi place cuvântul "Tausendsassa" (aşa se pronunţă: "tauzăndsasa", înseamnă un individ care poate de toate), să ştii ca m-ai prins pe aceeaşi lungime de undă. Şi tu eşti unul dintre aceia, mă refer la omul care face o mie de lucruri utile, mai întâi pentru sine şi apoi indirect pentru alţii, căci are profunzime şi conştiinţa puterii sale şi de aceea greu este de înţeles, şi mai greu de acceptat pentru mulţi dintre contemporani, fiindcă existenţa şi puterea sa, naşte invidie, frică şi periclitează pe alţii la rândul lor în existenţa lor. Suntem în felul nostru un fel de gânditori cu metodă şi cred eu, încă - cu bun simţ social, ce contravine legilor naturii. Ceea

ce ne deosebeşte este educaţia şi inspiraţia, cele trăite şi toate deciziile bune ori rele ce a trebuit să le luăm pentru a putea fi pe mai departe, căci trăim toţii în lumi diferite, în acelaşi timp, dar în alt spaţiu. Aici îl iau pe Eminoviciul eminescian la şcoala germană ca geniul valahilor deopotrivă moldoveni, bucovineni, ardeleni ori munteni, ce a cuprins metoda spaţiului german în care s-a dezvolatat, ca înviorare şi ca diferenţă de cele tradiţionale, căci tocmai aceasta îl face pe Eminescu atât de mare şi de necuprins - filozofia vremii lui, bine înţeleasă, ce în felul acesta direct, principial, dar dur pentru gândirea valahilor, de a pune incomod problemele, supăra încă şi acum, mai bine după o sută de ani. Mă bucur de altfel, dacă te-am ispitit ezoteric (deşi nu este totul ezoterism), sincer, căci şi mie îmi plac convorbirile acestea, ce le apreciez critic şi le văd ca şi cum ar fi o provocare pentru minţile ce se vor încumeta să ne desluşească în alcatuirea noastra aparent ciudată, dar minunată pentru noi, prin curăţenia moralei ce o punem la baza ei. Să ai deci parte de seara bună, de care îti vorbeam şi să te simţi iubit şi apreciat, căci o meriţi. Dă-mi voie să te provoc cu o întrebare: Ceea ce suntem, să fie oare doar rezultatul a ceea ce gândim? Este oare percepţia existenţei noastre un produs al Sinelui? E mai important faptul că suntem, decât ceea ce suntem?

EE: Dragă Lucian, m-ai provocat si îţi sunt rezonant cum vezi ... Iată că ai declanşat acest „delirium controlat",(pe care caut să îl controlez in felul meu şi cât se poate) - să nu stârnesc reacţii resentimentare de la mogulii omniprezenţi, care de pe marginea faptei de a fi sfârşesc în apatia şi nerăbdarea firească a multora de a suporta pălăvrageala lor emfatică. Unica garanţie este chiar substanţa, care oricum are unitate fiind emisă de unul tu si rezonabilă cu Unul eu. Ce zici? Ştiu şi că, rarii – tot mai rari sunt acei confraţi de aiurea, care mă stimulează, semiotic zicând, îmi dau acea stare noicană de „ tulburare întru limpezire"....Prin aceea că suntem interconectaţi....Arta poeziei este una ştiinţifică, este iniţiatică, este magică, este alchimică, este ezoterică, exoterică şi totuşi deloc misterioasă, ocultă, atunci când pe cele două registre (în dual) – vibrează teandra, întreirea, poţi zice „ treimea de zeu" despre care povesteşte codificat mitul lui Ghilgameş, dar mai ales Enuma Eliş ....Şi Christos zice: „ şi voi puteţi fi dumnezei", în biblie numele este cu diminutiv...Suntem opera viului ce se cere recuperată din esenţe, vrea să se restructureze faţă de entropia lumii...a naturii...să se decanteze şi reîntremeze – anume prin DEVENIRE.....Prin conştientizarea crescătoare a Fiinţei în vremelnica delimitare a duratelor fiecăruia...

LH: Aşa vedeam şi eu lucrurile, cu singura rezervă că Eul evoluează în ambivalenţa sa şi că mogulii, oricum ar fi ei, copţi sau necopţi, maturi sau imaturi, orgolioşi, corecţi ori trufaşi, demni ori nedemni, sigur că-şi pot conştientiza puterea – materială şi implicit morală, dar nu pot influenţa hotărâtor MORALA ce o purtăm deja în noi, de la naştere. Aşa cum iarăşi nu pot influenţa un spirit viu, care e liber doar când nu are frică, adică nu-l pot stăpâni ori împiedica de nu gândi - aşa cum doreşte să gândească, tocmai pentru că acesta este voia sa, da – liber cu adevăr, eliberat dintr-o frică justificabilă de- a -nu- mai- putea- fi -aşa- cum -doreşti -a fi. Fiindcă Spiritul tău, odată preluat în sau de societate, este etern. Dar nu există pentru noi, ceva mai îngrozitor ori înspăimântător decât dispariţia noastră fizică.

EE: Azi noapte am continuat ceea ce deja ţi-am trimis. E o încredinţare. Suntem cu totii în EXIL interior şi ni-l ducem cu noi. Să nu predicăm însă în pustie. Si cât se poate să exprimăm ceea ce învăţăm noi înşine, fără desigur a ignora învăţăturile memoriei cunoaşterii, cum Doamne? Nimic nu e întamplător! Nici macar orfania asta generala a omenimii, frustrarea asta care ne-a fost INDUSA da cappo - eu aşa cred. Să refacem singur punţile ca pe un legamant al părtii cu Intregul... Sa contribuim dacă avem acest imperativ interior şi dornici a se comunica! Sa reatingem cumva viteza " vântului şi a gândului"! Sa reînnoim Patosul ce tace sau chiar zace în unii fără darul de a transmit e- e acesta un dar adica un Har. Astfel să fim harnici ! Mă bazez pe eruditia ta, pe simirea ta profund morală şi pe felul tău inimos de a fi în ceea ce faci prin revista Agero. In felul meu, la fel procedez. Mă opresc aici, retrimiţând integru, ceea ce ar fi cred eu suficient, dupa ce vei acorda cumva la raspunsul meu " monologat"- intrebările care să îl motioveze ... Eu aşa sunt si sper să mă primeşti aşa. Se pare că a venit vremea interviurilor şi nu as vrea să dibuie careva te miri ce ţintă a mea de a face pe deşteptul: deşi asta e, ne cam deşteptăm, dupa atâta imnologie ...Adică NE TREZIM SPRE LUME! Ce sentiment duminical matinal avem!

LH: Trezirea spre lume, de care vorbeşti atât de poetic, într-adevăr se potriveşte cu această duminică plină de viaţă, cu ceva soare matinal, cu percepţia aceasta personală şi de aceea simplă a bucuriei de (se) putea mişca, nu numai trupul, ci şi gândul. Orice obiect ce se simte, este un premergător pentru cunoaştere şi totuşi, de aceea eu cred că mai degrabă lucrurile sunt într-adevăr mai o degrabă o Întâmplare, la originea lor. Depinde doar de noi, dacă le asimilăm ca întâmplare şi le simţim altfel, nu prin simţurile noastre obiectiv-primare, ci prin forţa minţii, ca fiind de altfel "date" şi în consecinţă rodul imaginaţiei (die Vorstellung) unui alt Spirit, superior nouă, dacă ar fi acesta, cu adevărat existent. Poate că toate sunt, în cele din urmă, în felul nostru adeseori empiric de a cerceta, tocmai de aceea relative, fiindcă le modificăm repetat, inconştient, ca pe un "Wunschdenken", adică am defini ori dori din start, să fie lucrurile aşa cum ne-ar place ori ne-ar conveni nouă să fie, ca să putem exista fără teamă! Aici văd eu problema omenescului subiectiv în noi, ce caută să se agaţe uneori de ireal (dar şi de mistic dacă vrei), ca un fel de colac salvare pentru următorul kilometru de valuri, da, o salvare dintr-o dilemă de moment, dar care nerezolvată, ar crea o angoasă suplimentară şi tocmai aceea, se cuvine a fi evitată, fiindcă ne-ar stârni frică. De aceea mi se pare câteodată că lucrurile nu sunt întâmplătoare (ceea ce ne-ar chinui cu adevărat), fiindcă deja le-am modelat şi aranjat în aşa fel, încât sunt sigure şi nu ne mai fac frică.

EE: Dragă Lucian, sunt un pic năuc că s-a facut nod gordian (sic) ... apelez la o glumă a mea, problema este că nodul gordian e în gâtlej si dilema rămâne: dacă îl tai cu sabia îl retez şi pe Adamul nou, adică eternul măr dilematic. Poti insera această glumă ca intrare la răspunsul ce ţi-l voi trimite în câteva zile tot ce vreau e sa mă ţii în frâu, că eu când pornesc parcă am spart cu toiagul stânca. Intrebarea ta cu două capete are darul de a îmi confirma ceva privitor la cel ce intreabă. Se vede in planul doi un nadir de răspuns singur, ca un ecou, nu stiu cum să zic, vizualizat adică ... textul... Poate că am autoexperimentat atât de mult încât rezonez paranoic la tot ce mişcă în idee. Am mai vorbit de un *terror mentis* pe care îl resimt atunci când " îmi vin" metafore şi sar ca dintr-un semi-vis ca să notez altfel uit... mă întrebi: *Ceea ce suntem, să fie oare doar rezultatul a ceea ce gândim? Este oare percepţia existenţei noastre un produs al Sinelui? E mai important faptul că suntem, decât ceea ce suntem*. Cu Doinaş vorbeam demult despre asta şi el îmi spunea măgulitor, deşi era un om extrem de calculat şi de ... malarmeean (l-a tradus magistral) ... că se bucură ca m-a descoperit, ca de un dar din partea lui Dumnezeu. "Malarme spunea că poezia, la urma urmei, se face din cuvinte...

LH: Sigur că le alegem cumva (cuvintele), deşi cuvintele nu sunt decât expresia sinelui, ce comunică cu cei ce îndeplinesc personal actul de voinţă de a comunica, ori doresc (iar act de voinţă) a recepţiona integral ori măcar parţial, mesajul iniţial. Iar poezia este de tocmai de aceea, plăcută şi accesibilă, fiindcă ne face mai încrezători prin melancolia ce o generează – căci de regulă nu ne întăreşte direct, dar naşte un spirit de solidaritate, cunoscut tuturor, în umbra căruia ne simţim în siguranţă, fiindcă aparţinem astfel unui grup ce simte la fel, iar senzaţia aceasta este plăcută, căci este ceva cunoscut, propriu, sigur şi... foarte omenesc, ce se stăpâneşte şi cunoaşte de la bun început ... Dar, te ascult, pe mai departe.

EE: Numai că la majoritatea celor ce scriu, mi-a spus Doinaş, cuvântul e umbra lui, adica vorba, pe cand la dumneata cuvântul e viu... Odată rostit, devine unic şi esenţial"... Sunt marcat de atunci, anii 75, de cele scrise de el, despre mine. A fost ca şi cum m-a programat, m-a sugestionat! Or creierul nostru e unica taină purtată de accesoriile *numite trup.* Pe de altă parte, consider că poezia este geamăna ştiinţei - în sensul descoperirii: avem cunoaşterea intuitivă şi intelginţa omniprezentă în natură, la vârf la Om, lucrează revelatoriu prin acest simţ contopit cu spiritul. Un mare, foarte mare om de ştiinţă dar şi poet român, trăitor în Franţa, Denis Buican, semnalat mie recent de prof. dr. Ioan Ţepelea, *ar numi asta sinergie*. Eu aveam conceptul ce mi-a titrat o carte în tandem cu Magdalena Schlesak, " Empatia divină".

LH: Empatia divină îmi sună ca o înţelegere şi o acomodare fără risc personal cu o instanţă morală şi ce poate genera suferinţă, ce o acceptăm tocmai de aceea ca *fiind instanţă*, fiindcă o intuim ca fiind în cele din urmă primejdioasă sau îi atribuim calitatea a ne fi superioară, tocmai fiindcă este greu de apreciat, cunoscut şi crează astfel angoasă. În fond, poate că este mai degrabă necunoscută şi astfel omenească deopotrivă, atunci când nu este altceva

decât imaginaţia noastră. Acest „Wunschdenken”, de care îţi spuneam – bine-ar fi să „ne iubească”, Mai-Marii-Noştri-întru- Spirit, nu-i aşa? Dar ce ne-am face, dacă n-ar fi aşa? În fond, *de ce ar trebui să acceptăm că orice instanţă, sau orice Divinitate, ne vrea mereu şi neapărat, Binele?* De ce n-ar putea fi şi altfel? Nu sperăm mai degrabă că este aşa, cu Binele – şi credem anume, tocmai ca să ne putem linişti? Dar cu Sinergia ce o pomenea Denis Buican sunt de acord, spiritul este esenţa lucrurilor, fiindcă este deja, înainte de a fi noi ceilalţi, părtaşi la cunoaştere. De aceea îl simţim implicat şi creator - el ne absolvă în cele din urmă, de teamă.

EE: Iţi mărturisesc că intenţionând în fine o primă antologie lirică în selecţie proprie, îmi dau seama că cel puţin în ultimele şapte cărţi de poezie ale mele sunt obsedat de a îmi defini poezia ca o ramificată *ars poetica*...

LH: (te întrerup scurt). Sigur, este o ramificată şi evoluată artă, evoluţie ce se simte, vede, pătrunde şi contrariază – tot eul tău să fi fost acela, de mai demult?

EE: .... în sensul ca mai toate poemele sunt redefiniri ale actului scrierii lirice, sunt eforturi, sfortari de a imi explica mie insumi, ca unui aler ego (ecuaţie aristotelică inversată!), adica *Daimonul* ii spune celui ce sunt: eşti... Dar DE CE nu răspunde. Intrebarea prin care nu ne MINUNĂM, ci prin care iscodim, prin care ne cerem rostul, vrem sa ştim DE CE suntem, adică întru ce ? Or această intrebare nu e a Unului ci, cum spune Denis Buican, a Unului multiplicat, este întrebarea unităţii către fragmentar? Suna un pic bizar ce spun, dar ar putea fi un fel de fuziune a memoriei pe care o numesc freatică- a subliminalului (hardul) instinctele, teluricul, materia - cu starea trează, un soi de a treia cale ... Intre veghe şi vis - *o stare prielnică întrezăririi.*

LH: Bine c-ai pomenit cuvântul acesta, „Daimonul” (pentru mine este o instanţă abuzivă!). Aici văd eu esenţa problemei. De ce să (trebuie) fie neapărat un Daimon? De ce să-mi facă el Daimonul, mie sau altora, încă o dată frică, prin faptul că existenţa mea, ar putea fi o piedică în satisfacerea cerinţelor acestei instanţe? Doar ca să mă domine? Nu e voinţa Sa de putere, generatoarea mea de frică? Nu crezi că doar percepţia sa, a Daimonului, este una a unei instanţe represive? Mai înainte vorbeam de o instanţă care nu poate fi întotdeauna bună. Binele, este astfel doar o iluzie şi Vorstellung, pentru că îl dorim şi nu poate fi astfel suficient de sigur, decât în prezenţa unei instanţe ocrotitoare. Iar aceasta din urmă, este dorinţa cu care ne îmbătăm repetat, ca oameni imperfecţi ce suntem. Dar simţind primejdia, ne complacem în iluzia supravieţuirii.

EE: E terorizant pentru mine să mă expun - sa mă autoexpun - în această răzvrătire, această erezie interioară...

LH: Erezie, de ce? Sau contra cui? Poate doar, prin faptul că ne atribuim cu toţii o vină, care în fapt nici nu ar trebui să o conştientizăm. Eretic faţă de cine? De divin, de moguli, de societate, de prieteni, faţă de convingerile proprii, nu-i aşa, care evoluează? A înfrunta este un fapt normal, *atâta vreme cât are voie să fie normal.* Interzicerea este forma opreliştei, este curmarea libertăţii şi indirect al Sinelui. "Erezia" este aşadar în cele din urmă, un act de personalitate şi de aceea pozitiv - a unui Eu ce crede în El şi ce s-a împlinit treptat şi se eliberează conştientizând represaliile ce le asumă şi care respinge o instanţă impusă (ori ce crede a fi "morală" doar după propria ei definiţie moralei), nu-i aşa, oare?

EE: Poezia mi-e întreţesută astfel de termeni ştiinţifici, mai ales de domeniul fizicii, astrofizicii, inclusiv de mitologie, uriaşa arhivă a cunoaşterii. Ancestralul pare să "acceadă" în aceste vremuri ale cunoaşterii colosale,spre a ni se revela ca existent imaubil şi iată că trăim în toate timpurile, incredibil, prin Acum. Acceptând cu o apetenţă ce mi-ai stârnit-o prin natura întrebărilor să dezvoltam din " mers" acest dialog, poate îl vom continua pe măsură ce el îşi află spaţiul în Revista Agero...

LH: Oricând şi cum mare plăcere! Îţi apreciez poezia, mesajul tău public şi rolul ce l-ai asumat şi te apreciez pentru acestea, ca fiind unul dintre acei poeţi, cu adevărat Mari – şi pe deasupra Rari. Şi cum din aceştia puţini se nasc, şi chiar mai puţini se întreţin şi mulţi mai puţini au puterea de a exista. Tocmai prin "erezie", devin unici şi sunt cu adevărat eroici. Iar cum între a exista şi a scrie poezie bună, accesibilă prin simplitate şi curăţenie, există o corelaţie a *zbaterii* şi dorului de schimbare pozitivă pentru Sine şi societate, o întreţin pe prima conştient, fiindcă o cunosc şi eu - şi de aceea cred pe undeva că suferinţa Eului (adică prezumţia la dispariţia sa fizică), este generatoarea de energie şi creaţie, creînd lipsa acută

de Timp, căci numai un melancolic sau un răzvrătit public, poate atrage atenţia şi convinge la scară largă, tocmai pentru că nu se (mai) potriveşte în canoanele şi metodele represive ale societăţii, pe care o "deranjeanză", ce nu evoluează aşa cum am dori, ci cum doresc mogulii... Vezi tu, mogulii, instanţa, represia, zbaterea şi frica. "Ceea ce denumeşti tu "ACUM", este timpul şi spaţiul nostru. Vom afla spaţiu, de data aceasta, virtual pentru toate ce ne preocupă, sper să placă şi altora, pe care nu avem altfel, cum să-i facem să ne simtă.

EE: Apropo, glumind din nou, amintind de New Age al ... României. Uneori jocurile de cuvinte l-au dus pe Arghezi în miezul marilor intrebări. Care e una singură, plural în aproape zero: DE CE ? Nichita ar fi zis " zero gravid". L-am întrebat de asta, de ce a zis gravid, deoarece dacă e zero e masculin (s-a căscat la mine!) şi ar fi nefiresc ca un masculin să fie gravid ! " Poetuţul meu drag, aşa vorbea el, m-ai trăznit cu harponul ăsta! Păi o fi zero ăsta *hermafrodit* ..." Jocul, iată ce mă fascinează, jocul *este al stării tuturor făpturilor*, nu-i aşa ? Vieţuim fractalic...Suntem, şi DINCOACE de real, şi DINCOLO.

LH: Eu ştiu dacă jocul este o esenţă a stării făpturilor sau dacă vrem noi să-l percepem aşa? Mai degrabă îl văd ca un fel de aplatizare şi încercare de a face disputa, ca bază a jocului, din disputa primară ca obiect al plăcerii, direct plăcere. În fond el trebuie să fie o bucurie (fizică sau intelectuală) – tocmai fiindcă în felul acesta nu aduce sau nu produce nici un risc suplimentar şi joc denumit fiind, nu crează astfel nici altora nici o stare neplăcută, sau de dubiu, ci doar o "vânătoare", în calm şi fără risc, un fel de evoluţionism din epoca de piatră, transpus în societatea modernă. Plăcerea se vrea infinită, spunea un filozof german. Şi din păcate este de regulă, mult prea scurtă, determinată, complementară şi irepetabilă la nesfârşit, prin natura împrejurărilor. Data viitoare, va fi altfel, sperăm cu toţii – dar neştiind cum va fi cu adevărat „data viitoare", este mai bine a o aştepta ne-eretic, conştienţi de efemerul ei, pentru a mai putea fi fericiţi (încă) o dată.

EE: Da, pentru animale jocul este invăţare de vânătoare. Atunci pentru om ce este el? Ce va vâna omul, devreme ce instinctul lui de vânătoare s-a disimulat în miliarde de camuflaje, ca să zic aşa. Şi pe noi cine ne vânează - dacă nu va fi foamea energiilor de energii? Asta e legea în cosmos: dacă vrei numim această foame transfer, sau informaţie. Q.E.D.

LH: Eu cred că Omul se va vâna pe el conştient cândva, (dar parcă o face şi acum) *când va afla sigur, că este Singur*. Poate că n-ar fi cazul să n-o mai lungim, dar toată evoluţia noastră ca oameni, se află sub semnul unei selecţii dure, ca la vânătoare. Iar Mogulii, bată-i norocul, să nu ne prindă! În cele din urmă, existenţa este mai importantă decât fericirea!

EE: Îţi propun să continuăm, doar dacă accepţi acest fapt de a răspunde spontan sub starea sus-invocat, doar că indusă de tine...prin modulaţie pe aceeaşi frecvenţă... empatică ... divină (ca NATURĂ!) - dacă accepţi, zic, precum ar fi un delir... controlat.

LH: Un delir controlat? Sună cel puţin interesant, dar nu cred în el. Dar cum nu putem controla totul, accept ideea delirului, ca supapă sau debuşeu pentru un geniu, conştient de limitele sale.

EE: Poate dibuim vreo descoperire cu alte mijloace decât ale experţilor - arbitri, ajungând să întrezărim - privilegiul e o reminiscenţă a iertării din extramurros aedenica ... să Întrezărim nadirul latent barbian...Să nu uit, îmi spui de excelenta românca Antonia Iliescu ...Ei bine, m-a surprins cu câteva pătrunderi în textul meu "Amor Fati", editat într-o carte la Carpathia... comentând splendid despre ceea ce întrezărea în scrisul meu. Şi aş vrea să îi trimit în curând Cartea Intalnirilor, acum sub tipar, in care tocmai de aceea am inclus-o, empatic. Ea semnala recent intr-un eseu pe web că omul este programat să creadă... Eu ştiu că aşa este.

LH: Da, aici văd şi eu lucrurile la fel. Suntem programaţi mai degrabă pentru a ... crede şi mai puţin pentru a cerceta? Avem – sigur- o memorie cromozomială, ereditară,pe care o explorăm nu doar prin vise...Este o cale regală, între veghe şi vis, ca stări împletite... Este pe undeva şi mai simplu şi chiar mai liniştitor *a crede*, căci ceea nu ştim ori nu stăpânim, ne crează frică, aşadar, se pare că este mai bine deci, să credem, fiindcă, culmea - *ne putem dezvolta mai bine într-o siguranţă mistică.Mai importantă este supravieţuirea -şi asta sună a evoluţionism.* Sună oarecum cinic, da, îmi dau seama. Dar este bine aşa cum este, fiindcă ne întăreşte partea de omenesc, fără să dezechilibreze. Sinele totuşi, analizează la nesfârşit, deoarece se vrea parte a instanţei acestea date, şi nepătrunse. O simţim ca perfectă, şi o simţim tocmai pentru că suntem imperfecţi şi năzuim într-acolo, de unde o intuim. Dar cum

totul este o imaginare, "Vorstellung", putem greşi, la fel cum nu putem elimina totul, ca neadevăr. Avem nevoie de repere.

EE: Ca atare, eu cred. Borges spunea că de fapt o unică ENTITATE se manifestă în uman prin scriere, adică toţi scriitorii sunt de fapt *unul singur*. Păi o revista ca Agero in felul ei asta face - ne adună sa vorbim-scriem pe toţi - divers, insă Poliedric-Unul. De n-ar fi umbre, n-ar fi contraste a se luminiza mai acut Lumina. Cuvintele , despre care Doinaş zicea că sunt la unii vii, la alţii anemice, fetişuri ale cuvintelor, stihiale adică, suntem noi, deoarece noi suntem creaţi prin Logos... Logosul străpuns! Iată magia ca efect, iată efectul Coandă al ... sistemului genoseologic şi sinergic de care vorbeşte geniul lui Buican ! Categoric, Umberto Eco este semioticianul esenţial pentru noi. El vorbea despre sacerdoţii barbarilor, care azi se invederează ca un fel de iluminaţi- genii ce au smuls nadirul şi ni l-au redăruit ca orizont: al cunoaşterii,evident. Cunoaşterea poetică este una gemelar ştiinţifică: are loc Revelatia, adică Apocalipsa: Dezvăluirea.

LH: Vorbeşti ca Berkeley, dar te înţeleg şi îmi dau seama unde baţi. Să fie deci Divinul sursa dezvălurii, dezvăluirea ca act de cunoaştere, cunoaşterea ca liniştire în preajma primejdiei, căci odată cunoscând-o ne-am putem chiar apăra şi Eul, existenţa, Daseinul – momentul acesta unic, clipa pământeană, nu-i aşa? Ştiu cum gândeşti şi respect ceea ce-mi spui, chiar dacă eu văd lucrurile puţintel altfel.

EE: Dar Omul aşadar află despre sine - pregătit fiind - cine este şi omenirea - care duce cumva un război nu doar al ei ... redevine astel paradisiacă, omul cade întru a se ridica. Hai să ne smulgem din „istorie”(un real halucinant?), ca să întrezărim ca prin levitaţtie/efectul sufocării în somn / ceva ce avem in interior, prin oglindire. Din metatext, în text. Sa lăsăm cuvintele-ideile să zburde ca mieii pe morminte. Să poetizăm lumea, deoarece Poeion aceasta este: creaţie! Efectul bumerang e riscul fiecaruia: *terror mentis, terror sacrum?* Tot repet spusa francezului, spiritul este cel ce se agită. Nu imi dă pace acest adevar. Nu e frica animalică de spirit – divinitate, ci frica iubitoare, dacă nu voi suci nasurile incomodate de bărbi.

LH: Eu văd istoria, ca succesiune a omenirii şi ca fiind filozofia unei vremi, ce n-o mai putem percepe, ori înţelege - azi, acum. Ne putem face doar o imagine. Am fi putut să o înţelegem, dacă am fi trăit – atunci când s-a produs. Dar n-aveam cum, era alt timp, era alt spaţiu, *iar noi nu eram*. Aşa cum văd ez lucrurile ca fiind, mai degrabă, înainte de a înţelege de ce sunt (ele, lucrurile), sau din ce sunt ele făcute (lucrurile). Nici frica animalică nu este în cel din urmă decât un obiect, în speţă artificial şi indirect virtual şi raportabil doar la fiinţa în parte (căci nu tuturor le este frică în acelaşi timp), ce se poate în cele din urmă, controla şi anihila. Frica este perfectă ca monitorizare a vieţii, fiindcă este sentiment (das Gefuehl), iar *sentimentele sunt bune, fiindcă ne dau în fiecare moment rezultatul stării de fapte,* iar noi avem nevoie de ele, ca să putem exista – şi aprecia, *dacă putem, sau nu putem să fim, sau cum să fim atunci când suntem.*

EE: Să ne lăsăm căzuţi prin inerţia –sinergiac Jocului ca făpturi ganditoare, totuşi…Să ne explorăm visele ca Jung, deoarece Freud este perimat. Şi apoi poate vom raspunde DE CE suntem unii dintre noi aşa de rezonanţi – unii devastator ! – la Multiplu, de ce Id-ul nostru suferă de suferinţa din jurul nostru, de ce insistăm şi prin arte sa fim auziţi, să jubilăm ori să ne revoltăm la răul general ? Oricum nu ni se intampla asta, caderea, pentru că vrem noi ! Dar sa contientizam ca suntem in cadere asemenea ingerilor, crezând omeneşte cum rămânem – in condiţia umanului – că ne vom inălţa ca Oameni. Creatorul îşi va iubi şi ierta Fiul (Fiului Omului, deci cu Omul) – atunci când el întreabă „ Lama sabachtani”- atunci când El este Om. Să crede că vom triumfa în plină pierdere. Prin aceea că nu pierdem ceea ce ni se va cere înapoi, ca investiţie, nu ne pierdem, Sufletul…Sufletul este pragul Spiritului – umbra lui vie., Or Spiritul nu poate pieri, aşa că nu avem a ne teme animalic, spăimos. Tocmai când scriu acestea, moartea lucrează în mine: pare un pic încetinită. …(Scuze pentru refugiul clipei in metaforă) . Tot ce arde în noi se întoarce în soare. Dar este ceva care nu se întoarce acolo. Roland Barthes numeşte asta ASOMPTIUNE – a triumfa în plină pierdere) ...M.S.(?) dixit: să cazi ca un înger, şi să te ridici ca om" (motto la "Semnul din Cleveland", de I.Ţepelea)...Să ne acordam in ce urmeaza la aceste trimiteri explicite, dar e o iluzie, deoarece, prin aceea că Borges are dreptate privind Entitatea Unul-Multiplicată(Buican),e o iluzie că fluxul ideilor este izvor incremenit : Panta Rhei.

LH: Eu nu-l văd pe Freud perimat, iar pe Jung nu-l ştiu decât prea puţin. Nu te contrazic şi n-am altă părere, decât în ce priveşte teoria şi psihologia lui Freud. Dar e fascinant, aşa cum spui, să ne ridicăm ca oameni: jocul ca jocul, divinul ca divinul, în cele din urmă, dacă ne pricepem, percepem – şi nu empiric, ci în Duh. Aici văd eu secretul devenirii, percepţia faptului că am putea deveni, dacă am fi aşa cum în limitele noastre omeneşti nu putem decât dori, adică parte cu un spirit mai complex decât ceea ce suntem. Dar *Panta Rhei* curge şi pentru noi, imperfecţii şi nu curge degeaba... şi cu fiecare bucăţică ce ne produce mai puţină frică, şi astfel nu mai avem nevoie de instanţe. Eu cred în Om înainte de a crede în Fiul Omului. Cred în Om, fiindcă el a creat mai mult decât un ipotetic demiurg (Daimonul tau imprevizibil), ce poate fi chiar halucinant de crud şi are toane ca o puştoaică. Atunci când mă rog, nu mă eliberez, ci doar mă ameţesc şi mi-e oarecum ruşine de frica mea. Şi cum ne e frică de regulă a face ceva, fiindcă schimbarea e nesiguranţă, preferăm ruga, fără să ne gândim, de ce ne este, cu adevărat, frică.

Victor STEROM

EUGEN EVU
interiorul ....

„Delirul frustrării de zeu/ Jur-împrejurimea celui numit Super-Eu/ Halou semantic, siaj al devenirii/ Care separă tenebra, de fulger". Acest text Eugen Evu îl numeste „poesie" în care imaginarul „împins" în însuşi miezul poeticului, descifrarea scriiturii – uneori – aforistice din volumul *Rezerva de duioşie*, Editura „Viaţa arădeană", Arad, 2005, ar putea fi ca metodă inedită, singura stare să „înalte" poemul pe crenelurile timpului dorind să comunice cu inefabilul ocrotit printre semne.

Productiv – a se citi prolific – Eugen Evu ne aduce prin această carte un nou si bogat florilegiu liric, desprins din experienta – divers-nuantată a vîrstei – abia trecută de 60 de ani. Ca si în precedentele sale cărti de „poesie" – unele comentate si de noi – poetul îsi mentine aceleasi vii problematici într-un orizont de teme si idei, motive metaforice, unde varietatea si reflexiile nu lipsesc. Practic, acest orizont se deschide către valorile trainice-viabile al sentimentului si gîndului profund. Eugen Evu, structural, e un meditativ-

reflexiv, neocolit nici de conceptele filozofice, cultivînd – în spirite modern – starea mereu alternantă de gravitate si ludic.

„În abstractia lui vinovată/ Chipul care ascunde/ Zeul niciunde/ Doar implorare/ De-a fi Întrupase/ Din salt/ Limită de risc/ A luminii/ Pe umbra înfometată/ Din pierdere te-as recuprinde/ hai, mi te-arată!" (*Chipul pierdut*). Eugen Evu, ne conduce către sugestiile de continut conotativ, mînuind cu dezinvoltură instrumentul liric si obtinînd – după dorintă si vrere – rezultate de mare finete.

Fantezia de coloratură, cînd sentimentală, cînd ideatică, modificînd – aproape pas cu pas – tonalitatea poemelor după multiplele sale interese lăuntrice. Autorul ne rezervă plăcerea de a urmări – obsesiv – un inedit si fermecător caleidoscop liric».

Astfel, tot volumul devine o acumulare masivă de satisfactii, dat fiind nu putinele izbutiri sesizante ale spiritului.

„Când ninge numele tău uitat. ...Dispare din cer ca urma de pasăre/ leagăn al umbrei/ florile dalbe/ si parcă de departe ne-ntoarcem/ în timpul trăit/ împreună/ din noi însine lepădîndu-ne/ încă o dată/ clepsidră culcată leagăn al umbrei/ florile dalbe sărutare tăiată/suferintă complice, tu/ cum Iov prăbusit în retorică/ Viscoliti sînt/ încă din nastere/ cei fascinati de dualã cunoastere/ leagăn al umbrei/ florile dalbe/ strigăt al aripii/ ce nu se naste/ înăuntru-i pierzania/ în fiara duioasă/ în foame de sine/ timp ce ne tine/ prizonieri cum urma de pasăre/ leagăn al umbrei/ sclipăt al spaimei/ dulce, pe-o roza/ ninsoare la seceris/ brusc pierzîndu-si memoria/ Timpul nu există./ Scumpa tatei Gloria" (*Florile dalbe*) .Volumul – rezervă de duiosie – are caracter omogen rezultat dintr-o restrîngere orgolioasă si prudentă, ajungînd o carte cu identitate, matură, surprinzătoare, scrisă cu stăpînire deplină a mijloacelor poetice. De aceea, poezie poetului hunedorean Eugen Evu nu trebuie socotită în etape de spunere lirice, ci mereu în afirmarea si confirmarea unei voci de o idiscutabilă originalitate, deoarece nu „etapele" interesează cît principiul unificator menit să polarizeze elementele unei personalităti.

Prin imagini metaforice, prin concepte filozofice, prin sintagme inedite ni se sugerează o ordine cosmică, o aproximare a infinitului. „Ca un orgasm cosmic ciclic gradual/ Viata e un preludiu cu tresăriri erogene/ Pînă ce moartea îsi dă ochii peste cap/ Si îsi resoarbe sămînta neantică./ Ciudată e doar scara fără capete/ Scara suspendată unduind între noi si zei/ Fie că au promis si au fugit de alti zei/ Fie că între timp s-au stins si ne-au uitat/ Odată cu moartea lor superioară/ Destinatia si numele./ Ne rămîne noi însine să devenim/ Si departe în ceruri să le aflăm cenusariile/ În eriogenice urne/ Pe care le repatriem si să-i pomenim/ Crestineste/ în numele unei Legi care naste si stinge/ Galaxiile si cochiliile melcilor" (*Scara suspendată*).

Expresia poetică tinde către simbolizare în sensul ontologic ori metafizic; multe cuvinte fiind transformate în concepte „sui-generis". În fine, poetul si prietenul Eugen Evu, îndrăgostit, scindat între admiratie si ură, adoratie si blestem, ne mai oferă – încă – o „rezervă de duiosie" ajungînd astfel în interiorul unor momente pline de fior si nostalgii. E o carte densă, gravă – uneori, tandră – alteori, cu versuri ample dar si la limita haiku-ului, acoperind fragmente de biografie, nelinisti abstracte sau reale si o permanentă meditatie-interogativă.

„Ceea ce devine nu-mi apartine însă stiu/ Că se opune. Văd si aceasta-i însăsi vederea./ Niciundele, care ia forma spatiului./ Conform iluzoriu cu rotunjimea ochiului./ înselăciunea a fost a zidirii,/ Bănuiesc, să mă-nchidă în echilibrul/ Care numai astfel, si pentru o vreme,/ E si al nostru?" (*Spatiul curbat*).

Marilena Rodica CHIRETU

PAGINA EVU SITE

fragment

Neauzit de lumina" este cea mai recenta aparitie editoriala a scriitorului roman Eugen Evu, o carte de poezie publicata de Editura "Polidava" din Deva. Este un volum de poeme si ganduri, expresie a trairilor sale interioare, a experientei de viata si a mintii omului prea lucid pentru a nu incerca sa depaseasca pragul dintre viata si moarte, prin intermediul lumii sublime a poezii, singura capabila, cu adevarat, sa infrunte raportul dintre esenta si aparenta existentei umane. Mintea poetica, profunda si generoasa a poetului daruieste si persoanelor dragi sau apreciate in mod deosebit versuri si ganduri, in mod simplu sau in haina fascinanta a metaforei.
Marilena Rodica Chiretu- 12 noiembrie, 2007

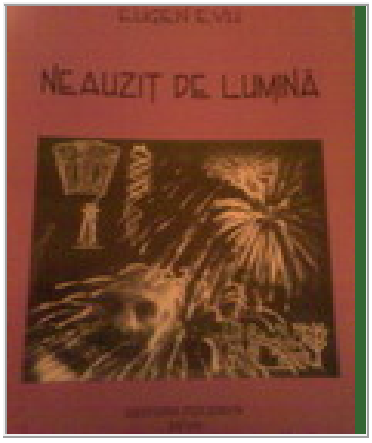

"*Non sentito dalla luce" è la più recente apparizione editoriale dello scrittore romeno Eugen Evu, un libro di poesia pubblicato dalla Casa Editrice "Polidava" di Deva. E' una raccolta di poemi e pensieri, espressione della sua esperienza, dell' anima e della mente dell' uomo troppo lucido per non provare a superare la soglia tra la vita e la morte, tramite il mondo sublime della poesia, la sola capace, davvero, ad affrontare il rapporto tra l'essenza e l' apparenza dell'esistenza umana.*
La mente poetica, profonda e generosa del poeta regala anche alle persone care o apprezzate, particolarmente, versi, e pensieri semplicemente o nell'abito affascinante della metafora.

Valeria Manta TĂICUŢU
despre Oglinda verde / Le Miroir vert, Paris edition

Pentru Eugen Evu, a scrie înseamnă a-L imita pe Dumnezeu în facerea lumii, actului volitiv-creativ imprimându-i-se şi o nuanţă ludică. Creaţia este conotată ca „joc de cuvinte" scânteind „peste / Mările somnului", ceea ce exclude raţionalul şi experienţa anterioară. Fiecare poem este o aventură nouă, în care contingentul este depăşit, iar realul - decorporalizat, pentru ca jocul pur să rămână scop în sine. Când identificându-se cu demiurgul, când considerându-se doar complice al Lui, poetul echivalează scrisul /

facerea cu un act cathartic. Arderea este, deopotrivă, purificare şi implicare deplină în poem, „Flăcări fără fum / Arderi fără scrum" însemnând consumare integrală., la nivel scriptural.

Poemele din „Oglinda verde" (colecţia Poètes à vos plumes, Paris, 2009, traducere de Elisabeta Bogăţan şi Linda Bastide) este unitar prin tematică şi mai puţin prin stil. Cum poemele sunt scrise în registre diferite, lirismul pur al unora este compensat de substratul filosofic al altora, de tonul lor sentenţios şi de exprimarea adeseori eliptică. Grupajul „Imortele" mizează pe conţinutul sapienţial, exprimat în versuri concise: „Nu avem foamea / De a fi iubiţi / cum aceea de / a iubi..." amintind de rubaiatele lui Omar Khayyam. Trebuie menţionat totuşi că, din pomenita plăcere a jocului, îndată ce poemul alunecă - fireşte, cu de la sine putere – spre forma fixă, Eugen Evu îl eliberează din chingi, îl lasă să se dilate şi să se avânte, pentru o expresie plenară a emoţiei: „De la urcior / Am învăţat eu / Cum să te sărut.../ De la izvor / mi-am amintit eu / omul dintâi / cel făcut - / nu cel născut...". Se observă cu uşurinţă această tehnică a dilatării discursului, ori de câte ori apare iminenţa focalizării lui pe o temă prea gravă. Interogaţia retorică pare o soluţie acceptabilă pentru detensionare, aşa cum se întâmplă într-un poem despre moarte: „Fără teamă mi-a stat pe umăr / pasărea morţii. / Am împărţit în tinereţe / cu ea culcuşul. / Prietenoasă, pot spune, / Somnu-mi pândea. / De la mari înălţimi / Am scrutat teritoriul cel straniu. / Bănuiesc că nu a fost străină / de cântecul meu" („Pasărea morţii"). Predicaţia predominant la perfectul compus este sugestivă pentru plasarea morţii într-un plan temporal opus prezentului în care se desfăşoară confesiunea lirică, senzaţia de distanţare fiind accentuată de situarea „la mari înălţimi", deasupra teritoriului „cel straniu". Locuit de moarte (v. Irina Petraş), poetul încearcă să comunice cu ea, s-o domesticească şi s-o învingă, dar ajunge să-şi conştientizeze neputinţa: „Acum nu mai ştiu unde tace. / Oare o fi pe-aproape? / Orizont învelit / În privirile mele, ori răbdând / Să devinăde aur / Ultima-mi lacrimă?" („Pasărea morţii").

Ideaţia de tip mistic este abordată într-un discurs în care se fac simţite influenţele practicilor yogine, ceea ce poate să-l deruteze pe cititorul neobişnuit cu atâtea neologisme la un loc: „Dumnezeu a redevenit plural / Fragmentat ca fractalii / La zei în aval / Sar ca păstrăvii sinucigaşi la cascade / culorile curcubeului în solzii ideilor / Şi îmi simt fisurile aurei pulsând / Ca tropotul mieilor / Prin cimitirele sponsorizate de / Măcelari" („Pascală").

Sunt în volum poeme atât de „specializate" psihoenergetic, ermetizate cu bună-ştiinţă, încât este foarte dificil să le simţi vibraţia reală: „Un adio şi puntea cabrată / Aidoma diafragmei lui G. Rauzier / Şi oarecum pe constanta / Altarului cu prunc de pe Muntele Moriah" („Omule"). Într-un poem intitulat „Domo", trimiterea livrescă nu decriptează mesajul: „Ceea ce dimineaţa transcende / Estompează dual // În salina unei lacrimi / O catedrală // Doritoare / Roditoare / Noaptea / lui Novalis // Cucon al cerului / învăluit / spiralat / în substanţă".

Este limpede că Eugen Evu are în intenţie o explozie semantică, făcând cuvintele să intre în coliziune şi, astfel, să dobândească sensuri noi. Numai că procesul de coagulare se opune haosului şi, uneori, chiar şi hazardului: „Să nu uiţi / Harta universului / Este creierul tău / Înăuntrul spiralei / Infinit numele // Hârtia aztecilor - / Pielea de sclav. / Carnea acestora / Tinctura tenebrei // Explozie semantică? / O nouă galaxie / Coagulează soarele celular" („Fragmentarium").

Eugen Evu este un poet important, pentru care definitorie nu este rătăcirea în

ezoteric, ci emoţia transmisă direct: „Pe tine cine te alege culege / Când secerat vei cădea? / Vai lume din spicul cel straniu”...(„Vinul cel vechi”).

- *Oglinda verde- Le Miroir vert, Poètes à vos plumes, Paris, 2009, traducere de Elisabeta Bogăţan şi Linda Bastide)*

Mariana Zavati GARDNER (England)

Tresărirea Focului vol. 3, un document zguduitor

...o carte a curajului în care face disecţia unei societaţi a Epocii de Aur îngenuncheată de activişti veroşi, de scurişti şi de informatori

Editura *Corvin* publică un volum de excepţie, scris de un scriitor de exceptie - Eugen Evu. Poetul propune publicului cititor o carte testament, Tresarirea Focului (volumul II). Primul apăruse la editura Signata, din Timişoara, în 2oo2, 6o4 pagini, fiind excepţional receptat, premiat de Academia ASLA Oradea şi de Salonul Internaţional de Carte – la Congresul româno-american. Ca şi primul volum, acesta este scris într-o modalitate modulară, surprinzătoare. Cartea este compusă din „Briliantul" şi „Noaptea" (jurnale 1980-2006), „Cârtiţa pe acoperiş" şi „Cagule" (Teatru-pamflet). Cartea-document cuprinde, cum spune autorul în scrisoarea care a acompaniat volumul, „şi o parte de spicuiri din jurnalele ce le-am ţinut ascunse când am fost hărţuit de securiştii şi activiştii ceauşişti". Sunt observaţii zilnice fără dată, comentarii la evenimentele zilnice, impresii din cele citite sau experienţe directe de viaţă. Gândurile şi sentimentele autorului, proiectate într-un mediu în continuă dezintegrare, sunt înregistrate aşa cum le trăieşte, alături de comentarii despre întâlniri cu alţi autori, deriziunile sau măruntele conflicte din viaţa societăţii, inclusiv a celei literare, sau cu cei la putere care-l măsoară cu neîncredere de fiecare data, sunt inserate documente care atestă „lucrarea informativă" a poetului, liste cu cei găsiţi la Arhivele C.N.S.A.S. ale securităţii, dovezi ale turnătoriei aţâţate între scriitori, el fiind acuzat de „defăimarea realităţii socialiste", ori de atitudini ostile „orânduirii", etc. Atmosfera este sumbră, învăluită într-o suferinţă acută, alienantă. Impresia este aceeaşi pe care o simţi în faţa unei pânze alegorice de Hyeronymus Bosch. Istoria se împarte în două, Ceauşescu şi post-Ceauşescu. Detaliile textului accentuează atitudini omeneşti, necazurile imense şi piedicile zilnice ale individului creator aflat faţa în faţa maşinăriei instituţiilor statului lui Ceausescu, formate din tovaraşi fără principii morale cu funcţii mai mult sau mai puţin importante, numiţi ierarhic datorită unei „origini sănătoase" , iar post-Ceausescu cu domni, care dispun de averi imense cu istoric dubios, averi asimilate în trecutul duplicitar-servil, unii sporindu-le după evenimentele din 1989, fiind răsplătiţi tot ei, prin tenebroasele afaceri de culise, pe seama confiscării revoluţiei, şi care au devenit peste noapte politicieni aleşi de un electorat naiv, care aşteaptă cuminte să fie îndoctrinat cu noile precepte ale mondialitatii. Proiecţiile jurnalistice amintesc de suita picturilor auto-portretistice ale lui Rembrandt, dar şi de celebra lucrare „Lecţia de anatomie", în sensul că este „conspectat" sau autopsiat, peiorativ zicând, cadavrul totalitar în hidoşenia lui, pe masa de subsol a unei perioade încă tulburi ... Aşadar, Eugen Evu scrie o carte a curajului în care face disecţia unei societaţi a Epocii de Aur îngenuncheată de activişti veroşi şi de informatori bolşevici, care au conspirat diabolic să distrugă un popor întreg! Autorul descrie angoasa zilnică de a supravieţui cu tacâmuri obţinute pe bonuri, într-un regim semi-cazon, la cozi degradante, umilitoare, spectrul mizeriei existenţiale fiind halucinant (Este bizar că mulţi ţin să uite totul, amăgindu-se că astfel doar au visat urât: dar coşmarul a fost real). Consemnările alternează cu lecturi din autori universali, jurnalistul se împarte între realitate şi ficţiunea cunoaşterii ca un refugiu şi un anume auto-tratament psihoterapic…

Apartamentul cu gândaci şi fără căldură iarna, cu podea din ciment, cu copiii bolnavi, pe fondul condiţiilor înjositoare, pauşale, pe fondul raţionalizării până şi a laptelui praf, şi cu autorul însuşi într-o stare mereu maladivă, fixează coordonatele suferinţei. Aici scriitorul creează terorizat de informatorii care-i caută paginile de manuscris prin pătrundere ilegală la domiciliu, prin sustragerea corespondenţei de la poştă şi copierea frazelor „incriminante", prin ascultarea telefonică, urmăriri, etc., inclusiv prin gunoaie. Sunt redate dovezi coppy despre turnători, unii dintre ei fiind colegi scriitori. Volumul este cartea conflictului dintre bine şi rău, un Rău enorm care aproape înnecă pe autor într-o nelinişte care-l urmăreşte egal în starea de veghe şi în starea de somn… Cum titrează el, este ţinta de a distruge însuşi omul, „ţinta cap de om" din recuzita armatei.

Societatea trecută „de la comunism la consumism", post-Ceauşescu, în care trăieşte acum, este prezentă în volum în formă de Bâlci al Deşertăciunilor, unde puţini sunt cei care au acces să se înfrupte cu înghiţituri pantagrueleşti, în timp ce un întreg popor, intimidat de regimuri politice de diverse coloraturi, priveşte la viitor cu neîncredere şi uimire, neputincios în lipsa sensurilor şi direcţiilor democraţiei veritabile. Schimbarea este greoaie, epuizantă, corupţia face ravagii. Autorul înregistrează gânduri şi sentimente despre tragedia mamelor şi a tinerilor care trebuie sa ia drumul străinătăţii să lucreze în condiţii extrem de grele pentru a asigura un trai esenţial celor rămaşi acasă. De fapt, celula de bază a societăţii, este cea care şi în continuare suportă presiunile alienante, devastatoare. Existenţa redevine un şantaj pentru supravieţuire, de astă

dată pe canavaua confuziei, falimentului economic şi raptului parveniţilor din straturile privilegiate şi ieri, intrate acum în lumea capitalului preluat abuziv de la statul măcinat de politicianism şi dezbinări de care se profită.

Capitoul „ Cagule" (Teatru-pamflet) aminteşte de aciditatea verbală a genialului I.L.Caragiale într-o Scrisoare Pierdută, de absurdul din „Aşteptându-l pe Godot" de Samuel Beckett şi de automatismul limbajului din „Cântăreaţa chealã" de Eugen Ionesco, ca şi de teatrul polonez dizident. Personajele, la Eugen Evu, apar acţionând într-un univers corupt şi absurd care sufocă. Valuri după valuri de vorbe-i îneacă paroxist pe protagonişti într-o nouă ordine care le este străină. Conflictul dintre personaje (personaje individuale corupte rezonante vis-à-vis de corul de inspiraţie parafrazică antică, care reprezentând cumva voalat (sic!) libertatea de conştiintă, sau reminiscenţele ei, auzit ca un ecou îndepărtat) se simte suprarealist, iar modalitatea psiho-analitică aminteşte de Freud şi Jung.. Eugen Evu imprimă tăios, sarcastic, terifiant, semnificaţii în delirul verbal al personajelor. Dacă Ion escu numea societatea trecută una isterică, acum este una delirantă, depresivă, o societate în derivă, de „ventriloci şi leBonieini".. Tipologic, recunoaştem în personajul principal Găunescu, un fel de monstru atipic, dar model pentru mulţi dintre falşii „transformişti" ieşiţi din nou la iveală din confuzia istoriei recente . Scriitura se prezintă ca un set de imagini – colaje, care se amestecă într-o anecdotă extravagantă „de import albano-greco-balcanic" (precum îmi clarifica autorul în scrisoarea sa din ajun de sărbători) despre modalitaţi de avansare politică. „Cagule" este o satiră necruţătoare, care analizează cu minuţiozitate, în stil parafrazic-ludic grotesc- exotic, relaţii între personaje care, deşi comunica verbal, nu-şi spun nimic. Cineva scria despre autor că are „ arta de a-şi face duşmani"." Într-adevăr, dar ei trebuie cultivaţi", răspunde autorul...Ce e rău, de sine piere".

Este doar surogatul derizoriu al comunicării derutate, între identităţi devastate de efectele unor decenii de totalitarism. Acest pamflet se cere pus în scenă la un mare festival de teatru, eventual prin mijloacele ingenioase pe care le impune, pentru a se savura grotescul situaţiei în care sunt proiectate personajele. Eugen Evu scrie undeva că pentru el umorul este doar o dimensiune a tragicului, un reflex din adâncime al conştiinţei, de a se opune prin luare în derâdere a tot ceea ce tinde să distrugă şi eul, şi subconştientul uman individual, în favoarea massificării. Un volum memorabil de la un autor de mare talent.

Magda GRIGORIE

despre...

Sărutul cu privirea

Editura Signata, Timişoara

Versurile din acest consistent volum apărut în colectia Liliput se adaptează fără eforturi evidente acelui ritm interior în care se înscrie toată respiratia afectiv-reflexiv-meditativă a autorului. Nimic forţat, deşi travaliul nu lipseste. Aici totul are înfăţişări verosimile. Totul este „rupt" din credibilitatea fenomenului. Frumuseţea plastică, virtuozitatea expresiei sunt incontestabile. Dincolo de armoniile de cristal, palpită profund trăiri existentiale, „semnul de foc" al acestui poet. În creatia lui Eugen Evu, fragmente de lumi diferite (paralele) se suprapun - metafizic vorbind - şi se întretaie prin desconsiderarea oricărei cauzalităti. Autorul pare a se întreba, sugerând că toate

cuvintele pot fi reacţii în lanţ, explozii de sonuri şi culoare - dacă poezia nu îşi este suficientă sieşi...

Cu o retină suprasaturată, poetul se întoarce spre interior, regăsindu-si fantasmele care concurează imaginile existentei, relevând nevoia obsesivă de real, de unde si descrierea minutioasă a „crâmpeiului" de lume cuprins între limitele privirii. Eugen Evu s-a dovedit de-a lungul anilor un spirit.....prin excelentă bogat în resurse lăuntrice. Drumul parcurs a însemnat o esenţializare a expresiei poetice, o degajare a sensurilor legate de o experienţă concretă vital-spirituală.

„Decembrie, fagii roşii fac geloase cascadele/ unde îşi aduce aminte/ sufletul meu mierla albă/ şi porumbelul de stâncă pe umărul vântului; /se resoarbe din jocuri luminişul revelatiei/ interioritatea de echilibru al rugăciunii, /auriul şi negrul reciproc se devoră/ să îngenuncheze lumina în melos /unde culcuşul de toamnă al zeiţei/ s-a sublimat izvor; /mă duce, Doamne, /de mână vibraţia de fagot/ a poemului Transilvaniei sus,/ la sălaşul de stei: /acolo cuvântul redevine genezică adiere, /sâmburii de argilă originară/ se umplu de zumzet stelar :/ fiecare metaforă e un sărut" (Incintă sacră).

Un pasaggio-Poetul de la Castel, de Constantin Stancu

PRETEXTE CRITICE ŞI ESEURI LA OPERA LUI EUGEN EVU: "POETUL LA CASTEL" – Editura "REALITATEA ROMÂNEASCĂ" – 2010, consilier editorial Ştefan Nemecsek, o carte apărută datorită generozităţii poetului Eugen Evu şi curajului lui Ştefan Nemecsek – "Cine este Eugen Evu ? Poetul de la Castel, e proprietarul spiritual al castelului din Hunedoara. E un poet proprietar de Castel. Nu i-a fost retrocedat, l-a cucerit în momentul când ceilalţi dormeau. El a fost treaz."

15 08 2010 (blogosfera)

Oana BIMBIRICA
DIALOG cu EUGEN EVU

Timp de aproape 40 de ani, poetul hunedorean Eugen Evu şi-a „revărsat" conţinutul sufletului în cele peste 30 de volume de versuri, jurnale, eseuri şi scrieri filozofice pe care le-a tipărit. Cu câteva luni înainte de pensionare, după 40 de ani de salarizare la stat, scriitorul trăieşte existenţa omului care a avut puterea să-şi ierte prietenii care l-au „turnat" la Securitate şi i-a iertat doar pentru că, spune el, nu este capabil de ură. Recent, Cărtărescu afirma: *„cu cât eşti mai cunoscut, cu atât eşti mai vulnerabil la ură...".* Îl ştim pe Eugen Evu „vulnerabil", dar cine i-a citit cărţile şi îi cunoaşte îndeproape viaţa, ştie că paradoxal, prin sinceritatea şi cultul prieteniilor literare, reuşeşte să fie mereu cumva ocrotit…

Lansat revuistic în lumea poeziei de Ştefan Augustin Doinaş, (revista Familia, 1970 cu un elogiu, iar editorial prin concurs în 1974 (in tandem cu alţi şase poeţi, din 303 concurenţi!), „**Toate iubirile"** (la editura Facla din Timişoara) - (debutase într-un ziar în 1963!), el a parcurs un itinerar dificil, poate meandric, dar cum spune el, şi-a „trăit literatura", poezia. Curios, spune el, că alte reviste l-au semnalat în acelaşi timp:: „ Gazeta Literară", „ Luceafărul" şi „ Astra".

Eugen Evu a învăţat de la creatorul „Mistreţului cu colţii de argint" cum să doarmă şi să compună în acelaşi timp. *„Doinaş, într-un fel, m-a programat, avea darul discernerii şi a valorii altuia".* Dar asta l-a învăţat mai ales propria-i viaţă, el fiind un „poet practian", un „explorator al arheofiinţei ancestrale" (sintagmele îi aparţin). Tatăl său, pastor apostolic, era taxat în al patrulea dosar drept: *„Fire insociabilă, impertinentă şi cu caracter interlop*", iar poetul, prin anii 70, drept *„manisfetări ostile partidului şi statului nostru"*, *„agită spiritele şi are influenţă contestatară asupra cenaclului de tineri Blaga"*, etc. aşa cum este descris într-unul

dintre cele trei dosare de urmărire (D.U.I. – Cerna, Anonimul şi Scriitorul) întocmite de Securitate. Recent, prin decizie CNSAS, porincipalul anchetator, ex-comandantul securităţii judeţene, Lucian Văceanu, este condamnat pentru poliţie politică, conform Monitorului Oficial al României. Majoritatea referinţelor sunt la adresa „Cazului Evu", *„hărţuirii şi repercursiunilor asupra mea, a familiei şi unor confraţi literari"*. Detalii au apărut în unele cărţi de după 1989, dar şi pe internet (Bunăoară „Ziarul meu", poate fi accesat pe Google).

Poetul hunedorean a intrat, recent, în politică „pentru a se face util societăţii culturale din spaţiul său", şi speră să ajungă să-şi vadă tipărite cele 30 de lucrări literare pe care le are în proiect, sau cel puţin câteva. „*Dacă ajung la 65 de ani, îmi doresc o primă antologie în selecţie de autor, definitive. Normal ar fi ca editura Cartea Românească* (acum Polirom) *să-mi ofere cinstea, doar sunt membru USR din 1979! Deasemeni, am un volum* ***«Îngerul nenumerotat»*** *(Unnumerierter Engel), dedicat fiicei mele Gloria, rezidentă germană, unde este în exil, un volum de 100 de poeme traduse în germană, italiană, engleză, franceză, croată şi maghiară. În fine, un volum III al trilogiei de* ***«Jurnale»*** *conţinând susbtanţial texte apărute în revista* ***AGERO*** *şi pe site-uri sau în reviste din Italia. Singurul obstacol sunt costurile".*

Oana BIMBIRICĂ: ***Care este acum condiţia omului de cultură, în România anului 2007?***
Eugen EVU: Lapidar zicând, a ieşirea din sistemul totalitar, condiţia omului de cultură este una pe care o putem numi „originală". El este marcat de povara unei memorii duplicitare sau, cu foarte rare excepţii, a unei dizidenţe, ori „rezistenţă prin cultură". Omul de cultură aflat la vârsta a treia, categorie din care fac parte şi eu, trăieşte în mod dramatic ceea ce eu aş numi „ravagiile memoriei": o memorie ascunsă, îi spun freatică, şi una care vrea să recupereze în mod ideal ceea ce i-a răpit dictatura, după cenzură a urmat autocenzura. Soluţia a fost subtextul, aluzia, practic un întreg sistem lingvistic personal. În acest sens, am o relaţie subtilă cu postmodernismul. Ulici scria după primele mele 5 volumne, că sunt *„un alpinist pe malul mării"*, superbă parafrază (puteam fi şi skior!), dar în rucsacul meu aveam aripi nerabatabile. Azi nu m-aş mai mulţumi cu o parapantă, deşi am plutit deasupra Dealului Uroi, la intrarea Streiului în Mureş. A fost ceva anamnezic, dar mă rezum la atât. Am văzut inclusiv în judeţul Hunedoara şi continui să aflu cu stupoare, cum poeţi şi prozatori, felurit consacraţi, chiar şi-au modificat trecutul biografic şi şi-au ascuns scrierile care duhnesc a duplicitate.

Oana BIMBIRICĂ: ***La ce vă referiţi când spuneţi duplicitate?***
Eugen EVU: Propaganda comunistă ne-a inoculat, timp de 50 de ani, dedublarea. Diferenţa dintre realitate şi programele politice ale realismului socialist. Trebuia să te dedublezi. Toţi oamenii au făcut asta, însă unii s-au dedublat definitiv. Unii oameni, în special scriitori, nu au mai reuşit să-şi revină niciodată. Au sentimentul vinovăţiei, că au fost supuşi, prefăcuţi, dar caută motivaţia acelui şantaj pe care l-a făcut comunismul de a condiţiona rostul, rolul, dar mai ales familia, locul de muncă, dreptul la un apartament, de aşa-zisa devoţiune, care însemna patriotism. Partidul a obligat omul să se dedubleze, să se prefacă şi să idealizeze. Eu, ca om-scriitor, nu am fost îndoctrinat. Nu am devenit ateu, nici materialist. Dacă am data vama condiţionării editării prin două-trei nasoale, mi-am bătut joc de foamea lor de putere. Toţi scriitorii ştiu cum eram somaţi chiar de editori, unii onorabili, să „dăm ceva" şi pentru „tovarăşii", ca să poate susţine referatele. Nu vreau să dau nume, ce rost mai are? Dar eu am rămas fundamental acelaşi, eu n-am semnat niciodată vreun „pact cu diavolul", pot oferi şi dovada CNSAS, dacă asta vrea careva.

Oana BIMBIRICĂ: Deci ***sunteţi unul dintre scriitorii care au fost urmăriţi de către Securitate. Aveţi trei dosare la CNSAS. Cât de tare v-a marcat această hărţuire a Securităţii cariera de scriitor? V-a împiedicat să scrieţi la acel moment, v-a traumatizat?***
Eugen EVU: Am fost urmărit de Securitate între 1971 şi 1989. Acest lucru m-a marcat esenţial, pentru că eram cel mai performant scriitor din judeţul Hunedoara. Eu am aflat numele tuturor celor care m-au turnat la Securitate. Am fost urmărit în permanenţă, am fost

furat şi hărţuit, pentru că eu una ziceam şi alta făceam. Am fost acuzat de atitudini duşmănoase la adresa statului, că eram lăudat la Radio Europa Liberă şi alte sintagme de-ale lor. Am peste 400 de file la dosare, pâre, rapoarte,nume de surse şi colaboratori, informatori, unii sunt „anonimizaţi". Acasă eram supus hărţuirii demente a unui înverşunat patologic. Sunt recunoscător mai ales domnilor Mircea Dinescu şi Horia-Roman Patapievici, care mi-au dat prilejul să-mi văd dosarele încă din 2002. Între anii 1968-1989, mi-a fost indusă o frică animalică, pentru că eram chemat la Securitate să dau declaraţii şi eram mereu îndemnat să-mi torn confraţii, printre care se afla şi Dan Constantinescu, Iv Martinovici, Valeriu Bârgău (el însuşi urmărit şi silit să dea declaraţii) Au fost şi alţii care mi-au mărturisit, dar sunt câţiva care tac şi îmi închipui ce teroare mocnesc! Ce să le faci? I-am lăsat în plata Domnului! Unii sunt răs-plătiţi fie cu cariere politice, fie cu cale liberă spre bogăţie, fie recuperaţi de SRI; deh, din „interes naţional"?!! Dar eu am rezistat. Eu n-am turnat pe nimeni, niciodată, deşi eram terminat nervos.

Oana BIMBIRICĂ*: Aşadar n-aţi „turnat" pe nimeni? De fapt nici o publicaţie nu a afirmat aşa ceva. Pe vremuri se zicea că scriitorii se turnau între ei.*
Eugen EVU: Eu n-am turnat, eu „m-am prins" cu ei. Sigur e că dintotdeauna, boema literară a avut şi o „dihonie", e ceva specific. Pot să dovedesc acest lucru. Trăiesc, însă, cu suferinţa că m-am otrăvit singur, atunci când am descoperit sigur şi fără dubii, în dosarele mele, numele celor care m-au „turnat". Erau mulţi prieteni, colegi din judeţ şi apropiaţi. Ei au fost şantajaţi şi obligaţi să „toarne", alţii turnau din interese meschine. Eu nu am cedat, nu mi-am dat consimţământul să-mi „torn" colegii, deşi muream de frică. Am ajuns chiar şi în spital, epuizat fizic şi psihic de „metodele lor". Mi-au turnat în pahar şi scopalamină, un produs care-ţi induce agitaţie, logoree, chinuri sufleteşti. Mi-au intmidat familia, părinţii şi fraţii. „M-am prins" cu ei, recunosc. *„Ai fi bun la noi"*, mi-a spus unul.

Oana BIMBIRICĂ: *Este acum democraţie şi pentru oamenii de cultură? Ce s-a schimbat în acest sens pentru dumneavoastră?*
Eugen EVU: Democraţia noastră nu este una autentică, nu desfaci o istorie şi faci alta peste noapte. Democraţia noastră nu POATE fi nici americană, nici europeană, ci este o democraţie firavă şi specifică ieşirii dintr-un sistem totalitar. Pentru mine, a fost o schimbare. În primul rând, mă bucur că pot şi îmi doresc să-mi pot scrie în continuare cărţile trăite fără sentimentul autocenzurii.

Oana BIMBIRICĂ: *De ce mai mult poezie? Ea predomină în opera dumneavoastră alături de eseuri, jurnale sau filozofie.*
Eugen EVU: Pentru că eu sunt, de fapt, poet, dar e o cale a epicii, care exprimă mai amplu, ceea ce poezia subţiază aproape de imponderabil, de inefabil. Însă, poetul nu poate să se refugieze numai în lumea utopică-vurualâ-onirică şi esenţială, totodată, a poeziei. El devine un fel de nuia radiestezică a timpului şi poporului său, vibrează şi arată fântânile adânci ale sufletului poporului său. Eu zic *„am suflet radiestezic şi spirit telepatic"*.

Oana BIMBIRICĂ: *În ce curent aţi încadra poeziile dumneavoastră?*
Eugen EVU: Eu sunt un poet romantic întârziat, cu pasaje spre postmodernism. Sunt un poet al iubirii, în sensul cel mai profund.

Oana BIMBIRICĂ: *Poezia sau, mai bine zis, scriitura este o tradiţie în familia Evu, având în vedere faptul că şi fratele dumneavoastră, Ioan, scrie?*
Eugen EVU: Nu poate fi simplist doar o tradiţie, nicio molipsire, chiar dacă, de obicei, fratele mai mic îşi face un model din fratele mai mare. El chiar a declarat public asta. Însă, fiecare se dezvoltă individual. Ioan este un poet mai melodios, mai cantabil, mai afectiv şi un poet pentru care muzica este dihotomică. Este greu şi rar, în literatură, să fie doi fraţi, fiecare foarte diferit.

Oana BIMBIRICĂ: *Cine e muza lui Eugen Evu? Când vine, când pleacă?*

Eugen EVU: Muza mea este lumina cu tot ce înseamnă ea. E foarte prezentă. În prima mea carte, mi-am dat seama, după ce am citit-o, că am repetat de 48 de ori cuvântul „lumină" în forma sa gramaticală. Subconştientul meu era marcat, probabil, de această lumină şi de teama de întuneric. Muza iubirii este una, e ca gladiola, care înfloreşte succesiv, pen trestie înspre vârf. Vântul de seară îi fură seminţele, muza iubirii este fotosintezică. Eu sunt în interiorul unui text ca în interiorul sferic, aparent, al ninsorii, deoarece timpul nostru este circular.

Oana BIMBIRICĂ: ***Cum apar versurile? Vă treziţi noaptea când vă vine vreo idee, vreun vers şi îl notaţi?***
Eugen EVU: După 40 de ani de scris, demult nu mai este pentru mine un joc sau o cochetărie cu muza şi cu idealurile etice şi estetice. Este o experienţă dobândită, aprofundată, o specializare care îmi permite să transform totul în literatură. Eu am scris enorm. Scriu chiar şi în somn. Mă trezesc, sar deseori din pat, am insomnii. Există o teroare a mentalului care nu se eliberează decât prin scris. Pentru mine scrisul a fost ca un catharsis. Dacă nu scriam, cred că aş fi înnebunit.

Oana BIMBIRICĂ: ***Care vă este cea mai dragă dintre cărţile pe care le-aţi scris?***
Eugen EVU: Îmi iubesc mai mult cărţile de poezie, deoarece poezia exprimă sufletul şi spiritul. Celelalte, jurnalele, eseurile şi filozofia le consider un şantier în care îmi pregătesc întoarcerea de fiecare zi, la poezie.

Oana BIMBIRICĂ: ***Se trăieşte bine din scris în România? Dumneavoastră faceţi bani din cărţile pe care le publicaţi?***
Eugen EVU: Nu! Niciodată nu se va trăi din scris în România, pentru că stai la dispoziţia finanţatorului. Nu poţi cu sursele tale să-ţi publici o carte. Nu câştigi din scris. Singurul avantaj este că, dacă ai prestigiul şi preţuirea celui care te poate finanţa, el te sponsorizează şi îţi apare cartea. Am înfiinţat o asociaţie non-profit care se numeşte **„Provincia Corvină"**, şi prin ea continui viaţa revistei cu acelaşi nume, aflată în anul 11 de apariţie, iar asta îmi dă satisfacţie.

Oana BIMBIRICĂ: ***Care este cel mai mare poet sau scriitor în opinia dumneavoastră?***
Eugen EVU: E foarte greu de spus. Creatorul însuşi. Apoi omul însuşi, care devine, astfel şi Autorul. Nu-l insult când zic că îl plagiază pe Creator. Sau îl parafrazează. E ceva cormozomial, ancestral. Cel mai mare scriitor român este, după părerea mea, anonimul care a scris „Mioriţa", apoi cizelatorii, prin secole. O operă a sacrului, premoniţială pentru destinul tragic al poporului român. Ar mai fi şi stigma sau efectul placebo. Dar să nu suprasolicităm cititorii dornici de simplitate şi ambetaţi neticluite, a apărut categoria „cititorul de titluri", e o suprasaturaţie speicifică asaltului explozic al mediilor. Uneori e un simptom special, al terorii induse din comercialismul acestor ani. Am scris undeva că trecem de la comunism, la consumism. Mioriţa este un cod ancestral, deşi cred că e sub-dunărean, balcanic. Variante din spaţiul haţegan afirmă că baciul ucis era transilvănean. E ceva aici, dar să nu abuzăm. Din acel anonim s-au sintetizat marii noştri clasici şi vor răsări mereu alţii şi alţii. Stigma asta, s-o explice semioticienii! Unii m-au atacat că l-am lăudat pe Patapievici, desigur, neutru, dar automat mi-am asumat duşmăniile lui, aşa e şi-n prietenii… Unul, cam acrit de trecut şi cam teleoacheş, un telemah niţel foarte fanariot, s-a răstit la mine, argumentând, atenţie, că Horia-Roman Patapievici are *„fălci pătrate, faţă ce ar exprima cruzime, chestii de-astea, intoleranţă, barbarism!"*. Eco îi numea pe vechii înţelepţi ai antichităţii, *„sacredoţii barbarilor"*. Fără ei, am fi stagnat de profunzime în primitivismul care a disimulat fascism, totalitarism, fundamentalism, terorism. Ce intelectual e acesta? Mi-e lehamite! Xerxes acuza la greci viclenia, aşchiile nu au sărit departe, acum îşi scot capul: Silvestri numeşte asta *„reacţie a fondului nemanifestat"*! Careva zice că Europa va fi dominată de cei frustraţi îndelung, mai ales suddunăreni… O fi, că prea zic cu foc. Fiecare să scrie ce crede, dar să nu insulte *saroganţi* şi *snetenţioşţi*, nu ei sunt în măsură să judece. Viaţa judecă! Un mare poet francez spunea că dacă nu te crezi genial, nu are rost să scrii. Eu mă cred un poet genial în măsura în care sunt suflet din sufletul neamului meu.

Oana BIMBIRICĂ: ***Mai există în Hunedoara un public consumator de cultură?***
Eugen EVU: După părerea mea, Hunedoara nu mai are cultură. Este un oraş lovit drastic din acest punct de vedere, iar oamenii suferă din cauza asta. Acest lucru este consecinţa demolării fără selecţie a unor micro-grupuri de cultură care au existat în Hunedoara, iar asta a diminuat şi percepţia culturii din oraş. Nu prea mai avem noi, hunedorenii, un public consumator de cultură.

Oana BIMBIRICĂ: ***Cum de aţi ajuns de la poezie la politică? De ce v-aţi în scris în Partidul Liberal Democrat (PLD)?***
Eugen EVU: Vreau să fiu ceea ce sunt de o viaţă, un animator cultural exigent şi dovedit, cel puţin în oraşul meu, care, în mod natural, simte nevoie de a-i descoperi, cizela şi pe cei tineri. Voi fi întotdeauna mai aproape de politicile culturale, sprijinitoare ale culturii scrise. Domnul senator Viorel Arion (n.r. preşedintele PLD Hunedoara) m-a sprijinit, împreună cu alţi foşti membri ai PNL, care au trecut la PLD, să public volumul al doilea al jurnalului de idei **„Tresărirea focului**". Asta este. Eu vreau să fiu util culturii scrise şi, mai ales, noii generaţii din acest domeniu.

Oana BIMBIRICĂ: ***Păi dincolo de acest aspect cultural, dacă cei de la PLD vor dori şi altceva de la dumneavoastră? Mă refer la o eventuală solicitare de a candida pentru vreo funcţie în administraţie? De primar, consilier local sau judeţean?***
Eugen EVU: Dacă mi se va oferi posibilitatea democratică de a-mi asuma un rol în domeniul culturii scrise, voi accepta. Şi o funcţie de consilier local sau judeţean, mă tentează pentru că din această poziţie aş putea să ajut domeniul cultural. La primărie, nici nu mă gândesc.

Hebdomadarul REPLICA
Martie, 2007, Hunedoara

Valeria Manta TAICUTU

Despre Eugen Evu

Fragment

Pentru Eugen Evu, a scrie înseamnă a-L imita pe Dumnezeu în facerea lumii, actului volitiv-creativ imprimându-i-se şi o nuanţă ludică. Creaţia este conotată ca „joc de cuvinte" scânteind „peste / Mările somnului", ceea ce exclude raţionalul şi experienţa anterioară. Fiecare poem este o aventură nouă, în care contingentul este depăşit, iar realul - decorporalizat, pentru ca jocul pur să rămână scop în sine. Când identificându-se cu demiurgul, când considerându-se doar complice al Lui, poetul echivalează scrisul / facerea cu un act cathartic. Arderea este, deopotrivă, purificare şi implicare deplină în poem, „Flăcări fără fum / Arderi fără scrum" însemnând consumare integrală., la nivel scriptural.Poemele din „Oglinda verde" (colecţia Poètes à vos plumes, Paris, 2009, traducere de Elisabeta Bogăţan şi Linda Bastide) este unitar prin tematică şi mai puţin prin stil. Cum poemele sunt scrise în registre diferite, lirismul pur al unora este compensat de substratul filosofic al altora, de tonul lor sentenţios şi de exprimarea adeseori eliptică. Grupajul „Imortele" mizează pe conţinutul sapienţial, exprimat în versuri concise: „Nu avem foamea / De a fi iubiţi / cum aceea de / a iubi..." amintind de rubaiatele lui Omar Khayyam. Trebuie menţionat totuşi că, din pomenita plăcere a

jocului, îndată ce poemul alunecă - firește, cu de la sine putere – spre forma fixă, Eugen Evu îl eliberează din chingi, îl lasă să se dilate şi să se avânte, pentru o expresie plenară a emoţiei: „De la urcior / Am învăţat eu / Cum să te sărut.../ De la izvor / mi-am amintit eu / omul dintâi / cel făcut - / nu cel născut...”. Se observă cu uşurinţă această tehnică a dilatării discursului, ori de câte ori apare iminenţa focalizării lui pe o temă prea gravă. Interogaţia retorică pare o soluţie acceptabilă pentru detensionare, aşa cum se întâmplă într-un poem despre moarte: „Fără teamă mi-a stat pe umăr / pasărea morţii. / Am împărţit în tinereţe / cu ea culcuşul. / Prietenoasă, pot spune, / Somnu-mi pândea. / De la mari înălţimi / Am scrutat teritoriul cel straniu. / Bănuiesc că nu a fost străină / de cântecul meu” („Pasărea morţii”). Predicaţia predominant la perfectul compus este sugestivă pentru plasarea morţii într-un plan temporal opus prezentului în care se desfăşoară confesiunea lirică, senzaţia de distanţare fiind accentuată de situarea „la mari înălţimi”, deasupra teritoriului „cel straniu”. Locuit de moarte (v. Irina Petraş), poetul încearcă să comunice cu ea, s-o domesticească şi s-o învingă, dar ajunge să-şi conştientizeze neputinţa: „Acum nu mai ştiu unde tace. / Oare o fi pe-aproape? / Orizont învelit / În privirile mele, ori răbdând / Să devină de aur / Ultima-mi lacrimă?” („Pasărea morţii”).

Ideaţia de tip mistic este abordată într-un discurs în care se fac simţite influenţele practicilor yogine, ceea ce poate să-l deruteze pe cititorul neobişnuit cu atâtea neologisme la un loc: „Dumnezeu a redevenit plural / Fragmentat ca fractalii / La zei în aval / Sar ca păstrăvii sinucigaşi la cascade / culorile curcubeului în solzii ideilor / Şi îmi simt fisurile aurei pulsând / Ca tropotul mieilor / Prin cimitirele sponsorizate de / Măcelari” („Pascală”).Sunt în volum poeme atât de „specializate” psihoenergetic, ermetizate cu bună-ştiinţă, încât este foarte dificil să le simţi vibraţia reală: „Un adio şi puntea cabrată / Aidoma diafragmei lui G. Rauzier / Şi oarecum pe constanta / Altarului cu prunc de pe Muntele Moriah” („Omule”). Într-un poem intitulat „Domo”, trimiterea livrescă nu decriptează mesajul: „Ceea ce dimineaţa transcende / Estompează dual // În salina unei lacrimi / O catedrală // Doritoare / Roditoare / Noaptea / lui Novalis // Cucon al cerului / învăluit / spiralat / în substanţă”.Este limpede că Eugen Evu are în intenţie o explozie semantică, făcând cuvintele să intre în coliziune şi, astfel, să dobândească sensuri noi. Numai că procesul de coagulare se opune haosului şi, uneori, chiar şi hazardului: „Să nu uiţi / Harta universului / Este creierul tău / Înăuntrul spiralei / Infinit numele // Hârtia aztecilor - / Pielea de sclav. / Carnea acestora / Tinctura tenebrei // Explozie semantică? / O nouă galaxie / Coagulează soarele celular” („Fragmentarium”). Eugen Evu este un poet important, pentru care definitorie nu este rătăcirea în ezoteric, ci emoţia transmisă direct: „Pe tine cine te alege culege / Când secerat vei cădea? / ….

Revista NOUA PROVINCIA CORVINA…14 ani de editare …

Elisabeta Bogăţan

Eugen Evu – rezonanţe internaţionale

Spirit complex, în care rezonanţele profund mitologice şi sacrele istorii carpatice se întrepătrund cu un fremătător spirit transfrontalier, gata să prindă ecourile noului, Eugen Evu dovedeşte prin noua sa carte, **A doua alungare. O semiotică a trezirii**, Astra, Deva, 2010, că poezia sa are, în acelaşi timp, un remarcabil ecou internaţional.

O notă prezintă cartea drept „un corolar de traduceri lirice din cărţi, antologii şi reviste occidentale şi poeme premiate internaţional". Cei care se apleacă asupra poeziei lui Eugen Evu sunt : pentru engleză - Muguraş Maria Petrescu, Mariana Zavati Gardner, Elena Raluca Weber, pentru italiană - Angelo Manitta, Marilena Rodica Chiretu, Angelo di Mauro, Elena Daniela Sgondea, Dănuţ Grădinaru, Nicola Rampin, Maria Teresa Liuzzo, pentru germană Magdalena C. Schlesak, pentru franceză - Linda Bastide, Elisabeta Bogăţan, pentru croată – Nada Pomper, pentru maghiară – Kun Kriza Ilona.

Sunt date de asemenea traduceri semnate de Eugen Evu, precum cea din Carlos Chacon Zaldivar.Traducerile din poezia lui Eugen Evu sunt însoţite, în special când traducătorii sunt străini, de prezentări pertinente şi adesea elogioase ale poetului din care se traduce, cu referire şi la premiile internaţionale acordate poetului.

Antologia are meritul de a evidenţia modul în care poezia lui Eugen Evu în special şi cea română în general este receptată pe plan internaţional: teme, structuri lirice etc. Trebuie subliniat faptul că, într-o vreme când glasul poeziei se face tot mai greu auzit, poezia lui Eugen Evu a reuşit să trezească interesul în medii artistice din multe ţări, devenind astfel un remarcabil mesager al poeziei româneşti actuale.

Sinea poeticã la Eugen Evu

Antonia Iliescu, Belgia

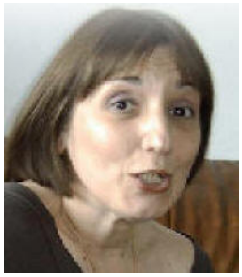

Un poet al galaxiilor, nãscut la întretãierea dintre Infinitul mare si Infinitul mic, hrãnit cu pâine care “muşcã din el”, “îl mãnâncã”, se lasã mâncat “ca pâinea caldã”, un visãtor la stele, straniu ca “anemonele visului”, “împerecheat cu marea”, poet al luminii si al iubirii, poetul “luminilor din umbre”, cântãret al vietii şi al mortii, pe care nu le poate despãrti una de cealaltã, cãci orice viatã are o moarte si orice moarte îsi are viata ei. Acesta este Eugen Evu în cea de-a 35-a carte a sa: plin de vigoare imaginativã, plin de substantã poeticã de un rar rafinament, deopotrivã filozofic si artistic.

Poet revoltat într-o subtilã si discretã religiozitate, Eugen Evu pune în gardã omul-poet, fiu din aceeasi substantã sufleteascã cu fiul Omului: ”Preaiubitorule, te vor urca/ Pe cruce, te vor bate-n târg, în cuie,/ Chiar arborele vietii finnd statuie/ Prea încãrcat de roade viata ta/ (...) Preaiubitorule chiar tu esti cauza care/ Le dai prilej prin jertfa ta, sã prade/ Si darul, si prinosul la altare/ Al duhului ce-n foamea pietrei cade.” (*Poem*).

Poezia lui nu este numai gând frumos îmbrãcat. Este o *stare*. Nu este o poezie care stã cuminte între coperti. Ea strigã, aleargã între cer si pãmânt si chiar si dincolo, spre spatii infinite. Agãtându-se cu încãpãtânare „de optul culcat” (simbolul matematic al infinitului), refuzând (nemãrturisit) apartenenta la acel „Post mortem vivere”, EE vrea sã stea la masã cu cititorii sãi *acum*, sã împartã roadele cu ei, cu noi, *acum* cât este viu.

Volumul publicat la Deva (Editura Polidava, 2007) intitulat “Neauzit de luminã” (este si titlui primului poem) reprezintã chintesenta stãrii sufletesti a poetului ajuns la vârsta senectutii creatiei literare. Este un strigãt cãtre cealaltã luminã, cea care „nu se vede, dar ne vede”, poetul apropiindu-se de Dumnezeu „cu fruntea”, cu sufletul, cu opera lui ca o ofrandã de „spice secerate în pâine”. Este pom scuturat de roade la început de toamnã, în luminã. Tema luminii se repetã obsesiv în quasi totalitatea poemelor din volum.

Lumina, ca sublimat al iubirii, revine cu fortã în poezia de maturitate a lui E. E. : “Si-n vis ne ajunge ecoul iubirii/ Lumina – Memoria Dumnezeirii”.(*De jos în sus)* . Iubirea, fie ea cântatã în vers cult sau în vers popular, dezleagã peceti prin sãruturi, sau trãdeazã miracole prin refuzul sãrutului: „Un sãrut neprimit e un deget pe gurã/ Redevine pecete, sigiliu-nghetat.../ Ai respins? L-ai primit doar ca pe-o muscãturã?/ Un sãrut neprimit e-un miracol trãdat”. *(„Miracol trãdat*”)

Poezia gen baladã mioriticã intrã în scenã încã din primele file ale cãrtii. Poemele „*Lumina neagrã*” si „*Chimion Alchimion*” scrise în metru de poezie folkloricã aduc din nou în avantscenã tema luminii ca sursã originarã: „Luminã rãzmuratã/ Strãpunsã si iar înspicatã/ Mamã si Tatã.” Basmul în versuri „*Chimion Alchimion*” este lumina iubirii în actiune alchimicã, unirea soarelui cu a lunii: „Friglumina ne-nvelea/ Chimion Altcineva/ Luna-n soare rãsãrea/ (...) Si din jos de rai ningea”.

Poetul este în acelasi timp pom de toamnã cu fruct amãrui, alunecând spre elegie, unde tema luminii vietii se estompeazã pentru a face loc unei alte lumini : cea a umbrelor si a mortii : « Pãdurile sub veac s-au desfrunzit/ Si nu stiu cum spre moarte n-am murit/ Doar sãgetat solstitiul din cocori/ Cu gândul smuls în sus si-acum mã dori/ Si inversat cadranul viu al fruntii/ reface calea ce-o aratã muntii/ Si scriu ca înjunghiat în noaptea nuntii » (*Elegie*). Poetul însingurat (« De nimeni, dar de nimeni nu mi-e dor ») s-a “smuls în sus” spre nemurire, tesându-si de-a lungul vietii scara de valori : poezia adâncã de sensuri, trãitã pentru a fi scrisã si dãltuitã în flacãra ce va urca la cer : « Ars vârf de foc mã duce-voi stingher/ Pe unde intrã flacãra în cer » (*Elegie*)

EE - « celestã jivinã » - simte cã a venit vremea culesului si îmbie fratii sã se înfrupte : « Luati-mi cuvintele ! » strigã poetul, strigã cu disperare într-o lume de care se simte înstrãinat: „...printre frati îmi pare cã exist, nici atât...”

In „*Gnosis*” , scurte poeme filozofice de tip haïku irump ca niste gheizere din mijlocul unor adevãrate balade ca „*Abelcain*” sau „*Ghematrios*”. Focul, apa, pãmântul si sufletul sunt materia lui vie în miscare :

„Tu care vezi cu-adevărat/ Focul/Arzi odată cu el”
Te uiti/ Pe tine însuti te uiti/ In apă/ Curgi odată cu ea
Ari si sameni tărâna
Transcenzi odată cu ceea ce semeni
(...) Sinea si Sinele-s/Gemeni”

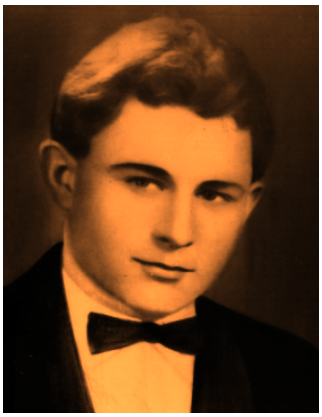

Poezia „*Foamea (I*)” trasează autoportretul sufletesc al poetului, privit introspectiv ca jertfă mesianică. Catharsis întru renasterea în „Altcineva”, mai bun, eliberat de constrângeri si de întunericul ignorantei. Intunericul „arde”, „dând luminã luminii”, întru împlinirea sfintei purificări prin artă: „Precum în cer/ Asa si în operă”. Este, cred, cel mai reprezentativ poem al lui EE, ca poet dăruit artei sale până la mistuirea propriului sine, de către „sinea sa”. Este foamea de sine, de sinele curat, transformat, usurat de balastul uman, trecător:
„Adulat si jertfit/ Fumul să suie la zeul/ Din foamea cătea.” (...) Arderea luminã luminei/ Să-i dea/ Nici cenusă rămâne/ Nici sunet/ Zbura / De dinaintea cuvântului/ Norul foamei eterne/ Al sinelui de/ Chiar sinea sa.” („*Foamea* ”)

Moartea, acea „foame de materie a luminilor reci”, acel „fruct al vietii eterne” *(„Discurs întrerupt despre moarte*”), nu pare totusi să-l sperie pe poet, nu-l atinge, el scapă de „hăcuială”, căci poetul, prin harul lui, „se ascunde în zeu”, e „zidit în metaforă”:
„bratul meu drept căzu după vis/ brusc mă trezii într-o carte/ eram zidit în metaforă, scris./ moartea tăia mai departe.” (*Alegoria ascunderii în zeu*”)

Evu este cel ce a îmblânzit moartea, făcându-si-o părtasă la taina poeziei profunde, meditative. Când vorbeste despre moarte poetul face apel la forma clasică a versului, cu strofe si rime împerecheate alternând cu rimele încrucisate. Spriritul crestinesc, care îndeamnă la iertare, este evident opus legii talionului:

„Ci tu, fiind aproapele departe
Fii bun si iartă, iatră-te pe tine
Si astfel mori cu-o facere de bine:
Nu lasi de zestre moartea pentru moarte”
(*„A muri ca parte moartea”)*

In ceasul bilantului, „cântăretul la prag de lume”, cel ce este „frate cu vântul”, poartă în piept „Un duh etern necunoscut/ De prunc dar si-ntelept bătrân”, care a trăit discret, onest, fără însă a fi fost ferit de furtuni si viscole:
„Indatorat cu toti ai mei/N-am cheltuit pe cât se cere/ Din preful aurit de zei/ Nici frumusete, nici durere/ Ci doar cu umbra-am supărat/ pe cel apropiat si frate/ Dar rădăcina-mi n-a furat/ Pe sub pământ , nici pe la spate/ La vârf sunt ramura în sus/ Pe care cuiburi trei aninã/ Trei păsări, toate mi s-au dus/ Cu zburătoarea lor luminã.../ Iar scorbura care-a crescut/ Si-n care-a picurat comoară/ O pradă cel bogat si slut-/Tâlharul veac ce ne doboară” (*Ramura*)

Eugen Evu, cel „neauzit de luminã” aprinde în noi lumini, opera sa fiind luminã din Luminã, adevăr si întelepciune, smulse timpului de-a lungul vietii. Volumul pe care l-am citit aduce mărturie despre autor: Eugen Evu este poetul care a atins „omozeul” din el.

18. 12. 2008, Belgia

Nicolle EBNER
Eugen Evu: "Ce mai roman, viaţa mea!"

Am avut marea bucurie să primesc, pe adresa de mail, un semn de viaţă de la vechiul şi bunul meu prieten, Eugen Evu. Scriitorul. Poetul. M-a bucurat gestul lui. Am crezut că a uitat de mine şi de vremurile când îmi citeam poeziile la cenaclul literar pe care-l conducea la Hunedoara. Am crezut că s-a retras în singurătatea apartamentului său din Hunedoara, din cauza greutăţilor sau a faptului că puţini sunt cei din jurul lui care i-au înţeles trăirile şi frământările din care au rodit atâtea creaţii de excepţie. Îmi fac mea culpa pentru că nu mi-am făcut timp să-mi caut vechii prieteni împreună cu care am "ars" în cea mai frumoasă şi tumultoasă perioadă a vieţii mele, dar o spun cu sinceritate, în nici un caz nu este vorba de uitare. Mai ales în cazul lui Eugen Evu care mi-a spus direct, în urmă cu vreo 25 de ani, că nu sunt făcută să scriu poezie, ci proză. Şi a avut mare dreptate. Nu am simţit starea pentru a crea poezie decât o vară, cât am fost îndrăgostită lulea. Iar caracterizarea nu a venit de la oricine, ci de la Eugen Evu. Prin anul 1982, prietenul meu i-a trimis lui Ceauşescu, o scrisoare anonimă, scriere de pe urma căreia a avut de suferit, chiar şi după revoluţie. După ani de insistenţe şi luptă cu sistemul, Eugen a reuşit să afle, de la CNSAS, adevărul despre "cazul penal Evu".

Ce a fost cu acea scrisoare? De ce ai scris-o şi din ce considerente nu ai semnat-o?

« Consecinţele unui act al meu de disperare, revoltă şi - dacă vreţi - nebunie indusă diabolic de activiştii şi securiştii, turnătorii şi laşitatea celor ce - înjosiţi de condiţiile de „supravieţuire eroică, devotată aşadar surogatele ancestralei „virtus romana" le suportam de la regimul miliţienesc ceauşist au culminat în anul 1982, când am scris o scrisoare de protest toarşului Ceauşescu, pe adresa C.C. al P.C.R . Acea scrisoare – recunosc, nu am semnat-o deoarece eram conştient că fiind „depistat" ca autor, nemai-vorbind de starea mea psihică şi fizică lamentabile, cu internări, operaţii şi epuizări, cât şi de faptul că aveam doi copii de vârstă pre-şcolară şi eram salariat ca metodist principal la Casa de cultură din Hunedoara, subordonată direct partidului şi primăriei, controlată de poliţie şi securitate, avea să îi determine pe ofiţerii deveni, hunedoreni, timişoreni şi bucureşteni (!), de la măruntul Haicu la generalul Mortoiu, vigilenţii fanatici din umbră, numărul lor depăşind 30 (!) să treacă la contraatacul direct, menit fie a mă desconspira drept un „duşman periculos al sistemului" - formulare frecventă în dosarele mele, fie alienat, deci pasibil a fi internat la clinica din Zam, cum făcuseră şi cu alţii (vezi cazul Dăian sau a tânărului Petruţa, din Orăştie) ».

Mi-ai spus printre altele că nici un critic literar nu a reuşit să întocmească aprecieri la adresa ta mai tulburătoare decât cele ale expertului grafologic care a certificate faptul că scrisoarea trimisă lui Ceauşescu îţi aparţine.

« Revenind la expertiza Ministerului de Interne, aflată în faţa mea, după peste 5 ani de răbdare, demersuri şi şicane, în fine obţinută de la C.N.S.A.S graţie dlor Dinescu, Ticu Dumitrescu şi Onişoru (parţial), în ajunul Crăciunului 2007, am revelaţia unei unice sinteze a scrisului meu–de o rară frumuseţe – iar autorii acestei expertize însumând 12 pagini strict secretizate între 1964-2007, îmi sunt simpatico! Dincolo de acribia lor, vădesc categoric o instruire profesională ce depăşeşte bunăoară sistemul bolnav al unor „exegeţi literari" –monştri sacrii de ieri şi de mâine–care s-au pronunţat ori au ignorat asupra scrisului meu literar. Reafirm, nici un exeget critic al scrierilor mele nu a întocmit (sic!) mai tulburătoare aprecieri asupra mea ca semnatarii acestui expert Nicola Gheorghe, amintindu-mi straniu de un Nicola din anii 70 - regizor şi eseist devean, de origine evreu, şcolit om de teatru (de estradă) despre care se spunea că ar fi fost „dat afară din securitate"… Nicola… l-am redescoperit după anii 2000 în datele dezvăluite de Securitate din paginile revistei INMER. Figura la un moment dat ca fiind „agent" dubios la Paris… Nu mi-a răspuns niciodată, dacă nu va fi murit între timp… Cu el, cândva la Deva, am jucat în teatrul poetic al lui Blaga împreună cu prima mea soţie, ulterior refugiată în Germania. Ce mai roman, viaţa mea! E drept, acel Nicola se numea Liviu… Coincidenţă?

Criminaliştii ştiu că în domeniu, două coincidenţe nu există, şi eu mai cunosc câteva…no comments! »

În dosar scrie că ţi-ai recunoscut faptele, arătând că le-ai comis pe fondul unor depresiuni psihice şi nemulţumiri personale şi totodată, te-ai angajat ca pe viitor să demonstrezi că asemenea fapte nu te caracterizează. Este adevărat că ai colaborat cu ei?

« Recunoaşterea a fost un act forţat, sub spectrul ameninţării directe şi repetate de a fi arestat *„cu toate că noi te apreciem şi ai copii mici... Semnează şi recunoaşte şi tot noi te scăpăm"* , îmi spunea Lt. maj. Haicu… Nu am semnat niciodată consimţământul, nici nu am acceptat „ajutorul" lor, transferul în Combinat la TESA, conform acceptului dir. General Faur, cum afirma cdt Văceanu. Am apelat direct la partid, la Deva, la Radu Bălan, cel ulterior „sinucis" la Timişoara. El m-a „protejat", apreciindu-mi valoarea de scriitor în judeţ. Am recunoscut şi aparent m-au lăsat în pace. Nu m-a apărat nimeni: nici tova Mitrofan Maria, şefa propagandei judeţene, nici tova Rafila Iacob, şefa mea supremă (sic) pe linie de cultură; nici tov Dumitru Radu Popescu, preş-ul USR, (ce mai vremuri, îl adusesem aici la noi, alături de Mircea Dinescu, Petru Romoşan, Blandiana, Macovescu…)! „Leul albastru" a intrat în frică, tot ca la acel simpozion din Timişoara, relatat minuţios în Dosare şi de unde mi s-a tras marginalizarea la reviste, dar şi cea profesională, anchete şi etc… Dumnezeu! În cine să mai crezi dintre muritorii ce suntem sub stele? Organele locale m-au urât, le „făceam probleme". Familia a avut de suferit, iar eu am rămas cu sentimentul vinei în acest sens. Îi expuneam, vai mie!

Cum ţi se pare acum, că îţi cunoşti delatorii?

« Ştiindu-i de-acum pe toţi delatorii mei din judeţ, din USR, Timişoara, Bucureşti (edituri) afirm că nici unii dintre ei nu au reuşit să mă analizeze atât de strălucit ca sus-numiţii securişti ai poliţiei politice – adăugând că înţeleg perfect motivaţia Statului de a-i recupera pe mulţi dintre ei, iar pe restul, de ordinul zecilor de mii, de a-i răsplăti cu pensii incomparabil mai mari cu ale milioanelor de cetăţeni prostiţi dar răbdători până la suava laşitate …patriotică. Parafrazând, fiecare ţară îşi are hoţii şi criminalii pe care şi-i merită.
Recunosc şi afirm că realitatea acelor ani, când „prea m-am prins cu ei" şi când „dumneata eşti foarte inteligent, ai fi mult mai bun ca boul acesta de căpitan Haicu, ai fi bun la noi" (colonel Lucian Văceanu, ex-comandantul securităţii judeţene Hunedoara Deva, n.a)… acea realitate depăşeşte cu mult imaginaţia creatoare, cel puţin a mea, deşi se spune că o am intactă şi rodnică, la cei 63 de ani…Am fost prigonit eu şi tatăl meu, pentru credinţă creştină, cât şi familia mea, precum şi numeroşi colegi scriitori pe care pe care securitatea dementă a judeţului-problemă Hunedoara, i-a dezbinat pe unii până la moarte ….şi după"..

Pentru Eugen Evu, viaţa a mers mai departe. În ciuda fragilităţii trupeşti şi a sensibilităţii sufleteşti bănuită la un poet, Eugen a depăşit momente extrem de grele. Între timp, a scris 35 de cărţi, a devenit membru al Uniunii Sciitorilor din România, membru de onoare al Academiei de Ştiinţă, Literatură şi Artă din Oradea, redactor-şef al revistei de literatură, artă şi deschidere europeană "Provincia corvina" (salvată pentru continuitate de către Mircea Moloţ şi banii de consiliul judeţean), membru al Accademia Internazionale "Il Convivio", Sicilia-Italia, cu care are o strânsă colaborare. Să ne vedem cu bine maestre şi aştept cu nerăbdare noile tale volume. Neapărat cu dedicaţie.

Constantin STANCU
FRATELE VÂNT, POEZIA LUI EUGEN EVU
NEAUZIT DE LUMINĂ

Cu un efort radiant pentru cititor, Eugen Evu se bucură de reîntoarcerea în patria sa, sferă de trăire poetică, sub umbra stelelor care cântă şi care ne cheamă la unire cu nevăzutul, aşa se lasă scris poetul în volumul „ **NEAUZIT DE LUMINĂ** „, cartea apărută sub semnul AS. C.U.S. *Provincia Corvina*, Hunedoara - 2007, scriere de versuri care ne dă măsura luminii şi întunericului în forma versului durut.

Ajuns la maturitatea de expresie, la posibilitatea de a da formă poeziei care îl macină de o viaţă, Eugen Evu priveşte cu o detaşare remarcabilă marile evenimente din istoria sa, pe care le transformă în poem prin cântec de cuvânt pereche rotitor, prin jocul suprem care ne prinde în ritmul etern al existenţei, prin dragostea de sus care marchează fiinţa umană până la ardere pentru ca sămânţa să-şi elibereze **zeii** cei de toate zilele şi secretele **sensului** într-un univers fremătând.

Volumul de versuri este unul profund şi cheamă la profunzime, dincolo de cuvinte există experienţa în stare pură a poetului care priveşte prin poem ca prin telescopul **Hubble** până în profunzimea fiinţei.

Întunericul potenţează lumina, cele două părţi ale lumii se regăsesc metaforic în **Abelcain**, fiinţă unică, relevată, ca o regăsire a trupului pierdut, soluţie a lumii pierdute.

Din oraşul în care trăieşte, de la peisajul mirific al Ardealului, de la familie, de la prieten şi de la singurătatea în aproape îşi trage poetul temele, dar în toate descoperă ceva profund, fără egal, venind de la Dumnezeu, o esenţă jucăuşă şi cântătoare, cu toate că în spatele versului se află multă tristeţe. Moartea sau întunericul nu-l sperie pe Eugen Evu, are siguranţa unuia care ştie pentru un **dincolo nedefinit,** face doar o călătorie cu pământul pe pământ fiind, învăluit în misterele descoperite celor iniţiaţi, iar el, cu certitudine, este un **iniţiat** prin scris, ca mod de eliberare a fiinţei de greutatea pământului netrăit.

Cartea se impune a fi citită pentru că aduce noutatea spunerii luminii despre om.

Cântec despre Strei, iată motivul de a fi auzit, sau orgasmul universal care face posibilă întâlnirea lumii cu lumea, la nivel intim superior spiritual, în intimitatea fiinţei. La finalul cărţii autorul scrie o scrisoare **cetitorului** său în care îşi apără demnitatea de a fi poet, după cum preotul îşi apără slujirea, după cum medicul îşi apără soluţiile care dau vindecare, după cum judecătorul şi motivează dreptatea, sau după cum filozoful îşi caută adevărul: **poetul este parte a cetăţii şi asta vine de departe, din regulile dintâi, puse la baza societăţii şi a civilizaţiei.**

„ Poezia e pâinea care te mușcă, apoi te mănâncă şi rup toţi din tine. Cei mai de-aproape, vezi bine. Se zice *„om bun ca pâinea caldă…”*. Un canibalism ultra - subtil, subliminal nu-i aşa? Totuşi, după Abel şi Cain cu a lor poveste a jertfelor, e mai uman decât înţelesul mai bătrânei ziceri: *„…sărmanul om, era prea bun dar l-au mâncat fript!”…* „ - iată cum scrie Eugen Evu epistola sa către **cetitoriu**.

De la taina ascunderii în zeu la iubirea femeii urâte, aşa este planul poetic instinctiv pus în operă de autor: „ *moartea trecu mai departe râzând / hăcuind, mă privi peste umăr…/ eu în metaforă, capcane-nflorind, / rar, începusem să număr / …* „

Iată taina vieţii, scrisă pentru a o înţelege oricine: *„ Numai femeia urâtă / Se dăruie nelăsându - ţi nimic / Femeia ardentă / Ca vârful văpăii albe / Când intră în cer / Răsucit / Femeia îndelung răbdătoare / La trântă cu stihia şi frigul din / Orgasmele mecanice / Femeia urâtă mai presus / Decât mironosiţa / Ea se omoară iubind / …* „

Viaţa este un **dar**, iar marile daruri au forme bizare, greu de recunoscut, pentru a ne folosi de logos şi a ajunge la ele, pentru a pune la bătaie fiinţa întreagă, trupul, mintea, inima şi pentru a culege darul acesta, să trecem dincolo de **chip şi trup**, pentru a ajunge la **tiparul** fiinţei profunde, pentru a ajunge la inimă, la esenţă, la adâncul florii …

Dincolo de toate, poetul desluşeşte regulile tainelor, peste gardul paradoxului care ne forţează limitele : „ *Vibraţia ucide vibraţia / Pentru a continua / Ireversibilă curbând / Spaţiutimpul. / „*

După o viaţă de scris, Eugen Evu simte nevoia inventării de cuvinte pentru că dincolo de ele se află sensul. Continuă, aşadar, linia venind de la Lucian Blaga, Nichita Stănescu, Mircea Eliade, Ion Barbu, trecând prin **imnele** lui Ioan Alexandru şi prin cântecul de dragoste după model eminescian. Prin aceste demersuri Eugen Evu a spart limita superioară a poemului său unic, ascuns în mii de poezii şi în multe pagini de eseu, de proză cântând, de planuri nespuse şi neauzite de lumină şi trasează o linie importantă în literatura română, după **stil transilvan** …

Poetul şi-a luat în serios slujirea, s-a detaşat de experienţele facile moderne şi trecătoare ale literaturii, de aceea nevoia metaforei **zeului sau a demiurgului, sau a magului**, efortul de sugera rolul scriitorului în societatea informaţională, acela de a culege esenţele, de a iubi ceea ce aparent este urât, pentru că valorile ultime nu sunt valorile la modă …

Indirect Eugen Evu îşi lasă testamentul, a simţit nevoia de a- l scrie : „ *De unde-am venit, ori am fost cel adus / Doar fratele Vânt din memoria Firii / Şi smuls întru iarăşi zburare în sus / Sărute -Ţi lumina splendorii iubirii / Eu cânt! Iar Povestea trăită rămâne / răsărind din Apus! Iaca, / m-am dus, / prin cartea cu spice secerate, / în Pâine. „*

Multe titluri de poem pot fi reţinute, ele descoperă traseul de urmat pentru poeţii din neamul din care vine Eugen Evu : „ LUMINA NEAGRĂ, CHIMION ALCHIMION, ELEGIE SUBLUNARĂ, VIERMELE ECOLOGIC, A MURI CA PARTE MOARTEA, ÎNVĂŢARE PRIN DEZVĂŢARE, etc „

Eugen Evu ne îndeamnă să ne trăim viaţa, dincolo de reţete şi formule**: „** *în natură toate fiinţele / tind a se anula reciproc / prin copulare prin magnetism / prin empatie prin germinaţie / prin disimulare întru / celălalt / întru altceva / altcineva „ .*

Există poezie de revoltă, împotriva violenţei spirituale şi a mediului care refuză schimbarea, darul, miracolul, care conservă răul ca formă de civilizaţie, revolta poetului este una care merge la esenţă şi care condamnă moartea vieţii în plină viaţă, care radiază nememoria vechiului model social.

Putem redescoperi la Eugen Evu şi starea de patriotism discret a celui care îşi apără teritoriul, **spaţiultimpul** său, matricea, cetatea, poeme care strigă spre deschiderea necesară oricărui neam spre posibilităţile spre civilizaţie, legat mai mult de cele spirituale şi de valori care zidesc.

„ Cu un cosor am crestat pielea ta / Mesteacăn frate de cruce, de vânt, / Numele a crescut înspre nord arătând / Săgetat arătând azimut la o stea „ – aşa se semnează poetul, simplu, identificându-se cu cele divine, cele simple şi profunde prin această simplitate a harului, prin deschiderea spre sensul adânc din univers …

Cartea este una care sugerează roadele lui septembrie, e cartea roadelor care luminează întunericul prin cântec la margine de lume, un septembrie în care s-a şi născut, un loc în timpul încrustat adânc în cele trainice …

Eugen Evu: cultore di una letteratura internazionale

di Dănuţ Grădinaru

Nel mondo emerso della poesia, dove il fiume delle parole non è un semplice gioco, dove tutto inizia e prosegue

nello stesso stile, autentico; dove i veri colori risplendono nel loro silenzio taciturno in attesa di essere assorti
nella mente, Eugen Evu è l'artista solitario capace di scavare un pozzo interminabile d'acqua pura e lasciar scorrere la
propria natura poetica nel suo ritmo musicale inconfondibile. E lettera con lettera le sue parole si uniscono alla pressione di ogni tasto nella stessa interessante risposta poetica di sempre. Così la sua poesia ci trasporta nel mondo delle emozioni attraverso il linguaggio musicale che vibra ad ogni suono splende ad ogni parola; si intensifica nella lettura. Eugen Evu è il poeta che non si stanca mai di scrivere trovando l'inspirazione ad ogni cosa, in qualsiasi momento, e lasciando una scia di metafore interminabili. Scrivendo dal cuore ci mette passione e colore in tutto quello che fa per tutti i suoi lettori, ma nonostante questo non dimentica gli altri creando un ponte di collegamento, un legame con loro che lo condividono.

Ha scritto oltre quaranta opera letterarie tra le quali recentemente: "Meandri – Gli Specchi Di Niram" poesie, "Separazioni al plurale o uscite dal sistema" una pseudo-antologia e "La Seconda Espulsione
– Una Semiotica del Risveglio" antologie multilingue e varie traduzioni (rumeno, inglese, italiano, tedesco, francese, croato ed ungherese) con vari autori tra cui: *Muguras Maria Petrescu, Mariana Zavati Gardner, Elena Raluca Weber in inglese, poi Angelo Manitta, Marilena Rodica Chiretu, Angelo di Mauro, Elena Daniela Sgondea, Danut Gradinaru, Nicola Rampin, Maria Teresa Liuzzo in italiano; Magdalena C. Schlesak in tedesco; Linda Bastide, Elisabeta Bogatan in francese; Nada Pomper in croato e Kun Kriza Ilona in ungherese*.

Prima scriere
Prima scriere este cea a urmelor de pasăre pe omăt
Scriere pereche ritmată ca zbor dintr-un salt,
Etimon al zburării dragul meu om-poet
Ne e dată-nţelegerea astfel memorie
Ne e dată cunoaşterea ca transcriere, iată,
Undeva cineva ne-a-nvăţat ca istorie.
Scrierea a fost chiar de îngeri damnată-
Ci de care anume? Îngeri buni, îngeri răi?
Undeva sub gheţare, undeva sub cuvânt,
Gestul scrierii primulla regala, ehei!
E ca floarea seismului, dragii mei
Sus la muntele Hermon, jos, la muntele Dor,
Scrierea noastră e sânge şi foc sfânt , sonor!

La prima scrittura
La prima scrittura è quella delle tracce
dell'uccello sulla neve
Scrittura coppia ritmata come volo da un salto,
Etimon del volo il mio caro uomo-poeta
Ci è data la nostra comprensione come memoria

Ci è data la conoscenza come trascrizione, guarda,
Da qualche parte qualcuno ci ha insegnato come storia.
La scrittura è stata anche dagli angeli dannata-
Ma proprio da quali? Angeli buoni, angeli del male?
Da qualche parte sotto ghiacciai,
da qualche parte sotto la parola,
Il gesto della scrittura primitiva regala, hei!
È come il fiore del terremoto, miei cari
Sopra il monte Hermon, giù la montagna Nostalgica,
La nostra scrittura è sangue e fuoco santo, sonoro!

* din revista Il Convivio, Italia dec. 2010